

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

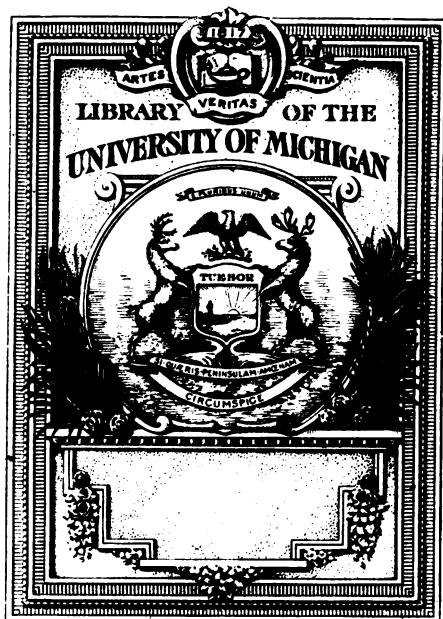
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A

929,223

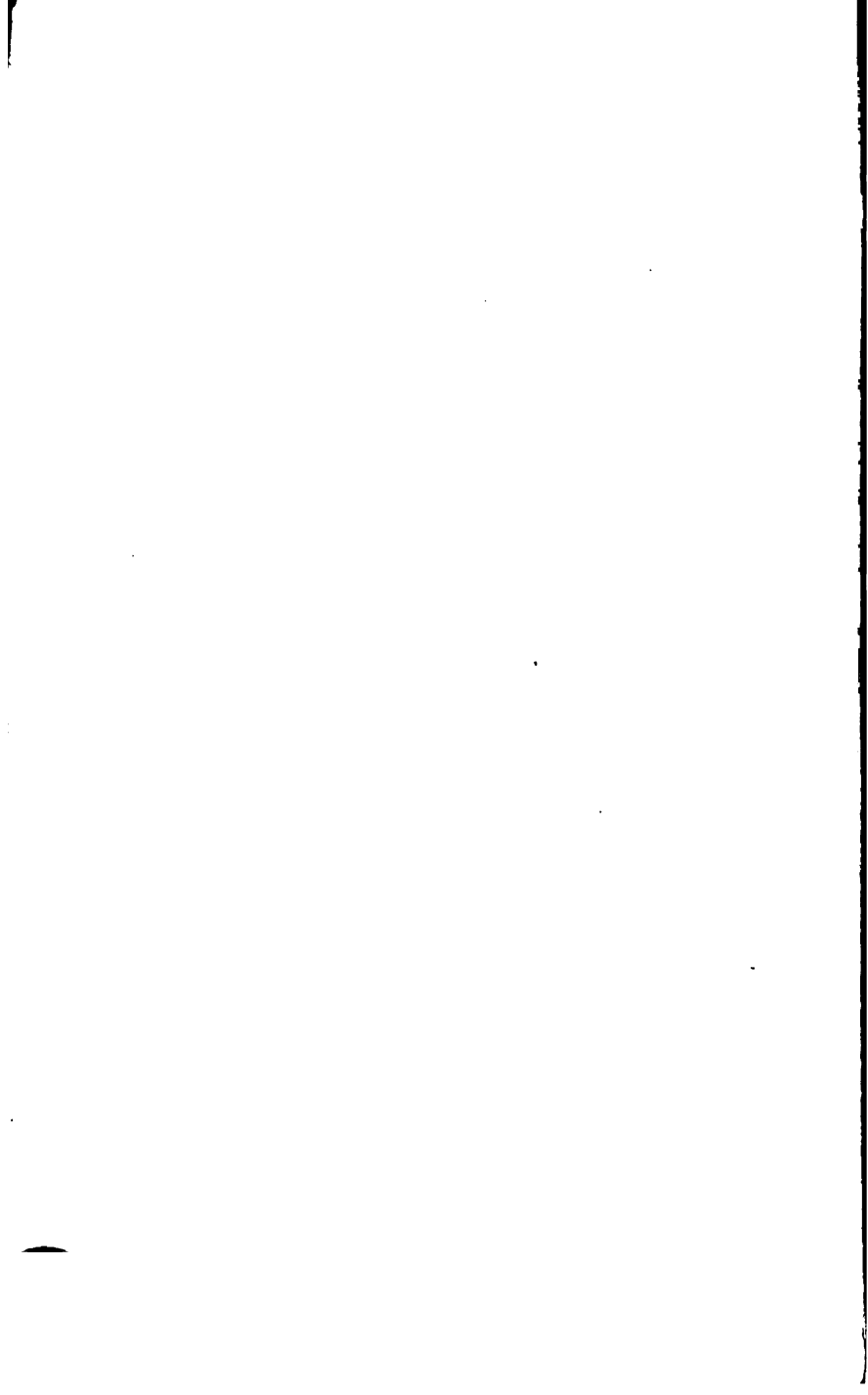
839.35

H78

1908

839.35

H78

1908

ELEMENTS OF DUTCH

ELEMENTS OF DUTCH

BY

Dr. J. M. HOOGVLIET

LECTURER AT THE UTRECHT UNIVERSITY.

SEVENTH EDITION

(IN WHICH THE SIMPLIFIED SPELLING SYSTEM HAS BEEN ADOPTED)

THOROUGHLY REVISED AND
ENLARGED WITH: PHONETICAL TEXTS, READING-PIECES WITH
TRANSLATIONS, AN ANTHOLOGY, A DICTIONARY, ETC.

THE HAGUE
MARTINUS NIJHOFF
1908

PRINTED BY G. J. THIEME, NIMEGUEN (HOLLAND)

CONTENTS.

PART I.

THE LANGUAGE AND ITS GRAMMAR.

	PAGE
WHAT THE DUTCH LANGUAGE IS	1
DUTCH GRAMMAR AND PHONETICS	7
READING-PIECES WITH TRANSLATION AND NOTES	44
SOME FURTHER DETAILS OF GRAMMAR	81
SIMPLE FAMILIAR PHRASES	116

PART II.

ANTHOLOGY AND DICTIONARY.

READING-PIECES FROM SOME MODERN AUTHORS, PROVIDED WITH ELABORATE NOTES	137
DATES, TITLES, ETC. RELATING TO THE AUTHORS OF OUR ANTHOLOGY	287
PRE- AND SUFFIXES OF THE DUTCH LANGUAGE	291
A DUTCH DICTIONARY	298

pp 38-41

IN ACKNOWLEDGMENT OF PRIOR EDITIONS.

Dr HENRY SWEET, the wellknown professor of English language and literature at the Oxford University, wrote to the author: „Your grammar seems to me to be a great improvement on any of those I have seen.—You have given proper prominence to the spoken language—For treating the verbs I could not suggest any better arrangement than yours—The chapter on genders is good—The English translations are very good.”

Professor COSIJN, the distinguished representative of Germanic philology at the Leiden University (now deceased), complemented the author on his success in the *phonetical* part.

Mr A. M. KOLLEWIJN, author of several interesting works, in speaking of this Dutch grammar (in his monthly paper *Vereenvoudiging*) calls it an *excellent* and a *very useful* book.

An anonymous writer in „de Amsterdammer” (a weekly paper) found *nothing good* in the whole work and thought it a *comical* and a *superficial* book.

INTERPRETATION OF THE SIGNS IN PROF. P. PASSY'S PHONETIC SYSTEM (adopted in this book).

I. CLOSED VOWELS. Sound.

Sign.	
a	first <i>a</i> <i>Mamma</i> , German <i>a</i> in <i>Mann</i> .
e	about <i>a</i> in <i>man</i> , German <i>e</i> in <i>Bett</i> .
i	like <i>y</i> in <i>pretty</i> , but <i>stressed</i> .
o	about <i>o</i> in <i>pot</i> , German <i>o</i> in <i>Stock</i> .
y	like <i>e</i> in <i>the man</i> , but <i>stressed</i> .

II. OPEN VOWELS.

a	<i>a</i> in <i>father</i> , French <i>a</i> in <i>là</i> .
é	French <i>é</i> in <i>été</i> (<i>ay</i> in <i>hay</i> without a <i>y</i> after it).
i	French <i>i</i> in <i>ici</i> (<i>ee</i> in <i>meet</i> without a <i>y</i> after it).
o	French <i>o</i> in <i>oh</i> (<i>o</i> in <i>home</i> without a <i>w</i> after it).
y	French <i>u</i> in <i>du</i> , German <i>ü</i> .
ö	French <i>eu</i> in <i>peu</i> , German <i>ö</i> .

III. TONELESS VOWEL AND SEMIVOWELS.

e	<i>e</i> in <i>the man</i> .
w	English <i>w</i> .
yy	like <i>yy</i> ' (thick or double <i>y</i>).

IV. CONSONANTS.

b, d, f, h, k, l, m,	like English <i>b, d, f, h, k, l, m,</i>
n, p, s, t, z.	<i>n, p ss, t, z.</i>
(but Dutch <i>k, p, t</i> have nothing of an <i>aspirate</i> (<i>h</i>); Dutch <i>l</i> is not so thick as is English.)	
x	a sound between <i>k</i> and <i>h</i> , near to German <i>ch</i> .
g	that same sound softened, near to North-German <i>g</i> in <i>Wagen</i> .
t	a sound like <i>thy</i> ' concentrated.
ŋ	English <i>ng</i> in <i>sing</i> .
ʃ	English <i>sh</i> .
v	like <i>v</i> , German <i>w</i> , not so thick as English <i>w</i> .
f	a softened <i>f</i> .
j	English <i>y</i> .
r	German <i>r</i> , a clear tongue-sound.

ADDENDA CORRIGENDA.

Page IV line 12 „*complemented*” must be: *complimented*
 — Page 2 line 5 „*among the living languages*” must be:
 as far as living languages are concerned — P. 4 l. 1 „*to pretend*” must be: *to say* — P. 5 l. 2 „*ingrediencies*”:
ingredients — P. 5 l. 23 „*gradually released*”: *gradually replaced* — P. 10 the last word „*away*” must be: *out* —

P. 12 l. 9 and 10 „diphtongs” must be: diphthongs — P. 12 l. 23 is to be read as follows: *sj* is pronounced in different ways, it may (in different circles of conversation) sound *f*, *sf*, *st* or *ʃt*. The last of these pronunciations is perhaps the best one — P. 15 no. 6 „a good deal of intricate rules”: a good number of intricate rules — P. 91 Irreg. Conjug. „The following nineteen verbs”: The following twentyone verbs.

ADDITIONS TO BE MADE IN THE GRAMMAR (p. 81—115).

P. 96 To be added after 4:

4b. Words of two or more syllables borrowed from foreign languages as Latin or French often form their Plural in *-s*, especially when their stem ends in a vowel which is not a stressed *ij* or *ie*.

P. 100. To be added at the end of the paragraph on *diminutives*: Words ending in *ng* follow the same rule as those in *l*, *m*, *n*. Ex. *gang* (gait, passage) dim. *gangetje*. Except those in (*unstressed*)...*ing*, which form a diminutive in ...*ingkje*. Ex. *koning* (king), dim. *koninkje* — P. 101 l. 6 read: sexes in st. of „genders” — P. 198 l. 19 „te” read: *ie*.

CORRECTIONS IN THE NOTES OF THE ANTHOLOGY (p. 137—285).

P. 140 *be-dank-* to go out, to withdraw, to retire (from the membership) — P. 143 *op goed af* straight away — P. 145 *voornemen* intention — P. 155 *'es* (*eens*) once — P. 161 *burgerlike* stand the registrar's office — P. 165 and 203 *verveling* boredom, weariness — P. 167 *kamperfoelie* caprifolium — P. 176 *klad* (or *vlek*) spot, blot — P. 179 *het ligt aan*.... is to blame — P. 181 to be added: *kidoel* (Javanese) southern — P. 183 *dik wijls* (*dikvøls*) — P. 185 Erase the *e* of „verbe” — P. 196 *straatschender* committer of (public) nuisance, p. trespasser, offender — P. 214 *ik ben ertoch een* I am „one” though, i. e. I am a very queer or malicious individual, a sly rogue or minx — P. 215 *gaan doen*, *gaan gevoelen* etc. to *set about* doing — P. 228 *lief en leed* weal and woe — P. 275 Erase the crotchet after *declension* — P. 282 *ver-acht-* to condemn — P. 285 *dat dankje de drommel* (...) There is nothing astonishing in that — In stead of „Oepidus” read: Oedipus.

CORRECTIONS IN THE DICTIONARY (p. 294—335).

P. 309 *lak* ¹⁾, sealing-wax — ²⁾, fudge. — P. 312 *moed*, courage — *mens*, human being, etc. — P. 313 *naar* (adj.), ghastly, etc. — P. 316 *pruil*, pout, grumble — *pruim*, plum, prune etc. — P. 333 *wijk*, quarter, etc. — P. 334 *zalig*, blissful, blessed, saved.

Exercises of any kind may be taken from p. 44—80.

PART I.

THE LANGUAGE AND ITS GRAMMAR.

FIRST PART.

THE FIRST DAYS.

I.

WHAT THE DUTCH LANGUAGE IS.

The Dutch language is spoken throughout the Kingdom of the Netherlands and in the Northern and Western parts of Belgium, besides by the European population of the Dutch colonies. In dialectical form the Dutch language extends far beyond the frontiers of the Netherlands. Dialects of striking likeness to Dutch are spoken in the whole Western part of Prussia and along the coast of the Baltic. Moreover, at the Northern border of France, there is a narrow track of land, where a Dutch dialect is spoken until now. Then, in South-Africa, the wellknown Boers speak also Dutch, though in a peculiar dialectical form.

Dutch has the greatest affinity to the Low Dutch dialects in Germany, to English and to *Friesic* (Friesic is a special *language*, (not a dialect, though it has no *modern literature* in the ordinary sense of the word), which is spoken in Friesland, one of the Dutch provinces in the N. E. part of the country, and on several islands along the neighbouring [Dutch and German] coasts of the North Sea). Together with these it constitutes the central groups of the *West-Germanic languages*. A more distant relation it has to the High Dutch or German and to the Scandinavian languages (Swedish, Danish, Norwegian and

Icelandic), which all make part of the *Germanic* or *Teutonic* family, a division of the extensive class of the *Indo-European* or *Arian* languages.

Of the above mentioned results, that a scientific student of the Dutch language will have to compare it (among the *living* languages) before all with the Low Dutch in Germany, with English and with Friesic, in the second place with the other Germanic languages, as German, Swedish, Icelandic etc. It is, however, noticeable, that to a superficial observer the Dutch language, especially in its *written* form, will appear much more like German than like English. The principal cause of that fact no doubt is this that English has changed very much in the last ten centuries and adopted a great deal of Roman and other *not-Saxon* words and expressions, whereas Dutch, especially literary and scientific Dutch, during the last centuries has been much under the influence of German. In the meantime the near relation of English to Dutch may be easily shown even now, whenever phrases are formed with exclusively Saxon (i. e. Teutonic) words. Ex. gr. „that is good” is in Dutch „dat is goed” (oe sounds as the English oo). In the same way, the Dutch: „Waar is mijn dochter?” is much nearer to the English: „Where is my daughter?” than to the German: „Wo ist meine Tochter?” etc. etc. More striking examples of likeness might be quoted still. Ex. gr. when an Englishman would say to a friend of his: „Come here now, Peter, will yer, it is so cool here in the boat. Do come here!” every letter of this speech would be perfectly intelligible to the first best street-Arab in Holland.

The truth of this, however, is far more clearly visible, when the English tongue is looked upon in its ancient original form in which it is generally called the *Anglo-Saxon* language. In that language the four words: „Where is my daughter?” sounded: „Hwar is min dohtor?” (pronunciation almost entirely as the Dutch words: „Waar is mijn dochter?”). The biblical phrase: „I say to you, that it is allowed to do well on restdays” sounded in Anglo-Saxon like this: „Ic segghe eow, that hit á-lyfed is on restedagam wel tð dōnne” and it sounds in Dutch like this: „Ik zeg

(Medieval Dutch: *Ik segghe*) *u, dat het (ge)-oorloofd is op rustdagen* (ancient form: *rustedaghen*) *wel te doen* (M. D. *te doene*), etc. etc.

Some knowledge of Dutch will prove very useful to any Englishman desiring to get a clear idea about the nature of his own language; to a scientific student of English and Anglo-Saxon we venture to say it is an *indispensable support*, although this necessity is not generally admitted. It is indeed curious to see, how in works on Anglo-Saxon and Medieval English if not until now at least not very long ago German words were quoted as a rule, whilst the Dutch (especially the Medieval Dutch) forms are often more fit to serve as examples. (In our days, I am happy to say, a favorable change in this respect may be stated. In many English works articles appeared, in which the Dutch language and literature were spoken of in a more respectful tone.)

The ignorance of our language abroad has been, and in many respects I may say: is still, so great, that all sorts of untrue reports spread about by superficial observers have become generally current and have been taken for proved facts. In this manner a prejudice against our language has been formed, which it is very difficult to take away, down to this very day.

There have been indeed some people pretending, that Dutch was a mere „dialect of German” (although the form of its words is very often nearer to the ancient Germanic languages than that of the German equivalents), others, that it is after all but a bad *compound* of French, German and English (the truth is, that on the contrary modern literary German is a mixture of High and Low German, whereas our language is a *pure* Low-German or Low-Dutch idiom), etc.

Another reproach, which is sometimes made to the Dutch language, is, that it has a rough and disagreeable pronunciation. As to this point—we are little grieved in admitting, that the Italian, Spanish, French and Swedish languages are weaker and more melodious to the ear than ours, but that Dutch should be surpassed in melodiousness likewise by all other languages, such as German, English, Russian or modern Greek, we believe we have some right

to pretend is hardly true. In judging this point, it is to be observed, that those unfavorable reports have been spread about by travellers, who, *not* understanding the language, had no opportunity to get acquainted with the real conversational Dutch as it is spoken by educated people. I hardly need to say, that there is a difference, and a rather great one, between the Dutch language spoken by a porter at the Amsterdam railway station and the Dutch language spoken by men or women belonging to the first classes of society in the Hague or Arnhem.

„*Onbekend onbemind*” (unknown unloved) says our proverb, the truth of which appears in this very thing. If the Dutch language has been sometimes treated in a contemptuous way, the chief cause of this, I venture to say, must have been this, that those persons, who pronounced the disparaging judgment, *had not taken the trouble of studying the subject.*

We will now give a very short *history of the Dutch language* and then try to draw a parallel between Dutch and English.

Before the tenth century the Low Countries (Holland and Belgium) spoke three different languages, nl. 1° Friesic in the Northern provinces, 2° in the Eastern parts Saxon though strongly influenced by reminiscences of Celtic, not in the words themselves but much in the forms of *syntax* and in the articulation of the *sounds*, and 3° in the Southern parts Low-Frankish, also strongly influenced by exactly that same kind of Celtic influences ¹⁾. — In the 10th century

¹⁾ *Celtic* is the name of the original *Indo-European*, but *not Germanic* language of the British Islands and of France, branches of which are now only spoken in Ireland, Scotland, Wales, on the Normandian islands and a small track of the French coast.—*Frankish* is the name of the original language of central Germany, Low-Frankish of that same language as modified by the influence of a low geographical level and the neighbourhood of the sea on the organs of speech. *Saxon* is the name of the original language of the North-Western part of Germany.

a Netherlandic idiom began to come forth from these various ingredients. In the formation of this Netherlandic or Dutch idiom Low-Frankish played the first part, Saxon the next.

The 11th and 12th centuries afforded the first specimens of a Dutch literature. During the middle ages that literature (which was almost exclusively produced by the *Southern Netherlands*, which are called Belgium now) was under a very strong influence of France, not at all of Germany. In the later centuries German influence gradually comes on.

We will now come to the drawing of the parallel with English. The English language was composed likewise of a Low-Frankish idiom (the idiom of the Angles) with a Saxon one. Early Celtic influence both in syntax and in phonetical phenomena is to be stated here too. French influence was exercised here too and was indeed a much more considerable one than has ever made itself felt on the Dutch, since indubitably at least one third of the English vocabulary has been borrowed either from French or from Greek and Latin. — As to ourselves, the influence of French on our language, which had never been quite so strong as on English, became much less (still after the close of the middle ages, when it was gradually released by a German influence of greater importance. The latter has been so great indeed, that in our present cultivated and literary language in almost any sentence the greater part of the words have a form which is very obviously much like the German form. It is to be noted here, that during the last four centuries Germany has been our companion and confidant in a great number of things. There have been all that time connections of trade, connections of war, connections of religious life, connections of art, connections of science and what not. No wonder indeed if our language during the same period of four long centuries in many respects has assimilated itself to German more than to any other idiom.

But still, the real *core* of our language (that is to say the most indispensable elements, with which artificial breeding has little or nothing to do — the *interior life* of the language revealing itself in 1° the nature of the *sounds*,

2° the forms of *syntax* and 3° the use of *grammatical flexions*) the real core of our language is *not* German at all. As we have mentioned just now, the English language has adopted a great many, indeed a tremendous great many of French and of Latin and Greek denominations. Has this very important foreign influence succeeded in changing the real *core* of the English tongue? I should say most decidedly not. The core of the English language no doubt has continued to be *Celto-Franco-Saxon*, *not* French or *Latin*, throughout the centuries. — Well then, let it be understood, that the core of the Dutch language has continued to be *Celto-Franco-Saxon* (*not* German) throughout the centuries too.

The *grammar* of the Dutch language is extremely simple and easy to learn, especially for an Englishman, as the difference between both languages is, on that score at least, so very trifling.

The „*official*” grammars of our language contain many things, which are not at all in accordance with the real state of things. These grammars indeed give many chapters and paragraphs on *the four cases of declension* and on *the three grammatical genders*. The truth is this, that there is of declension no greater amount in our language than there is in English (we have the difference between *I* and *me*, *we* and *us*, *he* and *him*, *she* and *her*, *they* and *them* . . . and that's all) and that of grammatical genders there are only *two*, nl. 1° the *epicene* gender comprising the *masculine* and *feminine* genders of German or of Latin and 2° the *neuter* gender corresponding to the neuter gender in German or in Latin.

II.

DUTCH GRAMMAR IN HALF A PAGE.

(to be copied by the student two or three times.)

ben am, *is* is, *zijn* are, *was* was, *wāren* were, *zijn* (to) be — *geweeest* been.

heb have, *heeft* has, *hebben* have, *had* had, *hadden* had, *hebben* (to) have — *gehad* had.

draai turn, *draait* turns, *draaien* turn, *draaide* turned, *draaiden* turned — *gedraaid* turned.

neem take, *neemt* takes, *nemen* take, *nam* took, *nāmen* took — *genomen* taken.

boek book, *boeken* books — *tāfel* table, *tāfels* tables.

de tāfel the table, *'et boek* the book, *de tāfels*, *de boeken*, the tables, the books.

de tāfel is groot (great), *'et boek is groot*, *de tāfels zijn groot*, *de boeken zijn groot*.

... *grōte tāfel*, ... *gro(o)t(e) boek*, ... *grōte tāfels*, ... *grōte boeken*.

deze (this) *tāfel*, *dit* (this) *boek*, *dēze tāfels*, *dēze boeken* — *die* (that) *tāfel*, *dat boek*, *die tāfels*, *die boeken* — *wie?* = who? *wat?* = what? — *hij* = he, *hem* = him, *zij* = she, *haar* = her, *'et* = it, *zij* = they, *hun* or *hen* = them — *ik*, *mij*, *wij*, *ons* = I, me, we, us — *jij*, *jou*, *julli*, *julli* = you, you, you, you — *zich* = himself, herself, themselves.

III.

DUTCH PHONETICS AND GRAMMAR IN 1½ PAGE.

(to be studied thoroughly before reading the rest.)

Sounds. *b, c, d, f, h, k, l, m, n, p, t, z, ng*, like in English — *w* like Engl. *v* — *v* a softened *f* — *j* Engl. *y* — *ch* is something like *k'h*, *g* something like *g'h*, *tj* something like

th'y (these three sounds must be heard!) — *aa* (ā), *ee* (ē), *ie* (ī), *oo* (ō) *uu* (ū), *oe* and *eu*, have the sounds of the French vowels *a*, *é*, *i*, *o*, *u*, *ou*, *eu* in *là*, *été*, *ici*, *oh*!, *pu*, *fou*, *peu* — *à* is like the first vowel in *mamma*, German *a* in *Mann* — *è* is like *a* in *man*, Germ. *e* in *Bett* — *ï* would be like the *y* in *pretty* and *ù* like the *e* in *the (man) if they were pronounced with the stress* — *ò* is about *o* in *pot*. Germ. *o* in *Topf* — *ei* or *ij* is a diphthong composed of *è-i*, *ou* or *au* a diphthong composed of *à-oe*.

The verb: to be. *ik ben* (ig bèn) I am, *jij bent* you are, ... *is* ... *is*, *wij zijn* we are, *julli bent* or *zijn* you are, ... *zijn* ... are — *ik was* I was, *jij was*, ... *was*, *wij wāre(n)*, *julli wāre(n)*, ... *wāre(n)*. — *wees*! be! (Imp.) — *zijn* (to) be — *geweeest* been.

The verb: to have. *ik heb* (ik hèp) I have, *jij hebt* (hèpt) you have, ... *heeft* ... has, *wij hebbe(n)*, *julli hebt* or *hebbe(n)*, ... *hebbe(n)* — *ik had* (hàt), *wij hadde(n)* — *heb*! (hèp) — *hebbe(n)* — *gehad* (g'hè-hàt).

Normal verbs. *draai* (turn), *draait*, *draaien* (drāyē(n) — *draaide*, *draaide(n)* — *draai*! — *draaien* — *gedraaid*.

Dissonant verbs. *neem* (take), *neemt*, *nemen* — *nàm*, *nāmen* — *neem*! — *nēmen* — *genōmen*.

The Future is expressed by *zàl*, *zùll-*, *ik zal draaien*, *jij zùlt d.*, ... *zàl d.*, *wij zùllē(n) draaien* — The **Conditional** by *zou*, *zou'ën*: *ik zou draaiē(n)*, *wij sou'ē(n) draaiē(n)* — The **Passive voice** by *word* ... *ge* ... *ik wòrd (vòrt) gedraaid* (g'hèdrāyt) I am turned, *ik wèrd (vèrt) gedraaid* I was turned.

Substantive nouns. The Plural is formed by adding *-ën* or *-s*. *boek* (book) *boekē(n)* — *hoorder* (hearer) *hoordērs*. Some nouns change their vowel in the Plural: *dàg* (day) *dāgē(n)*, *schip* (ship) *schēpē(n)*.

Articles. The *defining* article is *de* for Sing. and Plur. — *Neuter* nouns in the Sing. take (h)èt in st. of *de*. — The *non-defining* article is *een* (pr. ēn).

Adjectives. When placed *before* a substantive every adjective takes after it an *-e* *gro(o)t-e* great, *lelik-e* ugly.

Except *Neuter Singular non-defined*: 'en groot huis a great house — The *Comparative* degree is expressed by adding *-er* or *-der*: groot, gro(o)tër; zwaar (heavy) zwaarder — The *Superlative* degree is expressed by adding *-st*. grootst, zwaarst — good, better, best is in Dutch goed, bēter, best; bad, worse, worst kwaad, ergër, ergst.

Pronouns. *deze* (this) Neut. Sing. *dit*, Plur. *dēze* — *die* (that) Neut. Sing. *dat*, Plur. *die*. — *wie?* who?, *wat?* what?, *iemand* someone, *iets* something, *niemand* noone, *niets* nothing. — *hij* he, *hem* him, *zij* she, *haar* her, (*het*) it, *zij* they, *hun* or *hen* them — *ik*, *mij*, *wij*, *ons* I, me, we, us — *jij*, *jou*, *jullie*, *jullie* you, you, you, you — *zich* himself, herself, themselves — *elkander* eachother — *men* one.

IV.

A FIRST SPECIMEN OF DUTCH.

a. Text (see pag. 1).

Wat de Hollandse taal is.

De Hollandse taal wordt gesproken in-alle-delen-van (*throughout*) het Koninkrijk der (= van de, *of the*) Nederlanden en in de noordelijke en westelijke delen van België, benevens door de Europese bevolking van de Hollandse kolonies. In dialektise vorm strekt de Hollandse taal zich ver buiten de grenslijn van de Nederlanden uit. Dialekten van treffende overeenkomst met Hollands worden gesproken in het gehēle Westelijke deel van Pruisen en langs de kust van de Oostzee. Bovendien is er aan de noorderzoom van Frankrijk een nauwe strook land, waar tot nu toe een Hollands dialekt gesproken wordt. Eindelijk spreken in Zuid-Afrika de welbekende Boeren ook Hollands, ofschoon in een eigenaardige dialektise vorm.

b. Pronunciation (system Passy).

vat de hol'antse tal is.

de hol'antse tal vort respro'ken in al'e de'len van et konenkreik der ne'derlanden en in de nōrdeleke en vesteleke de'len van belgie, bene'yens dō:r de æropese bevolken van de hol'antse kolonis. in dialektise yorm strekt de hol'antse tal zix fer beyten de grenzlein van de ne'derlanden eyt. dialektē van trefende overen-komst met hol'ants vorden gespro'ken in et rehele vesteleke del van preysen en lanj de kyst fan de ostse. boyendin iz er an de nōrderzom van frankreik en nauo strok lant, var tot ny tu en hol'ants dialekt respro'ken vort. eindelek spre'ken in zeyt-afrika de vel-bekende bu'ren ok hol'ants, ofs'ron in en eigen'ardege dialektise yorm.

NOTICE. — In our phonetical transcriptions we will indicate the syllable with the stress by *spatiated letters*. Whenever the other syllable or syllables of the word have the vowel e (which is *never* accentuated), the indication of the stress is considered superfluous and left away.

SECOND PART.

THE NEXT WEEKS.

I.

DUTCH PHONETICS, ORTHOGRAPHY AND GRAMMAR IN 20 PAGES.

1. The sounds of the Dutch language represented by the signs of Prof. Paul Passy's phonetical system, which has been adopted in England by prof. Sweet, in Germany by prof. Viëtor, in Denmark by prof. Jespersen, etc.

Closed vowels. à is ʌ (first a in *Mamma*, Germ. a in *Mann*), è is ɛ (about a in *man*, Germ. e in *Bett*), ô is ɔ (about o in *not*, Germ. o in *Stock*), ì is ɪ (try to pronounce the y at the end of the word *pretty* with the stress; you will be pretty near), â is ʏ (try to pronounce the e of *the* (before a consonant) with the stress, you will almost have hit the thing).

Exx. *bal* (b ʌ l) ball, *bel* (b ɛ l) bell, *bil* (b ɪ l) buttock, *bol* (b ɔ l) globe, *bul* (b ʏ l) certificate.

Open vowels. aa or ā is a (second a in *Mamma*, French a in *là*), ee or ē is e (French é), ie or î is i (French î), oo or ô is o (French o in *oh*), eu is French eu, uu or ū is y (French u in *tu*), oe is u (French ou, about Eng. oo).

Exx. *baat* (b ʌ t) advantage, *beet* (b ɛ t) bit (past tense), *biet* (b ɪ t) beetroot, *boot* (b ɔ t) boat, *buurt* (b y ˙ r t) neighbourhood, *neus* (n ʊ s) nose, *boet* (b u t) (I) expiate.

At the end of a syllable a vowel is either a toneless e (ə), or it is open. Open vowels at the end of syllables having the stress are always pronounced at *middle-length*: *vāder* (ʎa·dər), father, *bōtēr* (bo·tər) butter, etc. — Completely long vowels never occur except before *r*, ex. gr. *haar* (ha:r) hair, *hārēn* (ha:re(n)) hairs, *dier* (di:r) animal, *dieren* (di:re(n)) animals — *In all other cases vowels are short.*

Diphtongs. *ei* or *ij* is ϵi , *ou* or *au* is αu , *ui* is ϵy .

(All these diphtongs have the stress on their *first* vowel; the second vowel is only feebly pronounced.)

Exx. *dijk* (dɛik) dike, *plein* (plɛin) place, *hout* (hɑut) wood, *saus* (sɑus) sauce, *muis* (mɛys) mouse.

Semivowels *u* or *w* and *i* do not occur but *at the end of a word*: *leeuw* (lɛw) lion, *kraai* (kraij) crow. (Plural *leeuwen* (lɛuən), *kraaien* (krajen) with a consonant *v* or *j* in stead of the semivowel).

Consonants. *ch* (x) is a sound between *k* and *h* (almost Germ. *ch*) — *g* (g) a sound between *g* and *h* (North-German *g* in *wagen*) — *tj* or *dj* (t) is a sound between *th* and *y*.

Exx. *lach* (lɑx) laugh, *gat* (gɑt) hole, *katje* (kɑtə) little cat.

sj is pronounced $sʃ$ (*s* followed by *sh*): *glaasje* (glasʃə) little glass.

w (v) is near to Eng. *v*: *water* (va·tər) water.

j (j) is Eng. *y*: *jong* (jɔŋ) young.

v (ʎ) is a softened *f*: *vader* (ʎa·dər) father.

2. The Dutch alphabet.

The Dutch alphabet consists of the following 24 or 26 letters: *a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, (q), r, s, t, u, v, w, (x), y, z.*

q and *x* (*q* always followed by *u*) are made use of in some foreign proper names as *Quintus* and *Sextus* and only *sometimes* in words (of foreign extraction). *c* too is a foreigner among the letters of our alphabet. In *original* Dutch words it is not made use of but in the compound *ch* (*lachen* to laugh, *schaaf* a plane etc.). In words of foreign extraction *c* is (until now at least) of *frequent* occurrence.

The 24 letters of the Dutch alphabet are all put together (*without any repetition of the same letter*) in the following sentence:

Job Zwamp schrijft vlug en dik.
(„Job Swamp writes quick and thick”).

3. The newest spelling system (of Dr R. A. Kollewijn).

In this book we have introduced the spelling system of Dr R. A. Kollewijn, though until now this system has not yet been *officially sanctioned*. Most of the books, periodicals, newspapers etc., which appear in our country, are still spelled according to another spelling system, the *official* system of the Proff. de Vries and te Winkel.

As a means for facilitating to our students the reading of such books etc. as have *not* adopted the Kollewijn spelling system we will in the two columns below give a comparative view of both systems.

Official system of the Proff.
de Vries and te Winkel.

1. *Adjectives, pronouns, the articles* etc. are written with or without an *n* at the end according to a difference of *grammatical cases* constituting a *declension* like in German, a difference of grammatical cases, which is *never* observed in the *living conversational language*.

Ex. *ik zie den goeden man.*

(I see the good man).

System of Dr Kollewijn
(our system).

The *n* of *declension*, that is to say the *n*, which is meant to express nothing else but a difference in grammatical case, and which is *never* pronounced in *natural unconstrained speaking*, is *never written*, in other words, the declension itself, which had *disappeared* from the spoken language a long time ago, *has now been abolished in the written language too*.

Ex. *ik zie de goede man.*

14 Dutch phonetics, orthography and grammar in 20 pages.

2. Open \bar{o} (o) and \bar{e} (e) at the end of a syllable is expressed in *some* words by two o's or e's (oo, ee), in others by one (o, e).

Exx. *rooken* (to smoke) but *koken* (to cook) — *preeken* (sermons) but *streken* (regions).

3. In many words *sch* or *ssch* is written in st. of *s* of *ss* (the *ch* is *never* pronounced).

Exx. *visch* (fish) Plur. *vischen* — *practisch* (practical) — *tusschen* (between).

4. In words of foreign extraction the sound *ie* (i) is often represented by a single *i* of st. of *ie*.

Exx. *disponibel* (to be disposed of) — *titel* (title) — *practisch* (practical).

5. In words of foreign extraction the letter *c* represents in *some* cases the sound *k* (k), in some other the sound *s* (s).

Exx. *caracteristiek* (characteristic), *contradictie*, *acuat* (acute), *citroen* (lemon), *citeeren* (to quote), *centraal* (central).

Open \bar{o} (o) and \bar{e} (e) at the end of a syllable are *always* written in a single *o* or *e*, except only *e* at the end of a word, which is written *ee* to distinguish it from the toneless *e* (= \bar{e}).

Ex. *roken* and *koken* — *preken* and *streken*, but *zee* (sea), *idee* (idea).

In all these words the mute *ch* is *no longer* written.

Ex. *vis*, *vissen* — *prakties* — *tussen*.

The spelling with *ie* has been introduced or at least allowed next to the spelling with *i*.

Exx. *disponibel* or *disponibel* — *titel* or *tietel* — *prakties* (not: *praktis*).

c = *k* has been *abolished* and *k* is written instead — *c* = *s* may be optionally *maintained* or *changed* into *s*.

Exx. *karakteristiek*, *kontradikcie* or *kontradiksie*, *akuut*, *sietroen* or *citroen*, *sietéren* or *citéren*, *sentraal* or *centraal*.

6. There are a good deal of intricate rules for the spelling of *compound substantives*, which are not founded on any difference of pronunciation.

Ex. gr. *kippenhok* (pr. *kippehok*) to be written with an *n*, but *hondhok* (kennel) *without* the *n*. *stadsschool* (municipal school) with two *s*, but *straatsteen* (paving-brick) with one *s*.

No rules of this kind. Everyone is allowed to spell these words with or without the *n* and with one or two *s* at *pleasure*.

Ex. gr. *kippehok* or *kippenhok* — *stadschool* or *stadsschool*.

4. Verbs.

(Dutch *werkwoorden* (v e r k u o ' r d e n, or rather *meldwoorden* (m e l t v o ' r d e n) = *tellingwords*).

1. Verbs are conjugated in different ways; the most general way of conjugating is called the *ordinary* or *normal*, another the *dissonant* conjugation, Verbs belonging neither to the one nor to the other are called *irregular verbs*.

Ordinary or normal conjugation.

2. The Present tense is formed directly from the stem of the verb. It has three forms, one without termination (for the 1st pers. Sing), one with the termination *-t* (for the 2d pers. Sing. and Pl. and for the 3d pers. Sing.) and one in *-en* (for the 1st and 3d pers. Pl.). Ex. gr.: stem *droom-*, (d r e m) (to dream), *ik droom*, (i q d r o m), I dream, *jij, hij, zij* or *jullie droomt*, (j e i, h e i, j e l e y or j y l ' i d r o m t), thou dreamst, he dreams, you dream, *wij, zij, dromen*, (v e i, z e i d r o ' m e n), we, they dream.

3. The Imperfect is formed of the stem by addition of *-de* or *-te* (-d e or -t e), *-de* is placed after weak consonants and after vowels, *-te* after sharp consonants. Ex. gr.: stem *droom-*, Imperf. *droomde*, stem *straff-*, Imperf. *strafte*.

The Imperfect has two forms, one without termination (for the three persons of the Singular) and one with termination *-n* (for the three persons of the Plural). Ex. stem *droom-*, Impf. 1st, 2d and 3d pers. Sing. *droomde*, (dromdē), 1st, 2d and 3d pers. Pl. *droomden*, (dromdēn).

(The written language has a (quite obsolete) form for the 2d person Sing. and Plur. of the Imperfect, which has the termination *-t*. Ex. *gij, gijlieden, droomdet* (in st. of *jij, jullie* or *julli droomde(n)*, as every Dutchman would say.)

4. The Future is formed with the verb *zullen* (shall), ex gr. *ik zal dromen*, (ik sal dromēn), I shall dream.

5. The Present Participle is formed by adding *-ende* (-ēndē) to the stem. Ex. *dromende*, dreaming.

6. The Past Participle is formed by putting the prefix *ge-* before the stem and *-d* or *-t* after it (after weak consonants and vowels *-d*, otherwise *-t*). Exx.: *gedroomd* (gedromt) dreamt, *gestraft*, (gestraft), punished.

7. The Perfect tense is formed by periphrasis, the Past Participle being combined with the verb: to have. Ex. *ik heb gedroomd*, (ik hēp gedromt), I have dreamt.

8. The Pluperfect is an Imperfect made of the Perfect. Ex. *ik had gedroomd*, (ik hāt gedromt), I had dreamt.

9. The Conditional is an Imperfect made of the Future. Ex. *ik zou dromen*, (ik sou dromēn), I should dream.

10. The Future Anterior is made by forming a Future of the Perf. Ex. *ik zal gedroomd hebben*, I shall have dreamt.

11. The Past Conditional is an Imperfect of the Fut. Ant. Ex. *ik zou gedroomd hebben*, I should have dreamt.

12. The Passive Voice is formed with the verb *word(en)* (to become). Exx.: *ik word gestraft*, (ik vort xestraft), I am punished, *ik werd gestraft*, (ik vert xestraft), I was punished, except the Perf. and other tenses derived from it, which are formed by the verb *zijn* (zein), (to be). Ex. *ik ben gestraft*, (ig bēn gestraft), I have been punished, *ik was gestraft*, I had been punished, *ik zal gestraft zijn*, I shall have been punished, *ik zou gestraft zijn*, I should have been punished.

Rem. The Subjunctive mood (Ex. *ik droom*, (ig dromē), may I dream, *gij droomet*, may you dream, etc.) is very

seldom made use of in prose. In the spoken language it never occurs, unless in a few expressions, as *het zij*, (ə t z e i), let it be; *God geve 't*, (g o t x ə · γ ə t), May God give it; *Leve de koning*, (l ə · γ ə d ə k o · n ə ŋ), May the king live.

13. In forms, where a toneless *ə* comes after the stem, we meet with the same orthographical changes, which we have observed in the Plural of nouns. Ex. *ik stap*, Plur. *wij stappen*, (ɪ k s t a p, v e i s t a p · ə n) (I, we step), *ik praat*, (I talk), Pl. *wij praten* (ɪ k p r a t, v e i p r a · t ə n).

14. To the normal conjugation must be reckoned six, seven verbs which may be in some way considered to be irregular, as *zoek*- (to seek, to look for) with its forms *gezocht* and *zocht* (Engl. *sought*).

Dissonant conjugation.

The dissonant conjugation does not differ from the normal one but in the following two respects. 1°. The Imperfect does not take the termination *-te* or *-de*, but it changes the vowel of the stem. 2°. The Past Participle ends in *-en*, not in *-t* or *-d*, and often here too the vowel of the stem is changed. Ex. *ik slaap*, (ɪ k s l a p) I sleep; Impf. *ik sliep* (ɪ k s l i p), I slept; Part. *geslapen*, (g ə s l a · p ə n), slept.

The total number of dissonant verbs in Dutch amounts to about 165. They are divided into three different classes.

The *first class* contains:

a) all dissonant verbs with stem-vowel *ie*, *ui*, *ij*, *uu*, (*i*, *ey*, *ei*, *y*), except only the verb *zie(g)*- (to see),

b) all dissonant verbs with stem-vowel *ɪ* or *ɛ* (closed) followed by one of the consonants *n*, *m*, *ng*, *l* or *r*,

c) the three only verbal stems ending in *eeg* or *eer*; together $\frac{1}{3}$ = about $\frac{1}{3}$ of all the diss. verbs.

The *second class* contains:

a) all verbs with stem-vowel *ɛ* or *ɪ* which is *not* followed by one of the consonants *m*, *n*, *ng*, *l* or *r*,

b) the six only verbal stems ending in *eek*, *eel* or *eem*; together only 17 verbs or not much more than $\frac{1}{10}$ of the whole number.

The *third class* contains:

- a) all dissonant verbs with *dull-sounding stem-vowels* *ā*, *aa*, *ō*, *ou*, *oe*, (*ā*, *a*, *ō*, *o*, *au*, *u*),
- b) the seven only verbal stems ending in *eet*, *eed*, *eev* or *eez*,
- c) the verb *zie(g)*- (to see);

together 23 verbs or about $\frac{1}{4}$ part of the lot.

All verbs of the first class change the vowel of their stem *only once*, in the same way for 1° the Imperfect tense and 2° the Past Participle, ex. gr. *blink*- (*blɪŋk*) (to shine) makes *blonk* (*blɔŋk*) and *blonken* (*blɔŋkən*) in the Imperfect tense and *geblonken* in the Past Participle — *blijk*-, (*blɛik*), (to appear) makes *bleek*, *bleeken* (*blɛk blɛkən*) (written with one *e*: *blēken*) in the Imperfect tense and in the Past Participle *gebleeken*, (*gɛblɛkən*), (written with one *e*; *geblēken*), etc.

All verbs of the second class change the vowel of their stem *twice*, in *different ways* for 1° the Imperfect tense and 2° the Past Participle. Ex. *help*- (to help) makes *hielp*, *hielpen* in the Imperfect tense and *geholpen* (with closed *ō*) in the Past Participle (*hɛlp*, *hɪlp*, *hɪlpən*, *gɛhɔlpən*) — *neem*- (to take) makes *naam*- in the Imperfect tense and, *genoomen* (written with one *o*: *genōmen*) in the Past Participle (*nɛm*, *nam*, *gɛnɔmən*).

All verbs of the third class change the vowel of their stem *only once*, for the Imperfect tense *only*, the Past Participle having *the same vowel as the unchanged stem*. Ex. *treed*- (to tread) makes in the Imperfect tense *traad*- and *getreedēn* (written with one *e*: *getrēden*) in the Past Participle (*tred*, *trad*, *gɛtrɛdən*) — *draag*- (to bear) makes *droeg*-, *droegen* in the Imp. tense and *gedraagen* (written with one *a*: *gedrāgen*) in the Past Participle (*drag*, *drug*, *gɛdraːgən*).

The *Singular* form of the Imperfect tense has this particularity that it never keeps the vowel *aa* but modified into *ā* (*ā*). Exx. *neem*- (to take) Imp. t. *naam*-, plural forms: *wij na(a)men*, (*zij na(a)men* (*naːmən*), singular forms *ik nam*, *jij nam*, (...) *nam* with a closed vowel *ā* (*nam*) — *treed*- (to tread) Imp. t. *traad*-, plural forms *wij tra(a)den*, (...) *tra(a)den*, singular forms *ik trad*, *jij trad*, (...) *trad* with a closed vowel *ā* (*tred*, *traːden*, *træt*).

The three classes are subdivided into smaller groups to a total number of 28, which will be described separately in another part of this book.

Irregular verbs.

A few (about twenty) verbs may be said to have some more or less irregular forms. The best way of learning them is by reading books. Here we will only mention the auxiliary verbs, the forms of which it is necessary to know for the conjugation of other verbs.

1. *Hebb(en)* (to have). Pres. t. *ik heb, jij hebt, (...) heeft, wij hebben, gij(lieden) (jelui, julli) hebt, (...) hebben*, Imp. t. *ik had, Pl. wij hadden, P. Part. gehad* (Subj. *ik hebbe*).

2. *Zij(n)* (to be). Pres. T. *ik ben, jij bent, (...) is, wij zijn, gij(lieden) zijt, (jelui or julli bent), (...) zijn*. Imp. t. *ik was, jij was, ... was, wij wāren, gij waart, (jelui or julli wāren), ... wāren, P. Part. geweest* (Perf. t. *ik ben geweest, I have been*). (Subj. *ik zij, gij zijt* etc.). Imp. *wees* Pl. (obsolete) *weest*.

3. *Zull(en)* (shall). The Pres. tense of this verb is originally an Imperfect tense (likewise in English). It is therefore conjugated as an Imperfect, having no *t* in the 3d pers. Sing. and changing *a* into *u* in the Plural, viz.: *ik zal, jij zult, ... zal, wij zullen, gij(lieden) zult, (jelui or julli zult or zullen), ... zullen*. The Imperfect tense (formed in a later period, when the old Imperf. had already assumed the signification of a Present tense) is: *ik zou* (contraction of *zoude* from *zol-de*), *jij zou, ... zou, wij zouden, gij zoudt, (jelui or julli zou or zou(d)en), ... zouden* (*zau, zaut, zauden or zauven*).

4. *Word(en)* (to become). Pres. tense *ik word, jij wordt, ... wordt, wij worden, gij wordt, (jelui or julli wordt or worden), ... worden*. Imp. t. *ik werd, Pl. wij werden, P. Part. geworden*, Imp. *word, Pl. wordt* (*wort, wort, worden — vert, werden — ge worden — wort, wort*.)

5. Nouns or substantives.

Dutch: *zelfstandige naamwoorden* (z e l f s t a n d e g e n a m -
v o o r d e n) or rather (according to a new system of
terminology) *noemwoorden* (n o e m v o o r d e n (i.e.
namingwords).

1. *Declension* plays a very humble part in Dutch grammar, *cases* being generally expressed (like in English) by means of *prepositions* (Dutch: *voorzetsels* (v o o r z e t s e l s) or rather *betrekkingwoorden* (b e t r e k i n g v o o r d e n) = relationwords), viz. the Genitive case by the prep. *van* (of), the Dative by the prep. *aan* (to) or *voor* (v o o r) (for), etc.

2. The only real *declined case-form* of the substantive existing in Dutch is a Genitive form, which is made by putting an *s* after the radical of the word. This Genitive form is regularly formed:

a) of personal names especially Christian names, as *Jans boek*, (j a n z b o e k) (John's book, the book of John), *van Houtens kakau* (v a n h o u t e n s k a k a u), (van Houten's cocoa);

b) of a few common nouns denoting a *person*, as *vader* (v a d e r) (father), *moeder* (m o e d e r), (mother), *oom* (o m), (uncle), *meester* (m e s t e r), (teacher), *burgemeester* (b ŷ r g e m e s t e r), (burghomaster), *dokter* (d o k t e r) (medical man), etc., *when the nouns themselves are used in a relational meaning*, that is to say when *vader* has the meaning of *my* or *our father* etc. Exx: *vaders bril*, (v a : d e r z b r i l), the spectacles of (our) father; *meesters huis*, (m e s t e r s h e y s), the house of (our) teacher; *dokters rekening*, (d o k t e r z r e k e n i n g), the bill of our medical man.

This Genitive form is always placed *before* the noun to which it belongs, *neither of both nouns admitting any article* in this combination.

In Medieval Dutch a Genitive case in *-s* or *-es* was derived from any noun of the Masculine or Neuter gender. This Genitive case was generally placed *after* the noun, to which it belonged, and both nouns took the article. Ex. *de staf des herders*, (d e s t a f d e s h e r d e r s), the staff of the

shepherd or the shepherd's staff. It might also be put *before* the noun, but in this case the article *after* the Gen. was omitted: *des herders staf*. In some rhetorical, proverbial or biblical expressions the old Genitive is employed until now. Exx: *een vriend des huizes* (ən ʏrɪn(d) dəs hɛʏzəs), a friend of the house; *het bloed des kruises* (əd blu(d) dəs kɾɛʏsəs), the blood of the cross, etc. — A few masculine nouns had a Genitive case ending in *-en*: *des vorsten*, (dəs fɔrstən) (of the prince), *des heeren*, (dəs hê:rən), of the lord), *des graven, hertogen*, (dəs xɾa'vən, hɛrtogən), of the count, duke), *des helden*, (dəs hɛldən), (of the hero), *des mensen*, (dəs mɛnsən), (of man).

The *Dative case* (for nouns of the masculine und neuter gender) was formed in Medieval Dutch by putting an *-e* after the radical. This form too has been preserved to the present day in a few rhetorical or proverbial expressions as *den volke verkondigd*, (dɛn ʏɔlkə ʏɛrkɔndəxt), (proclaimed to the people), *in den lande*, (ɪn dɛn lɔndə), (in str. of in het land) in the country (biblical style), *om den broode*, (ɔm dɛn brɔdə), (for bread's sake, for the sake of a livelihood).

The Accusative always had the same form as the Nominative.

In the Plural there is no difference between cases at all.

3. The Plural is generally formed by putting *-en* after the stem, ex. gr. *boek*, (bʊk), (book), *boeken*, (bʊkən); *schuit*, (sxɛyt), (boat), *schuiten*, (sxɛytən), etc. Often the vowel of the radical itself is changed in the Plural, ex. gr. *glas*, (glɑs), (glass), *gläzen*, (glɑːzən); *staf*, (stɑf), (staff), *staven*, (stɑːvən); *stad*, (stɑt); (town) Pl. *steden*, (stɛdɛn); *smid*, (smɪt), (blacksmith) Pl. *smēden* (smɛdɛn); *schip*, (sxɪp), (ship) Pl. *schēpen* (sxɛpən) etc.

4. Words ending in *-el*, *-em*, *-en*, *-er*, *-aar*, *-ier* and many words taken from foreign languages take *-s* in the Plural: *sleutel*, (sløtəl), (key) Pl. *sleutels*; *bodem*, (bɔdɛm), (bottom) pl. *bodems*, *toren*, (tɔ:rən) (steeple) *torens*; *bakker*, (bɑkər) (baker) *bakkers*; *tuinier* (tɛyni:r), (gardener) *tuiniers*; *idee*, (idɛ), (idea) *idees*, *generaal* (gɛnɛrəl), *generaals*.

5. A few neuter words take *-eren*, ex. gr. *kind*, (kɪnt), (child), *kinderen*, (kɪndərən); *kalf*, (kɒlf), (calf), *kalveren*, (kɒlvərən); *lam*, (lɑm), (lamb), *lammeren*; *lied*, (li:t), (song), *liederen*; *volk*, (vɔlk), (people), *volkeren*; *been*, (bən), (bone), *beenderen*, (bendərən); *ei*, (ɛi), (egg), *eieren*, (ɛijərən); (*blad*, (blɑt), (leaf of a tree), *bladeren*, (blɑdərən), (*bladen*, (blɑdən) are the leaves of a book), (*beenen*, (be'nən), means legs), *goed* (good) *goederen*, *gelid* (rank) *gelēderen*.

6. In consequence of certain general orthographical rules one and the same radical, which in reality does not undergo the slightest change when augmented with the Plural sign, will spell differently in Singular and Plural. Exx: *mes* (mɛs), (knife), pl. *messen*, (mɛs'ən); *schap*, (sxɑ'p), (sheep) pl. *schūpen*, (sxɑ'pən); *beer*, (bɛ:r), (bear) pl. *bēren*, (bɛ:rən), etc.

7. Words of one syllable forming their Plural on *-s* are only the following: *bal-s* (balls—dancing-parties), *ra*, *raa-s* (yard-s of ship a ship), *vla*, *vlaas* (custards), *kok-s* (male cooks), *maat-s* („hands" on board of a ship) and *plee-s* (W. O's).

{Genders of nouns.

Modern Dutch has only *two* genders, the *Neuter* and the *Epicene* (Masculine or Feminine). Nouns of the neuter gender are sharply distinguished from other nouns by their taking in the Singular the definite article in the form of *het* (pr. ət) in st. of *dě*. Exx. *het huis*, (ət hɛys), the house, *het kind*, (ət kɪnt), the child.

(Flemish or Belgian Dutch has *three* genders with three forms of the article: *den* (masculine), *de* (feminine) and *het* (neuter) — In Cape Dutch on the contrary there is but *one* gender with one form of the article: *di* (dee).)

When a neuter noun is *referred* to in a sentence or a part of a sentence, where the noun itself is not named, the pronoun *het* (pr. ət) is always made use of in stead of *hij* (hɛi) (he). Ex. *we zagen het kind, terwijl het in de wieg lag*, (vɛ zɑ'gən ət kɪnt tɛrvɛjɪl ət ɪn dɛ vɪg lɑx), we saw the child, whilst it was lying in the cradle.

In Medieval Dutch there were *three* different genders, sharp distinction being made between *Masculine* and *Feminine*

too. During the Medieval period of the language difference between *masculine* and *feminine* genders was made in two respects, viz. :

1°. Any *adjective, pronoun, participle* or *article* relating to a noun of the masculine gender in the Accusative or Dative case of the Singular took an *n* at the end as a mark of its gender and case at the same time. Exx. *ic sie dien goeden man, dien goeden hont, dien goeden schotel*, etc. (Ik si di n gu'den m a n, h o n t, s x o'tel), (I see that good man, dog, dish, etc.),

2°. *Feminine* nouns (either names of persons, animals, plants, lifeless objects or abstractions indiscriminately) were to be referred or alluded to in the progress of speech by means of *special feminine* pronouns. So ex. gr. when speaking of a *snake*, or a *lime-tree*, or a *sea*, or a *hand*, or a *sledge*, or a *virtue*, in Medieval Dutch you would say: „*She* is sitting on *her* tail”, „*she* thrives very well with *her* enormous branches,” „*she* rolls *her* waves,” „*she* extends *her* fingers,” „*she* has one of *her* irons broken,” „*she* is praised by many people that hardly practise *her*”, the words for *snake, limetree, sea*, etc. being of the feminine gender.

In the last *three* centuries at least the „feminine gender” has practically *disappeared* in the spoken language. The *n* of the masculine Accusative or Dative case is not pronounced in conversation, neither in Friesland and Groningen (where any *other* final *n* is most distinctly sounded), nor in any other part of the country, In modern Dutch we say: *Ik zie die goede man en die goede vrouw*, (Ik si di gu'de (often gu'je) m a n e n di gu'de y r a u), like in English: I see that good man and that good woman, *without any difference in gender* between *man* (m a n) the most „masculine” and *vrouw* (y r a u) the most „feminine” of all substantives existing. And as to the special „feminine” pronouns, viz. *zij* (z e i) (she) and *haar* (h a : r) (her), their use is in modern Dutch almost absolutely limited to those cases, where a *feminine person*, either woman, girl or goddess, or at most a *female representation* of a virtue or an affection, is spoken of or referred to. Both phenomena described indubitably give us a right to declare, *that there does not exist in modern Dutch any special distinction for*

what you might call the purely grammatical „masculine” or „feminine” gender.

As we mentioned above, the abolition of this grammatical distinction is by no means a very recent thing. On the contrary it may easily be proved that at least three hundred years ago our language was already, in *this* respect at least, much the same as it is now. In this like in so many other particularities Dutch has followed exactly the same way in the course of its history as English has. The greatest difference only consists in this, that, whereas the *English* nation has hailed the abolition of cases and genders as a natural and in many respects a useful and a practical reform, the *Dutch* nation, or at least the authors and learned people in Holland, often wholly absorbed in classical studies, admiring the Greek and Latin languages for their riches of grammatical forms, and having besides this on the eastern frontier of their country a neighbour people which in its language had still in the course of centuries preserved the greater part of that exuberance of forms, which the Dutch language had had to part with, were very sorry for the „losses” they had sustained and tried by any kind of violent means to have their riches back. In this way the system of „genders” and „cases”, condemned and thrown away by language itself, continued to be reared and cultivated artificially by the authors and the learned people. They held on like grim death, they strove and struggled with might and main—they plodded on, toiled on, trudged on.... and succeeded in keeping the thing going to the present day.

The result is this, that even now a well-educated Dutchman, when going to write no matter which contribution to a magazine or paper, or even an ordinary letter, nay nothing more than a simple postcard of a few lines, will most inevitably have to turn a good many of dictionary-leaves just to ascertain whether *in his own language* this or that word belongs to the masculine or to the feminine gender.—Of course in our present idiom we have a large quantity of words, which in the middle-ages, during the period of „genders” and „cases”, *did not exist at all*.... What in all the world may be the gender of all those words, ex. gr. of a word like *fiets* (fits) (a bicycle) or *trem* (trem) (a tramway)?

Of course nobody knows. But never mind Our learned men will set to work at a moment's notice and for each new word which you choose to bring them they will forge at their private workshop a brandnew „gender” while you wait.

In these last 16 or 17 years a most laudable effort has been made to get rid at last of that ridiculous old fashion. The venerable old Mr. A. M. Kollewijn and his son Dr. R. A. Kollewijn gave the start and were immediately followed by the authors M. Emants, Pol de Mont, and others. They have a few thousands of partisans now, among which several professors of the Leiden, Groningen, Amsterdam and Utrecht universities. They are getting on slowly but surely.—In S. A. the University and Education Authorities have all adopted or at least sanctioned the Kollewijn spelling.

In this grammar we will henceforth leave the legendary „feminine and masculine gender” alone.

In doing this we have to state once for all, that the greater part of authors, periodicals, newspapers etc. still *continue* to write according to the old „declension” system i. e. with n's at the end of adjectives etc. in the „Accusative and Dative cases Masculine”. Students of the present work will have no difficulty in reading all the books etc. where the old system is followed. They will only have to consider all those n's as quite superfluous *penflourishes in printing-ink* and all right it will be.

6. Adjectives.

(Dutch; *bijvoegelijke naamwoorden* (bɛiɣuːxələkə namuːɔrɔn) or rather *beschrijfwwoorden* (bɛsxrɛiɣuːɔrɔn) = *describing words*).

1. An adjective placed after a substantive or attached to it by a copula never has any termination: *twee vrouwen vriendelik en zacht*, two women kind and mild; *de man, de vrouw, het kind is goed*, (dɛ man, dɛ ɣrau, ɛt kɪnt ɪs x u t), the man, the woman, the child is good; *de mannen*,

de vrouwen, de kinderen zijn goed, (də man·ən, də vrau·vən, də kind·ərən zɛɪŋ gut), the men, the women, the children are good.

2. When placed *before* the substantive every adjective takes the termination *-e*, indifferently whether it be preceded by the *defining article*, the *non-defining article* or no article at all. Exx. *de goede man*, (də gu·də (often gu·jə) man), (the good man), *de goede vrouw*, (də gu·də (gu·jə) 'vrau), *het goede kind*, (ət xu·də (xu·jə) kɪnt) — *een goede man* (a good man), *een goede vrouw* — *de goede mannen, vrouwen, kinderen* — *goede mannen, vrouwen, kinderen*, except in one special case, viz. when the substantive is of the *neuter gender* and preceded by the *non-defining article*: *een*, or a possessive pronoun. Ex.: *een goed kind*, (ən gut kɪnt), a good child, *een groot schip*, (ən grot sɪp), a large vessel — *mijn scherp mes*, (mɛɪn sɛrɐp mɛs), (my sharp knife), etc.

Remark. In a *special meaning* the Sing. of the Masculine may, as the Neuter, have the form without termination, e.g. *een goed man* in st. of *een goede man*. The difference between the two is, that *een goed man* means a man, that is good in relation to his being *man*, whilst *een goede man* is a man, who has the accessorial quality of being good. In the same way *een groot man* means a *great* or *grand man*, a *man of great talents*, *een grote man* is a *tall man*.

3. The comparative degree is formed by adding *-er*, the superlative degree by adding *-st(e)* to the stem. Exx. *groot, größer, grootst(e)*, (grot, grøtər, grøtstə); *klein, kleiner, kleinst(e)* (klein, kleiner, kleinstə) (little); *stom, stommer, stomst(e)*; *grof, grō-ver, grofst(e)*, etc.

4. A few adjectives have irregular degrees of comparison, exx. *goed, beter, best(e)*, (gut, bətər, bɛstə); *kwaad* (evil), *erg-er, erg-st(e)*, (kvat, ɛrgər, ɛrxstə); *veel* (much, many), *meer, meest(e)*; *weinig* (little, few), *minder, minst(e)*.

5. The adjective *grof*, (grɔf), (rough), changes its vowel into *ō* when augmented with *-e* or *-er*, *grōve, grōver*, (gro·və, gro·vər).

6. The orthographical changes occurring in the radicals of substantives in the Plural (see above: Subst. 3.) are also

to be observed in the forms in *-e* and *-er* of the adjective. Exx. *stom* (dumb), *stom-me*, *stom-mer*; *hoog* (high) *hō-ge*, *hō-ger*; *dwaas* (foolish), *dwā-ze*, *dwā-zer*.

7. Articles (artikels).

1. The forms of the defining article (according to the rules of the old-fashioned medieval system) are *de*, *des*, *den*, *der* and *het*, (d ē, d ē n, d ē r, ē t). *des* is the form of the Gen. Sing. Masc. and Neut., *den* of the Acc. Sing. Masc. and of the Dat. S. and Pl. Masc. and Neut., *der* of the Gen. and Dat. Sing. of the Fem. and of the Gen. Plur; *het* of the Nom. and Acc. of the Neuter, *de* of all the other cases and genders.

Remark. The truth is, that in the *spoken* language the *n* of *den* is *never* sounded, whilst the forms *des* and *der* are not made use of but in a few proverbial expressions. In stead of *des mans* we say *van de man*, in stead of *der vrouw* we say in the Gen. *van de vrouw* and in the Dat. *aan de vrouw* or simply *de vrouw*. So in reality this article has only *two* forms, viz. 1°. *het* (pr. ē t) for the *Neuter Singular* and 2°. *de* for all the rest.

2. The non-defining article has (according to the same old-fashioned system again) the following forms: *een*, *eens*, *eenen*, *eene*, *eener*. *eens* is the form of the Gen. Masc. and Neut., *eenen* of the Acc. Masc. and of the Dat. Masc. and Neut., *eene* of the Nom. and Acc. of the Fem., *eener* of the Gen. and Dat. Fem. and *een* of the other cases.

Remark. The *real* state of things is here again a great deal simpler than our old grammar prescribes. *Eens* and *eener* are not made use of in free and natural language. In stead of *eens* we say *van 'en*; in stead of *eener*: *van* or *aan 'en*. Moreover the *e* and *en* of the forms *eene* and *eenen* are not pronounced in conversation (*ee* of the stem sounds as a toneless *ē*), so that there is (in conversational language) but *one* form for this article throughout all cases and genders, viz. *een* (pron. ē n).

The so-called "feminine" Genitive forms of the articles: *der* (of the) and *eener* (of a), and of the possessive pronouns (*mijner*, *uwer*, *onzer*, *zijner*, *harer* and *hunner*) are in the written language much more generally made use of than

the „masculine” or „neuter” forms: *des, eens, mijns, uws*, etc. The latter forms are quite obsolete now, even in rhetorical language, as in orations, sermons etc., except in a few characteristic expressions such as *de zoon des menschen*, (də zɔn dɛz mɛnsən), the son of man, *het bloed des kruises*, (ət blu(d) dɛs krɛysəs), the blood of the cross. *Der, eener, mijner, uwer*, etc., on the contrary, although hardly ever appearing in the spoken language, are very frequent in any kind of literature, even in most unrhetorical sorts of literature, such as popular newspapers, etc. Reformers are now seriously working for the abolition of this old-fashioned writing custom, but before succeeding they will most probably have a pretty hard strife for many years to come. As it is, we do not venture to declare those forms in *-er* abolished, which in fact they are not by far, but rather will give a simple rule for the use of the Genitive forms in question, which has been derived from the special phraseology of the best authors and which it will be but a very slight trouble to observe in writing letters, etc.

Our rule runs as follows: *der, éner, mijner, uwer, zijner, harer*, etc. are rhetorical Genitives belonging to the erst-while „feminine gender” of our language, forms, which it is not advisable to make use of now but in connection with the following three classes of substantives:

1°. Names of female persons or personifications when named reverentially or in a serious tone, or at least without the slightest idea of contempt or derision. Exx. *de bezittingen der koningin* (dɛ bɛzɪtɪŋən dɛr kɔnɪŋɪn) the possessions of the queen; *de tred éner godin*, (dɛ trɛt ɛˈnɛr ɡodɪn), the gait of a goddess; *de tranen mijner moeder* (dɛ trɑːnɛn mɛɪnɛr muˈdɛr), the tears of my mother, etc.,

2°. Words implying any kind of abstraction of human thought, such as qualities and properties, proportions, relations, conditions, etc. — arts and sciences, virtues and vices, health and illness, etc. Exx. *de kracht der overtuiging*, (dɛ krɑx(t) dɛr ɔvɛrtɛyɡɪŋ), the strength of conviction, *de snelheid der gedachte*, (dɛ snɛlhɛi(t) dɛr ɡɛdɑxtə), the quickness of thought, *de gevolgen zijner angst*, the results of his anxiety. (Nouns implying abstractions may often be

recognised exteriorly [in Dutch like in English] by their suffix; *-heid*, *-nis*, *-schap*, *-ing*, *-te*, *-t*, *-st*, *-de* are abstract suffixes in Dutch),

3°. *Collective nouns* implying a combination of persons, as *vergadering* (assembly, meeting), etc. Exx. *de besluiten der vergadering*, (*de besleyten der vergaderen*), the decrees of the assembly.

As to the Plural Genitives of identical formation: *der*, *mijner*, *uwer*, etc., restriction in gender having never existed with them, even in Medieval Dutch, there is of course not the slightest reason to introduce any such restriction now. Only it should be borne in mind, that these forms too are to be considered as purely rhetorical and must never be made use of in familiar or trivial style.

8. Pronouns.

(Dutch *voornaamwoorden* or rather *aanduidingswoorden* (*andeydingwoorden*) i.e. *denotingwords*).

1. Personal pronouns ¹⁾ are: First person Singular *ik*, I, *mij*, me, Plural *wij*, we, *ons*, us. For the second pers. Sing. the ancient pronoun *du*, (*d y*), Acc. *dij* (*d i*) had become obsolete many centuries ago (except only in Belgium). It is replaced in the written language by the pronoun for the Plural: *gij*. Second person Singular *gij*, you, *u*, you, Plural *gij* (or *gijlieden*) you, *u* (or *ulieden*) you (in the Dat. and Acc.). Third person Singular *hij* (he), *hem* (him), Fem. *zij* (she), *haar* (her), Neut. *het* (it). Plural: Masc. and Neut. *zij* (they), *hun* (them in the Dat.), *hen* (them in the Acc.). Fem. *zij* (they), *haar* (them).

First remark. The pronouns of the second person *gij* and *gijlieden* do not occur in the spoken language but in a few southern dialects. In the general Dutch language we say instead of *gij* (Singular) either *U* (respectfully), or *jij* (familiarily), ex. gr. *U heeft*, *U is* or *jij hebt*, *jij bent*

¹⁾ According to the newer system *personal pronouns* are called in Dutch *ikheidsnoemwoorden* (namingwords of egoity).—Only *he*, *she*, *it* make part of the *pronouns* or *denotingwords*.

(you have, you are). Of *jij* the declined form is *jou*, *U* remains unchanged. In the Plural *jij* becomes *jelui* or *julli* (jɛləy or jɛl'i) (in all cases); *U* is not changed in the Plural.

Second remark. Almost every one of the above mentioned pronouns have a special form, which is exclusively used when the pronoun is pronounced without any emphasis after a verb or another word having full stress. In that case *mij*, *gij*, *jij*, *wij*, *zij* become *me*, *ge*, *je*, *we*, *ze*; *hij* becomes *i*. (In *written* language most authors, editors etc. *always* use *hij*); *zij*, *haar*, *hun* and *hen* become *ze* — *ik* becomes *ék* (ə k). Ex. *geef ik* (Do I give) is pronounced (gəˈvək). In *writing* the difference between *ik* and *ék* is never observed. *Ik geef* (ɪk xɛf) and *geef ik* (gəˈvək) are *written* quite alike.

Third remark, *himself*, *herself* and *themselves* are expressed in Dutch by *zich* (zɪx).

Fourth remark. In the spoken language we *always* use *hun* in st. of *hen*.

Fifth remark. In (colloquial) Cape Dutch *ik*, *mij*, *wij* and *ons* (I, me, we, us) are all four expressed by *ons*; *ons* is means: *I am*, or: *we are*.

2. Possessive pronouns are *mijn*, (mɛin), (my); *Uw*, (y), (your); *zijn*, (zɛin), (his); *haar* (her); *onze* (our); *uw* (your pl.); *hun* (their, Masc.); *haar*, (ha:r) (their, Fem.).

Remark. In stead of *uw* the colloquial possessive pronoun (belonging to *jij*) is *jouw* (jəu) (*jelui* and *julli* are used as possessive pronouns without any change).

3. The possessive pronouns are (in the *written* language) declined as the article (*mijns*, *mijnen*, *mijne*, *mijner*; in the Plural *mijne* in all cases and genders). In the spoken language they do not receive any terminations. When used without emphasis *mijn* and *zijn* are pronounced *mɛn* and *zɛn*, *haar* is pronounced *ɛr*, (after and *r dɛr*) (the same form is also used for *hun* without emphasis). Of *jou* the non-emphatical form is *je*. — *Onze* before a *neuter* noun in the Singular is changed into *ons*. Ex. *ons kind* (our child).

4. A possessive pronoun may also be put together with the defining article and have a substantival meaning, exx. *de mijne* (mine), *de uwe* (*de jouwe*) (də yvə, də jəuə),

(yours), *de zijne* (declined, in *written* language, as *de goede*). Observe that the *e* in this case is *never* omitted in the spoken language (So with the *e* of all adjectives declined).

5. Demonstrative pronouns are *deze*, this (Neut. *dit*, Pl. *deze*) and *die*, that (Neut. *dat*, Pl. *die*). They are declined (in the *written* language) as the article *een* and the possessive pronouns.

6. Relative pronouns are *die* (Neut. *dat*, Plur. *die*) and the obsolete *welke* (*welk*, *welke*).

(In (colloquial) Cape Dutch the relative pronoun has only one form for all genders, cases and numbers, viz. *wat*.)

7. Interrogative pronouns are *wie* (Neut. *wat*, Plur. *wie*) — (Gen. Sing. *wiens*), who, what, and *welke* (*welk*, *welke*), which.

8. *Degene*, *die*, (de g e'ne), Neut. *hetgene*, *dat* is a pronoun, the signification of which comprises a demonstrative and a relative element; it means *he that*, *she that*, *that which*. It is declined (in the *written* language) by declining its two parts *de* and *gene* ex. gr. *desgenen*, *dergene*, etc. (In st. of *hetgene*, *dat* we mostly say *hetgeen* or *'igeen*.)

9. *Diegene*, (di g e'ne), has the same meaning, but it has more emphasis (Neut. *datgene*).

10. *Dezelfde*, Neut. *hetzelfde*, means *the same*.

II.

TWO SPECIMENS OF DUTCH ANALYSED.

1. Colloquial Dutch

(From Busken Huet, *a stepmother*).

a. Text.

„Ik wou veel liever dat er een huishoudster gekomen was. Zoo'n nieuwe mama, wat heb je er aan?”

„Maar Anna, bedenk toch van wie je spreekt. Papa weet beter dan wij, wat voor ons en andere goed is.”

„Pa heeft gelijk, Keetje, groot gelijk; dat geef ik toe. Maar mama?”

„Hoe kun je zo dwaas wezen? Als pa niet om ma gevraagd had, was zij immers onze mama niet geworden — Mama kan toch niet helpen, dat papa liever haar heeft dan een huishoudster?”

„Best mogelijk. Maar ik wou dan liever een huishoudster.”

„Nu, een huishoudster is ook niet alles.”

„Toch liever een huishoudster dan een stiefmoeder.”

Zo keuvelden onder 't naar bed gaan twee meisjes van twaalf en veertien jaren.

b. Pronunciation.

ik vau yel li'yer dat er en h e y shauster geko'me(n)
vas. zon ni've mema, vat heb jer an.

mar an'a bedenk tox fan vi-je sprekt. pepa ved bet'er
dan vei vat fôr onz en andere gut is.

pa heft xeleik, ketê, grot xeleik; dat xevek tu. mar mema?

hu kÿnje zo dvaz' ve'ze(n). als pepa nit om mema ge'yraxt
hat, va(s) sê lm'ers onzê mema nit xevorde(n) — mema
kan tog nit helpe(n) dat pepa li'yer har heft dan en
h e y shauster.

best mogelek, mar ik vau dan li'yer en h e y shauster.

ny, en h e y shauster iz ok nit al'ës.

tog li'yer en h e y shauster dan en stiymu'der.

zo kôyelden ondert nar bet xan tue meistes fan tualeÿ
en yê:rtin jarên.

c. English translation.

„I should have liked it much better if there had come a housekeeper. A new mamma. What's the use of it?”—

„But, Anna, remember of whom you are speaking! Papa knows better than we what is good for us and for others.”—

„Papa is right, Kitty; quite right, I admit that. But mamma?”—

„How can you be so silly! If papa had not asked for mamma, she could never have become our mamma, could she? It's not mamma's fault, indeed, that papa preferred her to a housekeeper?”—

„This may be, very well. Nevertheless I should like a housekeeper better.”—

„To have a

housekeeper is not so nice either." — „Nevertheless I'd rather have a housekeeper than a stepmother."

In this way two girls of twelve and fourteen were chatting whilst going to bed.

d. Analysis.

ik I — wou would — veel much — liever („fonder") rather — dat that — er there — een a(n) — huis-houdster (female) housekeeper — was was — ge-komen come (Past Part.) — zoo'n such a(n) — nieuwe new — mama mama — wat what — heb je have you? — er aan („there-at") at it, to it (iets hebb.. aan iets „to have something at a thing" means: to have some use of it, to derive some profit from it, etc.) — maar but — Anna Anna — bedenk („bethink") consider, Imp. — toch („though") come-now! (toch after an Imperative only emphasizes the utterance: *do consider now!*) — van of — wie who, whom — je you — spreekt speakt, speaks — papa papa — weet („wot") know(s) — beter better — dan than — wij we — wat what — voor for — ons us — en and — andere others — goed good — is is — heeft has — gelijk truth-on-his-side (gelijk hebb(en) to be right) — Keetje Kitty — groot great (groot gelijk quite right) — dat that — geef give — toe to (toe-ge(e)v(en) „to give to" means: to admit, to confess, to yield) — hoe how — kun je can you — zo so — dwaas silly, unwise — wēzen be (Inf.) — als („as") if — niet not — om for (destination) — gevraagd asked (P. P.) — had had — zij she — immers is-not-it? — onze our — geworden become (P. P.) — kan can — helpen help (Inf.) (kunnen helpen („can help") means: *it is... 's fault, ...is to blame* — The English phrase... *...cannot help* is translated into Dutch by kan niet nalaten) — haar her — liever hebb(en) dan („to have more dear") to prefer... to... — best („best") very well, quite — mogelijk possible — dan (then) has in this case the meaning of: *still, after all, however, be it as it may* — nu („now") why (indeed) — ook also

— ook niet („also not”) not... either — 't is niet alles („it is *not all* or *everything*” means: it is not the best on earth, not the top of the tree, not *só very nice* or *good*) — stiefmoeder stepmother — keuvel-den chatted, were chatting — onder („under”) during, whilst — het gaan the going — naar to — bed bed.

2. Antiquated (biblical) language.

(*Old forms and old spelling*).

The parable of the vineyard.

(Mark. XII, 1.)

a. *Text.*

Een mensch plantte eenen wijngaard, en zette eenen tuin daarom en groef eenen wijnpersbak en bouwde eenen toren en verhuurde dien aan landlieden en reisde buiten 's lands. En als het tijd was, zond hij eenen dienstknecht tot de landlieden, opdat hij van de landlieden ontvinge van de vrucht des wijngaards. Maar zij namen en sloegen hem en zonden hem ledig henen. En hij zond wederom eenen anderen dienstknecht tot hen en dien steenigden zij en wondden hem het hoofd en zonden hem henen deerlijk mishandeld. En wederom zond hij eenen anderen en dien doodden zij en nog vele anderen, waarvan zij sommigen sloegen, anderen doodden. Als hij dan nog eenen zoon had, die hem lief was, zoo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende: Zij zullen immers mijnen zoon ontzien. Maar die landlieden zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem doodden en de erfenis zal de onze zijn. En zij doodden hem en wierpen hem uit buiten den wijngaard.

b. *Pronunciation.*

en mens plante enen veingart, en zete enen teyn darom en gruv enen veimperzbak en baude enen toren en yerhyrde din an lantlieden en reizde beyten slants. en als het teit was, zont hei enen dinst-

knex(t) to(d) de lantliden, obdat hei van de lantliden
ontfinge van de gr̃yxt dez veing garts. mar zeinamen
en slugen hem en zonden hem ledex henen. en hei
zont vederom enen anderen dinstknex(t) en din steneg-
den zei en vonden hem het hof(t) en zonden hem
henen dē:rlek mishandelt. en vederom zont hei enen
anderen en din doden zei en nox fēle andere, vāryan
zei somēgen slugen anderen doden. als hei dan nog
enen zon hat, di hem liy vas, zo heft hei loq din ten
latste tot hen gezonden, zegende: zei zyl'en im̃erz
meinen zon ontsin. mar di lantliden zeiden onder
elk ander: dēze iz de erfkenam, komt, lat ons hem
doden en de erfken(s) sol de onze zein. en zei doden
hem en vi(r)pen hem eyt beyten den veing gart.

c. Analysis.

Een non-defining article, mensch substantive, *man*
(human being, man or woman), plantte Imperf. tense 3d pers.
of the verb plant(en) (*to plant*), eenen Acc. Sing. Masc.
of the non-defining article, wijngaard subst. „*wine-yard*”.
(The Dutch have in the meaning of a *vine* the word
wingerd, which is a corruption of *wijngaard*. Comp. the
English pronunciation: (*win-yerd*)), en conjunction *and*, zette
Imp. t. 3d. p. S. of the verb zett(en) (*to set*) (*zette* is con-
tracted for *zette de*), eenen Acc. Sing. M. of the Art.,
tuin subst. *hedge* (the word *tuin* is now generally used in
the meaning of *garden*), en—, bouwde Imp. t. 3d p. S.
of the verb bouw- (*to build*), eenen—, toren subst.
tower, en—, groef Imp. t. 3d p. S. of the verb gra(a)v-
(*to dig*) (dissonant conjugation, third class), eenen—,
wijnpersbak, a *place (basin) for pressing the grapes*
[elements: wijn (*wine*), pers(en) (*to press*) and bak
(*broad basin*)], en—, verhuurde of ver-huur- (*to let*
out) (this verb is derived from the simple verb huur- (*to let*)
by the prefix ver- (*for-*)), dien Acc. Sing. Masc. of the
pronoun die, aan preposition *to*, landlieden subst.
Plural of landman (nouns composed with *man* have
in the Pl. *lieden* instead of *mannen*), en—, reisde
(pr. *reizde*) of reiz- (*to travel*), buiten prep. *out of*

(this prep. has in this and other similar expressions the old Genitive case 's, abbreviation for *des*, Gen. Sing. Neut. of the defining article), *lands* Gen. Sing. of the subst. *land*, country.

en—, *als* conj. *when* (in modern Dutch in this sentence *to en* would be better than *als*), *het* Nom. Sing. Neut. of the pers. pron. *hij*, *zij*, *het*, *he*, *she*, *it*, *tijd* subst. *time*, *was* P. t. of the irregular verb *weez-* (to be), *zond* of the dissonant verb *zend-* belonging to the first class, *eenen—* *dienstknecht* a male servant. The word is composed of *dienst* (from *dien-* (to serve)) and *knecht*, an (inferior) man), *tot* prep. *towards*, *de* Acc. Pl. of the defining article, *landlieden—*, *opdat* conj. (in order) *that*, *hij* pers. pron. *he*, *ontvinge* 3d pers. Sing. Imp. Subj. of the dissonant verb *ontvang-* (simple verb *vang-*) meaning *to get*, *to obtain*, belonging to the third class (the Subjunctive mood is, as we have already said, very seldom used in daily speech. In speaking a Dutchman would say: *om van de vrucht van de wijngaard te ontvangen*, i.e. *in order to receive*), *van* prep. *of*, *de* article, *vrucht* subst. *fruit*, *des—*, *wijngaards* Gen. Sing. of *wijngaard*.

Maar conj. *but*, *zij* pers. pron. *they*, *namen* 3d p. Plur. Imp. t. of the dissonant verb *neem-*, belonging to the second class (to take, to seize) (in common Dutch in stead of *zij namen en sloegen hem* we would say *zij grēpen hem aan en sloegen hem* [*aan-grijp-*], *en—*, *sloegen* of the irregular verb *slaa(h)-*, *sloeg*, *sloegen*, *geslagen* (meaning *to beat*), *hem—*, *en—*, *zonden* 3d pers. pl. Imp. of the verb *zend-*, *hem—*, *ledig* adj. *empty* [the word *ledig* is in common Dutch only used in the meaning of *not filled* (German *leer*); in stead of *zij zonden hem ledig henen* we would say *zij zonden hem zonder iets* (without anything) or *onverrichter zake* („business not being performed“) *heen*.]

En—, *hij—*, *zond—*, *wederom* (commonly *weder* or contracted *weer*) adv. *once more*, *eenen—*, *anderen* Acc. Sing. Masc. of the adj. *ander*, *other*, *dienstknecht—*, *en—*, *dien—*, *steenigden* 3d p. Pl. Impf. of the

weak verb *steenig*-, to stone, to cast stones at (derived from *steen*, a stone) *zij*—, *en*—, *wondden* of the normal verb *wond*-, to wound, *hem*—, *het* Acc. Sing. Neut. of the defining article, *hoofd* subst, *head*, *en*—, *zonden*—, *hem*—, *henen*—, *deerlijk* adv. *awfully*, *mishandeld* („shamefully handled“) Past Part. of the verb *mishandel*- to maltreat (formed by the prefix *mis*- from the verb *handel*- to treat).

En—, *wederom*—, *zond*—, *hij*—, *eenen*—, *anderen*—, *en*—, *dien*—, *doodden*, 3d p. Pl. Imp. t. of the normal verb *dood*- to kill, *zij*—, *en*—, *later* adv. *afterwards*, *nog* adv. *still*, *yet*, *vele* indefinite numeral *many*, *anderen* Pl. of the pronoun *een ander* (an other) used substantively, *waarvan* relative pronoun in stead of *van wie*, *van welke* (of which). [In stead of a relative pronoun with a preposition we very often use the word *waar* (where) prefixed to the same preposition. So with the adv. *daar* and *er* for demonstrative pronouns, ex. gr. *er van* means *of it*, *of them*, *daarvan* has the same meaning with more emphasis], *zij*—, *sommigen* indefinite numeral used substantively *a few*, *sloegen*—, *sommigen*—, *doodden*.

Als conj. *when*, *as* (in common Dutch in stead of *als hij dan nog had* we would say: *toen in u nog had*), *hij*—, *dan* adv. *then*, *now*, *nog*—, *eenen*—, *zoon* subst. *son*, *had* 3d. p. Imp. of the irregular verb *hebb*- to have, *die* relative pron. *who*, *that*, *hem*—, *lief* adj. *beloved*, *dear*, *was* Eng. *was*, *zoo* adv. *so* (in common Dutch this particle would be omitted), *heeft* 3d p. s. present of the verb *hebb*- (to have), *hij*—, *ook* adv. *also*, *dien*—, *ten* contracted from *te den* (*to* or *at the*), *laatste* adj. used substantively *the last*; *ten laatste* means *at last* (literally *at the last*), *gezonden* Past Part. of the dissonant verb *zend*- belonging to the first class, *zeggende* Pres. Part. of the verb *zegg*- to say, *zij*—, *zullen* 3d p. pl. of the auxiliary verb *zull*- (*shall*), *immers* adv. *indeed*, *certainly*, *mijnen* Acc. Sing. of the possessive pronoun *mijn* (*my*), *zoon*—, *ontzien* Inf. *to reverence*. Litt. *ont-zie(n)* to look away from...

Maar—, *die* Nom. Pl. of the dem. pron. *die* (*those*)

landlieden—, zeiden (in stead of zeg-den) 3d p. Pl. Impf. of the verb zeg- to say, onder prep. *among*, elkander reflexive pronoun, *each-other* (N. B. *elk* means *each*, *ander* means *other*). Deze demonstr. pron. used substantively *this, he* [in common Dutch in st. of *deze* is we would say either *dit is* (neuter) or *hij is*], is Eng. *is, de—*, erfgenaam subst. *heir*, [erv- to inherit; -gennaam is a derivation of the verb neem- (to take, to receive)], laat Imperative of the verb laat- (to let), ons pers. pron. *us, hem—*, dooden Inf. *to kill*, en—, de—, erfenis subst. *heritage*, zal 3d p. Sing. Pres. of the aux. verb zull- (shall), de—, onze possessive pronoun used substantively *ours*, zijn Inf. *to be* (in common Dutch we would say: *laat ons* (or *laten we*) *hem dooden* (or *doodslaan*), *dan is de erfenis voor ons*).

En—, zij—, namen—, en—, doodden—, hem—, en—, wierpen 3d p. Pl. Impf. of the verb werp-, to cast, hem—, uit adv. *out* (in common Dutch this word would be omitted), buiten prep. *out of*, den Acc. Sing. of the def. art. *wijngaard—* (in common Dutch we would say: *wierpen* (smēten, gooiden) *hem de wingerd uit*.)

III.

SOME DETAILS OF DUTCH PHONETICS.

ui followed by (toneless) *e* or *ig* (e, eg) is pronounced *ɛ y j* (j = Eng. *y*). In all other cases it is only *ɛ y* without j. Exx. *uien* (onions) *buiġ* (showery, capricious) are pronounced *ɛ y jə (n)* and *bɛ y jə x*, — *ui* (onion) and *bui* (shower) are pronounced *ɛ y* and *bɛ y*; *fluit* (flute) is pronounced *flɛ y t*, *struik* (bush) *strɛ y k* etc.

✓ *s* and *z* represent two distinct sounds (*s* and *z*). Of *f* and *v* (*f* and *ɣ*) the same may be said. However, in the Northern provinces Friesland and Groningen there is hardly any difference to be noticed between *s* and *z* or between *f* and *v*. In South-Africa there is no difference at all, neither between *s* and *z* nor between *f* and *v*.

Changes of sounds in words and sentences which are not expressed in the spelling.

The vowels *ee* (e), *oo* (o) and *eu* (ø) when placed before *r* are (which with *e* and *o* is the case in *English* too) modified to the sounds of *ê*:, *ô*: and *œ*:(about the vowels of Eng. *fair*, *door* and *hurt*). Exx. *meer* (m ê:r) = *more*, *door* (d ô:r) = *through*, *deur* (d œ:r) *door*.

The semivowels *i* and *w* (the latter of which corresponds to English *w*) in Dutch are only to be found at the end of syllables on *..i*, *..it*, *..uw*, *..uwt*. Exx. *de kraai kraait* (dê kra i kra i t) the crow is crowing, *de meeuw schreeuwt* (dê mew s x r ew t) the gull is crying. When these same radicals make forms on *..en*, *..ig* etc., *i* and *u* are changed into the simple consonants *j* and *û* (Eng. *y* and *ø*). Exx. *kraaien kraaien* (kra j en kra j en) crows are crowing — *meeuwen schreeuwen* (mê u en s x r ew en) gulls are crying.

At the end of a word *b* assumes the sound of *p*, *d* of *t* and *g* of *x*. Exx.: *web* (web) pr. v ê p, *tand* (tooth) pr. t a n t, *zaag* (saw) pr. z a x. Except when the following word begins with a vowel or with a *b* or *d*. Exx.: *ik heb er* pron. i k h ê b ê r; *de vraag* is pr. d ê v r a g i s (*d* is even in this case often pronounced as *t*: *ik had er* [I had there] is pronounced in some provinces: i k h a d ê r, in others: i k h a t ê r), *ik heb daar* (I have yonder) pr. i k h ê b d a : r, *ik zag daar* (I saw here) pr. i k s a g d a : r, *ik had brood* (I had some bread) pr. i k h a d b r o t.

Before *g* there is no exception as to the preceding consonant, but the *g* itself in this case assumes the pronunciation of *ch*. Exx.: *ik had gezegd* (I had said) pr. i k h a t x e z e x t, *ik zag gisteren* (I saw yesterday) pr. i k s a (x) t e r e (n).

k before *b* and *d* has the sound of the English *g* in *big* or *a big dog* (a sound, which in the Dutch language does not occur in any case but this). Exx.: *ziekbed* (bed of illness) pr. z i g b e t, *kurkdroog* (as dry as cork) pr. k y r g d r o x, *ik brak daar* (I broke there) pr. i g b r a g d a : r, etc.—Before *g* here again the same particularity is to be noticed, viz. that the preceding *k* does not undergo any change, whereas

the *g* itself is changed into *x*. Ex. *zakgeld* (pocket-money) pr. *z a k x ɛ l t*.

f standing at the end of a syllable or word, which is immediately followed by a vowel or by a *b* or *d*, is pronounced as *ɣ*. *s* in the same cases assumes the pronunciation of *z*. Exx. *diefachtig* (thievish) pr. *di ɣ a x t ɔ x*, *glasachtig* (glassy) pr. *g l a x a x t ɔ x*, *het glas van mijn neef is leeg* (the glass of my nephew is empty) pr. *ɛ t x l a s f a m ' e n e ' v i z l e x*.

Some other general pronunciation-changes constantly taking place either within or without the limits of one single word are the following:

z after *k*, *p*, *t*, *ch*, *f* or *s* is changed into *s*. Exx. *pakeadel* (packsaddle) pr. *p a k s a d ɛ l*, *ik zal* (I shall) pr. *i k s a l*, *slaapzaal* (dormitory) pr. *s l a p s a l*, *ik koop ze* (I buy them) pr. *i (k) k o p s e*, etc. etc.

b'z is changed into *ps* and *gz* into *xs*. Exx. *hebsucht* (avarice) pr. *h ɛ p s ɣ x t*, *ik heb ze* (I have them) pr. *i k h ɛ p s e*, *verdraagzaam* (tolerant) pr. *ɣ e r d r a x s a m*, *ik draag ze* (I bear them) pr. *i ɣ d r a x s e*.

v is changed into *f* in the same cases, where (as we described just now) *z* assumes the pronunciation of *s*. Exx. *strikvraag* (captious question, lit. *snare-question*) pr. *s t r i k f r a x*, *ik vraag* (I ask) pr. *i k f r a x*; *loopvogel* (bird of the class: *cursores*) pr. *l o p f o ɣ e l*; *ik koop veel* (I buy a great deal) pr. *i (k) k o p f e l*.

b'v is changed into *pf* (like *b'z* into *ps*) and *gy* into *xf* (like *gz* into *xs*). Exx. *ik heb veel* (I have a great deal) pr. *i k h ɛ p f e l*; *loogvat* (lessive vessel) pr. *l o x f a t*, *ik draag veel* (I bear a great deal) pr. *i ɣ d r a x f e l*.

In the pronunciation of *-ɛ(n)* at the end of words or forms there is (even among the higher classes) a *local* difference between 1°) the *northern* provinces Friesland and Groningen, 2°) the *western* provinces Noord-Holland, Zuid-Holland and Zeeland, and 3°) the rest of the country. 1°) In the *northern* provinces the *n* is pronounced in *any case* either before a consonant or before a vowel; 2°) in the *western* provinces the *n* is *never* pronounced (except in ora-

tions, sermons, etc.) neither before a consonant nor before a vowel; 3°) in the rest of the country the *n* is generally sounded before a vowel and left away before a consonant or at the end of a sentence. Ex.: the words *honden en katten* (dogs and cats) are pronounced a) in the northern provinces: honden ɛŋ kat'ən, b) in the western provinces: honden ɛŋ kat'ə, c) in the rest of the country: honden ɛŋ kat'ə. In the same way *lezen en schrijven* (to read and to write): Northern pronunciation le'zən ɛn sɔrɛiɣən, western pr. le'zə ɛn sɔrɛiɣə, central pr. le'zən ɛn sɔrɛiɣə. The last of these three ways of pronouncing may for various reasons be considered as the most correct and the only *non-provincial* one.

(In South Africa the *n* of these terminations is *never* sounded, just as little as in the western provinces of Holland.)

tj or *dj* (*katje* little cat, *paardje* little horse) has a sound (t) which does not exist in any generally studied other European language. *Approximative* reproduction of this sound may be brought about in the following way: First put your mouth and tongue in position as if going to pronounce the English hard *th*. Then suddenly change your mind and pronounce the English *y*. The resulting sound will be much the same as the Dutch *tj*. ✓

IV.

SOME RULES FOR SPELLING.

Open sounds followed by more than one consonant and open sounds in words of one syllable are always spelt in two letters, either twice the same as *aa* = a, *ee* = e, *oo* = o, *uu* = y, or two different letters as *ie* = i and *eu* = u. Exx. *waarde* (va'rde) value, *waar* (va:r) true, *weelde* (velde) luxury, *week* (vek) week, *rooster* (roster) gridiron, *roos* (ros) rose — *priester* (prister) priest, *priem* (prim) awl.

When the open sound is followed by a *single* consonant

which is *written* in two letters, as *ng* (ŋ) or *ch* (x) or *zj* (ʒ) the same rule holds good. Ex. *goochelen* (g o · x e l e (n)) to conjure, to perform conjurer tricks.

The vowels *ō* and *œ*: are always written: *eu*.

In the centre of words of more than one syllable an open vowel followed by only one (not double-spelt) consonant is written as a single *a*, *e*, *o*, *u*. Exx. *haas* (h a s) hare, Pl. *hāzen* (h a · z e (n)) hares, *been* (b e n) bone, Pl. *bēnen* (b e · n e (n)) etc.

The vowel *i* is in most cases represented by the *two* letters *ie*. Only in words of *foreign* origin it is written in a single *i* when it has *not* the stress and is placed in the centre of a word of two or more syllables *before a vowel or a single consonant*. Ex. *spiegel* (s p i · g e l) looking-glass, *tietel* (t i · t e l) title — *kollegiaal* (kol · e g i a l) loyal (towards a colleague) — *rentabiliteit* (rentabili t e i t) productivity.

Closed vowels are always written in a single letter. We write *a* for *ɑ*, *e* for *ɛ*, *o* for *ɔ*, *i* for *ɪ*, *u* for *ʏ*. Ex. *bak* (b ɑ k) basin, *bek* (b ɛ k) beak, *bok* (b ɔ k) buck, etc.

When a closed vowel is placed in the centre of a word and followed by a single consonant, that consonant is pronounced *longer* than otherwise and spelt in *two* letters. Exx. *bakken* (b ɑ k · e (n)) basins, *potten* (p ɔ t · e (n)) pots, *bekken* (b ɛ k · e (n)) beaks.

The *toneless* vowel *e* (*e* in *the man*) is either spelt *e* or *i*. The latter is only the case in a few particular *suffixes* for the formation of adjectives, viz. *-ig* Eng. . . y, *-ik* (Eng. . . ard, person with this or that (disagreeable) quality) and *-lik* (l ɛ k) or *-e-lik* (e l ɛ k) Eng. . . ly. Exx. *bloedig(e)* (blu · d e x, blu · d e g e) bloody, *vuilik* (ʏ e y l ɛ k) dirty person, *vreeselik* (ʏ r e · s e l ɛ k) terrible. (According to the *official* spelling we should write *-lijk* in *stead of* *-lik*.)

ij and *ei* are two different signs for the same diphtong *ɛi*. *ij* is written in *dissonant* verbs, in *pronouns*, in the terminations *-ij* and *-erij*, etc.

In some other cases the distinction between *ij* and *ei* may be a puzzling thing for Dutchmen themselves. The *newest* spelling system of Dr Kolléwijn (which has been adopted in the present work) has *not* taken this difficulty away.

The following words have different meanings according as they are spelt with *ij* or *ei*.

<i>blĳ</i> , glad.	<i>blei</i> , bleak (a fish).
<i>berĳden</i> , to ride on.	<i>bereiden</i> , to prepare.
<i>hĳ</i> , he.	<i>hei</i> , heath.
<i>lĳden</i> , to suffer.	<i>leiden</i> , to lead.
	(<i>Leiden</i> , Leiden.)
<i>mĳden</i> , to avoid.	<i>meiden</i> , female servants.
<i>mĳ</i> , me.	<i>Mei</i> , May.
<i>nĳgen</i> , to curtsy.	<i>neigen</i> , to incline.
<i>pijlen</i> , arrows.	<i>peilen</i> , to fathom.
<i>rijzen</i> , to rise.	<i>reizen</i> , to travel.
<i>stĳl</i> , style.	<i>steil</i> , steep.
<i>vĳlen</i> , to file.	<i>veilen</i> , to sell by auction.
<i>wĳ</i> , we.	<i>wei</i> , whey.
<i>wĳden</i> , to consecrate.	<i>weiden</i> , to graze.
<i>zij</i> (1° she, 2° they, 3° silk,	<i>zei</i> , said (contraction for
4° side (3° and 4° contrac-	<i>zeide</i>).
tions for <i>zijde</i>).	

THIRD PART.

THE NEXT FEW MONTHS.

READING-PIECES WITH TRANSLATION AND EVERY KIND
OF NOTES.

(From a lecture on *international meetings*). ¹⁾

Ia. *Text.*

Iets over internationale bijeenkomsten.

... Na de bijzonderheden van één van deze bijeenkomsten te hebben meegedeeld, hoop ik, dat mijn geachte hoorders me veroorloven zullen het onderwerp meer in 't algemeen te behandelen en te spreken over *internationale bijeenkomsten* verleden of toekomstig in begrip en in beginsel. Immers (ik ben altijd van de waarheid overtuigd geweest, maar nooit meer dan na 't bijwonen van verscheidene van deze bijeenkomsten (waaronder één bij uitstek goed georganiseerd door een Nederlandse dame)) immers deze bijeenkomsten kunnen oneindig meer goed stichten dan een oppervlakkige beschouwing ons zou kunnen doen geloven. Door deze bijeenkomsten leren verschillende natiën met elkaar omgaan als vrienden en zelfs somtijds als leden van dezelfde famielie, zij leren elkanders sterke zijden te waarderen (wat ongetwijfeld een goed ding is) en elkanders zwakke zijden te verdragen (wat misschien nog iets beters is dan dat).

¹⁾ This lecture was delivered by the author of this work in his functions as a representative of *Miss F. M. Butlin's international meetings*.

Ib. *English translation.*

About international meetings.

...After having given the details of one particular of these meetings, my honored audience will, I hope, allow me to treat the subject in a more general way and to speak of *international meetings* passed or future as an abstraction and in principle. For indeed (I have always been convinced of the fact, but I have never been more so than after having assisted at several meetings of this kind (among which one very well organised by a Dutch lady)) indeed these meetings may do much more good than a superficial consideration might make us believe. By these meetings different nations learn to converse with one another like friends or even sometimes like members of the same family; they learn to appreciate each other's strong sides (which most certainly is a good thing) and to bear up with each other's weak points (which perhaps is a better still).

Ic. *Notes.*

iets means *something*, *niets* *nothing* — *na...te hebben* *ge...* after having (done) — *hoorder* hearer, listener, auditor — *in 't algemeen* in general, in a general way — *begrip* (from the verb *be-grijp* to comprehend) *conception*, *notion* (mostly *abstract*) — *immers* at the head of a sentence is rendered in English by *and indeed* or *for indeed* — *bijwon(en)* to assist, to attend — *verscheidene* several, a great deal of — *waar-onder* among which, so *waar-van* = of which, *waar-aan* to which etc. — *bij uitstek* eminently — *oneindig* infinitely. In such adverbs the desinence *-ly* is *not* rendered in Dutch — *goed stichten* to do good. So „to do honor or credit” is rendered by: *eer bewijzen*. In most other cases we simply use the word *doe(n)* for rendering the English verb to do. However the verb *doe(n)* is also made use of in some cases where the English say *make*, as in this very sentence: „doen geloven” to make believe — *omgaan* (original meaning: to go about from *om* (about) and *gaa(n)* (to go)) to converse — *waarderen* (*waard* adj. worth, *waarde* subst. worth, value) to appreciate — *wat* = which. In a sentence like this we might say *hetgeen* in st. of *wat* — *ongetwijfeld* doubtless, indubitably from the verb *twijfel* (to doubt) which is derived from the noun *twijfel* doubt, which is itself a very old derivation of the numeral *twee* two. Other old derivations

of twee are twist (discord, contention) and tussen (*be, tweeⁿ*) — verdragen to *tolerate*, to *bear up* with (*draag-* to *bear*) — iets beters litt. something of better; after iets, niets, veel (*much*), weinig (*little*) etc. we make use of the *Genitive* form in -s. Comp. in French: *quelque chose de meilleur*.

IIa. Text in Dutch.

Geef ons veel meer van deze bijeenkomsten en een betere kennis van vreemde natiën, buitenlandse instellingen en uitheemse gewoonten en gebruiken zal verkregen worden. Deze betere *kennis* betekent meteen een betere *waardering* van al de bovengenoemde zaken en de betere *waardering* betekent een nadere betrekking tussen de natiën, een langsame eenmaking van hen alle, die in verloop van tijd 'en oorlog tussen twee Europese of andere landen juist hetzelfde ongerijmde en onmogelijke ding zal doen lijken, wat 'en oorlog tussen twee aangrenzende provinciën van 'tzelfde land tegenwoordig schijnen zou.

IIb. English translation.

Give us many more of these meetings and a better knowledge of foreign nations, foreign institutions, foreign customs and habits etc. will be obtained. This better *knowledge* means at the same time a better *appreciation* of all the aforesaid things, and the better appreciation means a nearer relation between the nations, a gradual unification of them all, which will in course of time make a war between two European or other countries appear just the same absurd and impossible thing which a war between two adjacent provinces of the same country would appear now.

IIc. Notes.

kennis knowledge from the verb *kenn-* (to know). Proverb *kennis is macht*, knowledge is power — the idea of the word *foreign* in this sentence is expressed by *three* different words (in connection with different *nouns*) *vreemde natiën*, *foreign* nations; *buitenlandse instellingen*, *foreign* institutions; *uitheemse gewoonten* *foreign* customs — to mean (= to be of... opinion) is rendered in Dutch by *meen-*, but to

mean = to have the signification by *be-tekenen*. Ex. *Wat be-tekent dat?* What does that mean? but *Wat meen je daarmee?* What do you mean by that? — *meteen* (lith. „with-one“) *at the same time* (when the word *time* is not used in its *proper* sense — „at the s. t.“ when *time* means *hour* or *moment* is rendered by *tegelijk*) — *boven-genoemd* („named above“) *aforesaid* — *zaken* things (*thing* = *material concrete* object is rendered by *ding*; *thing* = *abstract* subject or matter by *zaak*) — *juist, just(ly), exact(ly) precisely* — *ongerijmd* (litt. „unrimed“) *absurd* — *lijk- and schijn-* are synonyms in the sense of *appearing, seeming* etc. — *aan-grenzend* *adjacent* from the verb *grenz-* (to *border*), which is derived from the noun *grens* = *frontier, boundary line* — *'t zelfde* in st. of *hetzelfde* *the same* (neuter form) — *tegenwoordig* adv. *at present, at the present time, now* (the *adjective* *tegenwoordig* means *present*: *ik was tegenwoordig. tegenwoordigheid* means *presence*).

IIIa. Text in Dutch.

Het onderwerp lijkt me zo aantrekkelijk en belangrijk, dat U mij naar ik hoop wel zal willen vergunnen er nog enige minuten bij te blijven. De leden van een *internationale bijeenkomst* (ik mag immers het gezelschap, waartoe ik op 't ogenblik spreek in zekere zin als een *internationale bijeenkomst* beschouwen) zijn als *soldaten* in de gelederen van een leger in de dienst van 't *internacionalisme*. Daarom, dames en heren, ik reken op de bijstand van U alle, de vrouwen zo goed als de mannen; laten we samen een leger vormen, laten we onze plaatsen in de gelederen met onbezweken moed blijven innemen — De enige gemeenschappelijke vijanden, waartegen we ons verbonden hebben *gezamenlik oorlog* te voeren, heten *domheid, bekrompenheid en zelfzucht* — de enige wapenen, waarvan we ons veroorloven gebruik te maken, zijn *verstand, kennis* . . . en boven alles *menselijkheid en liefde*.

IIIb. English translation.

The subject seems to me such an attractive and interesting one that I hope you will allow me to dwell upon it a few minutes more. The members of an *international meeting* (I think I may in some way consider the company, to which

I am speaking in the present moment, as constituting an international meeting) are like *soldiers* in the ranks of an army in the service of *internationalism*. Therefore, ladies and gentlemen, I want you all to assist me, the women as well as the men; let us form an army together, let us keep our places in the ranks with unflinching courage—The only common enemies, against whom we stand pledged to wage war together, are called *stupidity*, *narrowmindedness* and *egotism* — the only arms, of which we allow ourselves to make use, are *understanding*, *knowledge*... and last not least *humanity* and *love*.

IIIc. Notes.

onderwerp *subject* from onder=*under* (Latin *sub*-) and werp- to *cast* (Lat...*jac*...) — aan-trekk-*elik at-trac-tive* (aan=*at*, trek=*trac*-, -elik=*tive*) — naar ik hoop. In this case naar is understood as naar (dat)=*according as* or simply *as*. The English is shorter still: *I hope* (in Dutch too we may say hoop ik without one word more) — er... bij te blijven to dwell upon it (blijv- = to stay, to remain, to dwell) — leden Plural of lid- = *limb, member* — ik... spreek = *I am speaking* (the so called *progressive form* is not made use of in Dutch syntax) — zijn te beschouwen (litt. „are to consider”) are to be considered (the Dutch syntax is shorter here again) — gelederen Plural of gelid *rank* — ik reken op de bijstand van (litt. „I count upon the assistance of”) I want... to assist me — blijven innemen (litt. to continue occupying), (to) keep — we ons verbonden hebben te = *we have taken the pledge of*... , *we stand pledged to*... — heten = *are called* — boven alles *above* or *before all, last not least*.

IVa. Text.

Jaar aan jaar worden miljoenen op miljoenen van geld, nog daargelaten een ontzachelike hoeveelheid onstoffelike werkkraft, door onverschillig welke nacie besteed aan de verdediging van haar onafhankelijkheid in 'en militaire betekenis van het woord. Nu zou ik wensen, dat al dit geld en ook al deze onstoffelike werkkraft besteed werd ten bate van een andere soort van verdedigingstelsel, dat ik gaarne het verdedigingstelsel der hogere beschaving, der

menselijkheid en der *liefde* zou noemen. Het voornaamste beginsel van dit bijzondere verdedigingsstelsel is dit, dat geen enkele nacie er *in de eerste plaats* naar streven moet een *meerderheid* boven andere naciën te handhaven, maar dat in plaats hiervan alle medeleden der mensheid, al wonen ze in verschillende landen, al spreken ze verschillende talen en al belijden ze zelfs een andere godsdienst of behoren tot een andere gezindheid, door ieder van ons als vrienden geacht en als broeders bemind moeten worden.

IVb. Translation.

Year after year millions on millions of money, not to speak of an enormous amount of non-material energy, are spent by any nation for the defence of its independence in a military sense of the word. Now I should wish that all this money and also all that non-material energy should be spent on behalf of another kind of defence system, which I should like to call the defence system of *higher culture*, of *humanity* and *love*. The first principle of this special defence system is this, that no nation should *in the first place* try to maintain a *superiority* above other nations, but that all fellow-members of mankind, no matter whether they live in different countries, speak different languages or even confess different beliefs or belong to different creeds, should be esteemed by everyone of us like friends and loved like brothers.

IVc. Notes.

nog daargelaten (litt. „even being left alone“) not to speak of (daar-la-at- = to leave alone, to make no allowance for, to pay no notice to) — werk-kracht (*working-power*) energy — on-af-hank-elik-heid = *independence* (on- = in-, af-, = de-, hank- = pend- (to be hanging), -elikheid = -ence) — ten bate van = *on behalf of* (bate is an old Dative case of baat = *benefit, profit*) — gaarne (comp. Engl. to „yearn“) *willingly*; gaarne noemen, doen, zien = *to like to call, to like to do, ... to see* etc. — der (*retorical*) Genitive form of the article (which is seldom made use of except before names of abstractions in a more or less pathetic style) — voornaam-ste (*most important*) *chief, principal, first* — er... naar = *to or towards it*. In the same way ervan of it, er aan to or at it, er onder under it etc. — hiervan („here-

of") of *this*. In the same way *hieraan*, *hieronder* etc. — *medeleden* Plural of *mede-lid* = *fellow-member*. In the same way *medemens* *fellow-creature*, *medeleerling* *fellow-scholar*, etc. — *al wonen ze* = *though they may live* (reside), *no matter whether they live* — *godsdiens* (*service of God*) *religion, creed*.

Va. Text.

Het voornaamste doel en voorwerp van het gehele stelsel bestaat in het verenigen van een nacie met alle andere door onverbreekbare banden van liefde. Na dit stelsel te hebben aangenomen, zal 'en nacie gladweg en zonder aarzelen erkennen: „In de kunst van *doden* en *vernien* hebben wij hoegenaamd geen vaardigheid of oefening; we laten die kunst aan *die* andere naciën, die lust mochten hebben zich in die richting te bekwamen; wat *onszelf* betreft, we hebben 'en andere specialiteit gekozen, een andere *kring* van *werkzaamheid*, we beoefenen een andere kunst, waarop we ons met onze ganse ziel toelagen, en dit is de kunst van *redden* en *beschermen* en *genezen* en *bewaren* ... om 't even wie of waar of wanneer. *Dat* is *onze* kring van werkzaamheid, de enige, waarin we ons best doen zo knap als maar mogelijk te zijn."

Vb. Translation.

The principal aim and object of the whole system consists in uniting one nation with all others by untearable ties of love. After having adopted this system a nation will readily and unhesitatingly admit this here: „In the art of *killing* and *destroying* we have no skill or practice whatever; we leave this art to such other nations as might like to train themselves in that direction; as to *ourselves* we have chosen another *speciality*, another *sphere of action*, we practise another art, to which we apply ourselves with all our soul, and this is the art of *saving* and *protecting* and *curing* and *preserving*, no matter whom or where or when. *That* is *our* line of business, the only one, in which we try to be as clever as possible."

Vc. Notes.

bestaat in het verénigen van („consists in the uniting of") *consists in uniting* — *gladweg* („smoothly-away")

readily — zonder aarzelen („without hesitating“) *unhesitatingly* — hoegenaamd geen („how (ever) called no“) *no... at all; no... whatever* — lust hebben to have a liking for, to like — bek wamen to train, te develop (from the adj. bek waam *clever, versed*) — wat... betreft („what... concerns“) *as to* — gekozen (from kiez-) *chosen* — gans *entire, whole* — waarop we ons toeleggen („on which we lay to ourselves“) *to which we apply ourselves* — om 't even *indiscriminately, without any difference, no matter...* — we doen ons best *we do our best, we try (hard)* — als maar mogelijk *as (it is) only just possible or in any sense possible* (maar is a very frequent little word in the spoken language; it is pronounced with little emphasis and its signification is often difficult to be rendered in English).

Vla. Text.

De landen, waar dit stelsel ingevoerd is, zullen zeer weinig *nationale* of *godsdienstige* instellingen hebben... maar zij zullen de grootst mogelijke gastvrijheid betonen aan elk vervolgd ras of geloof. — Zij zullen weinig *diplomacie* en *parlementarisme* hebben... maar aan een vreemdeling, die binnen de grenzen van hun gebied in een rechtsgeding gewikkeld wordt, zal volkomener, beter en sneller recht gedaan worden dan elders. — Ze zullen geen pantserschepen of onderzeese torpedoboten rijk zijn... maar de bemanning van een schip, dat in de nabijheid van hun kusten in nood geraakt, zal goede redenen vinden om de onverschrokken moed en de rusteloze arbeid van de flinke kerels op hun reddingsboten te roemen. Deze uitstekend georganizeerde beschikkingen voor het *redden* van de slachtoffers der zee *zullen hun kustlijn even goed of beter nog verdedigen dan de pantserschepen enz. zouden hebben gedaan*. — Ze zullen geen leger en geen kanonnen bezitten... maar ieder lid van een vreemde nacie, dat daar door ziekte wordt aangetast, zal al zijn levensdagen de buitengewone menslievendheid en het plichtbesef prijzen van de geneesheren en verplegers, die ze in *dat* land hebben gevonden. — Deze woorden van lof en dank, in vervolg van tijd door de betrokkene personen na de terugkomst in hun land telkens weer geuit, *zullen aan de onafhankelijkheid van dat land evenveel goed doen als een onbeperkt aantal van de allerbeste kanonnen zou hebben gedaan*.

Vib. Translation.

The countries, where this system will be introduced, will have very little of *national* or *religious institutions* . . . but they will show the greatest possible hospitality to any persecuted race or creed.—They will have little of *diplomacy* and *parliamentarism* . . . but a foreigner implicated in a lawsuit within the compasses of their territory will be done justice to more completely, in a better way and in a shorter space of time than elsewhere.—They will have no ironclads or submarine torpedoboats . . . but the crew of a vessel or craft having got distressed in the neighbourhood of their coast will find good reasons for extolling the unflinching courage and unrelenting labor of their plucky lifeboat-crews. Those eminently wellorganised contrivances for *saving* the victims of the sea *will defend their coastline as well or better as would have done the ironclads*.—They will have no army, no guns . . . but any member of a foreign nation attacked by illness there will all his life's days praise the extreme humanity and dutifulness of the medical men and tenders of the sick, which they have found in *yonder* country. These words of praise and thanks, uttered ever since by the persons in question after their return home, *will do „yonder country”'s independence just as much good as would have done an ad-libitum number of the very bestconditioned guns*.

Vic. Notes.

de grootst mogelijke the greatest possible (A combination like *grootst-mogelijk* is considered like one single word, which like other adjectives takes the termination *-e* at the end. It would be logical to say *„de grootste mogelijk”* but this is *never* done) — *recht gedaan worden to be done justice (to); gedaan from doe(n)* — *rijk zijn* („to be rich”) may be used in the signification of *possessing*. Ex. *dat ben ik niet rijk I don't possess that* — *in nood geraakt... (geraak-) to come to grief, to get distressed* — *om... te roemen = for extolling* — *kerel* („churl”) a (rough, robust and brave) *fellow* — *der zee* of the sea (retorical Genitive form) — *kanonnen* (great) *guns, mortars; gun=rifle, fowling piece* etc. is called *geweer* — *mens-*

lievendheid („man-loving-ness") *humanity* — plicht-
 besef *dutifulness* (from *plicht duty* and *beseff- to be aware*
of, to have a notion of) — geneesheer („cure-gentleman")
doctor, medical man — verpleger *hospital attendant* (from
ver-pleeg- to take care of, to nurse); verpleegster
(hospital) nurse — de betrokkene personen (from
betrekk- to concern) the persons *concerned or in question* —
in hun land in (to) their country i. e. home — telkens
every time — weer again — geuit *uttered* from the verb
uit- to utter — evenveel *just as much* — onbeperkt
unlimited from the verb *be-perk-, (to limit, to restrict)*, which
 is a derivation of *perk (enclosure)* — de aller-beste the
 best of all. In the same way *aller-mooiste nicest* of all etc.

From Joseph Israel's work *Spain*.

English translation of Teixeira de Mattos.

VIIa. Text.

A. Algeciras.

Algeciras is een kleine havenplaats aan de Middellandse zee, juist tegenover Gibraltar, en als men uit de vesting het kanonschot lost, dat het op- en ondergaan der zon verkondigt, en tevens de opening en sluiting der vesting aanduidt, dan hoort men het gebulder van over zee door het gehele stadje. Het is aan de zeekant, dat het levendige plaatsje zich het best vertoont. Koffiehuizen zijn er overal in de open lucht en de hotels vol matrozen van alle natiën; rode Engelse soldaten ook hier, maar slechts als gasten onder de volksmenigte. Tulbanddragenden uit Tanger, joodse kooplieden uit Cadix met hun zwarte kapjes en lange zijden toga's en vrouwen met sierlike zijden gewaden, met wijde mouwen en sluiers. Het was middag, toen wij aankwamen en een onderkomen zochten. Een krachtige voortreffelijk gebouwde pakdrager met gebruinde romp en benen had onze gehele bagaazje op zijn hoofd en onder zijn arm; wij haanden ons een weg door al het tumult en onze lastdrager, wie het zweet tappelings langs zijn romp liep, wees ons eindelijk het huis van de *padron*, aan wie wij waren aan-

bevolen. Als een Spaans *hidalgo* ontving i ons op de trap en liet ons niet binnen. Zijn huis was te goed dan dat bij een gelegenheid als de tegenwoordige enige kamers open zouden staan.

VIIb. Translation.

Algeciras.

Algeciras is a little harbour on the Mediterranean, just opposite Gibraltar, and when the gun is fired in the fortress announcing the rising and setting of the sun, and also the opening and closing of the fortress gates, you hear the reverberation across the sea through the whole of the little town. The lively little place is seen at its best at the side touching the sea. There are numerous open air cafés, the hotels are full of sailors of all nations. There are red English soldiers here too, but only as visitors among the crowd; turbaned Moors from Tangier, Jewish merchants from Cadiz wearing their black caps and silk togas, and women in graceful silken gowns, with wide sleeves and veils.

It was mid-day when we arrived and sought a lodging. A powerful, superbly-built porter, with browned legs and body, took the whole of our luggage upon his head and under his arm, we pushed our way through the tumult, and our porter, with the perspiration streaming down his body, at last showed us the house of the *padron* (landlord) to whom we had been recommended. He received us like a Spanish *hidalgo* on the stairs and did not admit us. His house was too good, he said, for him to have rooms vacant on an occasion like the present.

VIIc. Notes.

haven-plaats harbour-place or town — kanon-schot discharge of a greatgun — zee-kant the side touching the sea. — Tulband dragenden wearers of turbans, turbaned persons — aan-kwamen arrived, from aank(w)oom- to come towards, to arrive — een onderkomen („an under-come”) a refuge or shelter for the night, a lodging — romp trunk, body — tappelings (in such a manner as if a tap were open and running) in streams, abun-

dantly and uninterruptedly — liep ran, flew, flowed loop —
aanbevolen recommended from aan-beveel- — ont-
ving from ontvang- to receive — liet from laat- to let
— open staa(n) to be vacant.

VIIIa. Text.

Wisten wij dan niet, dat het heden *feria* was? Hij wees ons wreedaardig en met trots de *comedor* of eetzaal, waar bloemen en kaarsen de vele schotels versierden en waar geen plaats meer was om aan te zitten, daar alles ingenomen was en noch vele moesten afgewezen worden. Daar stonden wij; onze betouterde gezichten wekten waarschijnlijk het medelijden van de opgeblazen herbergier op; hij riep ons na en met een deftig gezicht, de vinger op zijn voorhoofd gedrukt, meldde i ons, dat i in de straat, die een weinig verder de hoogte inging, een tante had wonen, die ons waarschijnlijk zou willen herbergen. Geduldig zat onze Atlas aan de deur op een van de koffers en pakte weer getroost de boel op, om ons voor te gaan naar de aangewezen plaats ter inwoning.

Hier, voor de deur of liever opening van deze zonderlinge en bouwvallige behuizing, stond een flinke Spaanse deerne met gele zijden omslagdoek, zwart dik haar en een rood rond gezicht; zij was in gesprek met een verschrompelde oude juffrouw, die in de hoog opgaande straat, met allerliefste puntige keien geplaveid, heen en weer dreutelde. Wij deden, zo goed en kwaad het ging, ons verzoek om lozjies en werden vriendelijk aangehoord.

VIIIb. Translation.

Didn't we know that it was *feria* to-day? With mingled cruelty and pride, he pointed to the *comedor* or dining-room, where flowers and candles adorned the many dishes, and where there was not a spare seat; every chair was taken, and numbers of customers were being turned away. There we stood. Our perplexed faces must have roused the inflated innkeeper's pity, for he called after us, and with a grave face, pressing his finger to his forehead, he informed us that in the street a little futher up there lived an aunt of his, who probably would consent to take us in. Our

Atlas, who had been sitting patiently at the door on one of the trunks, picked up the lot again resignedly, and preceded us to the house in question.

Here, before the door, or rather aperture, of this curious and ruined residence, stood a strapping Spanish wench, with a yellow silken kerchief, thick black hair, and a round red face. She was engaged in conversation with a shrivelled old woman, who was walking up and down the hilly street, paved with the most charming pointed cobble-stones. We made our request for a lodging in our best Spanish and were amicably received.

VIIIc. Notes.

wees from *wijz*- to point — *aan-zitt*- (stress on *aan*) to sit at (table) — *daar* since, because (never used in the spoken language) — *in-genomen* from *in-neem*- to take in or up, to occupy — *af-wijz*- („to point way.") to turn away, to reject — *waarschijnlijk* *probabil(y)* from *waar* (true), -*schijn*- (seem-) *an-lik* (-ly) — *mede-lijden* pity, compassion, from *mede* (con-, with) and -*lijden* (suffering, -passion) — *wekten ... op* („awakened ... up") excited, roused — *die ... de hoogte inging* which ... went up the hill — *hij had een tante wonen* („he had an aunt (to) dwell") he had an aunt *dwelling* or *living* (there), an aunt of his *was* living there — *plaats ter inwoning* place for residing (ter from *te-der* to the; *der* (antiquated) form of the Dative case Feminine) — *omslagdoek* kerchief from *om* (round about), *slag* (dashing) and *doek* (piece of cloth) — *aller-liefst* („of-all most charming") — *heen en weer* to and fro — *zoo goeden zoo kwaad* (als) *het ging* (or *als het gaan wou*) („as well or as badly as it pleased to go") to the best of one's power — *aan-hoor*- to listen.

IXa. Text.

Het versleten gekleurde gordijntje, dat de deur moest voorstellen, werd weggeschoven en wij gingen met de oude babbelende grijze een donkere stenen trap op. De glibberige leuning werd voorzichtig door ons vermeden en, na lang klimmen, toonde zij ons het vertrek; *dat* was alles wat zij voor ons drieën had. Welk een lozjies! Klein en donker met een klein vensteraampje, rood stenen grond en een

morsig uitsiend bed, dat scheef stond. Wat moesten wij hier doen? daar op de grond slapen, uit het venster blijven hangen, of op twee ongelukkige stoelen overnachten? Verontwaardigd, zonder samenspreking, stormden wij weer even hard naar beneden, als wij gekomen waren en verhaalden onze sjouwerman, die beneden op de koffers zat, ons weder-varen. Hoe gelukkig, dat geduld en kracht zo dikwijls samen gaan, want in plaats van te morren tegen zijn lastgevers, zei i kalmpjes, dat hem dat wel meer overkomen was, maar nu zou i ons brengen waar i zeker wist, dat wel plaats zou zijn. Weer de straten naar beneden, gelukkig naar de ruimte en de zeekant.

IXb. *Translation.*

The faded strip of colored curtain, that did duty for a door, was drawn aside and we followed the chattering old crone up a dark stone staircase. We were careful to avoid the greasy banisters. After much climbing, she showed us the room which was all she had for the three of us. What a lodging! Small, dark, with one little window, a red stone floor, and a dirty-looking bed, standing crooked. What could we do in a room like this? Sleep on the ground, hang out of the window, spend the night on the two miserable chairs? Indignantly and with one accord we stormed down the stairs more quickly than we had come up, and related our experience to our carrier, who was sitting on the trunks below. How fortunate that strength and patience so often go together! In stead of grumbling at his orderers he calmly said that this sort of thing had occurred to him before, but that he would now take us where he knew there would be room. Once more we walked along the streets, this time fortunately in the direction of the open space, giving on to the beach.

IXc. *Notes.*

weggeschoven from weg-schui-v- to push away or aside — wij gingen from gaa- we went — voor ons drieën for the three of us. The numeral *three* is drie in Dutch, but in this kind of combinations any numeral is augmented with the

syllable -en: met je vieren, with the four of you, tussen hun zessen between the six of them, etc. — uitzie-nd(e) looking (in the sense of: having... aspect) — blijven hangen to continue hanging — overnachten to pass the night; so overwinteren to stay winter over — weer even hard „again just-as quickly” — vertelden ons wedervaren related what we had experienced (wedervaren subst. means: that, which has been experienced by...) — wel meer, wel is difficult to translate. It means something like „to be sure” or „I dare say” expressed with extreme swiftness; meer means *oftener, other times* (before) — Weer de straten naar beneden. In such sentences the *verb* (in this case: *We went* or something like that) is often *omitted* to enhance the liveliness of description — naar de ruimte towards those (parts or places) where space was open and free. (ruimte means 1° *space* in general and 2° a *place* or *places* having *free* or *open* space.)

Xa. Text.

De schrik, dat wij in dat donkere moordenaarshol zouden overnachten, zat ons nog in de benen. Eindelijk werden de koffers ten derden male neergelaten vóór een wonderlik hotel, een soort matrozenhuis; voor de deur zat een aantal van hen te spelen en te drinken. Wij traden de poort, een waar rattenhol, binnen en begrepen niet waar hier te lozjeren viel, maar Pedrello, onze grootse leidsman, ging voor en wees ons in de hoek de trap, die wij op moesten gaan.

Wij kwamen in een allervrolijkst gedoe, dat voor de kermis was aangericht; een lange tafel met gekleurde papieren bloemen op het witte tafellaken, waar voor onderscheiden personen gedekt was. Hier sprak ons een als *toreador* geklede jonkman beleefd en vriendelijk aan en zei, dat wij konden aanzitten. Dat was dus zoveel gewonnen, maar dat was ons niet genoeg, wij moesten voor de nacht geholpen worden. Dat was het zwakke punt. Maar de vlugge kleine man ging met ons het huis door. Was het een huis of een toren of een kelder? En toch, o wonder! er was voor ons ieder een ruimte en een bed.

Xb. Translation.

Our terror lest we should have to spend the night in that darksome death-trap quickened our steps. At last our boxes were set down for the third time before a curious hotel, a sort of sailors' home; a number of them sat playing and drinking before the door. We passed through the entrance, a regular rat's hole, and could not imagine how we were to find a lodging here; but Pedrello, our proud conductor, went in front and showed us, in a corner, the staircase which we were to mount.

We entered a very cheerful room, adorned for the fair; a long table with colored paper flowers upon the white cloth, laid for a number of persons. A young man dressed in bullfighter's costume spoke to us politely and kindly, and said we could take our seats and partake of the meal. This was so much to the good, but it was not enough; we wanted a lodging for the night. That was the weak point. But the active little man trotted through the house with us. Was it a house, or was it a tower, or was it a cellar? In any case, O wonder of wonders, a portion of space and a bed was found for each of us.

Xc. Notes.

moordenaarshol („murderers-den") death-trap — z at ons nog in de benen litt. was still in our legs (i. e. made them stiff and cold so that we could scarcely move on) — ten derden male for the third time (ten from te-den, old declension form) — z at en... te spelen en te drinken sat playing and drinking. In this kind of sentences the English Participle is always translated by an Infinitive with te. — binnen „inside", into — be-grepen (from be-grijp-) understood (the simple verb grijp- means: to seize, to snatch) — te lozjeren viel (litt. „what there fell to give lodgings") which occasion there was for giving lodgings (viel from vall- to fall) — gedoe („doing") bustle, moving about, traffic etc. — waar... gedekt was where (knives and forks etc.) had been laid (dekk- to cover; to lay the cloth for dinner etc.) — onderscheiden is a rare expression for verscheiden, een goed getal etc. (a good deal of) — sprak... aan (from aan-spreek-) to address, to speak to — zoveel gewonnen litt. „so much wan" from winn- to win — geborgen from berg- to shelter, (also: to lock up, to case, put by).

XIa. *Text.*B. Een eenzame wandeling. (*Grenada*)

De andere morgen ontsnapte ik vroeg aan mijn reisgezelschap, om alleen rond te dwalen op de zonnige bergweg.

Beneden lag de stad in een dampige warmte, maar hier was alles schitterend van damp en zonlicht; ik wandelde weer de ruime weg op naar Alhambra en toen ik een eindweg gekomen was, daar, waar men een verstrekkend uitzicht heeft op de sneeuwtoppen boven en de landweg beneden, bemerkte ik een grote stenen zitbank tussen twee reusachtige cipressen. Ik vlijde me behaachelik neer, het was een dromerig plekje, nu en dan sloot ik de ogen om noch beter het gesuis in de takken boven me, het klateren der rivier, die ik niet zag, en het geluid en geajirp van alles rondom me te horen; dan zag ik weer naar de tekenachtige lijnen van het gebergte, de stad en haar omgeving, die scherp tegen de lucht uitkwamen, en dan weer naar beneden, waar de Darro nu en dan tussen de rotsen te voorschijn kwam. Een enkele maal kwamen voertuigen en wandelaars voorbij, zowel van beneden uit de hotels, als van boven af uit het Alhambra, maar doordat ik met de rug naar de weg zat, gingen ze mij ongemerkt voorbij.

XIb. *Translation.*

A solitary walk.

The next morning early, I escaped from my travelling companions and went for a walk alone on the sunny mountain-road.

The city lay below, in a steam of heat, but here everything gleamed with moisture and sunshine. I walked up the road towards the Alhambra, and when I had gone some distance, to a spot where one has an extensive view of the snow-tops above and the high-road below, I saw a big stone bench between two giant cypress-trees. I sank down upon

it; it was a dreamy spot; now and then I closed my eyes, the better to hear the buzzing in the branches overhead, the clatter of the river, which I could not see, and the chirruping and singing all around me. Then again I would look up at the bold line of the mountains, at the city and its environs, all sharply designed against the sky, or down to where the Darro gave glimpses of itself among the rocks. Occasionally a carriage or some pedestrians would go by, on their way from the hotels below or the Alhambra above; but as I was sitting with my back to the road, they passed unperceived by me.

XIc. Notes.

dampige warmte (steamy heat) steam of heat — een eind-weg „a bit of way” — *ver-strek-kend* (stress on *ver*-) „far-stretching”, *ver-far* is not to be mistaken for the (toneless) prefix *ver*- = *for*- — *zit-bank* (sitting-) bench — *reus-achtig* gigantic, from *reus* (giant) (*dwarf* is translated by *dwerf*) — *vlj*- with *j* means: to fold, to lay together (agreeably), *vlei*- with *i* means: to flatter. Apart from their signification there is no difference between these two verbs, neither in sound nor in conjugation, both being *normal* verbs — *teken-achtig-e* „fit for being made the object or model for a drawing”, artistically beautiful or striking, from the verb *teken*-(en) to draw (in the same way *schilder-achtig* picturesque from *schilder*-(en) to paint) — *gebergte* combination (chain) of mountains (in the same way we say *geboomte* totality of trees, *gebeente*... of bones, *gestern*te... of stars, *gebladerte*... of leaves, etc.) — *uit-koem*- (Past tense: *kwaam*-) „to come out, to come forward” to be designed (sharply) against — *te voorschijn kom*-(en) (litt. „to come to fore-shine”) to show itself, to appear — *veorbij* past, *veorbijgaa*-(n) to pass, *veorbijlopen* to run past, *veorbijrijden* to drive (or ride) past, *veorbijvliegen* to fly past.

XIIa. Text.

Ik keek daarom vreemd op, toen een jong meisje, een dame, die ik in het hotel reeds gezien had, gewapend met een brilletje, grote parasol, schilderkistje en portefeuille, op mijn bank plaats nam. Nadat zij parasol en verdere ballast

had neergezet, werd mijn rol van heremiet opgeheven, door de komst van deze Engelse *miss*; zij was blijkbaar van de lange wandeling vermoeid en schroomde niet naast mij plaats te nemen.

„Kom,” dacht ik, „een jonge kolléga” en vatte moed haar maar eens aan te spreken, en tot mijn genoegen was zij geenszins te preuts om te antwoorden. Ik begon een praatje over het vermoeid worden, als men hier op en neer gaat en dan nog wil werken. „Yes,” zei zij dadelik, „mijn familie maakt een toer met rijtuig in de omstreken; ik nam mij voor om op mijn eigen zo wat te romantizéren, zij komen me hier afhalen.”

Alleraardigst was zij in haar grijs pakje en neerhangende blonde krullen, waarop een keurig hoedje bevestigd was; zelfs het lornjéttje, dat haar ene oog bedekte, stond niet kwaad. Na enige ogenblikken vóór zich gestaard te hebben, keerde zij zich naar mij. „Sir,” zei zij, „U is immers een van de *Dutch painters*, die in het hotel gelozjeerd zijn, waar ook wij verblijven.”

XIIb. Translation.

I looked up therefore in surprise, when a young lady, whom I had seen before at my hotel, armed with a single eye-glass, a large parasol, a box of paints, and a portfolio, sat down upon my bench. When she had put down her parasol and further ballast, I saw that the arrival of this English miss had put an end to the hermit's part I was playing; she was clearly tired of the walking and determined to rest by my side.

„Ah,” I thought, „a young colleague”, plucked up courage to address her, and was pleased to find that she was not too prudish to reply. I began to talk of how easily one grew tired when walking up and down in this place, especially if one wanted to work.

„Yes,” she replied, „My family are driving about the neighbourhood, but I thought I would go and romance a little by myself. They are going to pick me up here.”

She was very pretty in her little grey costume, with her loose, fair curls, on which a charming little hat was pinned;

even the glass, which she wore screwed in one eye, did not look bad. After staring for a little while at the view, she turned to me again. ?

„Sir,” she said, „you are one of the Dutch painters, are you not, staying at the same hotel where we are?”

XIIIc. Notes.

vreemd strange(ly), *vreemd op-kijk(en)* to look up in surprise — *rol* means 1° a *roll* (of wood, paper etc.) and 2° a *part* (played on the stage or elsewhere) — *op-ge-hēv-en* (from *op-heff-* Past form *-hiev-*) (litt. „lifted up”) put to an end — *kom-st* coming, arrival, subst. from the verb *k(w)oom-* to come — *blijk-baar* apparent(ly) from the verb *blijk-* to appear (as a *truth*), to be proved, to be acknowledged as a truth — *maar eens* (pron. *ma' res*) is difficult to translate. The *proper* and *original* signification of these two words is „only once” but in sentences like this that signification has dwindled down to something like the English „just” in „I'll just cast it away” — *geenszins* („of no sense” old Genitive form) by no means, not at all — *een praatje* subst. a little talk or conversation — *met rijtuig* „with carriage” in a carriage — *ik nam mij voor* („I took before me”) I determined, I resolved — *alleraardigst* („of all-prettiest”) *very* pretty — *keurig* dainty, choice (from the subst. *keur* choice and this from the verb *kiez-* to choose — *be-vestig-d* fastened (from the adj. *vast* fast (fixed)). *stond* Past form of *sta(n)* which has the meanings of 1° to stand and 2° to suit (nicely) — *vóór zich* before herself — *immers* „indeed” is often to be translated by a *question* like: Is it not? Are you not? etc.

XIIIa. Text,

Ik knikte toestemmend.

„Och!” zei ze, „U zou me een groot genoegen kunnen doen.”

Ik keek vreemd op, maar zij haalde intussen uit haar portefeuille enige bladen en zei bescheiden lachend: „vindt U het indiskreet als ik U enige van mijn tekeningen laat zien? ik zou zo graag een oordeel horen van een artiest over mijn werk.”

„Wel zeker!” zei ik, „als U het zo graag wil. Ik moet U bekennen, het is me wel meer gebeurd.”

Nu beschouwde ik dan de mij voorgelegde tekeningen; het waren wonderlijke schetsen. Ik zag dan weer de een en dan weer de ander en wist waarlik niet wat er van te zeggen. „Mag ik U 'es uitleggen,” zei ze, na mijn lang dralen . . . „de titel van deze is, zoals er bij geschreven staat: „Gedachten bij het beschouwen der natuur.” „Ah zo!” zei ik en ik begreep dat ik hier een kleine „fin de siècle” vóór me had. „Deze lange grijze lijnen,” wees zij, „geven te kennen de oneindigheid in de ruimte, ver en onduidelik, en dan die kronkelende strepen in rood, die er om heen slingeren, dat zijn de gedachten, die op en neer en in allerlei wendingen in dat oog samenkomen. — Boven deze tekening staat: „Hoop in de toekomst.” U ziet die grote hoogopgaande groene lijnen, dat is het voortstrevende hoopvolle zoeken, en die verre fijne lijn, waar die straallijnen op uitkomen, dat is de verre lichtende toekomst.”

XIIIb. Translation.

I nodded (in the affirmative).

„Ah,” said she, „you could do me a great favor, if you would.”

I looked up, astonished, but she had already drawn some sheets from her portfolio, and timidly laughing said:

„Will you think me very indiscreet if I show you my drawings? I should so much like to have an artist's opinion on my work.”

„Certainly,” I said, „if you wish it. It will not be the first time I have had that request made me.”

I examined the drawings she spread before me; they were peculiar sketches! I looked at one, I looked at the other, and was at an absolute loss what to say.

„May I explain them to you?” she asked after I had long hesitated. The title of this one is, as you see written on it: „Thoughts on observing nature.”

„Ah yes!” said I, and I understood that I had a little *fin-de-siècle* before me.

„These long grey lines,” she remarked, „exemplify the endlessness of space, far away and vague, and those waved red stripes round about are the thoughts which go up and

down and in all directions. — On this drawing you see: „Hope in the Future” ... You see those big ascending green lines; they symbolize inquiry, always hopeful, striving, and that far and subtle line, in which those rays end, is the distant, all-enlightening future.

XIIIc. Notes.

toe-*stem* mend assenting, consenting, here: affirming, in the affirmative, „yes” — *intussen* in the meantime (*intussen*, in-between) — *wel* meer at some other occasion likewise. The word *wel* conveys (in a dim way) the meaning of *indeed* or *certainly*. — *te kennen* *geven* (en) („to give to know”) to give to understand, to impart, to exemplify — *hoog op-gaande* mounting-high-up — *voort-strevende* striving forward — *straal-lijn* ray- or radius-line.

XIVa. Text.

„*Very nice*,” zei ik, „ik dank U vriendelijk voor het geziene,” maar zij nam ze enigszins mistroostig terug en zuchtend zei ze: „ik vrees toch, dat U ze niet duidelijk uitgedrukt vindt; *after all* geloof ik, dat oude schilders van deze manier niet houden.” — „U vergist U,” riep ik uit, „ik houd van alles, waar ik iets eigenaardigs moois in vind, maar... het is dikwijls door mij niet te vinden.” Zij babbelde verder en zei: „wij hebben een clubje, waar alleen over kunst gesproken mag worden. Wij trachten daar een andere kunst te scheppen dan die van de gewone schilderijen. You know, altijd zo alles naar de natuur, dat is *vieux jeu*; wij willen alleen de natuur gebruiken om symbolen voor onze gedachten te vinden en dan... dat schilderen naar de natuur is zo moeilijk, veel te moeilijk voor ons meisjes.” Zij haalde een keurig flakonnetje voor den dag en rook er aan. „Ik ben wat zenuwachtig aangedaan,” zei ze, „van een boek, dat ik bezig ben te lezen. Sorrows of the night, het is zo heerlijk aandoenlik.” Zij wiste een traantje weg en rook heftig aan de flakon. — „Kom kom,” zei ik, „het doet mij toch genoegen, dat Uw *teint* onder al die sentimenten niets geleden heeft.” Toen keek zij, als opgelucht, weer vrolijk op; „vindt U,” zei ze, „ik begon werkelijk toch al bang te

worden, dat ik er oudachtig uit ging zien; U is als vreemde-
ling onbevooroordeeld en een complimentje doet me heus
goed; ze zeggen me nu al, dat dit hoedje voor mij te
koket is."

XIVb. *Translation.*

"Very nice," I said, "thank you kindly for showing them
to me; but she took them back somewhat disappointed,
and said with a sigh:

"I fear you don't think they express their meaning clearly;
after all, I believe that old painters do not care for this
manner."

"Oh, you are mistaken," I cried. "I like everything in
which I see anything peculiarly beautiful, but . . . very often
I don't see it."

She went on chattering, and said:

"We have a little club in which we talk nothing but art.
We try to create a different art from that of the ordinary pic-
ture. You know, merely to copy nature always is *vieux jeu*;
we only use nature in order to find symbols for our thoughts,
and then . . . painting from nature is so difficult for us
girls." She produced a pretty scent-bottle and sniffed at
it. "I have been a little upset," she said, "by a book
I am reading. *Sorrows of the Night*, it's so delightfully
touching."

She wiped away a little tear and sniffed violently at her
scent-bottle.

"Come, come," I said, "I am glad, at least, to see that
your complexion has not suffered from all this sentiment."

She looked up gaily with an air of great relief. "Do you
think so?" she asked. "I was really afraid, I was beginning
to look old; now you don't know me, and are impartial,
and a little compliment really does me good. My friends
already say that this hat is too smart for me."

XIVc. *Notes.*

het geziene "the seen", that, which has been seen —
mistroostig "hardly to be consoled", sad, disappointed —

houd(en) van to like, to care for — zich vergiss(en) to be mistaken — wat a little — zenuwachtig aangedaan nervously affected — bezig zijn te may be translated in English by the progressive form in itself — opgelucht „refreshed by fresh air”, lighted, relieved, consoled — oud-achtig „old-like”, elderly — er nit zie(n) to look, to present this or that aspect — als een vreemdeling as a stranger or foreigner — onbevooroordeeld unprejudiced — heus (colloquial) really, indeed — kokét coquettish, smart, spruce.

(From W. A. van Rees's *Military sketches*, translation of my late sister Elisabeth Hoogvliet).

XVa. Text.

De dood van een braaf soldaat.

Geen dag ging er voorbij, waarop de kommandant niet het hospitaal bezocht. Hij had behoefte om te tonen, dat het lijden van zijn dappere soldaten hem niet onverschillig was, behoefte zich te overtuigen, dat het hun, die blijken hadden gegeven van hun leven veil te hebben voor de roem van het vaderland, aan niets ontbrak nu hun leven op 't spel stond. Gewoonlik nam i wat tabak en sigaren voor de rekonvalescenten mee; en waren die kleine giften welkom, nog veel meer genoeg deden de vriendelijke deelnemende woorden van de chef, die de zieken zo welluidend in de oren klonken.

Natuurlik werd de krib van de brave Verkest nooit voorbijgegaan zonder een paar woorden met hem te wisselen; als er gevraagd werd „waarmee men van dienst kon zijn”, volgde doorgaans het bescheiden verzoek: „met een pakje sigaren.” — Dat was niet voor zijn eigen gebruik — hij mocht niet roken — „maar om 't aan die goede jonges te geven, die hem zoo goed oppasten.”

XVb. *Translation.*

The death of an honest soldier.

No day went by, without the commandant's visiting the hospital. He was anxious to show that the sufferings of his brave soldiers were not indifferent to him; anxious to make sure that those that had given proofs of holding their lives so cheap for the glory of the country, wanted nothing, now that their lives were at stake. He used to bring some tobacco and some cigars with him for the convalescents, and those little presents were welcome indeed, but what there was much more gratifying still were the kind, compassionate words of their chief, which would sound so melodiously into the ears of the patients.

Of course the cot of honest Verkest was never passed (by the major), without his exchanging a few words with him; The question: „Is there anything I can get for you?" was generally answered with the modest request: „A packet of cigars, please." This was not for his own use — he was not allowed to smoke — „but to give it to those good boys who took care of him so well."

XVc. *Notes.*

waar-op where-on, on which — be-zocht visited (zoek, zocht means: to seek, to look for — be-zoek „be-seek" to visit) — behoefte want, strong desire, behoefte hebb(en) to be anxious to — zich overtuig(en) to convince oneself, to make sure — veil hebb(en) (originally: to have... for sale) to hold cheap — het ontbreekt mij (it „un-breaks" me) I am in want of — op 't spel staan („to be on the game") to be at stake — waren die kleine gaven welkom, these... were welcome *indeed, it-is-true*, but... (much more etc.). the *interrogative form* of the sentence (waren die gaven) conveys in itself the signification of *indeed, it-is-true* etc. — als er gevraagd werd „if there was asked" if somebody asked — van dienst zij(n) to be of service — volg- to follow (balg = bellows — zorg = sorrow, morgen = to morrow, merg = marrow etc.) — doorgaans („trough-going") generally — op-pass- to take care of (op passer an officer's (military) servant).

XVIa. *Text.*

En toch, niettegenstaande de beste zorgen ging de zieke meer en meer achteruit; hoop op behoud bestond er, helaas!, niet meer.

Op zekere avond liet Verkest door een hospitaalsoldaat de majoor weten, dat i hem gaarne wilde spreken. Toen deze kort daarna de zaal binnentrad, waarin Verkest met een vijfhtigtal andere zieke verpleegd werd, trof hem de buitengewone stilte, die er heerste, een sombere stilte, door de inlander zowel als door de Europeaan geeerbiedigd. Niemand die een woord sprak; al wat men hoorde was het gesteun van Verkest.

Daar lag i, die arme; half opzittende in zijn krib, door de zorg van zijn makkers van een gordijn voorzien. Daar lag i, zichtbaar lijdende en stervende, maar kalm en geduldig als altijd.

Enige jonge soldaten, óók lijdens, stonden op een afstand om hem heen, gereed om op een woord, op een wenk, aan zijn verlangen te voldoen. Eén bracht onophoudelijk verkoeling aan met een waaiers, een ander hield een doek in de hand om hem nu en dan het zweet van het hoofd te vegen; een derde stond met een lepel water gereed om hem te laven. De lamp had men aan de kant van zijn krib met een doek bedekt, opdat het licht hem niet zou hinderen.

XVIb. *Translation.*

And yet, notwithstanding the excellent care (taken of him,) the patient grew worse day by day; alas! there no longer remained any hope to save him.

One of an evening Verkest sent word to the major (by a hospital soldier) telling him that he should wish to see him. As a short time afterwards the major entered the hall in which Verkest was being nursed with some fifty other patients, he was struck by the extraordinary stillness which reigned there, a melancholy stillness, which is respected by natives as well as by Europeans.

Nobody uttered a word. The only thing which might be heard was the moaning of Verkest. There he lay, poor

man! sitting half up in his cot, which by the care of his comrades had been furnished with a white curtain. There he lay, suffering and dying as might easily be seen, but calm and resigned as ever.—Some young soldiers, likewise patients, were standing around him at some distance ready to satisfy his wishes at a single word, at a sign. One of them was continually waving fresh air to him with a fan, another held a cloth in his hand to wipe at intervals the perspiration from his forehead; a third stood ready with a spoonful of water to refresh him. The lamp at the side of his cot had been covered with a cloth so that the light might not trouble him.

XVIc. Notes.

ging... achteruit („went backward”) grew woras — behoud subst. the saving of..., conservation, recovery — gaarne (adv.) willingly — voorzien van furnished with — lijders sufferers, patients.

XVIIa. Text.

Deelneming, bezorgdheid, hartzeer was op ieders gelaat te lezen. Ja, in de ogen van sommige, wie i juist een hartelik woord had toegevoegd, parelden zelfs tranen!

't Was aandoenlik te zien, hoe die „ruwe klanten” hun makker met zorgen omringden; een moeder kon waarlik haar kind niet beter verplegen. En als het aanschouwen van de droefheid ener moeder bij het sterfbed van haar kind hartverscheurend is, de tranen van „soldaten” bij het sterfbed van een geliefde makker dringen niet minder door de ziel.

Toen Verkest de majoor zijn krib zag naderen, helderde zijn gelaat een ogenblik op; hij stak zijn chef de hand toe en zei met een duidelike stem, maar die door zwakte was getemperd en nu en dan afgebroken:

„Ik dank U, majoor! dat U gekomen is; — ik rekende er op; want U is niet onverschillig voor een soldaat. Het doet me plezier U nog even te zien, want ik wou graag afscheid van U nemen. — Ik voel, dat het gedaan is; de dag van morgen zal ik niet meer zien.”

„Zo moet je niet spreken, Verkest! Je bent wel erg ziek, maar hopeloos is 't immers niet! De moed maar niet verloren! Je moet blijven leven!”

„Nee, nee, majoor! ik voel het te goed, dat ik aan het einde ben; uit het spreken van de dokter heb ik 't ook wel gemerkt. Buitendien, de dag, waarop ik hier binnenkwam, wist ik al, dat ik er uit zou gedragen worden. — Dat is ook minder; een soldaat moet er niet tegen opzien om te sterven, — en de moed daartoe heb ik ook wel.”

De laatste woorden gingen met een zachte glimlach gepaard alsof i wou zeggen: „daaraan heeft het me nooit ontbroken.” — En dat was waar.

XVIIIb. *Translation.*

Compassion, care, grief were depicted on everybody's face. Nay, from the eyes of some, to whom he had just addressed some kind words, there even burst tears. It was affecting to see how these „rough fellows” surrounded their comrade with cares; a mother could not have nursed her child any better, indeed! And if the contemplation of a mother's grief at her child's deathbed be heartrending, the tears of „soldiers” at the deathbed of a loved comrade penetrate no less to the soul. On his seeing the major approaching his cot, Verkest's countenance brightened up for a moment, he held out his hand to his chief and said with a distinct voice, which, however, was softened by weakness and now and then broken: „I thank you, major, for having come—I was sure of it, for you are not indifferent to a soldier. I am glad to see you yet for a moment, for I should very much like to take leave of you—I feel that all is over; I shall not see another day.”—„You should not speak in this manner, Verkest! You are very ill, indeed, but the case is not a hopeless one, is it? Never give up courage! You must live.”—„No, no, indeed, major! I feel too well that I am at the end; moreover, I gathered as much from what the doctor said. And besides, the day on which I entered this house, I knew already that I should be carried out of it.—Never mind! A soldier should not fear to die—and I don't want sufficient courage, I daresay.”

The last few words were accompanied by a gentle smile, as much as to say: „Courage *never* failed me.”—And this was true.

(Een boerekermis in het Spaans gebergte,
door Dr J. M. Hoogvliet).

XVIIIa. *Text.*

Mijn trein bereikte eindelijk langzaam tegen een glooïing opschuivend, tegen de late namiddag het stacion Jaracanda, waar ik gedacht had de sneltrein voor Madrid te zullen vinden, maar wij waren *atrasados*, onze trein was te laat — en de volgende trein... de tijden zijn weliswaar voorbij, waarin voor de Spanjaarden de uitdrukking *met de volgende trein* een klank had grenzende aan *hiernamaals*, maar toch, de volgende trein van Jaracanda naar Madrid zou niet vertrekken vóór één uur 's nachts. Ik had dus het vooruitzicht een gehele avond en een gedeelte van de nacht te Jaracanda te moeten doorbrengen. De plaats, die deze naam droeg, lag ongeveer een half uur gaans van 't stacion. De weg er naar toe liep eerst een tijd zacht hellend naar beneden, maar begon tegen het einde te rijzen. Jaracanda zelf lag tegen de voet van een berg. Met weinig verwachtingen voor dit gedeelte van mijn reis stapte ik langzaam voort. De onmiddellike omgeving had weinig aantrekkeliks.

XVIIIb. *Translation (by the author).*

A peasants' fair in the Spanish mountains.

Moving slowly on against a slope my train at length, late in the afternoon, reached the station of Jaracanda, where I had expected to find the express for Madrid, but we were *atrasados*, our train was late—and the next for Madrid... those times are gone by, it is true, in which the phrase *by the next train* presented to the Spanish ear a sound much akin to *in yonder life*, but still, the next

train from Jaracanda to Madrid was not to start before one o'clock in the morning. So that I was predestined to pass in Jaracanda the whole of the afternoon and part of the night. The place of that name lay about a quarter of an hour's way from the station. The road which you had to follow after having bent downward for a long time began to rise again towards the end. Jaracanda itself lay at the foot of a mountain. Expecting very little of this part of my journey, I walked on slowly. The immediate neighborhood did not present anything very much attractive.

XIXa. Text.

Maar de berg zelf lag daar mooi vóór me, van onderen groen, bovenaan meer grijs, met enige witte wolkjes als een glorie om de kruin. De middenstraat van de plaats was met helwit gruis geplaveid. Het verlengde van deze middenstraat was een naar boven kronkelende bergweg, die zich tusschen het groen als een turfbruine slang vertoonde. Straat en bergpad gingen onmiddellijk in elkaar over en deden me voor 't eerst in mijn leven de afleiding begrijpen van het Spaanse woord voor straat *calle* van het Latijnse *callis* (bergpad). Terwijl ik het dorp naderde, scheen alles daar nog volkomen stil, maar toen ik vlak bij was, hoorde ik op eens uit het dorp een gejuich weergalmen, dat door vrolijk gelach van boven beantwoord werd. Ik zie er heen en ontwaar een schouwspel zó verrassend en opwekkend, dat de herinnering er van me altijd zal bijblijven. Een lange stoet van muilezels en muilieren trekt de bergweg af. De dieren zijn alle poesmooi opgetuigd, de zadels en kopstellen met helrood of -geel afgezet, en worden bereden door boeren en boerinnen in hun sierlikste dos. De boeren dragen fluwelen wambuizen en baretten ongeveer zó als men die in 't laatst van de zestiende eeuw algemeen in Europa placht te dragen. De boerinnen dragen hoofd- en borstdoeken in verscheidene kleuren gewerkt. Behalve hun levende vracht hebben de meeste muilieren nog aan weerszijden een grote mand te dragen. Sommige van de ezeltjes zijn zoo laag, dat de berijder met zijn voeten langs de grond sleept.

XIXb. *Translation.*

But the mountain itself was beautiful there before me, green at the bottom, more greyish higher on, with a few white little clouds like a halo around the summit. Jaracanda itself lay below with its tiny yellow-white houses. The central street of the place was paved with shining white stone-dust. The continuation of this central street was a mountain-road winding itself upward and showing itself between the green like a peatbrown serpent. The street and the mountain-path continued strait into one another and made me understand for the first time in my life the etymology of the Spanish word for *street* (*calle*) from the Latin *callis* (a mountain-path). Whilst I was approaching the village, all seemed to be quite silent there, but when I found myself very near to it, all at once I heard loud cheers sallying forth from the village, which were answered to by merry laughs from above. I look up and am struck by a spectacle of such a surprising and congenial nature, that I will nevermore lose the memory of it. A long train of mules and donkeys is descending the mountain-road. These animals are all harnessed with extreme elegance, the saddles and headpieces trimmed with blazing red or yellow, and they are mounted by peasants and peasant-women in their Sunday best. The peasants wear velvet doublets like those, which were generally worn in Europe in the last part of the sixteenth century. The women's heads and breasts are adorned with kerchiefs wrought in a rich variety of gaudy colors. In addition to the living weight of their riders most of the animals have to bear large baskets on both sides. Some of the donkeys are so low as to make the rider's feet trail along.

XXa. *Text.*

De gehele stoet maakt een alleraardigst effect. Ze komen langs de kronkelende bergweg de witbegruisde middenstraat in. Het dorp Jaracanda zelf is onmiddellik één leven. Mannen en vrouwen schieten toe om de stoet te ontvangen. Het blijken kermisbezoekers te zijn, die gezamenlik uit om-

liggende dorpen hier aankomen, want het is kermis te Jaracanda, en dat is ieder jaar maar tweemaal één enkele dag. In de zoëven noch zo stille middenstraat en ook in de zijstraten heerst nu het bedrijvigste leven, dat men zich denken kan. De muildieren worden zo goed als het gaat gestald, een groot deel eenvoudig op straat vóór de huizen vastgebonden. Een bakker gaat buiten op straat een massa oud brood boven een kolevuur roosteren. Een slager hakt een schaap aan kleine stukken om deze later in olie te bakken. In de grootste zijstraat van 't dorp en in 't verlengde daarvan zijn allerlei kermistenten. Er zijn spellen en kramen. In die kramen heeft men allerlei mooïgheden te koop, maar geen eetwaren. Er was geen enkele koekkraam en ook niets wat naar de Hollandse *poffertjes*- of *wafelkramen* zweemde. In de *fondas* of herbergen van Jaracanda was het stampvol. In de grootste daarvan, die van voren geheel open was, ging ik binnen. Een menigte boeren (met slechts hier en daar een enkele boerin er tussen) zaten hier heel gemoedelijk op lage stoeltjes zonder leuning bij elkaar, onder 't genot van wijn uit tinnen kannen en van grote hompen brood. Ik zette me aan een tafeltje, waar een plaats leeg was, wenkte de korpulente niet onknappe herbergierster en bestelde (omdat 't van daag kermis was) een kan van de allerbeste wijn. Zij bracht mij kort daarna het gevraagde met de opmerking: „Deze wijn is wel nog al duur, *caballero*, drie stuivers, maar U krijgt er een ²⁰⁷ fijn tarwebrood bij.” De wijn was zo voortreffelijk als ik ze alleen in Spanje of Italië ooit heb aangetroffen. Ik knoopte een gesprek aan met de boeren, die tot mijn verwondering zuiver Kastiliaans spraken als een gedrukt boek. Ik had daarom niet de minste moeite om 't gesprek te volgen.

XXb. Translation.

The whole of the cavalcade makes an extremely gay and exhilarating effect. Descending the winding mountain-road they make their way into the white-dusted central street. In the village of Jaracanda itself all is raised to life on a sudden. Men and women come rushing forward to welcome

the cavalcade. I soon get informed ^{by a native} ~~of~~ that those people are visitors to the *feria* or kermess, having come from the neighboring hamlets together. The *feria* is held only twice a year, each time for one single day. In the broad central street, so very silent just now, and in the crossstreets likewise, you may now take in the busiest traffic, which you ever saw in your life. The ~~mules (and) donkeys~~ are stabled anywhere, many of them simply tethered in the streets. A baker sets upon roasting all his stale bread above a pile of red-hot coals in the street. A butcher is portioning out a sheep into small fragments to be baked in oil on the spot by himself. In the great crossstreet and its continuation there are a great many of booths and shows for the kermess. In the booths every kind of fancygoods and finery is to be had, but no estates. Not a single gingerbread booth was to be seen, nor anything like the Dutch *pooffertjes*- or *wafelkramen*. The *fondas* or public houses of Jaracanda were all overcrowded with people. I entered the greatest of them, the front-side of which was all open. A great number of peasants, almost exclusively men, were seated snugly together on low stools, refreshing themselves with wine from pewter pitchers and tall pieces of bread. I sat down at a little table, where a place happened to be vacant, caught the eye of the landlady, a stout but not at all bad-looking woman, and ordered a pint of the very best sort of wine (in honor of the festival of the day). She soon brought me my pitcher with the remark: „This wine is rather dear, you know, *caballero*, threepence a pint, but then you get a tall piece of very fine bread on the bargain.” The wine proved to be so extremely good as no country short of Spain or Italy could produce. I entered into conversation with the peasants, whom I was much surprised to hear speaking as pure a Castilian as a printed book, so that I was not at the slightest pains to follow to general conversation.

XXIa. Text.

Men vertelde me, dat het van 't jaar een zeldzaam drukke en vrolike kermis was. „Dan is 't zeker een voordelig jaar

voor de boeren geweest," waagde ik te zeggen, maar het tegendeel scheen waar te zijn. „In tegenspoeden" zei er een filosofie „in tegenspoeden leert men zich vaster aaneen te sluiten," en hij lachte daarbij en nam een teug uit zijn kan met een gezicht alsof de tegenspoeden hem nog niet al te erg hadden geknakt. Toen ik een vlak voor me op straat vastgebonden muildier prees, werd het mij terstond door de eigenaar te koop aangeboden. — In een hoek van het vertrek zaten geheel afgezonderd een groep van drie personen, waarvan één een zeldzaam mooi zeer donker meisje in iets als een wijnkleurige deken gekleed. Ik vroeg, wie deze gasten waren, maar niemand scheen lust te hebben mijn vraag te beantwoorden, tot een oude grijze boer van het taboeretje, (tabu r e t e), waarop i gezeten was, opstond en mij fluisterend vertelde, dat, als ik met die mensen een gesprek aanknoopte, ik onmiddellijk bij de hele rest van 't gezelschap zou hebben afgedaan; toen ik daarna nog meer nieuwsgierig werd om te weten wie het waren, liet de oude man zijn hand op mijn schouder rusten en zei met een zeer nadrukkelijke ofschoon nog altijd fluisterende stem: *Esa joven es una gitan'* (Dat meisje is een Zigeuner). — Later op de avond, bezocht ik verschillende andere brandpunten der kermisgezelligheid, een restoracie, waar een schaap aan een spit boven een open vuur werd gebraden, een boerentéater, waar men voor een weinig koperstukken een massa mensen onder sieterspel kon zien vermoorden, enz. enz.

XXIb. Translation.

I was told, that this year's kermess was an exceptionally crowded and bustling one. „Then of course", I ventured to say, „last year has been a very good and profitable one to the peasants?" but no, they answered, the contrary seemed to be true. „In hard times", said one of them in a somewhat philosophical tone, „in hard times people learn to keep together firmly", on which he laughed and took a draught from his pitcher, with a countenance as if he himself at least had not yet altogether broken down under the weight of hard times. As I expressed my admiration of a mule

that was tethered in my immediate neighborhood before the house, it was on the spot offered for sale to me by the owner.—In a corner of the room were seated in complete seclusion from the rest of the company a group of three persons, of which one was a very dark girl of a rare beauty, clad in something like a wine-colored blanket. I asked, who these guests were, but nobody seemed to feel inclined to answer my question, until an old greyhaired peasant got up from the stool on which he had been sitting, and whispered into my ear, that, if I entered into conversation with those people, I would immediately fall out with the rest of the company; when after this my curiosity was only so much the more excited, the old man laid down his hand on my shoulder and said to me in a very decided and emphatic tone, though he was still speaking in a whisper: *Esa joven es una gitan'* (that young woman is a gypsy).—Later at night I visited some other centres of the fair's joyful attraction, a restaurant, where a sheep was roasted on a spit above an open fire, a peasants' theatre, where for a few coppers you could indulge in the pleasure of seeing a lot of people murdered by the twangs of a guitar, etc., etc.

XXIIa. Text.

Tegen middernacht voerde mij mijn weg naar een andere herberg, waaruit ik een enigszins eentonige muziek had horen klinken. Het Zigeunermeisje danste hier met kastanjetten in een half Egipties kostuum. Bij een van haar dansnummers strooide zij bloemen om zich heen. Een jong mens raapte één van de bloemen op en wou hem bij zich steken, waarvan een geweldig standje van zijn ter plaatse aanwezige vader (in de stemming, die ik uit het boerentéater meebracht, zou ik het bijna een *vadervloek* genoemd hebben) het gevolg was.

De oude boer in de andere herberg had mij gewaarschuwd, dat ik tegen middernacht of later liefst geen gesprekken met onbekende moest aanknopen, want „de lui zijn wel doodgoed, maar als hun 'es iets niet mocht bevalen — ze hebben hun messen bij zich en ... je kunt nooit weten.” —

Zeer merkwaardig leek het mij, dat tegen het aangeduide uur wel alles op straat heel levendig en druk was, maar dat ik *geen zweem* bespeurde van iets, wat naar dronkenschap leek.

In een heldere maanbestraalde nacht wandelde ik daarna naar het station terug. De wandeling in de frisse dunne berglucht onder de flonkerende sterren was bijzonder verkwikkend. Niet lang daarna lag ik behaachelijk uitgestrekt in een compartiment van de exprestrein, die mij de volgende morgen naar Madrid bracht, *later* weliswaar dan ik oorspronkelijk gedacht had, maar verrijkt met een verkwikkende herinnering, die ik bij een stiptere loop van de treinen niet zou hebben gehad.

XXIIb. Translation.

About midnight I entered another public house, from where I had heard the sounds of a somewhat monotonous music. Here the gypsy maid danced with castagnettes in a more or less Egyptian costume. In one of her dancing performances she had been strowing about her flowers. A young man picked up one of the flowers and was going to take it with him, of which a violent lecture from his father there present (the sphere of thought, into which the peasants' theatre had placed me, almost made me consider it as „*the father's curse*“) was the result.

The old peasant in the other public house had admonished me, that about midnight or later I had better not engage myself into any conversation with unknown people, „for indeed“, he said „they're all very good fellows no doubt, but if they should be displeased with this or that, they have their knives ready and . . . there is no knowing.“—Very much remarkable it seemed to me, that, at the indicated hour, in the streets, it is true, all was full of people talking to one another in a loud and emphatic tone of voice, but that I did not notice the slightest sign of what might be called regular intoxication.

In a clear moonlight night I then walked back to the station. That walk in the cool thin mountain-air under the twinkling stars was extremely refreshing. Not

long thereafter I lay comfortably outstretched in a compartment of the express for Madrid, where I arrived somewhat later, it is true, than I had anticipated, but enriched with an exhilarating memory, which a perfect punctuality in the service of trains would have made me do without.

FOURTH PART.

THE REST OF THE YEAR.

The spiritual nourishment of our students by now will substantially have to consist of *reading-pieces* and *reading-pieces* and *reading-pieces* again. For these reading-pieces we must refer to our *second* or *literary volume*; whilst studying this fourth part of the first volume we beg our student now and then to take some titbits of the second volume's contents. *Grammar* and *literature* going side by side will not fail to help one another to a wonderful degree.

SOME FURTHER DETAILS OF GRAMMAR.

A. THE VERB (het meldwoord).

Normal conjugation.

A verb is called normal, when its stem does not undergo any alteration in conjugation. Of normal verbs the Imperfect Indicative ends in *-de* or *-te* ¹⁾ and the Past Part. in *-d* or *-t* ²⁾.

Paradigm of an active or transitive verb.

Infinitive mood and Participles.

Present tense.

hören, to hear.

¹⁾ ²⁾ *-te* and *-t* after *k*, *p*, *t*, *ch*, *s*, *f*.

Present Part.

horende, hearing.

Past Part.

gehoord, heard.

Indicative mood.

Present.

ik hoor, I hear.
jij hoort, you hear.*wij horen*, we hear.
jelui (jullie) horen, (hoort),
you hear.... *hoort* ¹⁾, ... hears.... *horen*, ... hear. ¹⁾

Imperfect.

ik hoorde, I heard.
jij hoorde, you heard.*wij hoorden*, we heard.
jelui (jullie) hoorden, you
heard.... *hoorde*, ... heard.... *hoorden*, ... heard.Past Indefinite. = *Perfect*

Pluperfect.

ik heb gehoord, I have heard. *ik had gehoord*, I had heard. .

Future.

ik zal horen, I shall hear.

Future Anterior.

ik zal gehoord hebben, I shall have heard.

Conditional.

ik zou horen, I should hear.

Conditional Anterior.

ik zou gehoord hebben, I should have heard.

Imperative mood.

hoor, hear!

(hoort, hear ye! [obsolete]).

¹⁾ See the note at the bottom of p. 85. .

The third person Singular and the first and third persons Plural of the Imperative or rather (according to the newer terminology) the forms of the *Jussive* mood are formed in Dutch as in English by the verb *lat(en)*, to let, and the Present Infinitive of the verb to be conjugated, as: *laat hem hōren, laat ons hōren*, let him hear, let us hear.

Subjunctive mood (obsolete formation).

Present tense.

(*dat*) *ik hōre*, ... I may hear.
(*dat*) *gij hōret*, ... thou mayst hear, etc.

Paradigm of the passive voice.

Infinitive mood and Participles.

Present tense.

gehoord (te) worden, to be heard.

Pres. Participle.

gehoord wordende, being heard.

Past Participle.

gehoord (geworden), been heard.

Indicative mood.

Present tense.

ik word gehoord, I am heard.

Imperfect.

ik werd gehoord, I was heard.

Past Indefinite. = *Perfekt*.

ik ben gehoord (geworden), I have been heard.

Pluperfect.

ik was gehoord (geworden), I had been heard.

Future.

ik zal gehoord worden, I shall be heard.

Future Anterior.

ik zal gehoord (geworden) zijn, I shall have been heard.

Conditional.

ik zou gehoord worden, I should be heard.

Past Conditional.

ik zou gehoord zijn, I should have been heard.

Imperative.

word gehoord, be thou heard.
(wordt gehoord), be ye heard.)

Subjunctive mood (obsolete).

Present.

(dat) ik gehoord worde, ... I may be heard.

Imperfect.

(dat) ik gehoord werde, ... I might be heard.

Past Indefinite.

(dat) ik gehoord (geworden) zij, ... I may have been heard.

Pluperfect.

(dat) ik gehoord (geworden) ware, ... I might have been heard.

Neuter verbs.

Some neuter verbs are conjugated (in the *active* forms of the Perf. tense) with *hebben* and others with *zijn*; with *zijn* are conjugated such verbs as express rather a state of

existence or suffering than an action, as: *blijven*, to stay; *sterven*, to die; *ontwaken*, to awake; *zinken*, to sink; with *hebben* those, which imply an action, process or function, as: *brullen*, to roar; *leven*, to live; *vluchten*, to take flight, etc.

Many neuter verbs signifying motion may be conjugated either with *zijn* or with *hebben*. *Zijn* is used when the place, where the action occurred, is designated; *hebben*, when merely the action is indicated, without allusion to the place, as: *hij heeft veel gezwommen*, he has swum a great deal; *hij is over de rivier gezwommen*, he has (is) swum across the river.

Reflexive verbs.

Reflexive verbs are conjugated with the personal pronouns *mij*, *je*, *ons* and *zich*.

Zich schamen, to be ashamed.

<i>ik schaam me,</i>	I am ashamed.
<i>ji schaamt je,</i>	thou art ashamed.
¹⁾ <i>... schaamt zich,</i>	... is ashamed.
<i>wij schamen ons,</i>	we are ashamed.
<i>jelui, julli schaamt je,</i>	you are ashamed.
¹⁾ <i>... schamen zich,</i>	... are ashamed.
<i>ik schaamde me,</i>	I was ashamed.
<i>ik heb me geschaamd,</i>	I have been ashamed.
<i>ik zal me schamen,</i>	I shall be ashamed.
<i>schaam je,</i>	be thou ashamed.
<i>schaam julli,</i>	be ye ashamed.

¹⁾ „I make, thou makest, he makes—we make, you make, they make” is a mistake in all grammars of the world. In the 1st and 2d persons. S. and Pl. (in languages as Dutch, English, German, French etc.) the pronouns *I*, *thou*, *we*, *you* are necessary additions to the verbal forms, but in the 3d person *he* or *they* only represents *one of a thousand possibilities*. In st. of *he* makes we may say: *she* makes, *it* makes, *somebody* makes, *something* makes, *who* makes?, *what* makes?, *the king* makes, *the peasant* makes etc. etc. It results from this, that it is a mistake to say: „I make, thou makest, he makes”, and that we should rather express ourselves like this: „I make, thou makest, ... makes”.

The Dutch has a few more such *exclusively* reflexive verbs, as: *zich vergissen*, to be mistaken; *zich onderstaan*, to venture; other reflexive verbs are formed from active verbs, as: *zich wassen*, to wash oneself, *zich verenigen*, to come together (*wassen*, to wash, *verenigen*, to unite).

Impersonal verbs.

Some neuter verbs expressing general facts or the state of the elements, are only used in the Infinitive mood and in the third person Singular with *het* for subject. They are called impersonal verbs; such are:

<i>het hagelt</i> , it hails.	<i>het dooit</i> , it thaws.
<i>het sneeuwt</i> , it snows.	<i>het waait</i> , it blows.
<i>het dondert</i> , it thunders.	<i>het gebeurt</i> , it happens.
<i>het bliksemt</i> , it lightens.	<i>het betaamt</i> or <i>past</i> , it beseems.

In Dutch, like in English, *er* (there) is often used with an impersonal verb instead of *it*, as:

<i>Er is een groot onderscheid tussen deze kinderen.</i>	There is a great difference between these children.
<i>Er zijn veel mensen die dat niet geloven.</i>	There are many people who do not believe that.

Dissonant conjugation.

A verb is called dissonant, when the radical vowel is changed in the Imperfect, and the Past Participle ends in *-en* instead of *-d* or *-t*, as: *drijf*, to drive, *dreef*, *gedreeven*. The other tenses are all conjugated like those of the normal verbs.

The dissonant verbs, as we mentioned above, are divided into three classes and subdivided into 23 smaller groups, which will be separately described in the following lines:

First Class.

1st Group. Verbal stems with closed vowel *i* followed by one of the nasal sounds *n*, *m* or *ng*. Ex. *bind-*, Impf. t. *bond(en)*, Past Part. *(ge)bond(en)*. 23 verbs: *bind-* (to bind), *blink-* (to shine), *ding-* (to bargain, to compete), *dring-* (to throng), *drink-* (to drink), *dwing-* (to compel), *(be)ginn-* (to begin), *glimm-* (to glitter), *klimm-* (to climb), *klink-* (to sound), *krimp-* (to shrink, to shrivel), *(ver)slind-* (to swallow), *spinn-* (to spin), *spring-* (to spring), *stink-* (to stink), *vind-* (to find), *wind-* (to wind), *winn-* (to win), *wring-* (to wring), *zing-* (to sing), *zink-* (to sink) and *zinn-* (or *[ver]zinn-* (to think of . . . , to invent).

2nd Gr. Verbal stems with closed vowel *e* followed by one of the consonants *n*, *m*, *r* and *l* [with this restriction, that of the verbs ending in *erv*, *elv* and *elp* only two, *kerv-* (to carve) and *delv-* (to dig), belong to this class]. Besides these the class contains two particular verbs, where the consonant *r* in stead of following the vowel precedes it, viz. *treff-* (to hit) and *trekk-* (to draw). Ex. *smelt-*, Impf. *smolt(en)*, P. P. *ge-smolt-en*. 15 verbs: *berg-* (to put away), *delv-* (to dig), *gald-* (to be available), *kerv-* (to carve), *melk-* (to milk), *scheid-* (to scold), *schend-* (to violate), *schenk-* (to pour out, to bestow), *smelt-* (to melt), *zend-* (to send), *zuvelg-* (to swallow, to revel), *zwell-* (to swell), *zucemm-* (to swim), *treff-* (to hit) and *trekk-* (to draw).

3rd Gr. Verbal stems ending in *eer* or *eeg*. Ex. *scheer-*, Impf. *schoor(en)*, P. P. *ge-schoor-en*. Only 3 verbs: *scheer-* (to shave), *weeg-* (to weigh) and *be-weeg-* (to move).

4th Gr. Verbal stems with the vowel *i*. Ex. *bijt-*, Impf. *beet(en)*, P. P. *ge-beet-en*. 46 verbs: *bijt-* (to bite), *blijk-* (to appear), *blijf-* (to remain), *(ver)dwijn-* (to disappear), *glijd-* (to glide), *grijp-* (to gripe, to snatch), *hijz-* (to hoist), *kijk-* (to look), *kijv-* (to scold), *knijp-* (to pinch), *krijg-* (to get), *krijs-* (to shriek), *krijt-* (to whine, to wail), *kwijt-* (to quit), *lijd-* (to suffer), *(over)lijd-* (to de cease), *lijk-* (to resemble), *mijd-* (to avoid), *nijg-*, (to incline, to courtsey), *nijp-* (to pinch), *prijz-* (to praise), *rijd-* (to ride, to drive), *rijg-* (to lace), *rijz-* (to arise, to mount), *rijt-* (to tear open), *[rijv-* (to rate, to rasp)], *schijn-* (to be in appearance),

schrijd- (to stride), *schrijv-* (to write), *slijp-* (to grind), *smijt-* (to throw), *snijd-* (to cut), *spijt-* (to displease) (impersonal verb: only *het spijt*), *stijg-* (to mount), *splijt-* (to slit), *stijv-* (to stiffen) (may also be conjugated as a normal verb), *strijd-* (to fight), *strijk-* (to stroke), [*tijg-* (to indicate, to accuse) ¹], *wijk-* (to retreat), *wijt-* (to reproach), *wijz-* (to show), *wrijv-* (to rub), *zigg-* (to sink), *zwijg-* (to be silent) and *be-zwijk-* (to give way). The verb *hijs-* (to hoist) only forms the P. P. in this way: *ge-he(e)s-en*, but the Imperf. follows the normal conjugation: *hijste*.

5th. Gr. Verbal stems with the vowel *ie*. Ex. *bied-*, Impf. t. *bood(en)*. P. P. *ge-bood-en*. 18 verbs: *bied-* (to offer), (*be*)*drieg-* (to deceive), (*ver*)*driet-* (to sadden), *giel-* (to-pour), *kies-* (to choose), *lieg-* (to lie ²), (*ver*)*liez-* (to lose), (*ge*)*niet-* (to enjoy), *schiet-* (to shoot), *vlied-* (to fly, to run away), *vliet-* (to flow), *vlieg-* (to fly, as a bird) and *vriez-* (to freeze) (*vroor*, *gevroren* in st. of *vroos*, *gevrozen*).

6th. Gr. Verbal stems with the vowel *ui*. Ex. *buig-*, Imperf. t. *boog(en)*, P. P. *ge-boog-en*. 20 verbs: *buig-* (to bow), *druip-* (to drip), *duik-* (to plunge), *fluit-* (to whistle), *klui-* (to pick a bone), *kruip-* (to creep), *luit-* (to shut), *pluis-* (to ravel), *schuiv-* (to push), *schuil-* (to take shelter) (somet. normal), *sluip-* (to sneak), *sluit-* (to shut), *snuit-* (to snuff [a candle], to blow [one's nose]), *snui-* (to snuff, to take snuff), *spuit-* (to spout), *spruit-* (to sprout), *stui-* (to raise dust), *zuig-* (to suck), *ruik-* (to smell) and *zuip-* (to quaff, to tope).

7th Gr. The only dissonant verb with the vowel *uu*: *spuu(g)-* (to spit), Impf. t. *spoog(en)*, P. P. *ge-spoog-en*. The Present tense of this verb casts off its *g*: *ik spuu* (written: *spuw*), *jij spuut* (*spuot*), ... *spuut* (*spuot*), etc. Inf. *spuu-en* (written: *spuwen*).

Second Class.

8th Gr. Verbal stems ending in *erp-*, *erv-*, *elp-* and *elv-*. Ex. *help-*, Impf. t. *hielp(en)*, P. P. *ge-holp-en*. 6 verbs:

¹) This verb is obsolete. Another verb *tijg-* with Imperf. *toog(en)* and P. P. *ge-toog-en* is used as a stately term of *going on, departing, setting off*. ²) to be a liar.

(*be*)*derv-* (to spoil), *sterv-* (to die), *werv-* (to engage for service), *zwer-* (to roam), *werp-* (to cast) and *help-* (to help). [As we observed above, two verbs: *del-* (to dig) and *kerv-* (to carve) follow the *first class*, 2d group.]

9th Gr. One single verbal stem ending in *èvv*: *èff*, *heff-* (to heave), Impf. t. *hiev(en)*, P. P. *ge-heev-en*. [The only other dissonant verb in *èff*, viz. *treff-* (to hit), follows the *first class*, 2d group.]

10th Gr. The only dissonant verb ending in *èpp*: *schepp-* (to create), Impf. t. *schiep(en)*, P. P. *ge-schaap-en* — *schepp(en)* with the meaning of *taking up* with a ladle, scoop or shovel follows the *normal conjugation*: *schepte*, *geschept*.

11th Gr. Verbal stems ending in *eek*, *eel* and *eem*. Ex. *breek-*, Imperf. t. *braak(en)*, P. P. *ge-brook-en*. 7 verbs: (*be*)*veel-* (to command), *neem-* (to take), *spreek-* (to speak), *steek-* (to sting; to put), *steel-* (to steal) and *breek-* (to break) — *wreek-* (to revenge) only forms the Past Participle in this way: *gewroken*, but in the Imperf. tense it follows the *normal conjugation*: *wreekte(n)*.

12th Gr. Verbal stems with closed vowel *i* not followed by one of the nasal sounds *n*, *ng* or *m*. Ex. *bidd-*, Impf. t. *baad(en)*. P. P. *ge-beed-en* 8 verbs: *bidd-* (to pray), *ligg-* (to lie down) and *zitt-* (to sit).

Third Class.

13th Gr. Verbal stems ending in *aag*, *aav* and *aar*. Ex. *draag-*, Impf. t. *droeg(en)*, P. P. *ge-draag-en*. 4 verbs: *draag-* (to bear), *graav-* (to dig), *vaar-* (to navigate) and *slaa(g)* (to strike). The last-mentioned verb casts off its *g* in the present tense, *ik sla* (written: *sla*), *jij slaat*, . . . *slaat*, *wij slaan*, etc. Inf. *slaan*, Pres. Part. *slaand(e)*. [This group is partly joined by three *semi-dissonant* verbs: *jaag-* (to drive away, to hunt), *vraag-* (to ask) and *waai-* (to blow, of the wind) which follow the *normal conjugation* in their *Past Participle*, but make in the Imperf. *joeg(en)*, *vroeg(en)* and *woei(en)*].

14th Gr. Verbal stems ending in *aat*, *aad*, *aap* and *aaz*. Ex. *laat-*, Imp. t. *liet(en)*, P. P. *ge-laet-en*. 4 verbs: *blaaz-* (to blow), *laat-* (to let), *raad-* (to advise; to guess) and *slaap-* (to sleep).

15th Gr. Verbal stems ending in *ang*. Ex. *vang-*, Impf. t. *ving(en)*, P. P. *ge-vang-en*. Only 2 verbs: *vang-* (to catch) and *hang-* (to hang).

16th Gr. Verbal stems ending in *all* or *des*. Ex. *vall-*, Impf. t. *viel(en)*, P. P. *ge-vall-en*. 3 verbs: *vall-* (to fall), *wass-* (to grow) and *wass(ch)-* (the *ch* is not sounded) (to wash).

17th Gr. Verbal stems with the vowel *ou*. Ex. *houw-*, Impf. t. *hieuw(en)*, P. P. *ge-houw-en*. 2 verbs: *houw-* (to hew) and *hou(l)d-* (to hold). The last-mentioned verb casts out its *l* in the Present tense and cognate forms: *ik houd* (commonly *ik hou*), *jij houdt*, ... *houdt*, *wij houden* (commonly *hou'en*). Inf. *houden* (comm. *hou'en*), Pres. Part. *hou(d)end(e)*.

18th Gr. Verbal stems with the vowel *oo*. Ex. *loop-*, Imperf. t. *liep(en)*, P. P. *ge-lo(o)p-en*. 2 verbs: *loop-* (to run) and *stoot-* (to push, to butt).

19th Gr. Verbal stems ending in *eet*, *eed*, *eev* or *eez*. Ex. *meet-*, Imperf. t. *maat(en)* P. P. *ge-meet-en*. 8 verbs: *eet-* (to eat), *(ver)geet-* (to forget), *geev-* (to give), *leez-* (to read), *meet-* (to measure), *(ge)neez-* (to cure, to heal), *treed-* (to tread) and *vreet-* (to swallow); *eet-* takes *geg* in stead of *ge* in the P. P. *geg-eet-en* (written: *gegeten*).

20th Gr. The only dissonant verbal stem with the vowel *oe*: *roep-* (to call), Imperf. t. *riep(en)*, P. P. *ge-roep-en*.

21st Gr. The only dissonant verbal stem with the vowel *o*: *word-* (to get, to become), Imperf. t. *werd(en)*, P. P. *ge-word-en*.

22nd Gr. The verb *zie(g)-* (to see), Imperf. t. *zaag(en)*, P. P. *ge-zie-n*. [This verb casts off its *g* not only in the Present tense with cognate forms, but also in the Past Participle: *ik zie*, *jij ziet*, ... *ziet*, *wij zien*, etc. — Inf. *zien* in st. of *zie(g)en*, Pres. Part. *ziend(e)* in st. of *zie(g)end(e)*, Past Part. *gezien* in st. of *gezie(ge)n*].

23rd Gr. The verb *k(w)oom-* (to come). This verb casts out its *w* not only in the Present tense with cognate forms, but also in the Past Participle. Imperf. t. *kwa(am(en))*, P. P. *ge-ko(o)m-en*. The Singular of the Present tense changes *oo* into closed *o*: *ik kom*, *jij komt*, ... *komt*, Pl. *wij koomen* (written: *komen*), etc.

A few verbs forming their Past Participle after the third class of dissonant verbs have an Imperfect tense of the *normal conjugation*. They are:

barst- (to burst), Impf. t. *barstte(n)*, P. P. *ge-barsten* (also *berst-*, which regularly follows the *first class*, 2nd group) and the following:

	Impf. t.	P. P.
<i>bakk-</i> (to bake)	<i>bakte(n)</i>	<i>ge-bakk-en</i>
<i>lach-</i> (to laugh)	<i>lachte(n)</i>	<i>ge-lach-en</i>
<i>bann-</i> (to bannish)	<i>bande(n)</i>	<i>ge-bann-en</i>
<i>spann-</i> (to extend)	<i>spande(n)</i>	<i>ge-spann-en</i>
<i>laad-</i> (to charge, to load)	<i>laadde(n)</i>	<i>ge-la(a)d-en</i>
<i>maal-</i> (to grind)	<i>maalde(n)</i>	<i>ge-ma(a)l-en</i>
<i>braad-</i> (to roast)	<i>braadde(n)</i>	<i>ge-bra(a)d-en</i>
<i>spouw-</i> (to cleave)	<i>spouwde(n)</i>	<i>ge-spouw-en</i>
<i>vouw-</i> (to fold)	<i>vouwde(n)</i>	<i>ge-vouw-en</i>
<i>weev-</i> (to weave)	<i>weefde(n)</i>	<i>ge-we(e)v-en</i>
<i>heet-</i> (to call, to be called)	<i>heette(n)</i>	<i>ge-he(e)t-en</i>
<i>scheid-</i> (to separate)	<i>scheidde(n)</i>	<i>ge-scheid-en.</i>

Irregular conjugation.

The following nineteen verbs may in some way be considered „irregular” ones:

1. *Kunn(en)* (can). (This verb and the four following ones have a ~~Present tense~~ that formerly was an Imperfect and is conjugated as such. Nevertheless they all form a new Imperfect in the common way.) Pres. tense (*ik, ... kan* (I, he) can, *gij (jij), gijlieden (jelui) kunt, wij, ... kunnen*. Impf. t. *ik kon* in st. of *kon(de)*. Inf. *kunnen*. Pres. Part. *kunnende*. In stead of the Past Part. *gekund* we use the form of the Inf. (when another verb in the Infinitive mood follows). Exx. *dat heb ik kunnen doen*, I have been able to do that. (Nevertheless we may say without Inf. *ik heb het vroeger gekund*, I have been able to do it formerly).

2. *Moet(en)* (must), Pres. t. *moet* (1 and 3 p. S.), *moet* (in st. of *moetti(e)* (2 p. S. and Pl.), *moeten* (1 and 3 p. Pl.).

Imp. *moest, moest, moesten*. Inf. *moeten*. Pres. Part. *moetende*. In st. of the Past Part. here again we nearly always use the form of the Inf. *moeten*.

3. *Mog(en)* (may), Pres. t. *mag* (1 and 3 p. S.), *moogt* (2 p. S. and Pl.), *mogen* (1 and 3 p. Pl.). Imperf. *mocht, mocht, mochten*. Inf. *mogen*. Pres. Part. *mogende*. In st. of the Past Participle *gemoogd* here too we generally use the form *mogen* of the Inf.

4. *Wet(en)* (to know, comp. the Old Eng. *I wot*), Pres. t. *weet* (1 and 3 p. Sing.), *weet* (in st. of *weett*) (2 p. Sing. and Pl.), *weten* (1 and 3 p. Plur.). Imperf. *wist, wist, wisten*. Inf. *weten*. Pres. Part. *wetende*. Past Part. *geweten* (before an Infinitive with *te* we generally use *weten* in st. of *geweten*).

5. *Zull(en)* (shall; will). See the second part of this book.

6. *Durf(en)* (to dare) may be conjugated as a regular verb, but the Imperfect tense has both forms *durfde* (regular) and *dorst* (irregular).

7. *Gaa(n)* (to go) makes in the Impf. tense *ging, gingen* and in the Past Part. *gegaan*.

8. *Staa(n)* (to stand) makes in the Impf. tense *stond, stondt, stonden* and in the Past Part. *gestaan*.

9. *Doe(n)* (to do) makes in the Impf. t. *deed* (in st. of *dede*), comm. *dee* without *d*, *deedt, deden*, comm. *deeen*, and in the Past Part. *gedaan*.

10. *Zij(n)* (to be). See the 2d part of this book.

11. *Wijl(en)* (will) having no original Indicative mood of the Pres. t. properly, uses the ancient Subjunctive mood in stead of it, so that the 3 pers. Sing. has not the termination -t. Pres. t. *wil, wilt, willen*. Imperf. t. *wilde* (comm. *woot*), *wildet* (comm. *je wou*), *wilden* (comm. *wou[d]en*). Past Part. *gewild*.

12. *Hebb(en)* (to have). See the 2d p. o. t. b.

13. *Pleg(en)* (to „use“, to be accustomed) is regular in the first meaning, in the other it takes *plag* or *placht* (*placht, plachten*) (= used) for its Impf. tense.

14. *Werk(en)* (to work; to produce) has in the latter meaning for its Imperfect tense *wrocht, wrocht, wrochten*, and *gewrocht* for its Past Part. In the former it has the regular forms *werkte, werkten, gewerkt*.

15. *Ko(o)p(en)* (to buy) has in the Impf. t. *kocht, kochten* and in the Past Part. *gekocht*.

16. *Zoek(en)* (to seek, to look for) makes *zocht, zochten* and *gezocht*.

17. *Breng(en)* (to bring) makes *bracht, brachten* and *gebracht*.

18. *Denk(en)* (to ^wthink) makes *dacht, dachten* and *gedacht*.

19. *Denk(en)* [Impers. verb, (me) *thinks*] has in the Impf. t. *docht* and in the Past Part. *gedocht*.

20. *Zegg(en)* (to say) and *legg(en)* (to lay) make Impf. *zei, zei(d)en* and *lei, lei(d)en* and P. P. *gezeid* and *geleid*.

Verbs used interrogatively and negatively.

All verbs when used interrogatively take the subject after the verb, as: *leer ik?* do I learn? *schrijven zij?* do they write? In the compound tenses of verbs the subject is placed between the auxiliary and the principal verb, as: *heeft i gelezen?* has he read? *zullen we gaan?* shall we go?

Remark. In this sort of interrogative sentences the 2d person of the verb loses its *-t* before the pronoun *jij*. Ex. gr.: *hoor jij?* or *hoor je?* do you hear? not: *hoort jij* or *hoort je*.

Verbs when used negatively take the adverb *niet* (not) after them, as: *hij slaapt niet*, he does not sleep; *het regent niet*, it does not rain. In the compound tenses *niet* is placed between the auxiliary and the principal verb, as: *wij hebben niet gedaan*, we have not done.

In verbs used interrogatively and negatively the subject is placed after the verb and *niet* after the subject, as: *eet i niet?* does he not eat? In the compound tenses the subject and the adverb are placed between the auxiliary and the verb, as: *heb ik niet geantwoord?* have I not answered?

Compound verbs.

In the conjugation of compound verbs the adjunct is sometimes separated from the verb and sometimes not.

Verbs compounded of a noun and another verb are inseparable, the component parts being no longer felt as separate words, as: *beeldhouwen*, to carve; *brandmerken*, to brand; *dagvaarden*, to summon, etc.; ex. gr. *ik heb gebeeldhouwd*, I have carved; *ik heb gedagvaard*, I have summoned. This rule is not applicable to *false* compounds such as: *brandstichten*, put fire (to); *houthakken*, to hew wood; *woordhouden*, to keep word, which are separable because the verbs *stichten*, to put, *hakken*, to hew, *houden*, to keep, convey a distinct idea leading to a comprehension of the compound idea. In the simple tenses of the Indicative of such verbs the noun is placed last, as: *ik sticht brand*, I put fire (to); *ik houd woord*, I keep my word. In tenses compounded with the Past Participle the noun is placed between the auxiliary and the participle, as: *ik heb brand gesticht*, etc.

Most verbs compounded of an adjective or adverb and a verb are separable, and follow the same rules, which are given above for *false* compounds, as: *nadoen*, to imitate, *ik heb nagedaan*; except a few special cases, as *liefkozen*, to caress; *verlichten*, to lighten, which are inseparable, as: *je hebt geliefkoosd*, you have caressed; *het zal geveerlicht hebben*, it will have lightened.

The initial particles of verbs *be-*, *er-*, *ge-*, *her-*, *mis-*, *ont-*, *ver-* never admit *ge-* in the formation of the Past Participle, and are always inseparable, ex. gr. *betalen*, to pay, *ik heb betaald*, I have paid (not *gebetaald*); *ervaren*, to experience, *ik heb ervaren*; *geloven*, to believe, *ik heb geloofd*; *herhalen*, to repeat, *ik heb herhaald*; *ontvangen*, to receive, *ik heb ontvangen*; *verwijten*, to reproach, *ik heb verweten*.

Verbs taking a preposition as an adjunct, are sometimes separable and sometimes not; prepositions which may be prefixed in both ways are: *door-*, *om-*, *onder-*, *over-*, *achter-* and *voor-*. The same may be said of verbs beginning with the adverb *weder*, *weer* and *mis-*,

As a general rule it may be said, that when the preposition or adverb prefixed most clearly keeps its real unweakened meaning entirely unchanged, the compound is separable and the stress falls upon the prep. or adv. To

facilitate practical application of this rule the real unweakened meaning of the words in question will be noted down below :

<i>dóor-</i>	through, from beginning to end, continually.
<i>mis-</i>	in the wrong way, without success.
<i>óm-</i>	(round)about, down from its footing.
<i>ónder-</i>	down, beneath.
<i>óver-</i>	over, all over . . . , over again.
<i>vóór-</i>	before, on the foreside.
<i>áchter-</i>	behind, on the backside.
<i>weder-</i>	again, once more.

Morph

B. THE SUBSTANTIVE (het zelfstandig naamwoord or rather noemwoord = naming word.)

The plural.

1). Radicals ending in *v* and *z* change *v* into *f* and *z* into *s* in the Singular; in the Plural *v* and *z* remain unchanged before the ending *-en*. (In English at least for the first-named class of radicals the same may be said.) Ex. (wolf) *wotv*- S. *wolf*, Pl. *wolven*, (thief) *diev*- S. *dief*, Pl. *dieven*. (Comp. Eng. wolf, wolves—thief, thieves.) *huiz*- S. *huis*, Pl. *huizen*.

2). As we have already seen, many radicals have an open vowel *only* in the Plural; in the Singular their vowel is closed :

bad, bath, *bāden*.
blad, leaf, *blāden*.
dag, day, *dāgen*.
dak, roof, *dāken*.
dāl, valley, *dālen*.
gat, hole, *gāten*.
glas, glass, *glāzen*.
god, god, *gōden*.
graf, grave, *grāven*.

hol, cavern, *hōlen*.
lot, lot, *lōten*.
pad, path, *pāden*.
rad, wheel, *rāden*, or *raderen*.
slag, stroke, battle, *slāgen*.
slot, lock, *slōten*.
staf, staff, *stāven*.
spel, play, *spēlen*.
vat, tub, *vāten*.

3). Nouns ending in *-el*, *-er*, *-aar*, and *-ier* in the Singular may take either *-s* or *-en* in the Plural. *-s* is mostly used in the spoken language and in the familiar style.

<i>regel</i> , rule.	<i>regels</i> , <i>regelen</i> .
<i>vader</i> , father.	<i>vaders</i> , <i>vaderen</i> .

4). Substantives ending in *-em* and *-en*, and all diminutives in *-je* exclusively form their Plural in *-s*.

<i>bodem</i> , bottom.	<i>bodems</i> , bottoms.
<i>degen</i> , sword.	<i>degens</i> , swords.
<i>briefje</i> , note (pr. briftə).	<i>briefjes</i> , notes.

5). Nouns ending in *-heid* change this ending into *heden* :

waarheid, truth, *waarheden*.
dwaasheid, folly, *dwaasheden*.

Smid, blacksmith, has in the Plural *smēden*, *lid*, member, *lēden*, *schip*, vessel, *schēpen* and *stad*, town, *stēden*.

6). Those ending in *man* change *man* into *lieden* :

koopman, merchant, *kooplieden*.
krijgsman, warrior, *krijgslieden*. ¹⁾

7). Some nouns have a double and a few even a triple Plural :

<i>hoen</i> , fowl.	<i>hoenders</i> , <i>hoenderen</i> .
<i>volk</i> , people.	<i>volkeren</i> , <i>volken</i> .
<i>kleed</i> , dress.	<i>klederen</i> , dresses, <i>kleden</i> , covers.
<i>kalf</i> , calf.	<i>kalveren</i> , <i>kalven</i> .

blad, leaf. *bladeren*, leaves of a tree (in poetry *bladers*), *bladen*, leaves of a book.

been, leg, bone. *beenderen*, bones, *benen*, legs.

8). Nouns ending in (toneless) *ē* should according to the prescription of our grammarians form their Plural by affixion

¹⁾ Except names of natives of certain countries, as: *Fransman*, Frenchman, Plur. *Fransen* ; *Engelsman*, Englishman, Plur. *Engelsen*, and words, in which the syllable *-man* at the end has nothing to do with the word *man*: *kaaiman* (crocodile) *kaaimannen*.

of *n*. Exx. *groente* (*légume*, vegetables), Pl. *groenten*, etc. In conversational language however (where final *n*'s are not distinctly sounded, except in the Northern provinces), in stead of these forms we very often make use of a Plural in *-s*, as *groentes* (vegetables), *geraamtes* (skeletons), *gebergtes* (chains of mountains), *tobbes* (tubs), etc.

9). Of nouns consisting of *one* syllable only the following form their Plural by adding *-s*:

<i>ra</i> (a ship's yard)	<i>raas</i> .
<i>vla</i> (custard)	<i>vlaas</i> .
<i>maat</i> (comrade)	<i>maats</i> .
<i>bal</i> (ball, dancing party)	<i>bals</i> .
<i>plee</i> (WC.)	<i>plees</i> .

broers (brothers), *knechts* (male servants) and *koks* (m. cooks).

10). *Koe* (cow) and *vlo* (flea) make *koeien* and *vlooiën*.

The gender.

Neuter are:

1. Proper names of countries, cities and villages, as: *Holland*, *Amsterdam*.

2. Infinitives of verbs and adjectives used as nouns, as: *het eten*, eating, *het drinken*, drinking, *het kwade*, evil.

3. All diminutives of nouns in *-tje*, *-ke*, *(-ske)* and *-lijn*, as: *het boekje* or *boekske*, the little book.

4. Nouns ending in *-sel*, as: *het voedsel*, the food, *een deksel*, a lid, etc.

5. Many nouns beginning with *ge-* derived from other nouns, as: *het gebergte*, the chain of mountains, *het geboomte*, the trees (most of these words have a *collective* or *combinational* signification), and all nouns beginning with *ge-* derived from verbs as: *geschrei*, crying, from *schreien*, to cry.

6. Dissyllables beginning with *be-*, *ge-*, *her-*, *ant-* or *ver-*, as: *het bedrog*, the deceit, *het geloof*, the belief, *het ontslag*, the dismissal, *het verslag*, the report; except *verkoop*, sale, *herdruk*, reprint, *verwant*, relation, *ontvangst*, receipt *be-komst*, (one's) fill, etc.

7. The names of metals, as: *het goud*, gold, *het ijzer*, iron, *het koper*, copper, also the names of many productions when the species only is signified, as: *het laken*, the cloth, *het papier*, the paper.

(Many foreign names of substances ending in *-iene*, *-oze* etc. are *not neuter* (in accordance with their original gender in Latin and Greek or in French). It is to be noticed however that *all* names of substances *when used without an article* are *referred* to in subsequent sentences as if they were *neuter*. Ex. *kiniene* is een kostbaar geneesmiddel; *het doet veel goed*, quinine is a valuable remedy; it does a deal of good; *de kiniene* on the contrary must always be followed by *zij* (in the *written* language) or *bij hij* (in *speaking*)).

8. All words ending in *-dom*, signifying a body or collection of persons, as: *het priesterschap*, the priesthood — *heilighdom*, sanctuary, *vorstendom*, principality and *Kristendom* are neuter too.

Words ending in *-schap* are neuter when they imply a dignity or an office. Exx. *het broederschap*, the brotherhood, *het priesterschap*, the priesthood, *het stadhouderschap*, the dignity of a stadholder. *Het gezelschap*, the company and *het genootschap*, the association, are also neuter.

All the rest of the words ending in *-dom* and *-schap* are not-neuter and take the article *de*. Exx. *de adeldom*, nobility, *de ouderdom*, (old) age — *de vriendschap*, friendship etc.

All words which do not belong to the *neuter* are of the *epicene gender*, grammatical difference between *masculine* and *feminine* being an unknown thing in the Dutch language of this period ¹).

As it has been told before, *special terminations* for a purely grammatical *masculine* or *feminine* gender do not exist in modern Dutch.

As to the *special feminine pronouns*: *zij* (she) and *haar* (her), their use is in the spoken language almost absolutely

¹) Like in English we have separate terms for *king* and *queen*, *lion* and *lioness*, and even (and very often) make distinctions of this kind where they are not made in English, ex. gr.: *viend* (male friend) and *viendin* (female friend), *zanger* (male singer) and *zangeres* (female singer). But these are all practical distinctions of *sex*, which have nothing to do with the purely grammatical distinction of *gender*.

confined to the designation of *female persons* or *feminine personifications*. Only a few particularities must be noted down. Particular *substances*, especially eatable or drinkable substances, are often referred to in common life by means of the pronoun *ze* in stead of *hij*. Ex. *ze is heerlik, die brei* (it is delicious, that porridge). In many families, *pussy, the cat* is spoken of as a *ze* (she), no matter whether the individual in question really is a she-cat or not, etc.

For the *abstractions of human thought*, such as *qualities and properties, proportions, conditions*, — *arts and sciences, duties, virtues and vices, health and illness*, etc., it must be observed that in the spoken language *pronominal designation in itself* is in this case *almost absolutely avoided*. In speaking of a quality, a proportion, a science, a virtue, etc. we will generally neither say *hij* nor *zij*, but either repeat the substantive and say ex. gr. *die hoedanigheid*, that quality, *die toestand*, that condition, *die wetenschap*, that science, etc., or turn the whole of the phrase in another way. For this reason it may perhaps be a good and a useful rule that in the *written language* (as indeed it *has* been done until now) any kind of abstractions of human thought should be referred to by means of the *feminine pronouns*: *zij* and *haar*. The same rule might also be applied to *combinations of persons*, such as an *assembly or meeting* (D. *vergadering*), *society* (D. *de maatschappij*), etc.

Compound substantives.

The following different kinds of compound nouns may be distinguished in Dutch: 1. Nouns formed from two substantives, as: *huisvader*, father of a family, *vruchtboom*, fruit-tree. 2. Nouns formed of a substantive and an adjective, as: *grootvader*, grandfather, *hoogmoed*, pride, (literally: high mind). 3. Nouns composed from a substantive and a verb, as: *drinkgeld*, drinkmoney. 4. Nouns formed from a substantive and a pronoun, as: *zelfmoord*, selfmurder, suicide, etc.

In compound nouns formed of two substantives either both nouns remain unaltered, as: *huisvader*, father of a family, *vruchtboom*, fruittree; or the first noun takes an *s* or *e*, as: *levensbeschrijving*, biography, *pennemes*, penknife.

Formation of diminutives.

Diminutives are formed by adding *-tje* (tə), *-ske* (or *-sken*), and in poetry sometimes *-lijn* to the noun. In its written form the ending *-tje* after certain letters may assume the form of *-je* or *-pje*.

draad, thread, *draadjtje* (dra:tə).

brief, letter, *brieftje* (briftə).

vlieg, fly, *vliegtje* (vlixtə).

dak, roof, *daktje* (daktə).

visch, fish, *vischtje* (vistə).

boek, book, *boekje*, or *boeksk(e)* (buk:tə).

maagdelijn (little girl, poet. from *maagd* virgin).

When the noun ends in a vowel or in one of the consonants *l*, *n*, *r*, or *w*, the ending *tje* remains unchanged.

koe, cow, *koetje* (ku:tə).

vogel, bird, *vogeltje*.

steen, stone, *steentje*.

kamer, room, *kamertje*.

vrouw, wife, *vrouwtje*.

When the noun ends in *m*, *tje* is changed into *pje* (ptə).

boom, tree, *boompje* (bomp:tə).

bloem, flower, *bloempje*.

Nouns ending in a closed vowel followed by *l*, *m*, or *n* take an *ë* before the termination *-tje* and double the consonant, as:

schel, bell, *schelletje* (sxɛl'etə).

man, man, *mannetje*.

kom, basin, *kommetje*.

Formation of words for special designation of feminine persons or animals (sex, no „gender“).

In order to form the feminine of nouns designating male persons or male animals the Dutch generally add *-in* to the masculine, and the stress is laid on this last syllable, as:

<i>een keizer</i> , an emperor.	<i>een keizerin</i> , an empress.
<i>een herder</i> , a shepherd.	<i>een herderin</i> , a shepherdess.
<i>een graaf</i> , an earl.	<i>een gravin</i> , a countess.
<i>een wolf</i> , a wolf.	<i>een wolvin</i> , a she-wolf.

There are, however, many names of living beings, that have but one form for both genders, as *arend* (eagle), *haas* (hare), *duif* (dove), *muis* (mouse) (epicene) — *paard* (horse), *schaap* (sheep), *kind* (child), (neuter).

Nouns derived from verbs and ending in *-er* generally form their feminine by changing *-er* into *-ster* as:

<i>een bedrieger</i> , a deceiver.	<i>een bedriegster</i> , a female deceiver.
<i>een inwooner</i> , an inhabitant.	<i>een inwoonster</i> , a female inhabitant.
<i>een vleier</i> , a flatterer.	<i>een vleister</i> , a female flatterer.

Of some other nouns the feminine is formed by adding *-s* to the masculine, with the stress on the last syllable, as:

<i>een dienaar</i> , a servant.	<i>een dienares</i> , a maid servant.
<i>een lezer</i> , a reader.	<i>een lezeres</i> , a female reader.
<i>een baron</i> , a baron.	<i>een barones</i> , a baroness.
<i>een profet</i> , a prophet.	<i>een profetes</i> , a prophetess.

The feminine of natives of countries is expressed by the subst. *vrouw* (woman), preceded by an adjective derived from the name of the country, as:

<i>een Hollander</i> , a Dutchman.	<i>een hollandse vrouw</i> , a Dutch woman.
<i>een Fransman</i> , a Frenchman.	<i>een franse vrouw</i> , a French woman.

Vrouw may be omitted and the adj. used as a subst., *een Franse* a French woman.

Some nouns ending in *man* form their feminine by changing *man* into *vrouw*, as: *koopman*, merchant, *koopvrouw*; *buurman*, neighbour, *buurvrouw*. Irregular formations of the feminine are *abdis*, abbess, from *abt*, abbot; *diefegge* (d i : γ e g e), female thief, from *dief*, thief.

THE ADJECTIVE (HET BESCHRIJFWOORD).

Formation and derivation of adjectives.

Adjectives are either original words, as: *groot*, great, *goed*, good, *schoon*, beautiful, or they are formed from nouns, by the addition of a terminational particle, as: *moedig*, courageous, *menselijk*, human, or they are composites formed from two words, as: *liefderijk*, rich in love, *vrijwillig*, voluntary.

The principal terminational particles of Dutch adjectives are: *-baar*, *-loos*, *-lik*, *-zaam*, *-en*, *-ig*, *-s* (*-ies*), *-häftig* and *-achtig* and *ächtig*, as:

These terminational particles convey the following significations:

-baar = -able, -ible (possibility of undergoing an action).

-loos = -less (without . . . , devoid of . . .).

-zaam = some (appropriate to, fit for, capable of).

-(e)lik = -ly (many different significations).

-en = -en (made of such substance).

-ig = -y (having in it).

-s or *-ies* = -sh or -ish (belonging to the . . . nation, the . . . country, etc.).

vruchtbaar, fertile.

eetbaar, edible.

blijkbaar, apparent.

gouden, golden.

stenen, (of) stone.

moedig, courageous.

levendig, lively.

deugdzaam, virtuous.

leerzaam, docile.

hemels, heavenly.

hollands, Dutch.

ernstig, serious.

heldhäftig, heroic.

-loos and *-lik* (pr. *lök*) are equivalent to the English *-less* and *-like*, or *-ly*, as:

vaderloos, fatherless.

geldeloos, moneyless.

goddelik, godlike.

dodelik, deadly.

The termination *-en* generally means: *made of*, as: *gouden*, made of gold, golden.

The termination *-achtig* without the stress has the signification of *-like* (resembling, imitating).

wit, white.

steen, stone.

witachtig, whitish.

steenachtig, stony.

The termination *-achtig* (with the stress on the *a*) has the signification of *being* or *having*. It only appears in some very few cases, viz. in *waarachtig*, truthful, *woondachtig*, residing, *deeldachtig*, partaking of, *waarachtig*, (undubitably) true etc.

The adjective placed before the substantive.

Adjectives in *-en* or adjectives in *-er* derived from the names of towns remain unaltered, as:

een houten lepel, a wooden spoon.

een wollen kous, a woollen stocking.

een Groninger koek, a cake baked at Groningen.

de Haarlemmer krant, the Harlem daily.

In the Plural adjectives never take the Plural sign *-n* or *-en* as substantives do. (This rule is not available for the dialects of one or two eastern provinces.)

*Wij zijn alle sterfelijk, zowel
de rijke als de arme.*

We are all mortal, the
rich as well as the poor.

Degrees of comparison.

Lang, long, *langer*, longer, *de langste*, the longest. In the same manner:

groot, great.

groter.

de grootste.

zwak, weak.

zwakker.

de zwakste.

braaf, brave.

braver.

de braafste.

boos, wicked.

bozer.

de booste (i. st. of *boosste*).

mooi, handsome.

mooier.

de mooiste.

Adjectives ending in *r* take *d* before the termination *-er* of the Comparative, as:

zwaar, heavy.*duur*, dear.*dor*, dry.*ver*, far.*zwaarder*, heavier.*duurder*, dearer.*dorder*, drier.*verder*, farther.

Sometimes the Comparative is expressed by placing the adverb *meer*, more, and the Superlative by placing *meest*, most, before the adjective, as: *doordrongen*, penetrated, *meer doordrongen*, more penetrated, *meest doordrongen*, most penetrated. This is generally the case with adjectives having three or more syllables.

The following adjectives are irregular in the formation of the Comparative and Superlative, in Dutch as well as in English:

weinig, little, *minder*, *minst*.*goed*, good, *beter*, *best*.*veel*, much, *meer*, *meest*.*kwaad*, evil, *erger*, *ergst*.(in the meaning of *angry*: *kwader*, *kwaadst*).

With Comparatives *dan* is used in the same way as *than* in English, as:

*De roos is mooier dan
veel andere bloemen.*

The rose is more beautiful
than many other flowers.

*Wie was welsprekender dan
Cicero?*

Who was more eloquent
than Cicero?

The Dutch Comparatives *zo*, *evenzo*, *niet zo* — *als* are translated in English by: as — as, and: not so — as. **Exx.**

*Mijn vriend is zo (evenzo)
geleerd als jij (or U).*

My friend is as learned
as you.

*Jij bent (or U is) niet zo
geleerd als mijn vriend.*

You are not so learned
as my friend.

THE NUMERAL (telwoord or rather talwoord number-word).

Numerals are divided into two classes, indefinite and definite numerals.

The indefinite numerals are 1° cardinal: *al, alle, all, enige*, a few, *sommige*, some, *veel, vele*, much, many, *ieder*, each, *elk*, each, every one, *menig*, many a, *geen*, none, *weinig*, little, few, and 2° ordinal: *eerste*, first, *laatste*, last, *vorige*, precedent, *volgende*, next, *middenste*, central.

Al, alle is often substituted for *gans, geheel*, whole, and is then only used in the Singular, as: *alle hoop op herstel van mijn geluk is verdwenen*, all hope of recovering my happiness is lost; *al het volk*, the whole people; *al de wereld*, the whole world. If *al* is used as a noun, it makes the Plural *alle*, as: *alle zeggen het* (comm. *ze zeggen 'et allemaal*), all say so.

Remark. Many authors make a distinction, by which *alle, vele* etc. without *n* mean *all, many* etc. as *adjectives*, on the contrary *allen, velen* etc. with *n* mean *all people, many people* etc. as *nouns*.

Elk, ieder, each, *enig*, some, *menig*, many, take the form of *adjectives* when connected with nouns.

Geen, none, must not be mistaken for the pronoun *gene* (yon).

Veel, much, and *weinig*, little, remain unchanged as *adverbs*, but when used as *adjectives* they take *e* as *adjectives* do. When used as *nouns* our present orthography prescribes that they should be written with *en*, though the *n* at the end is not pronounced nor has ever been. Ex. *Many desire it* in Dutch is written until now: *velen verlangen het*; *few believe it*: *weinigen geloven het*, in stead of *vele, weinige* [or rather *veel mensen, weinig mensen*, (people)], as the real language would require.

The definite numerals likewise are subdivided into cardinal and ordinal numbers.

The cardinal numbers.

een, one, pr. *ain*.
twee, two.

drie, three.
vier, four.

<i>vijf</i> , five.	<i>negentien</i> , nineteen,
<i>zes</i> , six.	<i>twintig</i> , twenty.
<i>zeven</i> , seven.	<i>eenentwintig</i> , twenty-one.
<i>acht</i> , eight.	<i>negenentwintig</i> , twenty-nine.
<i>negen</i> , nine.	<i>dertig</i> , thirty.
<i>tien</i> , ten.	<i>veertig</i> , forty, pr. <i>fê:rtəx</i> . ¹⁾
<i>elf</i> , eleven.	<i>vijftig</i> , fifty, pr. <i>fɛiftəx</i> . ¹⁾
<i>twaalf</i> , twelve, pr. <i>tua:ləf</i> .	<i>zestig</i> , sixty, pr. <i>sɛstəx</i> . ¹⁾
<i>dertien</i> , thirteen.	<i>zeventig</i> , seventy, pr. <i>seʔen- təx</i> . ¹⁾
<i>veertien</i> , fourteen.	<i>tachtig</i> , eighty.
<i>vijftien</i> , fifteen.	<i>negentig</i> , ninety.
<i>zestien</i> , sixteen.	<i>honderd</i> , hundred.
<i>zeventien</i> , seventeen.	<i>duizend</i> , thousand.
<i>achttien</i> , eighteen.	

The ordinal numbers.

They are formed from the cardinal numbers by adding *-de* or *-ste*, as:

<i>(de eerste</i> , the first).	<i>de achtste</i> , the eighth.
<i>de tweede</i> , the second.	<i>de negende</i> , the ninth.
<i>de derde</i> , the third.	<i>de tiende</i> , the tenth.
<i>de vierde</i> , the fourth.	<i>de twintigste</i> , the twentieth.
<i>de vijfde</i> , the fifth.	<i>de tachtigste</i> , the eightieth.
<i>de zesde</i> , the sixth.	<i>de honderdste</i> , the hundredth.
<i>de zevende</i> , the seventh.	<i>de duizendste</i> , the thousandth.

The first may either be one of the *indefinite* (or rather of the *generalizing*) cardinal numbers (when opposed against the last, the central etc.) or one of the *definite* cardinal numbers (when opposed to the second, third, fourth).

From the cardinal and ordinal numbers are formed:

1). Words of repetition, as: *eenmaal*, one time or once; *twemaal*, twice; *driemaal*, three times; *tienmaal*, ten times, etc.

¹⁾ forty-one, forty-two etc. are pronounced in Dutch: *e'nən-
yê:rtəx*, *tveən yê:rtəx* (with the Dutch *o*). In the same way with *fifty*... We say *e'nən yɛiftəx*, etc. But with *sixty* and *seventy* the *s* remains in compositions. 61, 62—71, 72 is in Dutch *e'nensɛstəx*, *tveensɛstəx*, *e'nense'vəntəx*, etc.

2). Words of division, as: *een half*, a half; *een derde*, a third; *een vierde*, a fourth; *een twaalfde*, a twelfth part, etc.

3). Words of multiplication, as: *dubbel*, double; *drievoudig*, threefold; *zesvoudig*, sixfold; *tienvoudig*, tenfold, etc.

4). Words of variety, as: *eenerlei*, of one sort; *tweeërlei*, of two sorts; *vijsderlei*, of five sorts; *tienderlei*, of ten sorts, etc.

THE ADVERB (*bijwoord* or rather *omschrijvingswoord*, circumscribing word) and THE ADVERB-MARKWORD.

Adverbs proper are words like *wisely*, *beautifully*, derived from adjectives, and words like *playingly*, *coaxingly*, derived from verbs. In Dutch the first sort of adverbs is formed *without* any termination: *je hebt wijs gehandeld*, you have acted wisely, the second sort from the Participle either in that same way or with the termination *-erwijze*. *We hebben spelend* (or *spelenderwijze*) *geleerd*, we have learned *playingly* (i. e. like a game).

Adverb-mark words.

Adverb-markwords are words of a general abstract signification, placed and made use of in a sentence like adverbs.

Adverb-markwords are divided unto original and derivative.

1). The most usual original adverb-markwords are:

wanneer, when.

gisteren, yesterday.

heden, to-day (commonly
van daag).

morgen, to-morrow.

straks, presently.

weldra, soon.

nimmer, never.

ooit, ever.

nooit, never.

nu, now.

thans, now.

toen, then.

gauw, quickly.

hier, here.

daar, there.

ergens, somewhere.

nergens, nowhere.

ginds, yonder.

elders, elsewhere.

binnen, within.

buiten, without.

boven, above.

beneden, beneath.

langs, along.

dus, thus.

niet, not.

immers, indeed, is-not-it?

<i>gaarne</i> (comm. <i>graag</i>).	<i>iets</i> , something.
<i>al</i> or <i>reeds</i> , already.	<i>niets</i> , nothing.
<i>telkens</i> , everytime.	<i>hoe</i> , how.
<i>misschien</i> , {	<i>veel</i> , much.
<i>wellicht</i> , } perhaps.	<i>genoeg</i> , enough.
<i>bijna</i> , almost.	<i>meer</i> , more.
<i>tevens</i> , at the same time.	<i>weinig</i> , little.
<i>slechts</i> (comm. <i>maar</i>), only.	

2). The most usual derivative adverb-markwords are:

<i>terstond</i> , immediately.	<i>geheel</i> , wholly.
<i>dagelijks</i> , daily.	<i>tamelik</i> , tolerably.
<i>somwijlen</i> , sometimes.	<i>waarlik</i> , truly.
<i>altijd</i> , always.	<i>geenszins</i> , in no manner.
<i>somtijds</i> , sometimes.	<i>schielik</i> , quickly.
<i>dikwijls</i> , often.	<i>voorzeker</i> , surely.
<i>gedurig</i> , continually.	<i>ingelijks</i> , likewise.
<i>eertijds</i> , formerly.	<i>allengskens</i> , by degrees.
<i>nauweliks</i> , hardly.	<i>naderhand</i> , afterwards.
<i>overal</i> , everywhere.	

(Adverb-markwords by which a sentence is copulated to a precedent or subsequent one are called *conjunctional adverb-markwords*. See the end of the next chapter.)

PREPOSITIONS (*voorzetsels* or rather *betrekkingswoorden*, relational words), CONJUNCTIONS (*voegwoorden* or rather *verbindingswoorden*, joining-words)
CONJUNCTIONAL ADVERB-MARKWORDS AND INTERJECTIONS.

The Prepositions.

The Dutch language has the following prepositions:

aan, to, on, against, of, as: *aan mij*, to me; *aan alle kanten*, on all sides; *het hangt aan de muur*, it hangs against the wall; *aan zijn geluk wanhopen*, to despair of one's fortune.
achter, behind, as: *achter de kamer*, behind the room.
behalve, except, as: *behalve de kinderen*, except the children.

beneden, beneath, as: *beneden mijn aandacht*, beneath my notice.
benevens, including, as: *een huis benevens een tuin*, a house with, or including a garden.

binnen, within, as: *hij is binnen bereik*, he is within reach.

boven, above, over, as: *niemand is boven de wet*, no one is above the law; *zijn naam staat boven de deur*, his name is over the door.

buiten, out of, as: *wij zijn buiten de stad*, we are out of town.

bij, by, near, at, with, in, as: *bij geluk*, by chance; *bij het paleis wonen*, to live near the palace; *hij woont bij mijn moeder*, he lives with my mother; *bij gebrek aan geld*, in want of money.

door, by, through, as: *door mij*, by me; *door de rivier waden*, to wade through the river; *door zijn bemiddeling*, through his mediation.

in, in, into, as: *in het boek*, in the book; *in wanorde komen*, to fall into disorder.

jegens, towards, as: *jegens mij*, towards me.

langs, along, past, as: *langs de straat*, along the street; *langs de winkels*, past the shops.

met, with, by, as: *ga met hem*, go with him; *met list*, by cunning.

na, after, as: *na de maaltijd*, after dinner.

naar, to, according to, for, after, as: *ik ga naar Londen*, I go to London; *naar het bericht*, according to the news; *hij zoekt naar zijn zoon*, he looks for his son; *naar een model schilderen*, to paint after a model.

naast, next to, as: *hij zit naast mij*, he sits next to me.

om, for, round, on account of, as: *om 's Hemels wil*, for Heaven's sake; *om de stad rijden*, to ride round the town; *om zijn misdaden*, on account of his crimes; *hij viel hem om de hals*, he fell upon his neck.

omtrent, about, as: *het is omtrent acht uur*, it is about eight o'clock.

onder, under, during, among, between, as: *onder het paard vallen*, to fall under the horse; *onder de maaltijd*, during dinner; *onder mijn brieven*, among my letters; *onder ons gezegd*, between ourselves.

op, on, upon, in, to, as: *op de tafel*, on or upon the table; *op een ernstige toon*, in an earnest tone; *op een maaltijd nodigen*, to invite to a dinner; *hij is boos op je*, he is angry with you.

over, over, about, on, across, as: *over mij*, over me; *het gesprek is over jou*, the conversation is about you; *een verhandeling over Milton*, an essay on Milton; *over de rivier zwemmen*, to swim across the river.

rondom, roundabout, as: *rondom het land*, roundabout the country.

sedert | since, as: *sedert die tijd*, since that time.
sinds }

te, at, on, to, as: *te Amsterdam*, at Amst., *te paard*, on horseback; *te geven*, to give.

tegen, against, at, as: *tegen de muur*, against the wall; *tegen een gulden het pond*, at a guilder a pound; *tegen de vijand*, against the enemy; *tegen Kerstmis*, against Christmas.

✓ *tot* (*aan*), to, until, as far as, for, as: *van Brighton tot Parijs* from Brighton to Paris; *tot (aan) de 17de eeuw*, until, the 17th century; *we lezen tot (aan) de derde bladzij*, we read as far as the third page; *het is tot je best*, it is for your best.

(Instead of *tot de(n)* or *tot het* we often use *ten* (especially in the written language), so with *ter* in st. of *tot de* (Sing.) (only before abstract nouns). The former is a contraction for *te den*, the latter for *te der*. Observe, that the preposition *te* formerly was more generally made use of in the same meaning as *tot* and governed the Dative case.)

tussen, between, as: *tussen twee gevaren*, between two dangers.
uit, out of, from, as: *hij komt uit het huis*, he comes out of the house; (*uit hoofde van*, on account of); *uit alle macht schreeuwen*, to cry with all force; *ik zie uit je verzen*, I see from your verses.

van, from, of, as: *van Engeland komen*, to come from England; *van iemand spreken*, to speak of somebody; (*van buiten leren*, to learn by heart).

voor, for, to, of, as: *hij is voor alle gestorven*, he died for all; *voor iemand wijken*, to give way to somebody; *wacht je voor hem*, beware of him.

vóór, before, as: *vóór twee uur*, before two o'clock; *vóór het paleis*, before the palace.

voorbij, past, as: *hij ging voorbij mij*, he went past me.

wegens, on account of, as: *wegens zijn moeder*, on account of his mother.

zonder, without, as: *hij is zonder geld*, he is without money.

The written language makes a difference between *na* and *naar*; the latter is used in the sense of *to*, as: *naar Amsterdam*; *na* is only used in the sense of *after* with regard to time, as: *na hem*, after him; but *naar het model tekenen*, to draw after a model, and in all other phrases where *after* does not relate to time. In the spoken language we generally use *na* and seldom *naar*.

Jegens and *tegen* are used like towards and against, as: *hij is vriendelijk jegens mij*, he is friendly towards me; *hij is trots en onbarmhartig tegen geringe en behoeftige*, he is proud and merciless with (against) inferior and poor people.

The Conjunctions and conjunctional adverb-mark words.

The principal conjunctions are:

<i>al</i> , though.	<i>of</i> ¹ , whether.
<i>en</i> , and.	<i>schoon</i> , though.
<i>noch</i> , neither-nor.	<i>hoewel</i> , though.
<i>dat</i> , that.	<i>terwijl</i> , as, while.
<i>hoe-meer</i> , the more.	<i>nadat</i> , after (that).
<i>omdat</i> , because.	<i>indien</i> , if.
<i>opdat</i> , in order that.	<i>dewijl</i> (obsolete) because.
<i>als</i> , as.	<i>doch</i> , but.
<i>tenzij</i> , unless.	<i>mits</i> , provided.
<i>maar</i> , but.	<i>hetzij</i> ..., <i>hetzij</i> ..., either
<i>of</i> ¹ , or.	(whether)... or...

The principal conjunctional adverb-mark words are:

<i>ook</i> , also.	<i>echter</i> , however.
<i>daarenboven</i> , besides.	<i>nochtans</i> (obsolete), yet.
<i>nog</i> or <i>noch</i> , yet, still, also.	<i>toch</i> , yet, still.
<i>also</i> , thus.	<i>intussen</i> , in the mean-
<i>deste meer</i> , so much the more.	<i>inmiddels</i> , while.
<i>verder</i> , further.	<i>derhalve</i> , therefore.
<i>namelijk</i> , namely.	<i>evenwel</i> , nevertheless.

Doch is not to be mistaken for *toch*; the former is a conjunction signifying *but, however*, the latter an adverb meaning *yet, still, nevertheless*. (*Doch* is never made use of in the spoken language.)

When *noch* is repeated in a phrase it must be translated into English by: neither... nor, as: *hij is noch geleerd noch wijs*, he is neither learned nor wise. For the sake of euphony the first *noch* is often omitted, as: *geleerd noch wijs*, neither learned nor wise. *Noch* or *nog* without the accent is the English *yet*, as: *het is nog niet het rechte tijdstip*, it is not yet the right moment.

The Interjections (*uitroepwoorden* = exclamation-words) are used in the same way as in English, as:

<i>O, och, ach!</i>	Oh!
<i>Foei!</i>	Fy!
<i>Helaas!</i>	Alas!
<i>Jakkes!</i>	Faugh! Ugh!
<i>Ja.</i>	Yes.
<i>Ne(e)n (pr. nay).</i>	No.

SYNTAX.

There is no great difference between English and Dutch syntax. We will therefore only give the principal rules in which these two languages differ.

1). Constructions with a Participle, Gerund etc. are mostly avoided in Dutch, as: *ik zei hem, dat ik het gedaan had*, I told him that I had done it, and never the English construction: I told him of my having done it.

2). Like in English the Present Participle may be put together with the auxiliary *zijn*, ex. gr. *hij is stervende* (he is dying), *ik was slapende* (I was sleeping), but in such cases the Dutch Participle has rather the meaning of an adjective (*stervende* = almost dead, *slapende* = unconscious).

- 3). The Present Participle is often preceded by *al*, as:

Wij praten al wandelende, We talk whilst walking.
Hij zei dit al lachende, He said this laughing.

4). The passive form is not nearly so much used in stead of the active forms with the indefinite pronoun *one* as in English, ex. gr. it was well understood, *men begreep wel*; it was said, *men zei(de)*.

5). The Present Infinitive is used in the active form in stead of the passive in English in all such sentences as: it is to be seen, *het is te zien*, it is to be found, *het is te vinden*.

6). The conjunctions *na* (after) and *alvorens* (before) do not occur unless followed by an Infinitive with *te*:

Na omtrent een jaar in Frankrijk doorgebracht te hebben werd de Groot door de hogeschool te Orleans tot Doctor in de rechten verheven, after having passed about a year in France de Groot was made doctor of laws by the University of Orleans. *Hij wilde (wou) niets van het geval bekend maken, alvorens de leraar gesproken te hebben*, he would make nothing known of the circumstance, before having spoken with the teacher.

7). The preposition *om* is often placed before the Present Infinitive with *te*, as:

Alva nam toen het besluit om te Brussel de tiende penning met geweld te vorderen, Alva took then the resolution to demand by force the tenth penny at Brussels. *De man zonder godsdienstig gevoel is in staat om zijn hoge waarde als mens te versaken en zijn zogenaamde deugd grondt zich op niets anders, dan op een gevoel van eer, dat elk oogenblik in gevaar is, om door de stroom der driften geschokt en vernietigd te worden*, the man without a religious principle is capable of forgetting his high dignity as a man, and his so called virtue is based on nothing but a sentiment of honour, which is every moment in danger of being tossed and broken into a thousand pieces by the storm of passions.

8). Many other prepositions may precede the Present Infinitive when it is employed as a verbal noun, as the Present Participle is in English, as:

Gelukkig Nederland, waar de vrijheid van schrijven zowel als van denken door de grondwet van de Staat geheiligd is! Happy Netherlands, where the liberty of writing and thinking is rendered sacred by the fundamental laws of the State! *Zou men God wel kunnen vereren door zich van alle mensen af te zonderen?* Now would it be possible to honour God by secluding (literally: to seclude) one'sself from all men? *Je moet beginnen met nauwkeurig de natuur te bestuderen, en daartoe alle wetenschappen in den arm nemen, die je daartoe behulpzaam kunnen zijn.* You must begin by studying (to study) nature accurately, and in order to do this you must use all sciences, which can be of any assistance to you.

9). The verbs *staan*, to stand, *zitten*, to sit, *liggen*, to lie, and *hangen*, to hang, take after them an Infinitive with *te* (to) in sentences, where they in English would be followed by a Present Participle, as:

Hij stond te wachten, he stood waiting. *Zij zat te schrijven*, she sat writing. *Wij lagen te slapen*, we lay sleeping.

Nu zit ik gehele dagen eenzaam in mijn cel te zuchten en te weenen, now I sit for whole days solitary in my cell sighing and weeping. *Het goed hing te drogen*, the clothes hung drying.

10). Compounds as *waarop* (on which), *daarop* (on that), *er op* (on it); *waarvan*, *daarvan*, *er van*; *waarvoor*, *daarvoor*, *er voor* etc. are often separated in the sentence, as:

Zij wisten niet waar het op uitloopen zou, they did not know in what it would end. *De meeste mensen ijverden voor deze zaak alsof er het welzijn van het ganse land van afhing*, most people laboured for this affair, as if the welfare of the whole country depended on it. *Gelijk de vlietende beek door haar helder water de dorstige wandelaar verkwikt*, so verandert het stilstaande water in een stinkende pool, *waar baderf, verrotting en dood in wonen*, as a floating brook refreshes the wanderer, so stagnant water changes into a stinking pool, wherein corruption, rottenness and death dwell. *Ik ben er zeer vóór, dat men regelen betrachte, alleen wil ik dat men er in de ziel van doordrongen zij, en ze niet werktuichelijk volge*, it is my firm opinion that one should observe rules, but I wish that the mind should be penetrated by them and not that they should be followed mechanically.

PREPOSITIONS FOLLOWED BY CORRESPONDING (PREPOSITIONAL)
ADVERBS. ¹⁾.

Many prepositions in Dutch have a *corresponding (prepositional) adverb*, by which they are constantly and regularly followed in a sentence.

We will give a few examples:

met ... *mee*, (together) with.

tot ... *toe*, until.

naar ... *toe*, to, towards.

uit } ... *van-daen* (coming) { out of
van } from.

door ... *heen*, (passing) through.

over ... *heen*, (passing) over.

langs ... *heen*, (passing) by the side of.

tussen ... *in*, (placed) between.

tussen ... *door*, among, amidst.

vóór ... *uit*, (going) before.

achter ... *aan*, (following) behind.

Sentences: *ik ga met mijn vader mee*, I go (together) with my father, *we rijden tot de muur toe*, we drive until (or: as far as) the wall, etc.

The phenomenon of the *corresponding prepositional adverbs-markwords* is not at all unknown in English either. The difference chiefly consists in this, that, whereas in Dutch the adverb *follows* the preposition and this *at some distance*, it will *precede* it and this *immediately* in English. Exx. *up to*, *down from*, *out of*, *into*, *along over*, etc.

In Dutch a preposition may only be *immediately* followed by its corresponding adverb in *dependent* sentences like this: *Ik weet niet, waar ik naar toe moet*, I don't know whither I am to go.

¹⁾ rather *adverb-markwords* (see p. 107) and *adverbs*.

FROM THE TREASURE OF THE SPOKEN LANGUAGE.

I. Simple familiar phrases.

Wees zo goed me te zeggen.
 Heb de goedheid me te
 zeggen.

Vergun me op te merken.
 Neem me niet kwalik, dat ik
 U in de rede val.

Ik heb een verzoek aan U.
 Wil U me een dienst be-
 wijzen?

Doe me dit genoegen.
 Bewijs me deze vriendschap,
 deze eer.

Ik verzoek U (dringend).
 U zou me zeer verplichten.
 U zou me geen groter ge-
 noegen kunnen doen.

Reken op mijn erkentelijkheid.
 Dank U vriendelik.
 Wel verplicht.

Ik bedank U.
 Ik neem het in dank aan.
 U is wel goed.

U is al te goed.
 U maakt me verlegen.

Ik ben U zeer dankbaar voor
 Uw goedheid.

Vergun mij U mijn erkente-
 lijkheid te betuigen.

Ik weet niet, hoe ik zoveel be-
 leefdheid beantwoorden zal.

Dit is een nieuw bewijs van
 Uw vriendschap.

Geef me de gelegenheid U
 weér van dienst te zijn.

Dat gaat niet.
 Dat is me onmogelik.

Be so kind as to tell me.
 Have the kindness to tell me.

Allow me to observe.
 I beg your pardon for inter-
 rupting you.

I want to ask you something.
 Will you render me a ser-
 vice?

Do me this pleasure.
 Do me this kindness, this
 honour.

I beg you.
 You would much oblige me.
 You could not do me a greater
 pleasure.

Be convinced of my gratitude.
 Thanks, many thanks.
 Much obliged.

Thank you.
 I accept it with many thanks.
 You are very good.

You are too good.
 You confuse me.

I thank you very much for
 your kindness.

Allow me to offer you my
 most sincere thanks.

I do not know how to repay
 so much politeness.

This is a new proof of your
 friendship.

Give me an opportunity of
 being of service to you.

That cannot be.
 That is impossible (to me).

Het spijt me, maar ik kan
het niet doen.

Het hangt van mij niet af.

Dat gaat mij niet aan.

Ik bemoei me niet met die
zaken.

Daar zal niets van komen.

Het ogenblik is niet gunstig.

Op een andere tijd.

Met de beste wil van de
wereld kan ik het niet doen.

Het doet me leed, dat ik U
hierin niet kan dienen.

Vergeef me, Meneer, neem
het me niet kwalik.

Duid het niet ten kwade.

Wat zegt U? Wat zeg je?

Wat b'lieft U?

Waarvan spreekt U? (Waar-
van spreek je?)

Wat versta je of verstaat U
daaronder?

Wat dunkt U er van?

Wat raadt U mij te doen?

Hoe kan men dit weer goed
maken?

Hoe denkt U er over?

Wat kan ik er aan doen?

Wat zou U in mijn plaats
doen?

Bedenk maar eens (pr. es).

Hoe meer ik nadenk, hoe
meer ik overtuigd ben, dat
ik ongelijk had.

Hoe is het weer?

Schijnt de zon?

Is het maanlicht?

Het is mooi weer.

Het is warm weer.

I am sorry I cannot do it.

That does not depend on me.

That is not my business.

I do not meddle with these
things.

Nothing will come of it.

The opportunity is not fa-
vorable.

Another time.

Much as I should like, I
cannot do it.

I am sorry I cannot be of
any service to you.

Pardon me, Sir, do not be
offended with me.

Do not take it amiss.

What do you say?

What do you want?

Of what do you speak?

What do you mean by it?

What do you think about it?

What do you advise me to do?

How can one make it all
right again?

What do you think of it?

What can I do?

What would you do in my
place?

Think for a moment.

The more I think about it,
the more I am convinced
I was wrong.

How is the weather?

Does the sun shine?

Does the moon shine?

It is fine weather.

It is warm weather.

Het waait.

Ik vrees dat we regen zullen krijgen.

Het regent zeer hard.

Laten we ergens schuilen.

Het is maar een bui, het zal wel gauw over zijn.

De wolken verdelen zich, het wordt helder.

Ik heb het erg warm.

Ik ben geheel bezweet.

't Is drukkend warm.

Er komt onweer op.

Het is een hevig onweer.

Het dondert, het weerlicht.

De lucht begint op te klaren.

Het is moraig buiten.

Er waait een koude (pr. kou'e) wind.

We naderen de herfst.

De dagen nemen af.

Het is koud.

Het is erg koud.

Het vriest, het rijpt.

Het sneeuwt, het dooit.

De nevel verdwijnt.

De dagen worden langer.

De winter zal gauw voorbij zijn.

Zonder complimenten Meneer.

Laten we maar geen complimenten maken.

Zonder omslag.

Maak niet zo veel omslag.

Wees welkom, Meneer.

Hoe vaart U? Hoe gaat het?

Om U te dienen.

Het doet me genoegen U wel te zien.

It blows.

I am afraid we'll have rain.

It rains very hard.

Let us take shelter.

It is only a shower, it will soon be over.

The clouds divide, it clears up.

I am very warm.

I am in a perspiration.

It is very close, sultry.

A storm is gathering.

It is a terrible storm.

It thunders, it lightens.

It begins to clear up.

It is very dirty out of doors.

The wind is very cold.

We are near autumn.

The days begin to shorten.

It is cold.

It is very cold.

It freezes, there is a hoar-frost.

It snows, it thaws.

The fog clears up.

The days are lengthening.

Winter will soon be over.

Without compliments, Sir.

No compliments between us.

No fuss.

Do not make so much fuss.

Welcome, Sir.

How do you do?

At your service.

I am glad to see you well.

Ik wens er U geluk mee.

Vaarwel, tot weérziens.

The French words *adieu, bon-jour, bonsoir* are often made use of in Holland even among the lower classes.

Ik heb de eer U te groeten.

Wees zo vriendelik en doe mijn komplimenten aan Meneer....

Groet hem van mij.

Breng hem mijn vriendelike groeten.

Uw dienaar, Meneer, Mevrouw, Juffrouw.

I wish you joy of it.

Farewell, till the pleasure of meeting again.

I have the honour to bid you good bye.

Be so kind as to give my compliments to Mr....

Give him my kind regards.

Assure him that I'll always be his friend.

Your servant Sir, Madam, Miss.

II. Proverbial phrases.

Tand om tand.

Iemand iets ongezoetens zeggen.

Al het water van de zee kan hem dat niet afwassen.

Rijkdom baart zorgen.

Met vragen komt men naar Rome.

Het is een heet ijzer om aan te raken.

Als het kalf verdronken is, wil men de put dempen.

Als niets komt tot iets, kent het zich zelf niet.

Praatjes vullen de buik niet, or *praatjes vullen geen gaatjes.*

Eigen haard is goud waard.

(To give) tit for tat.

To give a person a bit of one's mind.

All the water of the sea cannot cleanse him of it.

No riches without cares.

By asking many questions one learns much.

It is a delicate matter to undertake.

When the mare is stolen, they'll lock the stable.

Put a beggar on horseback and he'll ride to the devil, (or „Beggars mounted run their horse to death”).

The proof of the pudding is in the eating.

There is no place like home.

De stad is ingenomen zonder slag of stoot.

Zoals je gekookt hebt, moet je eten.

Een spiering uitgooien, om een kabeljauw te vangen.

Men weet niet of men vlees of vis aan hem heeft.

Zo gezaaid, zo gemaaid.

Dwalen is menselijk.

De tering naar de nering zetten.

Een gladde aal bij de staart hebben.

Ieder ding heeft zijn keerzij.

Een lelik veulen wordt somtijds (commonly *soms*) een mooi paard.

Na regen komt zonneschijn.

Veel kleintjes maken één groot.

Het geld, dat stom is, maakt recht wat krom is en wijs wat dom is.

Kom ik over de hond, dan kom ik ook over de staart.

Bij de een halen, om bij de ander te betalen.

Hoe meer haast hoe minder speed.

The town has been taken without offering any resistance.

What you have cooked, you must eat.

Risk a sprat to catch a herring.

He is neither one thing nor another.

As one sows one must reap. It is human to err.

To live within one's means.

To have to do with a slippery fellow.

Every medal has its reverse.

An ugly foal sometimes grows up a handsome horse.

After rain comes sunshine.

Many pence make a pound.

Money, which is dumb, makes straight what is crooked and wise what is stupid.

The beginning is more difficult than the end.

To tittletattle. — to carry from one to another.

The greater haste the less speed.

III. Peculiar expressions.

De godganselijke dag.

Uit eigen beweging.

Dat spreekt vanzelf.

Ik kan er niet tegen.

De prijs is f 60 (alles inbegrepen).

The livelong day.

Of one's own accord.

That stands to reason.

It does not agree with me.

The price is £ 5 (all found).

Op gespannen voet.
Ik ben benieuwd, — (of *hij*
het is) —.

Mooi zo! Daar heb je je
verdiende loon!

Pak je weg!
Hij maakte zich uit de voeten.
Ze betalen elkaar met ge-
sloten beurzen.

Het heeft slot noch zin.

Een buitenkansje.
Ten einde raad.
Jaar in, jaar uit.

Het staat in de krant.
Ik ben doodaf.
De gebaande weg.
Een ui tappen.
Iemand een kwaad hart toe-
dragen.

Zoete broodjes bakken.
Ze kunnen nauweliks rond-
komen.

Hij draait er om heen.
Hij raakte aan den drank.
Ik ben het volkomen met U
eens.

Ik heb het land.
Dat doet er niet toe.
Hij is er slecht aan toe.
Zijn mond houden.
Met kunst en vliegwerk.
Op den duur.
Om kort te gaan.
Op de koop toe.
Het stuit me tegen de borst.

Iemand een oorvijs geven.
Het zit in de famielie.

At daggers drawn.
I wonder—(if it is *he*)—.

A good job too! Serves you
right.

Be off with you!
He made himself scarce.
They are on mutual terms.

It has neither rhyme nor
reason.

A stroke of good luck.
At one's wit's end.
From year's end to year's
end.

It says so in the newspaper.
I am quite knocked up.
The beaten track.
To crack a joke.
To bear ill will against a
person.

To eat humble pie.
They can hardly make both
ends meet.

He beats about the bush.
He took to drinking.
I quite agree with you.

I am out of sorts.
That does not matter.
It is hard lines with him.
To hold one's tongue.
By hook and by crook.
In the long run.
To make a long story short.
Into the bargain.
It goes against the grain
with me.

To box one's ears.
It runs in the family.

Zich bedenken.
 Daar zit 'em de kneep.
 Wat is hier te doen?
 Verliefd worden op...
 Pas op!
 Maak een beetje voort!
 Voor iemand in de bres
 springen.
 Blijf bij de zaak!
 Iets uit zijn hoofd kennen.
 Wij zijn met ons tien.
 Hoe leg je dat aan?
 Wat zeg je!
 Hij heeft gelijk.
 „ „ ongelijk.
 In het wilde.
 Een wit voetje bij iemand
 hebben.
 Ik ben in de war.
 Hij zit er warmpjes in.
 Hij is de koning te rijk.
 Hij is een bolleboos ¹⁾ in 't
 dammen.
 Koek en ei met iemand zijn.
 Nu laat i de aap uit de mouw
 komen.
 Hij geeft zich uit voor een
 zjenie.
 Die regel gaat niet op.
 Op en top een *gentleman*.
 Ik krijg er kippevel van.
 Een neef in de derde graad.
 In het holste van de nacht.
 Verstoppertje spelen.
 Blindemannetje.

To think the better of it.
 There's the rub.
 What's up here?
 To fall in love with...
 Take care!
 Look sharp, please!
 To take up the cudgels in a
 person's behalf.
 Keep to the point!
 To know a thing by heart.
 We are ten.
 How do you manage that?
 You don't mean to say so.
 He is right.
 „ „ wrong.
 At random.
 To be in a person's good
 books.
 I am at sea.
 He is well to do.
 He would not call the king
 his cousin.
 He is a good hand at
 draughts.
 To be hand and glove with
 a person.
 Now he shows his cloven
 foot (lets the cat come out
 of the bag).
 He sets up for a genius.
 That rule does not hold good.
 Every inch a gentleman.
 It makes my flesh creep.
 A cousin to the third remove.
 In the dead of night.
 To play at hide and seek.
 Blindman's buff.

¹⁾ From the Hebrew *baal bôjis* (lord of the house).

Stuivertje wisselen.
Haasje over. (Bok, bok, sta vast)!

De lucht is betrokken.
De deur staat op een kier.
De zaak liep helemaal mis.

De bedrieger bedrogen.
Hij had zich de gebeurtenis niet erg aangetrokken.
Het schip verging *met man en muis*.

Wel! heb ik ooit!
Hij is erg kras voor zijn jaren.
In achttienhonderd en... zoveel.

Meneer... „dinges”.
De tafel afnemen.
De tafel dekken.
Over het hoofd zien.
God geve 't.
Ten voeten uit.
Hij lachte, dat i schudde.

Een verzuim goed maken.
Uit alle macht.
Och! Loop heen met je mooie diamanten.
Onder de pantoffel zitten.
De baas over iemand spelen.
Het hart op de tong dragen.

Hij geeft er niets om.
Daar heb je de poppen aan 't dansen!
Het gelag betalen.
Doe de groeten aan Mevr. D!
Hij is aan den drank.
Het horloge is vóór.

Puss in the corner.
Leap-frog.

The sky is overcast.
The door stands ajar.
That affair was an utter failure.

The biter bit.
He was not very much cut up by the event.
The ship was lost with *all hands on board*.

Well! I never!
He carries his years exceedingly well.
In eighteenhundred and... ever so much.

Mr.... „what's his name.”
To clear away.
To lay the cloth.
To overlook.
Would to God.
Full length.
He split his sides with laughter.

To make up for a neglect.
With might and main.
A fig for your nice diamonds!

To be a henpecked husband.
To lord it over a person.
To bear one's heart upon one's sleeve.

He doesn't mind it a straw.
There you have the devil to pay!

To pay the piper.
My kind regards to Mrs. D!
He is addicted to liquor.
The watch is fast.

Het horloge is achter.
 Hij maakte haar het hof.
 Op één na de mooiste kamer.
 Net van pas.
 Iets op zijn duimpje kennen.

Op vrije voeten.
 Veel geschreeuw en weinig
 wol.

Bij slot van rekening.
 Ik zag hem voor een domineé
 aan.

Nu, wat zou dat?
 Hij zette het op een lopen.
 De huid verkopen vóór de
 beer geschoten is.
 Ik ken die twee niet uit
 elkaar.

Hij zei al wat hem op 't hart
 lag.

Dat is een kolfje naar zijn
 hand.

Het spijt me...

Dat gaat jou niet aan.

Alles ligt daar holder-de-
 bolder door elkaar.

Kleur bekennen.

Van de hand in de tand.

Ik heb geen geld terug. }
 , , , klein geld. }

Je kunt er staat op maken.
 Ze kunnen het best samen
 vinden.

Het ging niet alles van een
 leien dakje.

Weet je ook soms...

Uitgaan om een luchtje te
 scheppen.

Hij kreeg zin in het meisje.
 Vóór dag en dauw.

The watch is slow.
 He paid his addresses to her.
 The next best room.
 In the nick of time.
 To know a thing at one's
 fingers' ends.

At large.
 Much ado about nothing.

After all.
 I took him for a clergyman.

What then?
 He took to his heels.
 To reckon one's chickens
 before they are hatched.
 I don't know which is which.

He had his say out.

That is „nuts” to him.

I am sorry for it...
 That is no business of yours.
 All is at sixes and sevens
 there.

To follow suit.
 From hand to mouth.

I have no change.

You may depend upon it.
 They can get on very well
 together.

It was not all plain sailing.

Do you happen to know...
 To go out for an airing.

He took a fancy to the girl.
 At daybreak.

Iemand de mantel uitvegen.	To give a person a piece of one's mind.
Ik kan er geen touw aan vastknopen.	I can make neither head nor tail of it.
Mej. K., ten huize van Mevr. P.	Miss K., % Mrs. P.
Zijn intrek nemen in een hotel.	To put up at an hotel.
Hij wil overal het fijne van weten.	He wants to get at the bottom of everything.
Hij doet aan schaatsenrijden.	He goes in for skating.
De wilde haren zijn er bij hem nog niet uit.	He has not yet sown his wild oats.

IV. In the following pages the English columns are not intended to give *equivalents* for the Dutch expressions, but only to *explain their meaning*.

Om de haverklap.	Very often, with short intervals.
Voor een appel en een ei verkopen.	To sell at a very low price.
Op zijn elf en dertigst.	Arranged very neatly and precisely.
Met lange tanden eten.	To eat reluctantly.
Hoog en droog.	Safely and comfortably settled.
Te hooi en te gras.	Sometimes, but not at regular periods.
Een appeltje voor den dorst.	Savings to be used in time of need.
Dat zal 'em geen windeieren leggen.	He will find this business a profitable one.
Een man uit één stuk.	A man of a firm character, with decided opinions.
Dat muisje zal een staartje hebben.	This event, apparently of no great importance, will have great consequences.
De sop is de kool niet waard.	The subject is not worth the discussing.

Een katje om niet zonder
handschoenen aan te pak-
ken.

De hand aan de ploeg slaan.
Spijkers met koppen slaan.
Een ouwe (oude) vlam.

Lood om oud ijzer.
Voor geen klein geruchtje
vervaard.
Al zijn kruit verschieten.

De appel valt niet ver van
de stam.
Iets op de lange baan schui-
ven.
Hij mag een potje breken.

Boven zijn teewater zijn.
Te diep in 't glaasje ge-
keken hebben. }
Er is een van de vijf bij hem
op de loop.
Bot vangen.

Hij weet wel waar Abraham
de mosterd haalt!
Mijn werk haalt niet bij het
Uwe.

Daar is geen kruid voor ge-
wassen.
Hij gaat van de hak op de
tak.

Lachen als een boer die kies-
pijn heeft.
't Is om uit je vel te springen.

A sharp girl.

To set to work with energy.
To take decisive measures.
A lover or beloved one of
the past.

About the same.
Not easily scared, far from
shy or timid.

To make use of all one's
advantages on an oppo-
nent, at one moment.

The son proves to be much
like the father.

To defer a thing over and
over again.

Being a favorite, he is
allowed to do something
wrong, without being much
scolded.

To be drunk, intoxicated.

(Meaning one of his five
senses) He is crazy.

To call on a person who is
not at home.

He is a sharp fellow, he is
no simpleton!

My work is nothing to yours.

There is no remedy for that
evil.

He changes abruptly of sub-
ject, without any con-
necting link.

To laugh without inclination
to laugh.

It is exceedingly aggravating.

Hij timmert niet hoog.	He is far from clever (rather stupid).
Je hebt nog 60 ct. van me te goed.	I owe you still a shilling.
Een doekje voor 't bloeden.	A kind remark or a flattering one, uttered to prevent some observation, which one has made before, from hurting the person to whom one is speaking.
Aan lager wal.	Poor and miserable (having been well to do before).
Dat is je neus voorbijgegaan.	You have missed this profit, which you were sure to get.
Een zaak in 't reine brengen.	To disentangle a complicated business.
Het is in de pen gebleven.	It has remained undone (though the intention to do it existed).
Het hoofd loopt me om.	I have so many things to attend to, that I can hardly think properly.
Ergens zijn neus in steken.	To meddle (to interfere) with another man's business.
Het neusje van de zalm.	The very best, the very finest.
Zijn neus ergens voor optrekken.	To judge a thing below one's notice (to think a work too mean or low to be done).
Zijn mond voorbijpraten.	The commit oneself, to say things one would rather have left unsaid.
Ze is niet op 'er mondje gevallen.	She dares to say a great many things.
Geen mond opendoen.	To keep silence.
Iemand onder den duim hebben.	To have perfect authority over a person.
Iets door de vingers zien.	To connive at a thing.
Als je hem de vinger geeft, neemt i de hele hand.	If you allow him a small favour, he will expect you to give him everything.

Iemand op de vingers kijken.

Met de hand op het hart.
Geen hand uitsteken om
iemand te redden.
Het ligt vóór de hand.

Hij is mijn rechterhand.
Iemand een hart onder de
riem steken.
Hart voor iets hebben.

Het hart zonk hem in de
schoenen.
Een oog in 't zeil houden.
Oog voor 't schone hebben.
Uit het oog verliezen.
Ik zat er voor spek en bonen
bij.

Lange vingers hebben.
Tussen servét en tafellaken.
Hij heeft zijn koetjes op
't droge.
Van een mug een olifant
maken.
Er gaat een dominé voorbij.

Hij heeft een blauwtje ge-
lopen.
De pot verwijt de ketel, dat i
zwart ziet.

Een wissewasje.

Spijkers op laag water zoeken.

To watch a person closely,
whilst doing his work.

Honestly, sincerely.
To refrain from any effort
to save a person.

It is easily to be understood,
to be concluded from what
has been said before.

He is my principal support.
To encourage a person, to
cheer him up.

To be engrossed in a thing
(especially a work); to like
it very much.

He lost all courage.

To be on the alert, to watch.
To appreciate the beautiful.
To lose sight of.

I was there, without being
taken any notice of (my
presence was of no conse-
quence).

To be dishonest (to steal).
Between child and woman.
He has saved enough money
to be able to leave business.

{ To exaggerate.
{ To make a fuss about a trifle.
There is an awkward silence
in the company.

His proposal of marriage has
been rejected.

A man reproaches another
with the very defects he
has himself.

A complaint of very little
importance.

To look for drawbacks, where
there are none to be found.

Ze leven als hond en kat.
Een duitendief.

They are always quarreling.
A man who is fond of money
(who is in a fair way to
become a miser).

Op de penning.
Een „water en melk“-roman.
Iets op een goedkoopje doen.

Rather miserly.
An insipid, tedious novel.
To manage a thing in a way
that requires little money
to be spent.

Veel vieren en vijven maken.

To make much of a thing—
To make a fuss.

Iemand uit den droom helpen.

To make a person aware of
his error or his mistake.

De schoorsteen moet er van
roken.

It is wanted for providing
a livelihood for the family.

Het is boter aan de galg ge-
smeerd.

It is an utterly useless effort.

Ze gaan met de kippen op
stok.

They go to bed very early.

Het gaat hem voor de wind.

He is a lucky fellow; he
is successful in his enter-
prises.

Op een oor na gevild (col.).
Je ziet er uit, alsof je je
laatste oortje versnoept
hebt.

Nearly ready.
You look quite miserable
(lit. as if you had spent
your last farthing).

A few Dutch proverbs, which have
equivalents in English.

De laatste loodjes wegen het
zwaarst.

It is the last straw that breaks
the camel's back.

Gedane zaken hebben geen
keer.

It is no use crying over spilt
milk.

Goede wijn behoeft geen krans.

Good wine needs no bush.

Wie het onderste uit de kan
wil hebben valt het lid op
de neus.

Who dainties love, will
beggars prove.

De kleren maken de man.

Fine feathers make fine
birds.

Wie 't kleine niet eert, is 't
groote niet weerd (waard).

Willen is kunnen.

Al rijdt de leugen nog zo
snel, de waarheid achter-
haalt haar wel.

Wie graag een hond wil
slaan, kan wel een stok
vinden.

Kijk een gegeven paard niet
in de bek.

Wie de schoen past, trekt
hem aan.

De kruik gaat zo lang te
water tot ze breekt.

Een half ei is beter dan een
lege dop.

Onkruid vergaat niet.

Zoals de ouden zongen, zo
piepen de jongen.

In de nood leert men zijn
vrienden kennen.

Take care of the pence and
the pounds will take care
of themselves.

Where there is a will, there's
a way.

Murder will out.

Give a dog a bad name and
hang him.

Don't look a gift horse in
the mouth.

Those the cap fits let them
wear it.

The pot, that goes often to the
well, comes home broken.

Half a loaf is better than no
bread.

Weeds are sure to thrive.

As the old cock crows, the
young one learns.

A friend in need is a friend
indeed.

PART II.
ANTHOLOGY AND DICTIONARY.

It will be possible to our students to read all the literature contained in this book *without the help of an ordinary dictionary*, in the following manner:

1°. The student must possess a sound knowledge of all the *fundamental principles of grammar*.—He should not allow himself to be ignorant of anything contained in „*the Dutch grammar in two pages*“, he must have studied through the rest of part I, without any cramming as a rule... but sometimes in the course of his literary studies he must submit to *reading aloud* the list of the *dissonant verbs* (telling himself *the three fundamental forms* for each). This slight amount of cramming or conning is essential to the avoiding of disagreeable stops in the reading.

2°. All the principal *root-words* of the Dutch language are to be found in our own *forty pages' dictionary* placed at the end of this book. This dictionary, in spite of its extreme succinctness, is pretty large in the *enumeration* of different *significations* for each word.

3°. From *few thousands* of root-words *hundreds of thousands* of words are formed by either *derivation* or *composition*. Of *compound* words *both* elements must be looked for in our „dictionary“ and the signification determined by combination of the two. Of *derived* words only *one* part (the *root-word*) is to be found in the „dictionary“; the other element is one of the (not very numerous) *derivative prefixes* and *suffixes*, most of which will be known to our students by now, but which are all to be found (in case of need) on the page before p. 1 of the „dictionary“ with the signification indicated for each.

4°. *Pronouns, prepositions, conjunctions, interjections, adverbial markwords* etc. are all expected to be *known* to our students by now.—If not, they are to be looked for in the respective chapters of the *grammar*, *not* in the dictionary.

5°. *Any other difficulty* or „*knotty point*” in either words or phrases or sentences, which is met with in the reading-pieces, will be solved or cleared away in the notes, which we will give at the bottom of each page of the reading-pieces.

CONTENTS OF THE READING PIECES FROM MODERN AUTHORS.

1. A day out with my awkward cousin, by Hildebrand.
2. A regular coxcomb, by Hildebrand.
3. A young lady's torments, by Hildebrand.
4. The spark of life, by M. P. Lindo.
5. How to write a letter to him, by H. Conscience.
6. Travelling by rail, by S. Gorter.
7. Max Havelaar's speech to the Javanese chiefs, by Multatuli.
8. On old age, by A. des Amorie van der Hoeven.
9. Tête-à-tête with a lion in Transvaal, by W. A. van Rees.
10. The burghomaster's cock killed... and the results, by C. A. van Koetsveld.
11. Three different categories of returned tourists, by A. Smit.
12. The nightwatchman Teun has found back his daughter, by J. van Maurik.
13. Little wife of 21 is teasing her little husband, by Mrs Reineke van Stuwe.
14. The wonderful dreams of Tosari, by H. Boré.
15. Daydreams of a philosophically disposed young widow, by L. Couperus.
16. A visit to a pennyless poet in the 18th century, by J. van Lennep.
17. Fasttrain travelling in England, by T. van Westthreene.
18. A fragment of "Stupidity's power", by M. Emants.

136 Contents of the Reading pieces from modern authors.

19. A female doctor's rounds, by Mrs de Jong van Beek en Donk.

20. Making believe to be travelling with your wife and children, by H. de Veer.

21. The one thing needful—the light of Love, by Anna de Savornin-Lohman.

22. A mother's torments the night before her youngster's exam, by M^{rs} van Woude.

23. In the streets of Constantinople, by J. M. Hoogvliet.

24. What a young lady author experiences whilst attending the *première* of her first play, by M^{rs} van Rhijn-Naeff.

25. Little Johannes, by F. van Eeden.

26. Karalyk, a Russian Jew, turned out of his home by the military authorities, by H. Heyermans.

27. A letter from Alida Leevend to her aunt, by the authoresses Wolff and Deken (18th century).

28. Annie de Boogh betrothed... frightened by the thought of being superior to her partner, by H. Robbers.

29. A drunkard (of classical breeding) in conversation with a tapster, by J. J. Cremer.

A DAY OUT WITH MY AWKWARD COUSIN.

(from Hildebrand's Camera Obscura.)

(The author, a young university student, is staying a few days with his (very old-fashioned) uncle and aunt in a provincial town. The second day he is shown the town by his cousin, who is a student himself but an extremely awkward and unsociable fellow.)

Ik vond mijn oom in de voorkamer (die zulk een heiligdom niet scheen te wezen als ik mij wel voorgesteld had) juist toen ie van onder de handen van zijn barbier kwam. Hij had zijn slaapmuts nog op het kale hoofd, daar ie gewoon was die niet vóór elf uren voor zijn pruik te verwisselen.

„Mooi weertje, neef Hildebrand,” riep ie me toe; „mooi weertje, al zeg ik 't zelf.”

Tante, die reeds zat te breien, zette, ten gevolge van een zeer oneigenaardige gewoonte, haar bril af, om te beter mijn *robe de chambre* te bekijken, en na een „heeremijntijd! zijn die dingen weer in de mode?” (het was in 1836) begon zij een optelling van al de japonnen met sjerpen, die haar vader

Notes. heilig-dom *sanctuary* — niet zo... als wel not *quite* so much as — mooi weertje fine (*little*) weather. Colloquial Dutch is very fond of diminutives. So we often say 'et zonn^{et}je the *little* sun, etc. — al zeg ik 'et zelf, if it is proper saying it myself is a knockword of old Mr Stastok, which he will lug in, often without any meaning — tante without an article means: *my* or *our* aunt — ten gevolge van in consequence of — te beter in stead of *de* *te* *beter* (so much) *the* better — herem'ntijd (Lord (of) my (life's) days) O Lor'! O Good-gracious! — sjerp sash.

en haar man in vroeger tijden gedragen hadden en die, naar haar voorgeven, nog boven in de kast hingen.

Oom vond dat het veel te makkelijk was voor een jong mens, en in de ogen van Petrus geleeke ik in dit ochend-kostuum zo volmaakt op de grootste Jannen van de Utrechtse akademie, dat ie mij, geloof ik, voor een overgegeven lichtmis begon te houden.

De bijbel werd opengeslagen, en mijn oom las er uit voor. Eerwaardige gewoonte! Waarom is zij zo bijna uitsluitend tot de burgerlike huishoudens bepaald, en raakt zij ook zelfs daar meer en meer in onbruik? Mijn oom las niet wel-sprekend, niet mooi, zelfs niet goed op sommige plaatsen — maar het was stichtelik, want hij las de Bijbel; het was goed, want hij las met eenvoudigheid; het was schoon, want het was hem aan te zien dat ie geloofde. Hij las Luc. X, en bijzonder trof mij, in deze kring en uit die mond, het 21ste vers: „Ik dank u, Vader, Heer des Hemels en der aarde, dat gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt ze den kinderkens geopenbaard”.

Na het ontbijt ging Pieter „aan zijn examen werken”, ’twelk bestond in zeer breedvoerige tabellen van de Instituten te fabriceren, met rode, blauwe en zwarte inkt geschreven; en ik volgde hem naar zijn kamer, waar ik mij tot koffietijd met een paar boeken bezighield.

En nu was het ogenblik daar, dat mijn neef mij aan de stad en de stad aan mij vertonen zou. Wij gingen dus samen uit, en daar hij een rotting had, liet ik de mijne thuis. Wij zagen dan: eerst de gracht, daarna de korenbeurs, en ver-

Notes. voorge(e)v-pretend — vol-maakt perfect(ly) — de grootste Jannen the „swaggerest” fellows — een overgegeven lichtmis a confirmed profligate, a fellow living in the greatest debauch — burgerlik not aristocratic — be-paald confined — raakt... in onbruik is coming out of use — wel-sprek-end („well-speak-ing”) eloquent — verstand-ig sensible — een-voud-ig simple — ’et was ’em aan te zien it was to be seen from his face and manner — open-ba(a)r- to reveal — breed-voer-ig elaborate and circumstantial — het ogenblik was daar the moment had come — rotting cane (from the Javanese *rotang*).

volgens twee kerken, waarin praalgraven en kosters, die een foot begeerden, als ook in een van die kerken een orgel, dat, op het Haarlemse na, het mooiste van de wereld was; een eer, die ik te Gouda aan het Goudse, te Leiden aan het Leidse, te Alkmaar aan het Alkmaarse, te Zwolle aan het Zwolse, en nu weder te D. aan het D-se hoorde toe-eigenen; zodat het de zaak van het Nederlandse Instituut worden zal, daaromtrent een prijsvraag uit te schrijven. — Wij beklommen zelfs met levensgevaar de toren van een van die kerken, en maakten er de opmerking dat het er woei, en dat er rondom de stad veel weiland, veel water en veel molens waren. Daarop begaven we ons naar het stadhuis, en bevonden dat onze voorvaders nóg beter schilderden en er nóg gezonder uitzagen dan wij; ook had ik tegelijk gelegenheid het manlik voorkomen der D-se dienders te bewonderen. In zijn ijver om mij alles te laten zien, bracht Pieter mij zelfs naar de vleeshal, en over de vismarkt, en eindelijk aan een groote vierkante eendekom, die hij „de haven” noemde. Al voortgaande informeerde ie zich zeer sterk, hoe veel colléges de juristen te Leiden op één dag hadden en of het bij prof. A. fideel was op de thés; als ook welke colléges gemelde hooggeleerde in 't Hollands gaf, en hoeveel prof. B. dikteerde; of iedereen bij prof. C. zo maar een testimonium krijgen kon; of prof. D. liefhebberijcolléges hield, en of ik Smallenburg wel eens gezien had; tegen welke berichten hij de zijne omtrent de Utrechtse Juris professores met een eerlikheid inwisselde, een betere

Notes. orgel organ — als ook and — op 'et Haarlemse na next to the Haarlem one — een prijsvraag uit-schrijv- to arrange a prize competition — zich be-ge(e)v- to go — er uit zie- to look (so or so), to have this or that appearance — tegelijk at the same time — ge-legenheid occasion — voor-komen appearance — dien-der („server”) policeman — vlees-hal shambles — vier-kant („four-side”) square — al ... ende in ... ing — zich informeer- to ask for informations — kolleesjes lessons (at the university) — fideel „loyal”, friendly, agreeable — hoog-geleerde („highlearned”) university professor — zo maar „like that”, without any more to do — wel 'es now and then — bericht news, communication.

zaak waardig. Hij verzuumde niet de billike Utrechtse trots op prof. van Heusde en op de moeilijkheid van een mathésisexamen in 't Latijn te pas te brengen; en toen ik 't gesprek voor de afwisseling op lichtvaardiger onderwerpen wendde, kwam het uit, dat hij, Pieter Stastok, zonder evenwel hartstocht voor die spelen te koesteren, wel eens domino speelde, ja zelfs wel eens biljartte. En daar wij juist vóór een koffiehuis stonden, nodigde ik hem uit zich in laatstgenoemde kunst met mij te meten.

Pieter Stastok had noch de moed, noch de slag mij iets aan te bieden, daarom bestelde ik een bittertje voor mij zelf, en hij insgelijks voor zich. Op dat ogenblik sloeg de klok boven 't buffet twee uur, en ik zag aan de overkant van de straat de diligence afrijden, die mijn oom in staat zou stellen ons voorbeeld te volgen.

Er waren vrij wat mensen in het koffiehuis, maar daar wij met niemand dan met het biljart te maken hadden en geen van hen speelde, hinderden zij ons volstrekt niet. Pieter sloeg de mouwen van zijn sluitjas op, en vertoonde de grote gesteven boorden van wat zijn moeder, hoe algemeen Europees die dracht ook geworden is, nog altijd een Engels hemd noemde; daarop verzocht ie de jongen zeer beleefd om eene „goede keu”. De jongen gaf hem natuurlijk „de beste die in het rek was”, en wij trokken wie vóór zou spelen. Die eer viel mij te beurt, en de partij begon.

Wij hadden evenwel nog nauweliks enige punten gemaakt, toen een luidruchtig geroep van „pot, jongen!” al onze zaligheid verstoorde.

Het geroep kwam van een winderige jonge advocaat, die pas voor de studentensociëteit te Utrecht bedankt had, en

Notes. te pas breng- to make fit, to bring into application, to lug in (by the head and shoulders) — gesprek conversation — licht-vaardig frivolous — uit-ko(o)m- to be discovered — harts-tocht passion — uit-nodig- te invite — be-stell- to order — diligence mail coach — in staat stell- to enable — vrij wat a good number of — te maken hebb- to have (any) business (with) — op-slaa- to tuck up — algemeen general(ly) — dracht apparel, article of dress — te beurt vall- to fall to the lot (of) — luid-ruchtig boisterous — sociëteit club — be-dank- to dismiss one's self (as a member).

nu nog voorhing op de partikuliere sociëteit te D., en van dit interregnum gebruik maakte, om alledag in het koffiehuis „de Noordstar” pot te maken.

„Vierentwintig uit, menhéren!” riep de jongen ons toe, en tegelijk het korfje schuddende, waarin ie de potballen had, bood ie ze ons aan.

Ik trok er een; en met een gezicht, waarover een kleine stuiptrekking scheen te gaan, stak Pieter, die ik ondertussen als geen grote Mingaut had leren kennen, zijn hand almede manmoedig in de korf. Daarop kwamen al de habitués van de pot uit hun hoeken en vroegen dopjes voor hun pijpen; de jongen deelde de eigen keuen rond, en de jonge advokaat nam in persoon het krijt om op te schrijven.

„Wie van de heren heeft het aas?”

„Ik,” riep een barse stem, die aan niemand anders toebehoorde dan aan de heer met de twee jassen over elkaar, die ik in de diligence voor een kommissaris van politie gehouden had; het bleek mij echter dat ie volstrekt geen kommissaris van politie was, maar wel pikeur van de kleine maneezje, die te D. aanwezig was, en tevens eigenaar van de kleine komedie, die daar insgelijks bestond.

„Wie van de heren de twee?”

Pieter Stastok ging zelf naar de lei om de jonge advokaat in te fluisteren dat hij het was.

„Zo! zal jij ook pot maken?” vroeg de jonge advokaat, die als stadgenoot mijn neef wel kende.

Pieter werd bleek.

De drie had ik. De vier had een bejaard tweede luitenant van de infanterie, met de medaille van twaalfjarige dienst. De vijf had een sjirurzijnsleerling, die te veel tijd had. De zes een kort dik man met stoppelig grijs haar, die een graankoper scheen te zijn. De zeven een jong mens van drieëntwintig jaar, die student geweest was, maar om slecht gedrag tuis gehaald, voor wie

Notes. vóór-hing was being „balloted” (his name on the list of would-be members) almede also — Mingaut a consummate master at billiards — eigen keus „own” (private) cues — houd-voor to take for — pikeur riding-master — maneezje riding-school — komédie theatre — insgelijks likewise — bejaard aged — sjirurzijjn surgeon.

Pieter bang was, te meer daar ie hem zeer gemeenzaam behandelde. Deze scheen de boezemvriend van de bejaarde infanterieluitenant met de medaille van twaalfjarige dienst te wezen. De advocaat zelf had de acht, en de negen was in handen van een jongeling van drieëndertig jaren, in een leverkleurige pantalon, die op zijn moeders zak leefde, een hond hield, nooit iets had uitgevoerd, en in grote achting stond bij de kastelein van het koffiehuis „de Noordstar”.

Toen de jonge advocaat de namen van al deze heren netjes had opgeschreven, nam de biljartjongen het krijt in de ene en de kleine bok in de andere hand, en gilte met al de kracht, die een kind van veertien jaar over kan houden, als ie de hele dag en de halve nacht op één been staat, te midden van de uitwaseming van mensen en pijpen: „Aas akkiet, twee speelt!”

Petrus Stastokius Junior moest dus op het akkiet spelen, en hij maakte zich werkelijk tot die arbeid gereed. Te dien einde lei Petrus Stastokius Junior zijn pijp neer; maakte de punt van zijn keu wel een halve voet ver wit; plaatste zijn bal met de linkerhand op drie vierde; drukte de vier vingers van zijn linkerhand op een handbreed afstand van diezelfde bal op 't biljart; krulde de duim bevallig om, zodat ie aan 't gehele gezelschap zijn tot op 't leven afgesneden nagel vertoonde, en begon met de rechterhand de keu tussen duim en vingers heen en weer te bewegen op een wijze, die deskundigen „zagen” noemen.

Tot zover ging Petri Stastakoi wetenschap om op het akkiet te spelen. Ja, hij had zelfs een flauwe nocie van de theorie van halfbal raken; maar daar het hem aan praktijk in het edele potspel haperde, was ie bijna zo wit als zijn bal, en stiet hem eindelijk krampachtig er op los, met dit gevolg dat ie klotste en *à faire* lag voor de rechter hoekzak.

Notes. gemeen-zaam familiar(ly) — be-handel-treat — uit-voer- to do, to engage one's self in — achting respect, esteem — kastelein landlord (of a coffee-house) — bok rest — over-houd- to spare — uit-waseming evaporation — akkiet the „spot” — op het akkiet spelen to play from the „spot” — wel een halve voet *as much as* half a foot — be-vallig elegant(ly) — tot op 't leven down to the very flesh — des-kundige expert — wetenschap knowledge, skill — haper- to lack, to be in want of — er op los „away” (at random) — klotse- to bounce.

Het zou onmenselijk geweest zijn hem te maken, en daarom, mijn eigen bal stevig houdende, bracht ik de zijne naar onderen, een goed eind voorbij de milieu. Daarop nam de bejaarde luitenant van de infanterie zijn pijp tussen zijn grauwe knevels, en speelde met de linkerhand op goedaf, maar werd niettemin met „een beest” gesneden door de sjirurzijnsleerling; waarop de verlopen student, die onder ons gezegd een grappemaker was, zei: dat die sjirurzijns niet leefden of ze moesten wat te snijden hebben. De graankoper verzocht daarop de jongen om akkiet voor hem te maken en bleef met een wijs gezicht en onder het genot van zeker mengsel van geestrijk vocht en suiker, 't welk in 't gemene leven een sneeuwballetje genoemd wordt, in 't Handelsblad turen, en de verlopen student, zijn sigaar op de rand van 't biljart neergelegd hebbende, stiet met veel nonchalance en verschrikkelijk hard op 't akkiet, welk voorbeeld van hard spelen door de advokaat met gelijke woede werd opgevolgd. Nu was de beurt aan de jongeling van drieëndertig jaren met de leverkleurige pantalon, die, van het beginsel uitgaande dat ie zijn bal voordelig moest trachten te verkopen, nooit op goedaf speelde, als ie zeker wist dat ie een bal maken kon. Hij maakte; en zoo gebeurde het dat Petrus Stastokius andermaal op het akkiet spelen moest.

Hij was nu zo ver, dat het zweet hem in grote parels op het voorhoofd stond.

„Dat wordt een *collé* meneer,” riep de barse stem van de pikeur.

Pieter sprak niet meer; maar in zijn desperate poging

Notes. onmenselijk very cruel — stevig „steady” — op goedaf strait away — „beest” a „fluke” — verlopen student quondam or run-away student — onder ons gezegd among ourselves — dat die sjirurzijns... etc. that for those surgeons there was no life or existence without the pleasure of „cutting away” — akkiet voor hem te zetten (he begged the marker) just to put his ball on the „spot” for him — „sneeuwballetje” („little snowball”) gin with sugar — 't Handelsblad the Commercial Newspaper — op 't akkiet stoot- to play towards the „spot” — hij was zo ver it had come so far (or to that pass) with him.

om de geduchte spreker eens niet te logenstraffen, en in een van die dwaze inblazingen van hoop, waaraan slechte spelers somtijds gehoor geven, dat namelijk het goed geluk voor hen zal doen wat hun kunst niet vermag, raakte ie de akkietbal zo fijn dat ie hem tegen alle etikette aan, in de linker hoekzak „sneed”.

„Dat doet men niet, menheer!” riep de pikeur, met de keu op de grond stampende.

„Het was een ongeluk,” stamelde Pieter, die nu zodanig transpireerde, dat ik vreesde dat zijn bril op de vloed zou afdrijven.

„Het was een lompigheid,” brulde de pikeur.

„Leve het snijen!” riep de sjirurzijnsleerling.

„Die menheer is gevaarlijk!” schertste de bejaarde luitenant.

„Aas één appèl, drie akkiet, vier speelt!” riep de biljartjongen.

Ik geloof dat mijn neef poogde in een onverschillige houding zijn neus te snuiten, maar het had er niets van.

Het derde toertje liep goed voor Petrus af, maar het vierde was geschikt om hem er ganz onder te werken. De pikeur lag voor de middelzak; het was een gemakkelijke bal; een kind kon hem maken.

„Je kunt hem best sauvéren,” zei de pikeur, „en goed afkomen ook.”

Dit was volmaakt overeenkomstig de gezindheid van

Notes. logen-straff- to give the lie (to), to contradict — in-blaz-ing inspiration, suggestion — gehoor ge(e)v- to listen, to accept — ver-mag is capable of — fijn ra(a)k- to hit quite closely or narrowly — in de linker hoekzak sneed „cut it away”, drove or holed it into the right corner-pocket — „dat doet men niet” „this is against the rule or custom” — ongeluk accident, mistake — on-verschillige houding unconcerned attitude — het had er niets van it was not at all like it — toertje little round — af-loop- to end — geschikt fit (for), able (to) — hem er onder werken to put him out, to settle his business — sauve(e)r- (French) to save, to avoid „making” — „en goed afkomen ook” „and be well off after all” overeenkomstig in accordance (with) — gezindheden wishes.

Pieter, die, uit aanmerking van de snijbal, voor geen geld ter wereld hem maken wou, zelfs al moest ie er *slecht* op afkomen. Maar daar de pikeur een gevreesd potspeler was, en sedert onheuchelike jaren van de drie potjes, die gespeeld werden, er twee in zijn zak stak, riepen natuurlijk al de anderen: „stop weg; stop weg!”

Pieter stootte niettemin met het voornemen om hem stellig *niet* weg te stoppen; en toch scheelde het zo weinig of hij had hem weggestopt, dat de winderige advokaat, die in 't gewoel was opgestaan, uitriep: „hij zit!”, waarop de verlopen student, die, als gezegd is, een grappemaker was, geestig antwoordde: „als ie een stoel had”, waarop alle lachten.

„Wacht wat!” riep de sjirurzijnsleerling, die vóór 't snijen was; „hier is nóg een zak!”

En inderdaad! Petrus Stastokius had geheel buiten zijn eigen voorkennis of medeweten een doublé gemaakt, waarop alle juichten, behalve de pikeur, die op een grimmige wijze nog een glas bitter bestelde en een Goudse koerant opnam, alleen om hem hard weer neer te smijten.

Men speelde voort, en, na al de wederwaardigheden, die ie had doorgestaan, werd mijn vriend Pieter weer vrij kalm, waartoe vooral machtig meewerkte dat ie een paar malen akkiet moest leggen. Maar op eens werd zijn rust akelig verstoord door de uitroep van de jongen: „vier drie-maal, zes akkiet, zeven speelt! meneer Hastok (de *St* was onduidelik geschreven) de Vlag!”

Nu was er geen eind aan de kortswijl en de grappen van

Notes. uit aanmerking van with regard to — voor geen geld ter wereld „not for the life of him” „not for anything in the world” — „even if he was to be *not* well off” — onheuchelike jaren time immemorial — natuurlijk of course — „stow away!” — voornemen intention — stellig decided(ly) — he came *so very near* to stowing it away — gewoel shuffle, bustle — hij zit „it is settled, done for, dished (litt. sits down)” — „If it had a *chair* (to sit on)” — vóór 't snijen in favor of the cutting away — medeweten conscience — wederwaardigheden adversity — door-staa- suffer — akkiet leggen to have one's ball in the centre — kortswijl witticisms.

de sjirurzijsleerling, en de verlopen student, en de advokaat, en de jongeling van drieëndertig jaren met de leverkleurige pantalon. De een noemde hem een Mingo, de ander een blauwbaard, de derde een boa constrictor, alle te zamen: „de menheer van de vlag”. De bejaarde luitenant, die op drie stond en met de verlopen student geassureerd was, wou zich doodstoten en hem voor een daalder kopen; de graankoper, die tegen die manoeuvre was, zei dat Pieter veel te sterk speelde om het aan te nemen; de sjirurzijsleerling bestelde de bokaal voor menheer Stastok, die de pot „op schoon dacht te winnen”, — het was een leven als een oordeel. En onder dit alles stond, met verwilderde blik, het onschuldig voorwerp van al dit rumoer, altijd maar krijgt aan zijn keu te doen. De beurt kwam weer aan hem.

„Welke bal?” vroeg ie verlegen.

„Die witte!” riep de verlopen student die een grappemaker was.

„Die ronde!” zei de sjirurzijsleerling, niet minder aardig.

„De beste,” zei de leverkleurige pantalon, die ook iets zeggen wou.

„De benedenste,” zei de dikke graankoper, die medelijden kreeg.

Nu was het zo gelegen, dat het vrij onverschillig was met welke bal de arme Pieter, die geen droge draad meer aan 't lijf had, op dat merkwaardig ogenblik spelen zou, aangezien beide ballen, de een boven, de ander beneden, stijf en allerstijfst collé lagen; ik herinner me niet in al

Notes. met de verlopen student geassureerd was had contracted (for his ball) with the run-away student — wou zich doodstoten was ready to throw up his part of the game by missing a ball — hem vooreen daalder kopen buy (Mr Stastok's ball) for one guilder and a half — bokaal beaker, large cup or „usquebaugh” — „de pot op schoon winnen” to win the pool in default of players against — een leven als een oordeel a tremendous roaring and noise — altijd maar steadily on — verlegen confused — benedenste lowest — het was zo gelegen the state of affairs was this (that) — merkwaardig remarkable — aangezien as, since, because.

de tijd dat ik meê gebiljart heb — nu slaapt mijn keu voor immer in haar zelfkanten graf — ooit zulk een stijve collé gezien te hebben. De verlopen student bood mijn neef de bok aan. Pieter zag hem aan met een blik van machteloze haat en stootte een voet of drie mis.

„Strijk de vlag!” riep de sjirurzijnsleerling.

Hij was al gestreken. De pikeur had zich bij voorraad gewroken.

Van dat ogenblik aan bood de luitenant Pieter een gulden; maar hij was te konfuus om te verkopen. In de volgende toer maakte ik hem, uit medelijden, de daarop volgende verliëp ie en smaakte de voldoening dat de luitenant hem een beschuitje voor zijn bal bood; met een mispunt besloot ie, in de voor hem laatste toer, zijn kariëre in het edele ballenspel; en daar ie zeer veel haast scheen te hebben om te vertrekken, brak ik, die nog een enkel appèl te verliezen had, mijn bal op, vooral ook om een einde te maken aan de dringende aanzoeken van de jongeling met de leverkleurige pantalon, die nu zichzelf voor een achtentwintig aan Stastok verkopen wilde, in welk aanbod hem al de vrolijke jongelui ondersteunden.

Op straat gekomen scheen de frisse Oktoberlucht Pieter weer moed en verwaandheid toe te waaien.

„Daar zijn goede spelers onder,” zei ie, „maar toch waarâlje geen een, die eigenlijk uitmunt. Ik had een kromme keu,” voegde ie er bij; „en hebje wel gezien hoe de hoekzakken trokken?”

Ik had alles gezien, en wist dat de graankoper het potje zou gewonnen hebben eer wij tuis waren.

Het eten stond al op tafel, Pieter had geen honger.

Notes. mee-biljart- to go in for the game of b. — zelfkant selvage („the selvage grave” means the pit in the rack, in which the cue is resting for evermore) — bij voorraad in advance — verliëp ie he was done for — mispunt an extremely awkward stroke, which fails to move even the first ball — ver-trek-k- take leave, go away — vooral ook particularly for this reason — aanzoek proposal — achtentwintig 28 pence — verwaandheid, pride, conceitedness — uit-munt- excel — eer (dat) before.

A REGULAR COXCOMB.

(from another novel of the same author).

(Our university student Hildebrand is here again staying some time at a friend's. This time he is the guest of Mr *Jan Adam Kegge*, a jovial middleaged gentleman from obscure birth, who came back from the West-Indies immensely rich. Mr Kegge's daughter Henriette is a very charming coquettish brunette. She is courted by Mr *van der Hoogen*, employed at the municipal secretary's office, a quite unbearable coxcomb full of presumptuous affectation, calling everything „charmant” (charming, fascinating).)

. Toen de tee was afgelopen en de pendule bijna op acht uren stond, liet de heer Kegge zich een met zwarte zeehond gevoerde overjas van Pools maaksel geven. Het was nog niet koud genoeg voor de pels, zei ie. Hij stak daarna op hetgeen ie met een kiese term een stinkstok noemde, en ging uit, om alweer een nodige kommissie te doen.

Niet lang daarna kwam er in zijn plaats een heer binnen, van een zeven- of achtentwintig jaren, naar ik berekende. Het was een welgemaakt, rijzig man, met een gelaat, waarvan de snede heel goed, maar dat voor het overige zeer vervallen was. Hij droeg het haar enigszins lang, zeer scheef gescheiden, en aan de brede kant gefriseerd. Grijszige ogen schoten hun doffe stralen uit diepe spelonken, want de jukbeenderen waren zeer sterk getekend, en om zijn lippen speelde een glimlach, die kennelijk geen andere bestemming had, dan een zeer blank en regelmatig gebit te doen te

Notes. afgelopen „over” — zeehond „sea-dog”, seal or seal-skin — pools Polish — op-steek-to light — stink-stok („stinking-stick”) cigar (slang expression) — een 27, 28 some 27 or 28, or about 27, 28 — gelaat face — snede or snee „cutting”, form, shape — ver-vallen decayed — voor het overige for the rest — frize(e)r-to frizzle, curl — spelonk cavern — be-stemm-ing — destination — gebit (from bijt- to bite) (set of) teeth.

voorschijn komen. Deze persoon was gedost in een zeer nauwe groene rok met zeer kleine vergulde knoopjes en zeer nauwe en korte mouwtjes, een zeer wijde zwarte pantalon, met zeer spits toelopende pijpen, en een gebrosjeerd zijden vest. Een zwartsatijnen strop, in de slippen waarvan een zeer lange, zeer dunne gouden doekspeld stak, met een klein goud snoertje daaraan vast, stro-gele handschoenen en zeer puntige laarzen voltooiden zijn kleedij. Nog slingerde er een gouden halsketting, samengesteld uit lange magere schakels, over zijn vest, en wees de(r) verbeelding de weg naar een zeer dun goud *horloge à cylindre*, terwijl aan een bijna onzichtbaar elastiek koordje een klein vierkant lornjèt bengelde, dat geschikt was om, zonder hand of vinger aan te raken, in de hoek van het oog te blijven staan.

Toen deze heer binnenkwam, ging ie eerst de kamer door, volstrekt in dezelfde houding alsof ie moederziel alleen was geweest en zonder ter linker of ter rechter zijde iets te willen opmerken, men zou gezegd hebben in eene blinde opgewondenheid. Toen ie tot mevrouw Kegge genaderd was, stond ie stokstil en liet zijn hoofd op de borst vallen als een geknakte bie; vervolgens ging ie op Henriette af, en herhaalde dezelfde beweging met al de bevalligheid van een automaat; eindelijk bracht ie ze ten derden male ten uitvoer voor de verenigde personaazjes van Saartje en mij.

Henriette stelde ons aan elkaar voor als meneer van der Hoogen en meneer Hildebrand.

Meneer van der Hoogen plaatste zich vervolgens op de

Notes. ver-guld guilt — gebrosjeerd glossy, changeant — strop stock, necktie (of small breadth) — handschoen („handshoe“) glove — vol-tooi- to finish, accomplish — der to *tha*, *obsolete* form of the Dative case Sing. of the Fem. gender — lornjèt eye-glass — bengel- to dangle — aan-ra(a)k- to touch — volstrekt („full-stretched“) absolutely, quite — houding attitude — moederziel alleen quite wretchedly alone and forlorn — op-ge-wonden excited — her-ha(a)l- to repeat — bevallig charming — ten derden male (a remnant of „declension“) (for) the tird time — uitvoer- to execute (ten uitv. br. remnant of declension) — voor-stell- to introduce.

hem aangeboden stoel, bracht de duim van zijn linkerhand ter hoogte van zijn rechterschouder, en stak hem door het armagat van het gebrosjeerde vestje, zodat zijn *taille fine* allerschitterendst uitkwam. Daarop begon ie met een krakende stem tot mevrouw:

„En hoe maken het Azor en Mimi? Charmante hondjes. Gisteren dineerde ik bij meneer van Nagel; nu, U weet wel dat freule Constance ook een aardig hondje heeft...”

„Ik weet het heel goed, het is een King Richard,” zei Henriette, „een allerliefst dier.”

„Niet waar? allerliefst en allercharmantst; maar toch het haalt niet bij Azor en Mimi.”

„Zou je dat waarlik denken?” vroeg mevrouw met zichtbaar welgevallen.

„o Mevrouw!” antwoordde de heer van der Hoogen, geheel opgewondenheid: „het scheelt hemel en aarde. Ik kon ook niet nalaten het te zeggen. Freule Constance!, zei ik, Uw hondje is charmant; maar de hondjes van mevrouw Kegge zijn charmanter.”

Ik had nog zo veel bewijs van leven op het gelaat van mevrouw Kegge niet gezien; met een soort van geestdrift stak ze Azor en Mimi, die bij haar op een taboerèt lagen, ieder een klompje suiker toe, en streelde ze dat hun koppen blonken als spiegels.

De heer van der Hoogen richtte zich daarop tot Henriette.

„Ik kan U zeggen, juffrouw Henriette, dat de freule Constance jaloers is van Uw marabouts; ze heeft er U laatst mee in de kerk gezien. Gisteren zei ze: van der Hoogen, je kent immers de familie Kegge? Ik antwoordde dat ik de eer had er geprezen te zijn. Nu, zei ze, ik kan je zeggen: ik ben ziek naar de marabouts van de freule. Het

Notes. uit-ko(o)m- to appear, to show one's self — ...haalt niet bij..., ...is not at all like... — welgevallen pleasure, satisfaction — het scheelt hemel en aarde the difference is „like from heaven to earth”, as great as it might be, enormous — na-la(a)t- to leave undone — freule „Lady” (nobleman's daughter) (from the German *Fräulein*) — be-wijs proof, sign — geest-drift („spirit-passion”) enthusiasm — marabouts a lady dress-article, perhaps consisting of feathers from the bird called *marabout* — laatst the other day

zijn allarcharmantste marabouts; daarop volgde een heel gesprek over U."

"Waarlik?" vroeg Henriette, haar ogen ongelovig tot hem opslaande. "Foei, van der Hoogen! je houdt me een beetje voor de gek."

"Dat is ondeugend van je," antwoordde van der Hoogen, insgelijks glimlachende. "Hoor je 't mevrouw? Foei, foei, welke zwarte soupçons!" Daarop trok ie zijn gezicht in een ernstige plooi en vervolgde: "Waarlik juffrouw Henriette, het is jammer, heel jammer, dat je die mensen niet ziet. Het is een charmant huis. De freule Constance is waarlik allercharmantst."

"Ik weet niet, meneer van der Hoogen! maar ik geloof stellig dat er iets bestaat tussen U en de freule Constance!" merkte Henriette aan; en zij lichtte haar kleine wijsvinger op, en zag hem met alle mogelijke koketterie in de ogen.

De heer van der Hoogen had er, wed ik, zijn mooie handschoenen voor willen verbeuren, indien ie had kunnen blozen. Maar zijn bos was — wie weet waar?

"Al weer foei!" hernam ie; "dat is nu toch niet edelmoedig, juffrouw Henriette!" En hij lei de hand zeer gemoedelijk op zijn gebrosjeerd vest; "ik verklaar U op mijn woord van eer, dat al wat men daar misschien van fluistert onwaar is."

Hij liet een korte geheimzinnige pauze volgen, daarna ging ie voort:

"Ik mag de freule Constance heel gaarne; ze is waarlik allercharmantst, maar... ik heb geen plans, in 't geheel geen plans. En wilje weten waarom ze me juist gisteren zo beviel?"

"Welnu?"

Notes. voor de gek hou(l)d- to make a fool of — ondeugend arch, naughty, teasing — ver-volg- continue — wed ik (,I lay a wager") I venture to surmise, I think it very likely — ver-beur- to lose, to be punished by the loss of — wie weet Heaven knows — al weer now again, here again — dat is nu toch niet edelmoedig *why* this is not generous, *I dare say* (nu is translated by *why* and toch by *I dare say*) — gemoedelijk conscientious(ly) — geheim-zinn-ig (,secret-sense-d") mysterious — ik mag ...gaarne I like.

„Omdat ze zich zo voor U intéresseerde.” En hij sloeg de ogen liefelijk neder.

„Is het heus zo, ondeugd?” plaagde Henriette; „je zou me waarlijk nieuwsgierig maken, als ik het zijn kon!”

„Ze vond Uw voorkomen zo bijzonder lief en interessant,” zei van der Hoogen: „en ze had zo veel van Uw spelen gehoord.” En zich tot mevrouw Kegge kerende: „Lieve mevrouw! verenig U toch met al wat in de stad smaak heeft, om Uw dochter te dwingen haar woord te houden.”

„Dat hoeft niet meer!” zei Henriette glimlachende: „alles is bepaald; ik speel Vrijdag.”

„Charmant, charmant, allercharmantst! Dat zal freule Constance verrukken. Dat zal een sensacie in de stad geven. Een groot stuk, hoop ik...”

„Ik ben nog niet gedécideerd,” antwoordde Henriette: „wil meneer van der Hoogen me eens helpen kiezen? Zullen we de piano eens openmaken?”

„Gaarne, dolgaarne.”

„Maar U moet reflexies maken...”

„Onmogelik! onmogelik!” riep van der Hoogen. Daarop sprong ie van zijn stoel, bracht zijn hoed in een hoek van de kamer, waar ie hem zo voorzichtig neerlei, alsof het een uitgeblazen eierschaal geweest was, ontblootte zijn sneeuw witte handjes en nagels *coupés à l'anglaise*, en hielp Henriette de muziek uitzoeken.

Intussen fluisterde ie halfhoorbaar: „Dat juffertje de Groot heeft toch een allercharmantst gezichtje!”

„Wat onbeduidend”, antwoordde Henriette.

„Niet waar? dat is de enige fout?” sprak van der Hoogen.

„Saartje,” hernam Henriette, „het is goed dat ik er om denk.

Notes. ondeugd („archness, naughtiness!”) you naughty boy! — nieuwsgierig inquisitive — dat hoeft niet that is not necessary, there is no need for it — ver-ruk-to ravish, enrapture — dol-gaarne („madly-gladly”) with the greatest pleasure — on-beduid-end („without signification”) not distinguished or marked, somewhat silly — het is goed dat ik er om denk („it is (a) good (thing) that I should think of it (now)”) means „I might easily have forgotten to mention it, which would have been a pity”.

Grootmama heeft wel zeer verzocht of je haar een beetje gezelschap houden wilt."

"Graag, nicht Henriette!" antwoordde Saartje; „ik ga dadelik."

Ongaarne zag ik de lieve blauwe ogen vertrekken.

Henriette begon te spelen, en de heer van der Hoogen sloeg de bladen om; maar ik merkte op, dat ie er somtijds zo lang mee talmde, dat Henriette, bevreesd dat ie het niet bij tijds doen zou, zelf haar hand uitstak, waarop ie zich dan haastte die hand te ontmoeten, en een allerliefst exkuus te fluisteren, of te glimlachen. Over 't geheel was de houding van de jongelui vóór de piano zeer vertrouwelik.

Intussen zaten aan een klein tafeltje de jonge heren Bob en Adam écarté te spelen om een kwartje, en verminkte de kleine Anna (want deze drie kinderen schenen op te blijven) de platen van een kostbaar boek tot mislukte knipsels.

Ik had nu geen andere konverzacie dan mevrouw, die me vooreerst ophelderde, dat de gebeurtenis, die, „al wat in de stad smaak had" verrukken zou, geen andere was, dan dat Henriette aanstaande Vrijdag op het dameskoncert een obligaat op de piano zou uitvoeren. De heer van der Hoogen had haar zo lang gebeden, en de direkte van het concert had er meneer Kegge zo zeer om lastig gevallen, en Henriette speelde ook zo uitmuntend, dat men niet langer had kunnen weigeren. Na deze medelingen begon ons gesprek te kwijnen, en wist ik niets beter te doen, dan haar af te vragen hoe 't haar in Holland beviel. Zij klaagde daarop steen en been. Het scheen hier te lande koud en nat te zijn; de mensen waren hier stijf en gierig, en altijd bij hun kinderen; de

Notes. wel zeer very instantly or urgently — om sla(a)g — to turn — ver-trouwe-lik confidential — om een kwartje for $\frac{1}{4}$ of a guilder — ver-mink- to maim, to deteriorate, to spoil — op-blijv- to stay up, to spend the late hours with the grown-up people — mis-lukk- to fail, to be a failure — gebeur-tenis event, occurrence — aanstaande Vrijdag next Friday — de direkte the directors — lastig vall-... om to trouble or importune... for... — uit-munt-end excellent(ly) — steen en been kla(a)g- (to complain (imploring) „stone and bone" i. e. all the dead and all the living elements of nature) to complain very sadly or very much.

kinderen hadden zoveel kleren aan 't lijf, en de huizen waren zo tochtig! Maar zij zelf was gelukkig altijd gezond, en de kinderen en Kegge ook, en ook de hondjes.

De heer Kegge kwam thuis en vertelde zoveel nieuws dat het blijkbaar was dat ie naar de sociëteit was geweest. Er kwam wijn binnen voor de dames, en er werd grog gemaakt voor de heren. De heer Kegge voegde zich bij de piano. Saartje kwam weer naar beneden en vertelde dat de oude mevrouw lust had om naar bed te gaan. Ik hield me daarop met haar bezig door samen de platen te bezien van een prachttuitgaaf van Lafontaine. Zij wist zo goed welke fabels door iedere plaat werden voorgesteld, en sprak het Frans zo goed uit, dat ik duidelijk bemerkte dat dit eenvoudig burgerdochtertje een zeer goede opvoeding had gehad, en misschien ruim zo goed geprofitteerd had, als ik van de schone brunette en haar tweejarig pensionaat verwachtten durfde.

Er werd nog een hele poos muziek gemaakt, en mevrouw Kegge sluimerde met haar hondjes in. Zij werd niet wakker voordat de charmante heer van der Hoogen weer op haar was toegelopen, zijn hoofd op de borst had laten vallen, en betuigd dat hij, meneer van der Hoogen, de eer had haar dienaar te wezen.

Hij maakte dezelfde plichtpleging voor de jonge dames, en begon nu aan meneer Kegge.

„Apropos” — zei ie — „goed dat ik er om denk. Er prezenteert zich eerstdaags een charmante gelegenheid om iets naar de West te verzenden. Een jong mens aan een van de buroos zal zich waarschijnlijk décideren er heen te gaan. Hier geen vooruitsichten voor iemand zonder familie; misschien daar nog een plaatsje als blankofficier; honorabele betrekking!”

Notes. uit-gaaf edition, publication — eenvoudig simple — plicht-pleging ceremony — vooruit-zicht-en (prospects in the future) hopes or chances of coming on — een plaatsje „a billet” — blank-officier „white officer” European overseer (of negro laborers or workers) (the word officier, which otherwise only has the meaning of: *military officer*, may be in this special term a deprivation of the English *overseer*) — betrekking situation.

„Vooral tegenwoordig!“ merkte de heer Kegge aan, „schoon 't bij ons beter is dan in Suriname. Daar zijn de blank-officiers geheel in verachting. Maar 't is dwaas, want zo in Suriname als in Demerary zijn de meeste direktours het zelf geweest.“

Henriette werd vuurrood op deze uitspraak. Welke gevolgtrekkingen kon van der Hoogen niet uit deze bekentenis opmaken! Maar de charmante heer van der Hoogen dacht misschien aan zijn eigen vader, die, zo als ik naderhand vernam, een lozjementhouder te Amsterdam was, en met wie ie dien ten gevolge niets meer had uit te staan dan dat ie nu en dan een wissel op hem trok.

Notes. tegenwoordig at present — vooral especially ver-acht-ing contempt — gevolg-trekk-ing conclusion — naderhand afterwards — lozjement-houder landlord of an (inferior) hotel — dienten gevolge on account of this (fact).

A YOUNG LADY'S TORMENT.

(from a third novel of Hildebrand (in which the author's own person does not play any part)).

MEISJESKWELLING.

Klaartje Donze zat in de zijkamer van meneer en mevrouw Vernooij in de vensterbank en maakte een schelkoord voor de aanstaande verjaardag van haar vader, en hief tussenbeide haar lief gezicht op, om 'es op de Hoogstraat te kijken, maar keerde het meestal teleurgesteld weer af tot haar werk.

Klaartje Donze was een frisse, vrolike, prettige Gelderse

Notes. aan-sta-ande being near at hand — ver-jaar-dag birthday — tussenbeide („between-both“) at times, now and then — 'es (eens) pnce, for a time — te-leur-stell- te disappoint.

deerne, van nog geen achttien jaar. Ze had bruin haar, in veel lange krullen langs haar wangen neervallende en voor 't overige in een zware vlecht op haar hoofd saamgestrengeld, een sneeuwwit voorhoofd, grote blauwe ogen met een heldere tinteling en vrijmoedige opslag, blozende wangen, en een mondje zo plezierig geplooid, dat men niet wist, wat men er liever van krijgen zou, een kus of een zoet woordje.

Klaartje Donze was buiten opgevoed, had als kind alle jaren het eerste groen gezien, kippen, eenden en goudvissen gevoerd, de kuifbal geslagen en, zolang ze een pantalon droeg, schrijlings op een hit gezeten. Ze kende alle soorten van bomen uit elkaar, en wist daarenboven wat ze waard waren. Ze kreeg alle jaren met Pasen een potlammetje en hield op de zolder meer dan twintig duiven die uit haar hand aten. Ze groette de knapen van het dorp niet als „mannen” of „vrienden”, maar als Jannen, Henken, Koerten of hoe ze mochten heten. Ze zag niet op tegen een beetje sneeuw of een beetje vorst en had honderdmaal in haar jonge leven in een regenbui zitten hengelen.

Klaartje Donze was sinds enige dagen bij oom en tante Vernooy te Rotterdam gelozjeerd. Ze was nog nooit in West-Nederland geweest en had zich machtig veel van het lozjeren in een stad als Holland's tweede koopstad voorgesteld. De donkere Hoogstraat was haar zeker vrijwat tegengevallen, en ook wist ze niet dat keien en klinkers zo vuil konden wezen, als die van Rotterdam bij slecht weer doorgaans zijn, wanneer het is (ik gebruik de uitdrukking van een lieve Rotterdamse zelf) als of het watersjokola' geregend heeft. Een paar malen was ze uit geweest. De brede

Notes. deerne lass, wench — strengel- to twine — tintel- to twinkle, sparkle — vrijmoedige opslag free and open glance — buiten without, on the country — kuif-bal („tuft-ball”) (feathered) tennisball — schrijlings „astraddle” like a gentleman rider — hit cad — potlammetje a pet lamb which you feed in your home — tegen... op-zie- („look up against”) to be afraid of — hengel- to angle — lozje(e)r- ¹ to spend a few days or weeks at a friend's, — ² to be lodged — vrijwat a good deal — tegen-vall- to be a disappointment — klinker paving-brick — doorgaans („through-going-ly”) generally, mostly.

Blaak met haar menigte van winkels, de Boompjes, en de vrolijke Wijnhaven met haar schijnbaar door elkaar gewarde schepen met kleurige wimpels en nommervlaggen, de deftige Leuvehaven, met haar statige huizen, bevielen haar nogal; maar het Nieuwe Werk vond ze de moeite niet waard een wandeling genoemd te worden. Het meest behaagde haar het ruime riviergezicht op het Hoofd; maar oom Vernooy, die het haar deed genieten, vond het er te winderig en moest er de rug aan toekeren, terwijl zij met een lachend gezicht de wind liet begaan, die de strikken van haar hoed deed plapperen tegen de luifel, en de tip van haar sjaal achter haar opdreef. Voor het overige liep zij met meer gerustheid achter de paarden in haar vaders stal, of onder de koeien op haar vaders weide, dan in het gedrang van een Rotterdamse straat, waar horen en zien haar verging van de menigte van overrijwagens, die ze meende dat het altijd opzettelijk op haar tenen gemunt hadden. Meer dan akelig vond ze het, wanneer (als in de Draaisteeg geschiedde) de grond zich plotseling voor haar voeten opende, of smerige pakhuisknechts met rollende vaten haar gedurig noopten de toevlucht te nemen tot een of andere stoep, en als er van ogenblik tot ogenblik iets uit de lucht werd neergelaten, dat *van onderen* scheen genoemd te worden.

Haar oom en tante meenden het zeer goed met Klaartje, en waren allerbeste, hartelike mensen, die haar met veel nadruk te lozjeren gevraagd hadden, bij gelegenheid dat zij haar ouders in de verleden zomer op een klein toertje naar

Notes. wimpel streamer, pendant — be-vall- to please, to be of one's taste — plapperen tegen de luifel dash against the (broad) brim — nogal tolerably — begaan la(a)t- to give free play to — horen en zien vergaat me („hearing and sight are going lost for me”) I am almost quite beaten deaf and blind (by the noise and bustle around me), I'm about to lose my „seven senses” — opzettelijk wilful(ly), designed(ly), on purpose — het gemunt hebb- op to have an intention against — smerig greasy, filthy — pak-huis warehouse — „van onderen”, (Go away there) *from below* is a usual phrase, by which laborers or porters address the passers by, when something heavy is about to be hoisted down into the street.

Kleef een bezoek hadden gegeven; maar ze namen juist niet veel deel aan de vermaken der stad. Klaartje had gehoord dat er te Rotterdam een schouwburg was, waar de Hollandse en de Franse acteurs uit den Haag beurtelings het toneel betraden, en niet minder dan drie concertzalen. Dien ten gevolge had ze zich voorgesteld dat deze etablissementen machtig veel tot haar genoegen zouden bijdragen en haar op een gans nieuwe wijze zouden vermaken. Meneer Vernooy was de goedhartigste koopman, die ooit op twee benen liep, en zijne even goedhartige vrouw hoorde nooit een boos of onaangenaam woord uit zijn mond; hij was altijd even zjoviaal en opgeruimd; maar 's-avonds, als ie zijn kantoor sloot, toog ie naar de sociëteit Amicitia en maakte daar zijn vaste partijtje; daarop kwam ie met slaan van tien en tuis, en was dan weer even goedhartig en zjoviaal als toen ie uitging; maar van schouwburg of concert was intussen niets gekomen.

Deze teleurstellingen maakten evenwel de lieve Clara niet neerslachtig. Ze bleef de haar eigene blijgeestigheid behouden, ofschoon ze nu en dan wel eens naar huis verlangde, al was het maar alleen om te weten of de duiven haar nog zouden kennen.

Nu zat ze in de vensterbank aan de donkere Hoogstraat, en dacht aan buiten, en keek dan weer eens naar de straat, en verwonderde zich over het aantal malen dat een lantarenvulder door de volksmenigte in het uitoefenen van zijn beroep werd gestoord. Het was omstreeks twaalf uren, en het koffiegoed stond op tafel.

Mevrouw Vernooy kwam binnen. Zij was een dikke dame van een feertig jaar met een rozerood gezicht en een belangrijke onderkin en die, als ze sprak, een rij zeer grote

Notes. schouw-burg theatre (a stately antiquated term) — bij-dra (a)g- to contribute — opgeruimd cheerful — toog *went*, past tense of the old medieval verb tie (h) — Germ. *ziehen*, to draw, to draw on, to proceed — een partijtje maken to have a little robber (at cards) — met slaan van tien en tuis on the stroke of ten o'clock — neerslachtig melancholy, dull („down-beaten”) — al was 't maar alleen if not for any other reason, only... — beroep profession, functions — goed subat. things — belang-rijk „important”, pretty large.

witte tanden ontblootta. Ze droeg een heel blonde toer onder haar muts, en was gekleed in een schotamerinossen japon met aanmerkelijke ruiten. Stilzwijgend zette ze haar sleutelmandje op tafel neer, en begon koffie te zetten.

„Nu Klaartje,” zei ze, terwijl ze water opgoot, „er is goed nieuws. We hebben een prettig vooruitsicht tegen overmorgen.”

„Tegen overmorgen, tante,” zei Klaartje, het schelkoord op de vensterbank neerwerpende en een vrolijk gezicht tonende.

„Ja,” antwoordde mevrouw Vernooij; „raad eens wat?”

„We gaan naar de komédie.”

„Nee kind! er is Vrijdag geen komedie.”

„Naar het concert!”

„Mis, mis!” zei tante, en bang dat er nog meer vermakelikheden van die soort in de weelderige verbeelding van haar nichtje op zouden komen, voegde ze er bij: „we gaan uit dinéren.”

„Uit dinéren,” hernam Klaartje, een weinig neergeslagen; „en bij wie?”

„Ja, dat is het punt! Bij wie?”

„Dat kan ik onmogelijk raden.”

„Nu; ik zal 't je dan maar zeggen; bij de familie Witse. Gerrit is evergekomen Nu, Klaartje, bloos maar zo niet.”

„Lieve tante, ik bloos in 't geheel niet,” zei Klaartje, opstaande en in de spiegel kijkende; „ik heb immers die man nooit in mijn leven gezien!”

„Dat's goed; maar je hebt genoeg van hem gehoord,”

Notes. aanmerkelijk considerable, pretty large — koffie sett- to make the coffee — mis! failed! not that! — ver-beeld-ing imagination — ik zal 't je dan maar zeggen I'll make up my mind and tell you (The idea of making up one's mind is expressed by the words dan maar. Litt. I'll „then only” tell you) — Nu, Klaartje, Why, Clare — bloos maar zo niet Don't blush like that. You may do without blushing. (The idea of doing without is conveyed by the word maar „only”) — Ik heb immers... niet gezien I have not seen..., have I? — dat's goed that's all right, I don't deny that, I don't say anything to the contrary.

hernam tante met een lachje: „en hij interesseert je *wel*.”

Klaartje liet tante praten, en nam haar schelkoord weer op.

Inderdaad, het was alles behalve een onwaarheid dat de lieve meid genoeg van de jonge Witze vernomen had. Mevrouw Vernooij was een goede vrouw, ik geloof dit reeds te hebben opgemerkt, maar die juist niet gebukt ging onder overmaat van verstand. Zij had volstrekt geen kinderen, schoon haar welvarend voorkomen de spotternij had uitgelokt dat ze er wel gehad, maar ze even als Saturnus, heidenser gedachtenisse, opgegeten had; en daar ze twee meiden hield, die nog daarenboven door een naaister, een werkster, en een oppasser ondersteund werden, was haar leven vrij gemakkelijk, liever nog: ze had niets te doen. Van lektuur hield ze juist niet bijzonder veel, behalve als ze ziek was, iets dat haar zelden gebeurde, en daar ze zich toch gaarne ergens mee vermaakte, had ze er haar zinnen op gezet te bestuderen, welke mensen te Rotterdam en elders alsoo geschikt waren om te samen in het huwelijk te treden. Veelal leidden deze berekeningen tot geen degelijk resultaat; maar nu, een mooi nichtje te lozjeren hebbende, kon ze niet nalaten haar in dit opzicht zo spekulatieve geest met deze bezig te houden, met het vaste voornemen de slotsom van haar overdenkingen indien mogelijk te verwezenliken. Na lang rondzoeken, reeds voordat Klaartje gekomen was, en na haar in gedachten meer dan tienmaal telkens met een andere bruidegom voor het altaar te hebben gebracht, was ze eindelijk stil blijven staan bij het denkbeeld dat de jonge student Witze een geschikte partij voor haar nichtje zijn

Notes. hij interesseert je *wel* he *does* interest you (that's a *fact*) — alles behalve *anything* but (the English phrase: *all but* is translated by zo goed als) — ver- ne(e)m- to learn, to hear — juist niet not *exactly*, ironically for: *not at all* — dat ze er wel gehad had; er means (some) *of them* — heidenser gedachtenisse *of* heathenish memory — liever nog or rather — welke mensen... alsoo geschikt waren which people *from different sides and corners* were fit... — veelal mostly — slot-som final conclusion — over-denking meditation — ver-wezen-lik- to realize — was stil blijven staan bij had stopped short at, had arrested her thought at — een geschikte partij a good match.

zou. Deze was een jaar of vijf ouder dan zij; zijn ouders bezaten een redelijk vermogen en behoorden daarenboven tot haar beste vrienden, waartoe hoofdzakelijk meewerkte dat er niemand in de ganse Erasmiaanse stad gevonden werd, die geduldiger en liefderijker de lofredenen op de knappe zoon aanhoorde dan meneer en mevrouw Vernoooy. Toen ze dit huwelijk dus bij haarzelf had vastgesteld, kon ze zich onmogelijk in de toekomst enig geluk voor Klaartje denken tenzij het werkelijk, eerst voor de burgerlike stand voltrokken, en vervolgens door haar lievelingspreker ingezegend was, en begon het ook langzamerhand tot de artikelen van Haar Ed. geloof te behoren dat het in de hemel aldus was besloten! Ze twijfelde er dan ook geen ogenblik aan of Gerrit zou tijdens het verblijf van Klaartje wel eens overkomen en pijnigde zich met te willen uitspeuren hoe deze overkomst des noods door te drijven zou zijn. Ongedachtig aan de woorden van haar grote tijdgenoot Napoleon Buonaparte (van wie ze, in 't voorbijgaan gezegd, nog niet volkomen geloofde dat ie werkelijk dood was), dat niets de harten zo zeer bevriest als de vurige geestdrift van andere, was ze begonnen om dagelijks op zeer ongepaste ogenblikken, uit een opene rede, de roem van de jongeling uit te meten, en gebruikte daartoe al de lofredenen, die ze uit de mond van meneer en mevrouw Witze had opgevangen; en daar deze met verwonderlike eenstemmigheid op het punt van Gerrit's knapheid neerkwamen en inhielden hoe werkzaam Gerrit was, en hoe verstandig Gerrit zich te Leiden onder de jongelui

Notes. een jaar of vijf *some five years, about five years* — be-zitt- to possess — hoofdzakelijk („head-sake-ly”) principal(ly), chief(ly) — „the Erasmian city” (*Desiderius Erasmus*, the very learned Dutchman, was born in Rotterdam towards the end of the 15th century) — burgerlike stand civil state — vol-trekk- to contract, to conclude — lieveling favorite — Haar Ed(ele's) that lady's — zij twijfelde... dan ook niet *no more indeed* did she doubt — tijdens during — des noods in case of need — gedachtig thought-ful — in 't voorbij-gaan gezegd („(it be)said in the passing by”, *by the bye* — uit een open rede of a sudden impulse — een-stemm-ig („one-vote-d”) unanimous(ly).

gedroeg, en hoe gezien Gerrit bij zijn professoren was, en hoe Gerrit in alle wetenschappen tuis was, kreeg de blijhartige Clara natuurlijk geen ander denkbeeld van de bewierookte jongeling dan dat van een ondraachelike pedant, een soort van wezen dat in haar ogen wel het alleronuitstaanbaarste aller kreaturen mocht geacht worden; reden waarom ze zich wel gewacht had naar het uiterlik van deze onmens te vragen, bij zich zelf vaststellende dat het niet anders kon of hij moest sprekend lijken op de bleke ondermeester van het dorp in haar vaders nabuurschap. Mevrouw Witze had de dwaasheid gehad, zonder Gerrits weten, daar ie zelfs niet vermoedde dat zijn goede mama dergelijke prullen bewaard had, afschriften te verspreiden van een paar versjes, die Gerrit op zijn twaalfde jaar gemaakt had en die natuurlijk middelmatig waren, maar, zoals verzen van kinderen meestal, in zulk een hoog ernstige toon geschreven en zo vol van dood en eeuwigheid, dat Klaartje, aan wie ze getoond waren, er in haar hart vrolik om gelachen had. Het vooruitzicht dus van met deze wonderman aan één tafel te zullen zitten, wond haar volstrekt niet tot die graad van opgetogenheid op, waar haar tante op gerekend had.

„Het zal zeker een heel feest zijn,” ging deze waardige dame voort, om Klaartje tot groter verrukking te nopen; „Gerrit is gepromoveerd.”

Notes. zich ge-dra(a)g- to behave — gezien „well seen”, in favor, in the „good books” — denk-beeld („thinking-image”) idea — pedant conceited (fellow) — on-uit-staan-baar („un-out-stand-able”) insupportable, unbearable — zich wel wacht- to avoid very carefully (doing) — uiterlik exterior, appearance, good or bad looks — on-mens „monster” — sprekend lijk- to be a perfect likeness of — ver-moed- suspect — af-schrift („off-writing”) copy — meest-al mostly — eeu-wig-heid eternity — op-wind- to pull up, to excite — op-ge-tog-en („drawn-up”) enthusiastic — een heel feest quite a festival — ver-ruk-k- to enrapture — promove(e)r- to promote, to take one's degree, to be made a doctor.

THE SPARK OF LIFE.

by M. P. Lindo.

EEN VONKJE.

Het is lauw, zoel weer. De zuidewind waait flauw, met afgebroken zuchten, en de zon straalt zacht en warm door die lichte wolkenlagen en het doorschijnende nevelfloers, die haar glans matigen. Het is alsof de koude geheel en al uit het veld geslagen was. De bomen hebben de schitterende rijp, hun winter-hofkostuum, van de dorre leden afgeschud; de ijskegels zijn tranend weggesmolten van de daken, de witte sneeuwtapijten, die door de noordwestewinden, ter ere van de grijze vorst van de winter, overal gespreid waren, zijn opgerold, en de beekjes en wateren, die in zijn tegenwoordigheid verstijfden en een deftig stilzwijgen bewaarden, zijn weer aan het kabbelen en het babbelen als vanouds.

Het is een verrukkelijk iets, de warme lucht in te ademen als men de deur uitkomt; het is een kostelik iets, te besfeffen, dat men nog een neus heeft, zonder met houten vingers daarnaar te moeten tasten. Ik trek mijn lichtste overjas aan, met een gevoel van weelde, dat ik in lang niet gekend heb, en stap de poort uit. Het doet er niet toe welke poort, en het komt er volstrekt niet op aan, waarheen ik ga, het is me volstrekt onverschillig of de wind me in het gezicht waait, of niet; integendeel, ik tart hem uit, ik zuig hem in en haal diep adem, en verbeeld me dat mijn longen eerst nu weer recht vrij werken, als de koledamp van de stad daar uit- en de vrije buitenlucht er weer inkomt.

Aldus genietende, slenter ik verder. Ik behoef niet als

Notes. floers crape, cover — matig- to temper — tra(a)n- (verb) to „tear“, to water — kabbel- to ripple — het doet er niet toe it does not matter (= het komter niet op aan) — uit-tart- to defy, to challenge — zich ver-beeld- to imagine, to fancy — slenter- to saunter, to walk at a slow pace.

een lokomotief vooruit te stomen, om warme voeten te krijgen, integendeel, ik laveer heen-en-weer over de weg, om de waterplassen te vermijden, met al de deftigheid van een Keulse aak op het IJ, en het is me recht aangenaam hier en daar de voet op een weke plaats te zetten, terwijl mijn tenen nog in de herinnering tintelen van de onzachte ontmoeting, gedurende de vorst, met kwaadaardige, ongevoelige, tot steen bevroren aardklompen, die nu slechts zachte kussens vormen, waarop mijn voet gaarne rust.

Al verder en verder. Wat is het doodstil buiten! Geen vee in de weiden, geen kikkers in de sloten, geen gezang van vogels in de bomen. Hier en daar een ekster op het bouwland of een traagvliegende kraai, — de lijkbidder van de winter, — en zelfs geen insectje op het pad en geen mug in de lucht. Er is iets indrukwekkends in deze stilte, en terwijl ik voortslenter, zou ik niet, — om ik weet niet hoeveel, — willen hebben, dat ze afgebroken werd. Het komt me haast als een onbeschaamde stoornis van de rust voor, als een dor takje van de bomen aan weerskanten van de laan (want ik ben een zijweg ingeslagen) door de zuchtende wind afgeknapt wordt en ritselend langs de stam naar beneden valt.

De weg slingert en kronkelt aanvallig; maar waarheen? Rechts is een brede sloot met een hoge doorneheg aan de overkant, met dicht beplante berken en esbomen daarachter. Links is weer een rij bomen, spichtige peppels, natuurlijk weer een sloot, en daarachter uitgestrekte weilanden, met plassen water, en afgeknotte wilgebomen, tot over de enkels in de modder, en hier en daar een skeletachtig hek, om een weide af te sluiten, en lange, rechte, zilveren waterlijnen in de tussenliggende sloten. In de verte is de kim beneveld, en ik ontwaar slechts ten halve een dorpskerk-

Notes. aak flatbottomed barge — ekster magpie — kraai crow — lijk-bidder, "corpse-inviter", undertaker, mute — indruk-wekkend ("impression-waking") imposing — ik zou niet willen hebben I should not wish — aan weerszijden van on both sides of — in- sla(a)g- to turn into — aanvallig charming(ly) — peppel (or populier) poplar — afgeknot pollard — tot over beyond (the ankles) upward.

toren en de daken van enige nederige woningen, met bomen daaromheen. Zo ver het oog reikt, is er mens noch vee te ontdekken.

Ik slenter verder. De hoge heg rechts blijft onafgebroken langs de weg lopen; links wordt echter het gezicht over de weilanden door elzestruiken belemmerd, die aan de overkant van de sloot groeien en peinzend hun takken over het modderige, stilstaande water laten hangen. De stilte en het gevoel van eenzaamheid zijn zo groot, dat ik onwillekeurig een ogenblik blijf staan, om naar het een of ander geluid, van mens of dier, te luisteren. — Ik hoor echter niets, — niets dan het zachte zuchten van de wind, en het fluisteren van de boomtakken, als ze zich lui heen en weer wiegen.

Waar leidt de weg toch heen? Hij is sinds lang niet begaan — of teminste niet druk bezocht, — want het voetpad aan weerskanten is reeds half met kort gras bedekt, en hoewel er oude sporen zijn van wielen en voerwerk op de morsige rijweg, is het duidelijk, dat sedert de dooi geen wagen of kar die weg gevolgd heeft.

Maar zie! mijn nieuwsgierigheid zal spoedig bevredigd worden. Ik ontdek een gaping in de doorneheg; onwillekeurig verhaast ik mijn schreden en sta voor het brede ijzeren hek van een onbewoond buitentje.

Dat het onbewoond zijn moet, zie ik met de eerste oogopslag. Want het ijzeren hek met zijn vroeger vergulde lansspitsen is van achteren met verweerde planken dichtgemaakt; de ketting van de bel is opgeknoot en hangt in roestige verveling boven het bereik van de voorbijgangers, en naast het hek, even boven de heg uitkijkende, is een

Notes. nederig low — ont-dekk- discover — els alder — be-lemmer- (from lam lame) to hinder, to impede — een-zaam („one-some") lonely — on-wille-keur-ig („un-wil-choice-y") unwillful(ly), involuntarily — Waar leidt de weg toch heen? whither does the way lead, *I wonder*? (*I wonder* is translated by *toch*) — be-zoek („be-seek") to visit — voer-werk work of transporting — be-vred-ig- (from vred(e) *peace*) to pacify, to appease, to satisfy — buiten (abbreviation of buitenplaats) *country-seat*, *villa* — ver-weerd weatherbeaten — ver-vel-ing annoyance.

plank gespijkerd, met dat onuitblijvende opschrift van al onze aardse woningen: „te huur of te koop“, in sombere, afdruipeude, zwarte letters, op wat vroeger een witte grond geweest is, te lezen. Ik kan van het huis zelf niets zien dan het dak, met vanouds vergulde weerhaan, die nu stijfhoofdig de Natuur tot een leugenaarster wil maken, en noordewind aanwijst. De rode pannen van het dak zijn gedeeltelik al met mos begroeid, en een enkel luikloos zolder-raam staart met zijn dof geworden glas als een blind oog over het hek heen. Mijn belangstelling wordt opgewekt; waarom weet ik niet, tenzij al wat onbekend is die uitwerking heeft, en ik gevoel een onweestaarbare lust om erbinnen te komen, het huis op te nemen, door de verlaten tuinen te wandelen en rond te slenteren, en door de vensters in de eenzame kamers te gluren, die ik me alleen nog door nijldige ratten en ritselende muizen, achter de verkleurde behangsels, bewoond voorstel. Maar het hek is gesloten en de heg is dicht en hoog; ik zoek tevergeefs naar een ingang. Ik loop verder, tot de weg en de heg een draai nemen, en blijf daar staan, om te beproeven het huis van terzijde te zien. Dit gelukt niet, want het plantsoen is dicht en alleen het dak en de stijfhoofdige weerhaan zijn zichtbaar door de takken van de bomen. Maar er is nog iets verder een gat in de heg, en de sloot is droog, en als ik de hoed afneem en me buk, kan ik er best doorheen komen. (De grijnzende waarschuwing, „hier liggen voetangels en klemmen“ door wind en weer verbleekt schrikt me niet af.) Al tref ik op die eenzame plek mensen aan, ze zullen me niet houden voor een dief of een stropser — ik moet ook stellig het buitentje zien! — wie weet of ik het niet voor een prijsje

Notes. on-uit-blijv-*end* („not staying out or away“) never-missing, unavoidable — gedeelte-lik partial(ly) — belang-stell-ing interest, inquisitiveness, curiosity — tenzij if not, unless — glu(u)r- to peep, have a look — be-hang-sel (hangings,) wallpaper — zich voor-stell- (= zich verbeeld-) to imagine, to fancy — te ver-geefs in vain — voetangels en klemmen mantraps and springguns — af-schrik- to deter — Al... ik *even* if I... — ströp-er poacher — voor een prijsje (or een prikje) dirtcheap, a bargain.

kan huren voor de zomermaanden? Aangename beelden van een optrekje buiten doorkruisen mijn brein: ik laat de teugels aan mijn verbeeldingskracht, geef me zelf, om zo te zeggen, de sporen en sta een ogenblik later in de tuin, half geschrikt over het geraas dat ik gemaakt heb met door de heg te komen.

Was het al stil en eenzaam op de weg, de stilte en eenzaamheid hier zijn nog eens zo treffend. De slingerende paden vóór me zijn week en papperig en glibberig, groen uitgeslagen, zonder voetsporen en kil. Er is dicht kreupelhout tegen de heg geplant en sombere groepen van magere dennen en spookachtige berken, met bleke, witte bast, en van hulststruiken, met verrottende rode beziën, wisselen elkander af. Ik sta een ogenblik besluiteloos en sla daarop een pad in, dat, naar ik me verbeeld, me het eerst naar het huis zal brengen. Enige dorre bladeren van een hoop in het midden van het pad, worden door mijn onverwachte nadering, — of door de wind, — opgejaagd en vluchten, angstig ritselende, over de vochtige grond voor me uit, totdat ze zich op modderige plekken zenuwachtig platdrukken en me in stilte laten voorbijgaan.

Daar is eindelijk het huis, of liever het lijk van het huis.

De witte muren, de bleke wangen, met de gele tint van verval en verwaarlozing overdekt; de deuren en vensters als ogen in de doodalaap vastgesloten; de vermoltende leden van de stoep, uit hun verband geraakt en gebarsten; de goten scheefhangende, en de regenpijp schuins uit elkaar geraakt, en op een onnozele, hulpeloze wijze gapende en kwijlende.

Er zijn bloembedden vóór enkele ramen, met zwartbevroren, rode maandrozen en andere planten; de kamperfoelie kruipt onopgebonden en verward neerhangend, als

Notes. aangenaam agreeable — optrekje a (small) dwelling-place on the country, which is leased for summer — geraas noise — nog eens zo twice as much — glibberig slippery — uit-geslagen overgrown — hulst holly — nader- to approach — voor me uit on before me — of liever or rather — ver-molt- to moulder — verband connection, joints (from bind- to bind) — onnozel imbecile, silly — kamperfoelie caprifolium.

ongevlochten haartressen over de ongestuvrijde ingang, de gespleten pannen zijn van het dak afgewaaid, en de brokken liggen nog op de stoep. In mijn verbeelding zie ik de sijpelende waterplassen op zolder, in gele vlekken op de plafonds daarbeneden doorschemerend, en de salpeter-kristallen tegen de muren.

Er is iets onbeschrijfelijk pijnliks voor mij in dergelijke tekens van verval. Wij weten wel, dat wij geen eeuwige woningen hier oprichten; — maar een plek van onze schone aarde, waar eens gezelligheid en vreugde geheerst heeft, en die nu eenzaam en verlaten daar staat, heeft iets van een open graf, dat, mij teminste, altijd diep treft.

Waar zijn de vroegere bewoners van het huis? — Waren het rijke lieden, die, het stille buitenleven moede, nu de drukke stad bewonen en, als uitgevlogen vlinders, het lege huisje achterlieten? — Waren het jonge mensen naar verandering hakende, — of een bejaard paar, dat nu nog rustiger ligt dan zelfs hier buiten? — Ik verdiep me in allerlei gissingen, en vermaak me met allerlei verbeeldingen, en slenter zodoende voort, met mijn stok diepe ronde gaten borende in de kleverige randen langs de paden, totdat ik de hoek van het huis omsla.

Ha! daar zijn tekens van mensen. Een groene oase te midden der woestijn. Een klein bloembed, pas opgemaakt en waaruit de krokusjes de bonte hoofden verheffen en zich in de zonnestralen koesteren. Er zijn ook kleine voetstappen, als van een kind, in het rond, en het bedje is ruw en onhandig opgeharkt, en hier en daar staan takjes van groene dennen tussen de bloemen; — daar heeft een kind gespeeld, op dit eenzaam plekje, en het werk van zijn kleine handen is aangenaam en vrolijk te zien.

Het heeft mij ook, — tot het geluk van mijn lezers, — uit mijn sombere mijmeringen opgewekt, en ik stap door,

Notes. *gastvrij* not „guest-free” but hospitable, from the old verb *far-* to love (Cp. Eng. *friend* and the adj. *f(r)ond* of) — *der-gelijc* similar, the like — *het st. b moede* tired of the... — *ha(a)k-naar* to long for — *ver-diep-* (to „for-deep”) to plunge — *zo-doende* („so-doing”) in that way — *woest-ijn* desert — *on-hand-ig* („un-hand-y”) awkward(ly).

tot ik achter het huis kom, van waar eene rechte laan naar een wit hekje voert en uitkomt op een landweg, waar ik eene kleine boerewoning zie liggen. Ik volg de laan, maak het hekje dat slechts met een stuk halfverrot touw dichtgebonden is, open, en word aangegaapt door een stevige boerin, die in de deur van het huisje op een prozaise wijze aard-appels zit te schillen.

„Vrouwtje,” zei ik, „aan wie behoort dit buitentje?”

„Wil meneer het misschien kopen of huren?” was het antwoord.

„Misschien. Maar wie heeft daar het laatst gewoond?”

„Wel wie anders dan de oue juffrouw!”

„En wie was de oue juffrouw?”

„Dezelfde, die, met Juni wordt het een jaar, gestorven en begraven is.”

„Maar heeft ze geen kinderen, — ik meen neven of nichtjes, hier achtergelaten?” vroeg ik terwijl mijn gedachten nog met het bloembetje bezig waren.

„Nee, meneer! De plaats hoort nu aan haar broer in de Oost; het is voor een prikje te koop of te huur. Maar niemand wil er aan; want het is een vochtig nest. — Ik mag ook wel lijden voor mijn arm kind, dat het lang leeg blijft!”

„Hoezo?” vroeg ik.

„Meneer,” hernam de goede vrouw, met beide ellebogen op de knieën steunende, met een halfgeschilde aardappel in de linkerhand en het mes in de rechter: „de juffer was een raar mens. De dokter zei, dat ze menseschuw was, omdat ze nooit uitging en niemand bij haar kwam dan de dominé, en ze zat de hele dag, als het mooi weer was, in haar grote stoel in de tuin, met de meid achter haar, en deed niets dan naar de bloemen kijken, en ze had niet eens een kat bij zich — en als het 's-winters was, zat ze in de kamer bij de bloememand, en keek uren achtereen daarnaar, en was altijd blij als de knop uitkwam en al bitter boos

Notes. a a n - g a a p - to gape into the face, to stare at (with open mouth) — a a r d - a p p e l („earth-apple”) potato — n i e - m a n d w i l e r a a n n o b o d y l i k e s t o p u t h i m s e l f t o i t, t o t a k e i t f o r h i m s e l f — i k m a g . . . l i j d e n I c o u l d l i k e, I h a v e n o o b j e c t i o n — d o m i n é p a r s o n, c l e r g y m a n — a c h t e r - e e n (or a c h t e r e l k a a r) at a stretch.

als zo'n onnozele plant doodging. Maar het liefste plekje van alle voor haar was aan de gindse kant van het huis, naar het zuiden toe, en daar had ze altijd haar vaste plaats, en daar zat ze altijd, zolang de zon scheen, — en was alleen ontevreden als de tuinman, terwijl ze er was, kwam werken; — want menseschuw was ze, als een wild konijn, dat is zeker, — 't was soms net of 't haar in het hoofd scheelde, meneer. Zo gebeurde het eens, dat mijn ongelukkig kind, want het is een meisje, meneer, dat nu al acht jaren oud en doofstom geboren is en een arm sukkeltje is en blijft, meneer, daar in de tuin was gekomen, en of de meid en de juffer al riepen, meneer, dáár bleef het, om reden, meneer, dat het niet kon horen, dat gezeid was, dat het weg zou gaan, en de meid, meneer, die liep er op toe en schudde het bij de arm en gaf het een klap, — en toen schoot ik juist bijtijds toe, en nam mijn kind op, en lei het uit aan de meid en de juffer, dat het schande was zo'n arm, onnozel schepseltje te mishandelen; — want ik was niet bang voor haar, meneer, en zei 'er geducht de waarheid. En toen de oue dame vernam dat mijn ongelukkig kind, meneer, doofstom was, en praten noch horen kon, noch iets leren, zei ze niet veel, maar alleen, dat het kind maar vrij in de tuin moest komen spelen, wanneer het wou. En zo gebeurde het dat de kleine meid alledag daarnaartoe ging, meneer, en de oue juffer kreeg langzamerhand zinnigheid in het schepseltje, mogelijk omdat het zo hulpeloos was, en haar niet door praten kon vervelen, — en ze leerde het kind zelf bloemen poten en opbinden, en gaf het kind allerlei mooie prenten, die de meid voor haar uit de stad moest brengen, als ze er heen ging, en het kind, dat lastig en knorrig geweest was van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, werd nu zo zoet en zo lief, dat het een plezier is, —

Notes. dood-gaa- („to go dead" comp. to go mad) to die — naar... toe towards — tevreden contented, satisfied, pleased — of... al though... ever so much; in spite of... 's (doing) — weg gaa- to go away — bij-tijd-s in time, in the nick of time — uit-legg- to explain — mis-handel- to maltreat — zinnigheid dialectical for zin pleasure, fancy, liking, desire — allerlei all sorts of.

en het was een zwaar verlies voor haar, toen de oue, menseschuwe juffer stierf, en we konden het schepseltje niet aan het verstand brengen, dat het niet weer in huis of in de tuin bij haar komen moest, — en altijd door is het kind bezig met het bloembed, op de lievelingsplek van de oue juffer, in orde te honden, net alsof ze er nog was, — en is altijd weltevreden en vrolik als ze in de tuin mag peuteren, — en daarom, meneer, hoop ik, dat de plaats lang nog leeg zal blijven."

Ik wandel langzaam huiswaarts door de stille natuur en met een geheel andere indruk van het verlaten huis dan ik eerst had gekregen: — het komt me nóch zo woest, nóch zo eenzaam voor: het is voor mij onafscheidelik geworden van het aandoenlike beeld van de ziekelike, mensenschuw genoemde juffer en van het hulpeloze kind, dat een laatste vonk van schone liefde opgewekt had, die uit het hart van de oude dame in dat van het ongelukkige wichtje teruggekaatst was, en dáár niet uitsterft, maar voortbrandt en voortameult en glinstert en gloeit met onverminderde kracht, en van hart tot hart, van mens tot mens elektrics overspringt, terwijl het dor gebeente in het graf vermolmt.

Gelukkig alle, die zich bewust zijn een dergelijk vonkje in hun verlaten woningen eens te hebben doen ontbranden!

Notes. aan 't verstand breng(en) to make... understand — peuter- to be stirring and doing — aandoenlik affecting, moving — wicht little child or creature — bewust (from we(e)t-, wit- to know (*wot*)) conscious — ont-brand- („un-burn") to catch fire, to gleam. .

HOW TO WRITE A LETTER TO HIM.

by H. Conscience ¹⁾.

Op een heldere herfstdag verliet Trien met huppelende tred het dorp om zich huiswaarts te begeven; haar gezicht, door een zoete glimlach verhelderd, verried blijdschap en vrolike

¹⁾ The Flemish-Dutch of this author has been transposed here into ordinary Dutch.

haast; licht gingen haar stappen door het mulle zand van de weg en bij pozen stegen er enige onverstaanbare klanken uit haar hijgende borst, alsof ze tot zichzelf sprak — in de ene hand hield ze twee grote vellen schrijfpapier, in de andere een pasvermaakte pen en een flesje met inkt, dat haar door de koster was verschaft.

Onderweg ontmoette ze de mooie Kaat van de klompemaker, die al zingende, met een maat klaver op het hoofd, uit een zijweg trad en haar vriendin staande hield met de vraag:

„He, Trien, waar loop je naar toe met dat papier? Wat heb je een haast; er is immers geen brand? — Vertel 'es, hoe gaat het al zo met julli Jan, he?”

„Met onze Jan, zeg je?” antwoordde Trien. „Kaatjelijef, dat weet de lieve Heer. Sedert ie vertrokken is, hebben we maar drie keren tijding van hem gehad, dat ie gezond was. Nu is het al zes maanden geleden, dat een kameraad uit Turnhout in de *Kroon* een boodschap voor ons heeft afgegeven; maar het moet niet heel makkelik zijn, want hij ligt ergens boven Maastricht, en er komen toch alle dagen geen kennissen van zo ver naar deze kant.”

„Zoo, kan ie dan niet schrijven, Trien.”

„Hij kon het teminste vroeger wel; want toen we klein waren en samen bij de koster school gingen, toen heeft ie nog een prijs gehad voor het schrijven. Maar nu zal ie 't wel vergeten zijn, net zo als ik.”

„En wat ga je dan met dat papier doen?”

„Ja zie je, Kaat, sedert twee maanden heb ik mijn oude schrijfschrift weer uit de kist gehaald en ben weer schrijven gaan leren. Nu ga ik 'es zien, of ik geen brief bij elkaar kan krijgen. Of het gaan zal, dat weet ik niet. Heb jij wel 'es van je leven een brief geschreven?”

„Nee, maar ik heb er al heel veel horen voorlezen; want

Notes. mul thick, rough, dusty — ver-ma(a)k-to mend (a pen) — klaver clover — hoe gaat het al zo met... what does... do now —, he? I say! why! — geleden ago — boodschap (from bode) message, word — verkeerd wrong — kennis ¹knowledge, ²acquaintance — teminste at least — zal wel will, I guess,... net zo just so — voor-le(e)z-to read aloud (to someone).

m'n broer Dries, die in de stad woont, schrijft ons bijna iedere drie maanden."

"En hoe is nu zo'n brief? Wat staat er in? Is het net zo, of ze tegen je kwamen praten?"

"O nee, Trien, helemaal niet. Het is wát mooi! Allemaal met complimenten en grote woorden, die je bijna niet kunt verstaan."

"Chut, Kaat, hoe zal ik 'et dan klaren! Maar als ik nu bij voorbeeld zó maar 'es schreef: „Jan, we zitten in ongerustheid, omdat we niet weten of je gezond bent. Je moet maar 'es gauw bericht zenden, want je moeder zal er ziek van worden — en zo door — dat zal ie toch ook wel verstaan?"

"Maar sukkel, dat is geen brief. Zo spreken alle mensen, of ze wat geleerd hebben of niet. Hoor 'es even hier! Kijk, het begint altijd zo: — Zeergeeerde ouders, ik neem al bevend de pen in de hand, om, om . . . om — daar kan ik nu niet meer opkomen!"

"Om te schrijven!"

"Zo, weet jij het beter dan ik? Je houdt me voor de mal; dat is heel lelik van je, Trien."

"Maar, Kaat, waar heb je dan toch je hersens? Als je broer de pen in de hand neemt, dan zal het toch zeker niet zijn om een boterham te snijden. Ik moet er om lachen, dat je zo onnozel bent. Maar zeg, ik begrijp dit niet, waarom je broer Dries altijd beeft, als ie een brief moet beginnen. Hij *kan* zeker niet goed schrijven wel? 't Wordt er anders niet beter op; want iemand, die beeft, schrijft nog zoveel slechter."

Notes. hoe is nu . . . ? what is it like, *now* — helemaal niet not *at all* — wát mooi so nice! — allemaal the whole thing, the whole lot — Chut (depravation of God God) Lor! — bij voor-beeld for instance (voor-beeld „fore-image" *example*) — maar 'es gauw *only just* . . . , soon — bericht notice, intelligence, word — wat=something — 'es even just for a moment — ik kan er niet op komen („I cannot come on to it") I cannot call to mind — voor de mal (or voor de gek, zo't) houd- to make a fool of — 't wordt er *anders* niet beter op. *But indeed*, this is no change for the good.

„Nee nee, dat is de zaak niet; maar Dries gaat zo'n beetje z'n gangetjes in de stad; en hij vraagt altijd om geld, en daarom beeft ie, want vader is zo boos! Maar zeg 'es, Trien, hoe is het met julli koe?”

„Nu, tamelik goed. Hij heeft anders wat uitgestaan, de stakker. Maar nu is ie al de hele tijd door aan de spurrie en hij begint groot te worden. Het kalf hebben we verkocht aan een boer uit Wechel-ter-Zande. Het was een bonte, och zo'n lief beestje.”

Gedurende deze laatste woorden hadden de beide meisjes zich reeds enige schreden van elkander verwijderd.

„Nu, wel tuis, Trien,” riep Kaat, haar gang hernemende. „Zie, dat je 't klaar speelt met je brief en doe veel komplimenten van ons aan Jan.”

„Tot Zondag na de hoogmis; 'k zal je dan wel weten te zeggen, hoe 't gegaan is. Goeiendag aan je zuster....”

De stem van Kaat galmde reeds achter de mastbomen: zij zong op een vrolike wijs en in heldere tonen het refrein van een bekend Meilied.

Trien bleef dromend staan, totdat de mooie stem van haar vriendin achter het geboomte was weggestorven. Toen sprong ze half dansend half lopend de laan door en bereikte weldra haar woning.

Hier zaten de beide weduwen bij de tafel met ongeduld op Trien te wachten. De oude grootvader, die aan een verkoudheid leed, lag te bed in de alkoof en stak zijn hoofd tussen de gordijnen vooruit, om teminste met oog en oor tegenwoordig te kunnen zijn bij het grote werk, dat men ging ondernemen.

Zodra het meisje zich op de drempel vertoonde, pakten de vrouwen in alle haast de voorwerpen samen, die op de

Notes. Hij gaat z'n gangetjes has his ways (of rambling, drinking etc.) — uit-sta(a)- to suffer, to go through — stakker poor thing! — spurrie spurry, spurgula — verwijder- remove; zich verw. to withdraw, to retire 't klaar spe(e)l- to bring about, to succeed — hoogmis Highmass — Goeiendag in st. of goede(n)-dag good day! — refrein (French) burden — verkoudheid cold (in one's head) (adj. verkouden) — tegenwoordig present (opposition to afwezig, absent).

tafel lagen en veegden hem daarna met hun schorten schoon.

„Kom hier, Trien,” zei de moeder van Jan, „kom op de stoel van grootvader zitten; hij is veel gemakkelijker.”

Het meisje nam stilzwijgend plaats bij de tafel, lei de vellen papier daarop neer en stak in dromerij de punt van haar pen tussen haar lippen.

Ondertussen zagen de vrouwen en de grootvader het peinzende meisje met een uiterste nieuwsgierigheid aan. Het kleine broertje was met de twee armen op de tafel komen liggen en staarde haar in mond en ogen om af te gluren wat ze met de pen zou doen.

Maar Trien stond even stilzwijgend op, nam een koffiekopje uit de kast, goot de inkt uit het flesje er in en ging toen weer bij de tafel zitten, waar ze het papier wel tienmaal om en om draaide.

Eindelijk duwde ze de pen in de inkt en zette zich in postuur of ze ging schrijven. Na een ogenblik hief ze het hoofd op en zei: „Nu, komaan, zeg nu maar op, wat ik moet schrijven?”

De beide weduwen zagen elkander vragend aan en keken meteen naar de zieke grootvader, die de hals ver buiten zijn gordijnen had gestoken en het oog op de hand van Trien gevestigd hield.

„Wel, schrijf, dat we allemaal gezond zijn,” zei de grijsaard hoestend, „zo begint een brief immers altijd.”

Het meisje merkte met een spijtige glimlach aan: „Nu, dat is ook iets! Dat we allemaal gezond zijn — En U ligt daar ziek te bed, sedert veertien dagen!”

„Nu, dat kun je dan aan 't eind van de brief immers toch wel zeggen, Trien?”

„Nee, meiske, kijk, weet je wat je doet?” zei de moeder van Jan. „Begin maar 'es met te vragen, hoe het met zijn gezondheid gaat en als dat er staat, zullen we er zo zoetjes aan wel wat bij doen.”

Notes. *wel tienmaal as much as ten times, no less than 10 t.* — *meteen at the same time* — *vestig* (from *vast* firm) to fix — *Nu, dat is ook iets!* Why, that's something (nice too!) — *zoetjes aan* („sweetly on”) slowly on.

„Nee, kind,” zei de andere weduwe, „schrijf eerst, dat je de pen in de hand neemt om te vernemen naar de staat van z'n gezondheid. Zo begon de brief van Peer-Jans-Tist ook, die ik gisteren bij de grutter heb horen voorlezen.”

„Ja wel, dat zegt Kaat van de klompemaker ook, maar ik doe het toch niet, want het is veel te kinderachtig,” sprak het meisje met ongeduld. „Jan zal toch vanzelf wel weten, dat ik met m'n voeten niet kan schrijven.”

„Zet maar eerst z'n naam bovenop het papier.”

„Welke naam? *Braems?*”

„Volstrekt niet — *Jan!*”

„U hebt gelijk, vader,” antwoordde het meisje. „Ga weg, Pauwtje; doe je armen van de tafel. En U, moeder, gaat U wat achteruit zitten. Anders stoot U me zeker.”

Zij bracht de pen op het papier, en, terwijl ze naar de plaats zocht, waar ze schrijven zou, spelde ze met stille stem de naam van de afwezige vriend.

De moeder van Jan stond op eens recht en greep de hand van het meisje, terwijl ze zei: „Wacht 'es even, Trien. Dunkt je niet, dat Jan alleen niet goed is? Zo kort afgebeten! Er zou iets bij moeten. Zou je niet beter doen met te zetten *beminde zoon* of *kindlief?*”

Trien hoorde deze woorden bijna niet; ze was bezig met het papier af te likken — en riep half boos:

„Kijk, dat komt er nu van! Een grote klad op het papier! En er helpt geen likken aan; het gaat er toch niet uit — Ik zal het andere vel maar nemen.”

„Nu maar, Trien, wat zeg je er van? *Beminde zoon*, dat is immers veel mooier?”

„Nee, dat wil ik ook niet zetten,” morde Trien spijtig. „Kan ik nu aan Jan gaan schrijven, alsof ik z'n moeder was?”

Notes. grutter meal-man, cornchandler — dunkt (*im-personal verb*) (me) thinks — dat komt er nu van that's the result now — klad (or vlek) splot, blot.

TRAVELLING BY TRAIN.

by S. Gorter.

SPOORWEGREIZEN.

Het is een eigenaardig genot, in een sneltrein gezeten, urenlang voort te stuiven, landstreken en provinciën door; steden en dorpen, waar de huizen door de tocht van uw vliegende trein een halve slag schijnen voort te draaien, voorbij; over dalen heen, waar in groene diepten de ploegende mannen en grazende kudde tot een andere wereld schijnen te behoren; door heuvelen en rotsen, die „doorboord een open heirbaan laten”. ’t Is een genot, in het rammelend stoten van de trein de maatslag te horen van een wilde marsj; en, als in de donkere nacht nu en dan een grillig verlichte rookwolk uw raam voorbijdwarrelt en gij in de verte de rosse gloed ontwaart van fabriek of ijzeroven, u te verbeelden dat een snuivend spookpaard op die muziek met u voortgaloppeert door de wolken. Aan dat genot paart zich het gemak, dat de trein u biedt. Gij hebt ruimte voor uw knieën, een plaats voor uw hoed; allerlei uitwassen in het bekleedsel van de wagen geven steun aan rug, zijde en ellebogen en, mits uw reisgenoot en buurman niet tot die mensen behoort, waarvan de omvang alle berekening in verlegenheid brengt, ruimte genoeg. Maar dat gemak en dat genot geven nog niet de bouwstoffen voor een reisverhaal. Aan uw reisgenoten in de trein, dit komt er bij, hebt gij in den regel niet veel. De gezelligheid gaat de wereld uit, mijn waarde! Stoomgefluit en

Notes. „doorboord een open heirbaan laten” (poet.) „are pierced through and leave an open road” — dwarrel- to whirl — uit-was excrescence — mits provided, that — waarvan de omvang alle berekening in verlegenheid brengt the bulk of which puzzles (or deludes) any measuring or calculating — aan... hebb- to be served or helped or assisted or comforted by... — gezellig cosy, snug.

raderknarsen hebben deze goede engel verschrikt. Ontvingt gij in vroeger dagen een vriend, dan had ie zólang ter wille van uw vriendschap in trekschuit of hortende diligence gezeten; hem stonden bij zijn vertrek zóveel uren van ongekende verveling en ontbering te wachten, dat zijn hart door het brengen van offers, het uwe door erkentelijkheid reeds bij voorbaat vertederd en voor het kweken van de gevoelens der edelste vriendschap bereid was. Zij voelde zich in een veilige haven. Recht gemakkelijk liet gij u samen neder. Gij wist niet beter, of gij zoudt enige dagen voor gezelligheid en vriendschap leven met uw ganse hart. Over heengaan spreken, eer uw vriend met u een zak zout gegeten had — gij zoudt het een slag in het aangezicht van uw huisgenoten geacht hebben.

Kom daar nu eens om! Een telegram meldt u, dat een van uw *kennissen* — wie heeft noch tijd om *vrienden* te winnen? — u bezoeken zal. Hij komt met boot of trein van 12.21, meldt zijn bericht. Het eerste nu, dat deze koude boodschap doet, is u beroven van een recht: het recht op het genot van een vriend te *verwachten*. Vroeger kwamen ze op als rozige morgenwolken en het genoeg hen te zien naderen was bijna zo groot als dat van hun bezit; tans vallen ze uit de lucht als donderstenen. Het tweede is, dat ze uw vrouw in ontsteltenis, het huisbestuur in de war, keuken en kamer vol van haastige toeberidselen maken — waarvoor? voor niets; voor wie? voor een vlegel, een ondankbare. Nauweliks is ie binnen de muren of de wekeling klaagt, dat de trein 3 minuten te laat was of dat het woei.

Nauweliks is ie gezeten of hij haalt zijn uurwerk uit en vraagt of de eerstvolgende boot niet om 8 uur dertien gaat, en geeft een onbeleefde twijfel te kennen omtrent de juistheid van de tijd op uw pendule. Uit oude gewoonte doet

Notes. ter wille van for the sake of — te wachten sta(a)- to be expected, to be in the prospect or vista — ont-be(e)r- to want, to be in want — bij voor-baat (or voorraad) in advance — erkentelik thankful — of but that — kom daar nu 'es om! could you find anything like this now? — ont-stell- to frighten — be-stuur- to administer, subst. administration — in de war deranged, out of order — be-leefd polite, civil.

gij uw interessante vragen omtrent de overtocht, die zo geleidelik een gesprek opzetten; maar wat ligt er in het „goed!” dat zij tot antwoord krijgt, anders dan eene wereld van verwondering over uw naliveteit, om nog te vragen naar de merkwaardigheden, bezwaren en gevaren door een klok bij haar dageliks loop ontmoet! Uw vrouw is op het horen van het „3 uur dertien” de schrik om het hart geelagen; ze had gerekend op drie uur voor het middagmaal, waarvoor de extra-orders juist begonnen uitgevoerd te worden; ze had reeds het bed voor de gast gespreid... daar komt dat onbeschaamde treinuur 3 dertien al haar gastvrijheid bespotten. Aan blijven kan uw gast niet denken! — Weet zij dan niet, dat de zonen van dit geslacht als masjines werken? zó veel slagen per minuut; ieder uur stilstand zó veel aan arbeidsloon, zó veel aan onderhoud, zó veel en een half aan renteverlies... Neen, uw gast moet weg. Klaassen wacht hem met het dinee, Roberts wil ie nog spreken over Dinges en met de trein van achten moet ie nog naar Den Haag. De rampzalige! Meent ie het, als ie bij het heengaan, na een halfuur lang met u over de tijd getwist en tot opstaan gedreven te hebben, u dankt voor de aangename uren? Meent zij het, als zij iets dergelijks mompelt? In het ene geval zijt zij botteriken, in het andere huichelaars.

Maar ik sla door. Aan uw reisgenoten op een trein, zei ik, geloof ik, hebt zij in den regel niet veel. Wat heeft het stukgoed met het stukgoed te doen. Ligt het aan mij, of is er enige grond voor de bewering dat er een spoorwegreizigers-tiepe bestaat, dat door laatzunkendheid,

Notes. naief simple. silly — merk-waardig („mark-worthy”) merkwaardig — uitvoer- to execute — onderhoud- to entertain, to keep (in repair or order); subst. sustenance, keeping (i. r. o. o.) — ramp-zalig calamitous, wretched — meent ie het? does he mean it, is he in earnest? — botterik stupid fellow (in the *southern* dialects this same word has the meaning of *clownish*, *impolite* and *unmannerly*) — door-sla(a)- to rave, to talk on stupidly — in den regel („in the rule”) as a rule, commonly, mostly — stukgoed (parcel of) piece-goods — het ligt aan it lies in...; ... is to be blamed — laatdunkend haughty, proud.

geblazeerd stilzwijgen, konde onverschilligheid en winderige onbeschaamdheid de gezelligste praatvaar noodzaakt zijn voelhorens verschrikt in te trekken? Een feit is toch, dat er trekschuitaardigheden hebben gebloeid, — al was het dan ook maar de bloei van een niet zeer edele plant, — maar wie hoorde ooit van spoorweg-geestigheid? Wie waagt zich dan ook aan de hachelijke kans om, na eerst een welwillend luisteraar gevonden, daarna op kunstig-ongedwongen wijze het terrein voor zijn vertelling geëffend en de baan gebroken te hebben, zijn hoorder bij een of ander stationnetje te verliezen juist op het ogenblik, dat de klap van de vuurpijl komen moet?

En wat het landschap betreft, gij ziet er iets van uit de raampjes van uw wagen, het is waar, doch juist zoveel om u nieuwsgierig en belangstellend te maken en niet meer. Die donkere lanen, die u in hun schaduwrijke diepte één blik lieten slaan; dat dal, waarin gij zoudt willen mijmeren; gindse heuvelenrij die tot klimmen uitlokt, tot klimmen en rusten; het kerkje, de bouwval, de schuimende beek, — — alles lacht u toe, maar evenals een schooljonge de rijkge-laden appelbomen in meesters tuin.

Notes. geblazeerd blasé (French), weary of anything — voel-horen antenna, feeler (of an insect) — al was het dan ook maar although, *I admit*, it was *not more than* (dan ook *I admit*) — In the next sentence dan ook has its ordinary meaning of: *and indeed* — terrein ground — vuur-pijl („fire-arrow“) racket — wat... betreft as to — belang-stell- to take an interest — bouw-val („build(ing's)-fall“) ruins.

MAX HAVELAAR'S SPEECH TO THE JAVANESE CHIEFS.

by Multatuli.

(This oration, which is written in the pathetic and flowery style of Oriental literature, makes a quite imposing effect on either auditors or readers, an effect, which is partly due

to the use of the same sort of *obsolete grammatical forms* that are metwith on every page of *the bible*—It is for this reason that we have thought fit to give our readers this speech *without any changes or simplifications* in the forms. To those of our students, who have read over the notes, which we have given in our first volume when treating *the parable of the vineyard*, there will hardly be any grammatical difficulty in this speech. For the benefit of those, who happen to have forgotten the „vineyard's terms we will only repeat the following forms: *plural* or *feminine* forms *mijne, uwe, zijne* etc., *accusative* and *dative* case Masc. on *-en*, Genitive Fem. on *-er*, Gen. Masc. on *-s*.

Of the verbal forms *zoude* = *z o u* (would) — Imperative Plural on *-t* (*g e e f t*).

„Mijnheer de Radhen Adhipatti, Regent van Bantan-Kidoel, en gij, Radhens Dhemang, die Hoofden zijt der distrikten in deze afdeeling, en gij Radhen Djaksa, die de justicie tot uw ambt hebt, en ook gij, Radhen Kliwon, die het gezag voert op de hoofdplaats, en gij Radhens, Mantries en alle die Hoofden zijt in de afdeeling Bantan-Kidoel, ik groet u.

„En ik zeg u dat ik vreugde gevoel in mijn hart, als ik u daar allen vergaderd zie, luisterende naar de woorden van mijnen mond.

„Ik weet dat er onder u zijn, die uitsteken in kennis en braafheid van hart; ik hoop mijne kennis door de uwe te vermeerderen; want zij is niet zoo groot als ik wenschte; en ik heb wel de braafheid lief, maar dikwijls bespeur ik, dat er in mijn gemoed fouten zijn die de braafheid overschaduwten, en daaraan de groei ontnemen... gij allen weet hoe de groote boom den kleinen verdringt en doodt. Daarom zal ik letten op degenen onder u, die uitstekend zijn in deugd, om te trachten beter te worden dan ik ben.

Notes. Radhen Adhipatti (Javanese terms taken from the *Sanscrit: rādgeś-adhipati*) „Supreme Prince or Sovereign” — Mantrie (in *Sancr. minister*) overseer (all the *Sanscrit* terms have considerably *come down* as to their meaning.) — *ver-gader-* to gather.

„Ik groet u allen zeer.

„Toen de Gouverneur-Generaal mij gelastte tot u te gaan om Adasistent-Resident te zijn in deze afdeeling, was mijn hart verheugd. Het kan u bekend zijn dat ik nooit Bantan-Kidoel had betreden. Ik liet mij dus geschriften geven, die over uwe afdeeling handelen, en ik heb gezien, dat er veel goeds is in Bantan-Kidoel. Uw volk bezit rijstvelden in de dalen, en er zijn rijstvelden op de bergen. En gij wenscht in vrede te leven, en gij begeert niet te wonen in de landstrecken, die bewoond worden door anderen. Ja, ik weet dat er veel goeds is in Bantan-Kidoel!

„Maar niet hierom alleen was mijn hart verheugd; want ook in andere streken zoude ik veel goeds gevonden hebben.

„Doch ik ontwaarde dat uwe bevolking arm is, en hierover was ik blijde in het binnenste mijner ziel.

„Want ik weet dat Allah den arme liefheeft, en dat Hij rijkdom geeft aan wien Hij beproeven wil; maar tot de armen zendt Hij wie zijn woord spreekt, opdat zij zich oprichten in hunne ellende.

„Geeft Hij niet regen waar de halm verdort, en een dauwdrup in den bloemkelk die dorst heeft?

„En is het niet schoon, te worden uitgezonden om de vermoelden te zoeken, die achterbleven na den arbeid, en nederzonken langs den weg, daar hunne knieën niet sterk meer waren om op te gaan naar de plaats van het loon? Zou ik niet verheugd zijn, de hand te mogen reiken aan wie in de groeve viel, en een staf te geven aan wie de bergen beklimt? Zou niet mijn hart opspringen als het ziet gekozen te zijn onder velen, om van klagen een gebed te maken, en dankzegging van gewezen?

„Ja, ik ben zeer blijde geroepen te zijn in Bantan-Kidoel.

„Ik heb gezegd tot de vrouw, die mijne zorgen deelt en mijn geluk grooter maakt: „verheug u, want ik zie, dat

Notes. *groeve* = *groef* (from *gra(a)v-*) to dig — *padie rice* — *veel goeds* much of good (a remnant of the Genitive case, which has *not disappeared in, the spoken language*) — *gebed* (e) d- sing. *gebed* prayer.

Allah zegen geeft op het hoofd van ons kind! Hij heeft mij gezonden naar een oord, waar nog niet alle arbeid is afge-loopen, en Hij keurde mij waardig daar te zijn, vóór den tijd van den oogst. Want niet in het snijden der padie is de vreugde; de vreugde is in het snijden der padie, die men geplant heeft. En de ziel des menschen groeit niet van het loon, maar van den arbeid, die het loon verdient. En ik zeide tot haar: „Allah heeft ons een kind gegeven, dat eenmaal zeggen zal: — weet ge dat ik zijn zoon ben? — En dan zullen er wezen in het land, die hem groeten met liefde, en die de hand zullen leggen op zijn hoofd, en zeggen zullen: „zet u neder aan ons maal, en bewoon ons huis, en neem uw deel aan wat wij hebben; want ik heb uwen vader gekend.”

„Want, Hoofden van Lebak, er is veel te arbeiden in uwe landstreek.

„Zegt mij, is de landman niet arm? rijpt niet uwe padie dikwerf ter voeding van wie niet geplant hebben, zijn er niet vele verkeerdheden in uw land?

„Is er niet schaamte in uwe zielen, als de bewoner van Bandoen, dat daar ten oosten ligt, uwe streken bezoekt, en vraagt: „waar zijn de dorpen, en waar de landbouwers, en waarom hoor ik den „*gamlang*” niet, die blijdschap spreekt met koperen mond, noch het gestamp der padie uwer dochters?”

„Is het u niet bitter, te reizen van hier tot de Zuid-kust en de bergen te zien, die geen water dragen op hunne zijden, of de vlakten waar nooit de buffel den ploeg trok?

„Ja, ja, ik zeg het u, dat uwe en mijne ziel daarover bedroefd is; en dáarom juist zijn wij Allah dankbaar, dat Hij ons macht heeft gegeven om hier te arbeiden.

„Want wij hebben in dit land akkers voor velen, schoon de bewoners weinige zijn. En het is niet de regen, die ontbreekt,

Rotes. ver-dien-to deserve („for-serve”) — er zullen er wezen there will be (people) — ter to the, dat fem. (*obsolete*) — dikwerf old word in st. of dik wjls (dik vels) often — buffel buffalo — *gamlang* (Javanese) music instrument consisting of several *gongs* or brass clocks — ont-bre(e)k-to be wanting or missing.

want de toppen der bergen zuigen de wolken des hemels ter aarde. En niet overal zijn rotsen, die plaats weigeren aan den wortel, want op vele plaatsen is de grond week en vruchtbaar en roept om de graankorrel, die hij ons wil weergeven in gebogen halm. En er is geen oorlog in het land, die de padie vertreedt als ze nog groen is, noch ziekte die den *patjol* nutteloos maakt. Noch zijn er zonnestralen, heeter dan noodig is om het graan te doen rijpen, dat u en uwe kinderen voeden moet, noch banjers, die u doen zeggen: „wijs mij de plaats waar ik gezaaid heb.

„Waar Allah waterstroomen uitgiet, die de akkers wegnemen... waar Hij den grond hardmaakt als dorre steen... waar Hij zijne zon doet gloeien ter verschroeijng... waar Hij krijg zendt, die de velden omkeert... waar Hij slaat met ziekten, die de handen slap maken, of met droogte die de aren doodt... daar, Hoofden van Lebak, buigen wij het hoofd en zeggen: „Hij wil het zoo!”

„Maar niet aldus in Bantan-Kidoel!

„Ik ben hier gezonden om uw vriend te zijn, uw oudere broeder. Zoudt gij uwen jongeren broeder niet waarschuwen, als ge een tijger zaagt op zijnen weg?

„Hoofden van Lebak, wij hebben dikwijls misslagen begaan en ons land is arm, omdat wij zoovele misslagen begingen.

„Want in Tjikandi en Bolang en in het Krawangsche en in de ommelanden van Batavia zijn vele lieden, die geboren zijn in ons land, en die ons land verlaten hebben.

„Waarom zoeken zij den arbeid ver van de plaats waar zij hunne ouders begroeven? Waarom verkiezen zij de koelte van den boom, die dáár groeit, boven de schaduw onzer bosschen?

„En ginds in het noordwesten over de zee, zijn velen, die onze kinderen moesten zijn, maar die Lebak hebben verlaten om rond te dolen in vreemde streken met *kris* en

Notes. *patjol* Indian pickaxe — *banjer* inundation — *mis-sla(a)g*-sing. *misslag* fault, error — *kris* and *klewang* Javanese dagger and sword.

klewang en schietgeweer. En zij komen daar ellendig om; want er is macht van de Regeering daar, die de opstandelingen verslaat.

„Ik vraag u, Hoofden van Lebak, waarom zijn er zooveelen, die weg gingen om niet begraven te worden waar ze geboren zijn? Waarom vraagt de boom, waar de man is dien hij als kind zag spelen aan zijn voet?

„Hoofden van Lebak! wij allen staan in dienst des konings van Nederland. Maar Hij, die rechtvaardig is, en wil dat wij onzen plicht doen, is *vé*r van hier. Dertigmaal duizendmaal duizend zielen; ja, meer dan zooveel zijn gehouden zijne bevelen te gehoorzamen, maar hij kan niet wezen nabij allen, die afhangen van zijnen wil.

„De Groote-Heer te Buitenzorg is rechtvaardig, en wil, dat ieder zijn plicht doe. Maar ook deze, machtig als hij is, en gebiedende over al wat gezag heeft in de steden, en over allen die in de dorpen de oudsten zijn, en beschikkende over de macht des legers en over de schepen die op zee zijn, ook hij kan niet zien waar onrecht gepleegd is, want het onrecht blijft verre van hem.

„En de Resident te Serang, die heer is over de landstreek Bantam, waar vijfmaal honderd duizend menschen wonen, wil dat er recht geschiede in zijn gebied, en dat er rechtvaardigheid heersche in de landschappen, die *hém* gehoorzamen. Doch waar onrecht is, woont hij verre, en wie boosheid doet, verschuilt zich voor zijn aangezicht, omdat hij de straffe vreest.

„En de heer Adhipatti, die Regent is van Zuid-Bantam, wil dat ieder leve die het goede betracht, en dat er geene schande zij over de landstreek, die zijn regentschap is.

„En ik, die gisteren den Almachtigen God tot getuige nam, dat ik rechtvaardig zou zijn, en goedertieren, dat ik

Notes. ellendig miserabl(y) from ellende misery (original meaning: *living abroad* from el- (other) and land (country)) — opstand-eling rebel, insurgent (from op-stand rebellion, which comes from the verbe op-sta(a)- to stand up, to rise, to revolt — gehouden te bound to — ge-hoor-sa(a)m-to obey — rechtvaardig just — be-tracht-to practise — goedertieren merciful.

recht zou doen zonder vreeze en zonder haat, dat ik zal zijn „een goed Adsisistent-resident”; — ook ik wensch te doen wat mijn plicht is.

„Hoofden van Lebak! dit wenschen wij allen.

„Maar als er soms onder ons mochten zijn, die hunnen plicht verwaarloozen voor gewin, die het recht verkoopen voor geld, of die den buffel van den arme nemen, en de vruchten die behooren aan wie honger hebben... wie zal ze straffen?

„Als een van u het wist, hij zou het beletten, en de Regent zou het niet dulden, dat er zoo iets geschiedde in zijn regentschap, en ook ik zal het tegengaan waar ik kan; maar als *noch* gij, *noch* de Adhipatti, *noch* ik het wisten...

„Hoofden van Lebak! wie zal er dan recht doen in Bantan-Kidoel?

„Hoort naar mij, als ik u zeggen zal, hoe er dan recht zal gedaan worden.

„Er komt een tijd, dat onze vrouwen en kinderen schreien zullen bij het gereedmaken van ons doodakleed, en de voorbijganger zal zeggen: „daar is een mensch gestorven”. Dan zal wie aankomt in de dorpen, tijding brengen van den dood desgenen die gestorven is, en wie hem herbergt zal vragen: „wie *was* de man die gestorven is?”. En men zal zeggen:

„Hij was goed en rechtvaardig. Hij sprak recht en verstootte den klager niet van zijne deur. Hij hoorde geduldig aan wie tot hem kwam, en gaf weder wat ontnomen was. En wie den ploeg niet drijven kon door den grond, omdat de buffel uit den stal was gehaald, hielp hij zoeken naar den buffel. En waar de dochter was geroofd uit het huis der moeder, zocht hij den dief en bracht de dochter weder. En waar men gearbeid had, onthield hij het loon niet, en hij ontnam de vruchten niet aan wie den boom geplant hadden. Hij kleedde zich niet met het kleed dat anderen dekken moest, noch voedde zich met voedsel, dat den arme behoorde.”

„Dan zal men zeggen in de dorpen: „Allah is groot,

Notes. be-lett. to prevent — des-genen (Genitive form) of him, (that).

Allah heeft hem tot zich genomen. Zijn wil geschiede....
er is een goed mensch gestorven."

"Doch andermaal zal de voorbijganger stilstaan voor een
huis, en vragen: „wat is dit, dat de gamlang zwijgt en
het gezang der meisjes?". En wederom zal men zeggen:
„er is een man gestorven."

En wie roudreist in de dorpen, zal 's avonds zitten bij
zijn gastheer, en om hem heen de zonen en dochteren
van het huis, en de kinderen van wie het dorp bewonen,
en hij zal zeggen:

„Daar stierf een man, die beloofde rechtvaardig te zijn,
en hij verkocht het recht aan wie hem geld gaf. Hij meste
zijn akker met het zweet van den arbeider, dien hij had
afgeroepen van den akker des arbeids. Hij onthield den
werkmans loon, en voedde zich met het voedsel van den
arme. Hij is rijk geworden van de armoede der anderen.
Hij had veel gouds en zilvers en edele steenen in menigte,
doch de landbouwer, die in de nabuurschap woont, wist den
honger niet te stillen van zijn kind. Hij glimlachte als een
gelukkig mensch; maar er was gekners tusschen de tanden
van den klager, die recht zocht."

„Dan zullen de bewoners der dorpen zeggen: „Allah is
groot.... wij vloeken niemand!"

„Hoofden van Lebak! eens sterven wij allen!

„Wat zal er gezegd worden in de dorpen waar wij gezag
hadden, en wat door de voorbijgangers, die de begrafenis
aanschouwen?

„En wat zullen wij antwoorden, als er na onzen dood
eene stem spreekt tot onze ziel, en vraagt: „waarom is er
geween in de velden; en waarom verbergen zich de jonge-
lingen? wie nam den oogst uit de schuren, en uit de stallen
den buffel, die het veld ploegen zou? wat hebt gij gedaan
met den broeder, dien ik u gaf te bewaken?

Notes. *a n d e r m a a l* a second time (In the oldest language
a n d e r, like in English *o t h e r*, had the meaning of *second*; the
word *second* is now the only specimen of a *numeral* in modern
English, which has been borrowed from Latin) — *k n a r a* -
k n e r s - to gnash, grind — *v e r - b e r g* - to hide.

„Ik wenschte gaarne in goede verstandhouding met u te leven, en daarom verzoek ik u, mij te beschouwen als vriend. Wie gedwaald mocht hebben, kan staat maken op een zacht oordeel van mijne zijde, want daar ik zelf zoo menig keer dwaal, zal ik niet streng zijn . . . niet althans in de gewone dienstvergripen of nalatigheden. Alleen waar nalatigheid zou worden tot gewoonte, zal ik die tegengaan. Over misslagen van groveren aard . . . over knevelarij en onderdrukking, spreek ik niet. Zoo iets zal niet voorkomen, niet waar, mijnheer de Adhipatti?”

— „O neen, mijnheer de Adsistent-resident, zoo iets zal niet voorkomen in Lebak.”

— „Welnu dan, mijne heeren Hoofden van Bantan-Kidoel! laat ons verheugd zijn, dat onze afdeeling zoo verachtard en zoo arm is. Wij hebben iets schoons te doen. Als Allah ons in het leven spaart, zullen wij zorgdragen dat er welvaart kome. De grond is vruchtbaar genoeg, en de bevolking gewillig; als ieder in 't genot wordt gelaten van de vruchten zijner inspanning, lijdt het geen twijfel, dat binnen weinig tijds de bevolking zal toenemen, zoo in zielental, als in bezittingen en beschaving; want dit gaat veelal hand aan hand. Ik verzoek u nogmaals mij te beschouwen als een vriend die u helpen zal waar hij kan, vooral waar onrecht moet worden te-keer gegaan. En hiermede beveel ik mij zeer aan in uwe medewerking.

„Ik zal u de ontvangen berichten over landbouw, veeteelt, politie en justicie met mijne beschikkingen doen teruggeworden.

„Hoofden van Bantan-Kidoel! ik heb gezegd. Gij kunt terugkeeren, ieder naar zijne woning. Ik groet u allen zeer.”

Notes. alt(h)ans at least — vergrijp mistake, fault — knevel- ¹ to pinion, ² to extort — be-schav-ing (litt. operation of the plane) cultivation, civilisation — veel al („much-all”) mostly, commonly — te keer ga(a) - to subdue, to oppress.

ON OLD AGE.

(by A. des Amorie van der Hoeven).

Een tijdlang is dat afnemen en wegsterven, 't welk bij plant en dier terstond in het oog springt, bij de mens nauwelijks merkbaar. Hij is meer dan natuurwezen; in menig opzicht neemt ie nog altijd toe; en als tegen de wil en de wet der Natuur blijft ie zijn bestaan en persoonlijkheid verdedigen. Intussen pleegt het eerst zijn lichaam en uiterlike gestalte te verderven, straks daarna slaan enkele vermogens van zijn geest, en al spoedig ook de gehele mens aan 't kwijnen. Naar ziel en lichaam beide openbaart zich teruggang en verval. Hij wordt weggedrongen van de hoogte der wetenschap; zijn kunstvuur wordt kouder; de kracht van zijn handelen begint te verlammen; de kloekheid van zijn raad begint te suffen. De mens gaat heen, heen naar zijn eeuwig huis; alles duidt aan dat ie zal sterven; zijn lichaam zakt inéén, en zijn ziel is versleten. Evenals de natuur wordt ook de maatschappij hem moede; zij geeft hem verloren, of draagt hem nog uit mededogen, maar zonder iets meer van hem te hopen of te verwachten. En ook hij zelf is afgekeerd van al wat hem omringt; alle banden heeft ie losgeknoopt; hij wikkelt zich in tot de lange, eindeloze winterslaap. Of zal ie zich weer ontwikkelen? Is er in die halfverstorvene een eeuwig levensbeginsel, in die verdorven mens een onverderfelijk wezen? Waar zullen we het bij hem zoeken? Niet in zijn weten, — dat licht brandt in de pijp; niet in zijn gevoel, — dat vuur smeult weg in de as; niet in zijn willen, — die veer werd lam en kan geen rad meer drijven; niet in zijn karakter of zelfstandige persoonlijkheid, — die vorm van zijn bestaan verbleekt en vervloeit. Maar dat alles is ook zijn

Notes. *a f - n e (e) m -* to wane, to diminish — *t o e - n e (e) m -* (opposition to the former) — *ver d e r v -* to pervert, corrupt, decay — *maatschappij* (human) *society* — *verloren g e (e) v -* to give up for lost — *mede - d o g e n* pity, compassion — *beg i n - s e l* principle.

wezen zelf niet; dat alles is slechts *aan* zijn wezen. Wat niet verstorven, niet verouderd, niet afgenomen is, dat alleen is het wezen zelf van de mens. Behoef ik het nader aan te duiden? Welke is dan de inwendige, de ware mens, die, terwijl de uitwendige naar ziel en lichaam verdierf, van dag tot dag verheerlijkt is? Is het niet de godsdienstige mens, de mens in gemeenschap met God? De Godsdienst, hij alleen, slijt niet met de jaren. Door hem alleen, en daarom ook alleen *voor* hem en voor hetgeen op hem betrekking heeft, behoudt het zelfbewustzijn licht, en het gevoel warmte, en de wil kracht, en de persoonlijkheid karakter, wanneer ze voor al 't overige reeds dor en koud en onmachtig en wezenloos zijn. Van de oude stok verlangen wij geen diepe geleerdheid meer, noch uitstekend kunstvermogen, noch onverzettelike vastheid van wil; wij kunnen dat alles nauweliks in hem dulden. Maar indien we de grijzaard naderen met een ontzag en eerbied, die zelf naar godsdienstige verering zwemen, het is omdat we vroomheid, innige vroomheid bij hem onderstellen; omdat we een mens in hem zien, die zoveel langer dan wij met God leefde, en die nu heeft opgehouden voor iets anders te leven dan voor God alleen. Sla de sterveling gade in dat ontzachelik ogenblik, waarin ie gedrongen wordt alles, alles af te leggen, wat niet *hij zelf* is; vraag van de Dood, onze felste vijand, het geheim onzer sterkte en van onze onsterfelijkheid; vors het ebbend leven na, waar het zich terugtrekt van de periferie tot het verborgen centrum van ons wezen. Zie, 't is alles aan en in de mens versleten en verstorven: de kunstenaar kan geen ideaal meer scheppen, de wijsgeer geen begrip meer doordenken, de zelfbeheerser zijn wil niet meer bepalen, — maar de vrome kan nog altijd bidden!

Notes. is slechts *aan* zijn wezen is only *about* his being — verheer-lik- to glorify (from heerlik glorious, delightful, which comes from heer lord) — gods-dienst (God's-service) religion — betrekking relation — onverzettelik unfinchable, never relenting (from ver-zett-to move, to flit) — grijz-aard „grey-one” — ont-zag reverence (from ont-zie- to revere, litt. „look away from”) — eer-bied respect — op-houd- to cease — gade sla (a)- to contemplate — wijs-geer philosopher.

TÊTE-À-TÊTE WITH A LION IN TRANSVAAL.

by W. A. van Rees.

(The old Boer Schuilenburg with his young nephew and a negro boy are making a trip in the mountains together, on a carriage drawn by two horses.)

De avond was al gevallen, toen oom Schuilenburg verklaarde dat het tijd werd om terug te rijden. Immers tegen één uur na middernacht ging de maan onder, en 't was raadzaam vóór die tijd tuis te zijn.

Als de neef niet zo geheel verdiept geweest was in de plannen die ie in 't hoofd had, en niet altijd het woord gevoerd had over de honderde dingen, die ie op zijn toekomstig land doen en laten zou, het was hem stellig niet ontgaan, dat Schuilenburg veel aandacht wijdde aan zijn tweespan; hij zou opgemerkt hebben, dat oom telkens scherpe, onderzoekende blikken rechts en links van de weg wierp en er wel enige bezorgdheid op zijn anders zo strak gezicht te lezen was. Maar neef lette op niets, neef praatte maar door, tot op eens....

Het middernachtuur was reeds lang voorbij. De maan naderde langzaam de kim en wierp nog maar een flauw schijnsel op het aardrijk. De nachtelijke stilte werd door niets gestoord. Daar weergalmt eensklaps een doordringend gebrul; de lucht trilt, de bladeren sidderen, de grond dreunt. Enige sekonden later stort zich een reusachtige leeuw met wijdopengesperde muil op een van de paarden. Met één beet van zijn vreselike tanden vermorzelt ie het de nekbéenderen. Schuilenburg hoort ze kraken en daar ligt zijn paard dood. De leeuw richt zich op en slurpt gretig enige teugen van

Notes. toekomst-ig future — stellig certainly — aandacht attention — bezorgd (or on-gerust) uneasy — maar door on and on again (without noticing anything) — eensklaps („of one stroke”) suddenly, of a sudden, at once (otherwise plotseling) — sidder- to tremble, to quiver — ver-morzel- to smash.

het bloed, dat golvend uit de grote wonde stroomt. Daarna kijkt ie trots om zich heen, maar schijnt geen reden te vinden om vooreerst meer slachtoffers te maken. Het andere paard staat onbeweechelijk; het durft niet eens te rillen van doodsangst, en in de wagen verroert zich ook niets. De tong van neef is plotseling verstijfd, zijn gelaat wit en levenloos geworden; ogen, armen, rug zijn als versteend. Ademt ie? 't Is te betwijfelen. Ademt een mummie?

Schuilenburg heeft het geweer gegrepen; zijn kalnte verlaat hem niet. Toch loopt hem een koude rilling langs de rug, als ie zich herinnert dat het vuurwapen niet geladen is. Terwijl de leeuw zich aan zijn paard te goed doet, tast zijn hand naar de kruidzak, en langzaam, uiterst langzaam brengt ie de lading naar de tromp. Goddank, dat is gelukt! Nu een kogel uit zijn vestzak gekregen. Hoeveel tijd kost dat niet; want de bewegingen moeten onmerkbaar zijn. Het duurt oneindig lang. Daar zakt eindelijk de kogel in de loop. Het doffe geluid, hierdoor ontstaan, ontgaat het oor van de leeuw niet. Snel wendt ie de kop naar de wagen en staart een paar minuten achtereen de ongelukkige boeren aan. Grote God, wat een schrik! Schuilenburg, roerloos als een stenen beeld, heeft de hand nog aan de tromp en verwacht niet anders dan in de volgende sekonden de klauwen van het roofdier in zijn lichaam te voelen. Onbeweechelijkheid alleen kan hem redden. De leeuw, geen spoor van leven ontwarende, hervat nu ook zijn geslurp.

Een half uur later is het slaghoedje op het schoorsteentje geplaatst. Het beslissend ogenblik nadert. De kans op redding is uiterst gering. Schuilenburg weet het. Vooreerst is de kogel niet aangezet en kan ie dus, bij het zakken van de tromp, lichtelik uit de loop rollen, en dan durft ie, om dezelfde reden, nog minder het geweer aan de schouder te brengen, om behoorlik aan te leggen. Bovendien zal die beweging de aandacht trekken en alleen de noodlottige sprong verhaasten.

Notes. zich herinner- to remember — zich te goed doe... aan to feast on..., to regale one's-self with... — loop barrel (of gun) — slag-hoedje percussion cap — aan zett- to ram on — aan legg- to take one's aim — need-lot fate, noodlottig fatal.

Er blijft niets anders over, dan het vuurwapen op het slikbord te laten rusten, het voorzichtig in de richting van de kop van 't beest te brengen en met Gods hulp af te trekken.

Er zijn ogenblikken in het leven van de mens, zo hachelik, dat hem onwillekeurig alle gebeurtenissen tot in de kleinste bijzonderheden voor de geest komen. In een ondeelbaar ogenblik doorliep Schuilenburg zijn kinderjaren, toen ie zijn moeder in haar huiselijke bezigheden volgde, hij herinnerde zich haar vreugde als ie, in de linnen zak onder de ossenwagen op het hooi liggend, zijn vader naar de hoofdplaats mocht vergezellen; hoe ie als knaap de beesten weidde, als jongeling zijn hart voor een meisje voelde kloppen, als man zijn verloofde trouwde en vader werd, alles stond hem weer helder voor ogen! Hij kon een zucht niet onderdrukken.

Begreep neef, dat het schot een zaak van leven of dood was? Zag ie dat oom ging schieten? Ik weet het niet. Gelukkig bleef ie bewegingloos.

Zonder te krassen glijdt de loop langzaam over de rand van het slikbord; de tromp is geen anderhalve meter meer van de leeuwekop verwijderd. Zo goed mogelijk brengt Schuilenburg het geweer in de richting. God zij geloofd! de kogel blijft op de kruidlading. Nu dan maar....

„Kets!” zegt de haan, het geweer weigert.

Brullend keert de leeuw zich om, en staat met zijn bebloede muil bij het slikbord. Zijn woedende blik schijnt te vragen, wie het waagt geluid te maken, zich te verroeren, te leven, waar hij de meester is.

Maar alles is doodstil, niets beweegt zich; de adem zelfs wordt ingehouden.

De reusachtige kop van de koning der wildernis bevindt zich rakelings bij neefs linkerbeen, dat iets buiten de wagen hangt. De lucht van neefs vetlaars dringt in de wijd open-gesperde neusgaten. Die lucht schijnt het reukorgaan van de leeuw aangenaam te strelen; altans, hij wendt zijn vurige blik af en begint de vetlaars van neef te likken.

Notes. voorzichtig cautious(ly) — hachelik dangerous, perilous, critical — ver-lo(o)v- to betroth, affiance — krass- to scratch, to grate — rake-lings in the immediate neighbourhood.

O! die vetlaarzen van 2 pd. 10 sh., die hem zo goed stonden — zoals zijn meisje beweerde — wat branden ze onder zijn voeten onder die vreselijke aanraking. Och! als zijn meisje eens wist, wie de vetlaarzen tans schoonlikt. Zijn lief meisje! ze zal hem nooit terugzien, hem noch zijn laarzen! Straks als het likken de leeuw niet meer voldoet, slaat ie zijn vreselijke tanden er in.

Maar zie! die vetlaars schijnt het dier in goede luim te brengen; zijn toorn is bedaard. Hij wrijft zich behaachelik de flanken tegen het wiel, en laat een tevreden gebrom horen.

Bij de eerste aanval is het negerjongetje in de bak onder de bank verdwenen. Zijn hoofdje ligt achter het linkerbeen van neef — geen halve voet van de rode muil. Hij heeft van angst de ogen gesloten en nu het bewustzijn geheel verloren.

Het voertuig omlopende, laat de leeuw ook het andere wiel als wrijfpaal dienst doen. Daarna gaat ie, zwaaiende met zijn staart, langs het levende paard en keert naar zijn prooi terug, om het veralindingswerk te hervatten. Het schijnt hem goed te smaken; hij geniet zichtbaar. Toch verlaat de waakzaamheid hem geen ogenblik; want telkens richt ie de kop op, om het ongelukkige been van neef te gaan likken. Het vet schijnt zijn eetlust op te wekken.

Soms doet ie een wandeling op enige schreden afstands van de wagen, zonder die één sekonde uit het oog te verliezen; soms plaatst ie zich vóór het levende paard op een wijze, als wou ie zeggen: nu is het jouw beurt! Zo verlopen er uren, oneindige uren, uren van ondraachelike doodsangst. De arme boeren beginnen op 't laatst een gevoel te krijgen van verlangen naar het einde. De pijniging duurt te lang; verscheurd te worden moet minder gruwelik, de dood een uitkomst zijn.

Maar wat is dat? — Zou er redding komen, zou het mogelijk zijn? — Schuilenburg heeft gemeend héél in de verte, zeer flauw, het klappen van een zweep te horen.

Notes, zijn meisje his „girl“, his sweetheart — vol-doe- („full-do“) to satisfy — behaachelik (from be-ha(a)g-) comfortable, pleased, agreeable — gruwel-ik terrible, frightful — uit-k-om-st („coming out of it“) deliver-ance, relief.

De leeuw staat roerloos, de oren wijd geopend.

Ja, daar herhaalt zich het geluid — 't is waar!

Boerewagens, met acht, tien span ossen komen de weg af. De lange zwepen van de drijvers klappen bij herhaling en gedurig duidelijker.

De leeuw is zeer onrustig geworden. 't Is gedaan met zijn festijn, dat begrijpt ie wel.

Hij schijnt zich te beraden. Zijn prooi meesleuren, dat gaat niet. Het halfverslonden paard maakt één geheel uit met het andere, met de wagen, met de vetlaarzen, met de wielen.

Zijn besluit is spoedig genomen. Met een gesmoord gebrul springt ie op het levende paard, doodt het op de gewone wijs, en slurpt nog enige teugen van het vers geplengde bloed. De boerewagens komen nader en nader, en nu eindelijk als ze in het gezicht komen, nu verwijderd ie zich langzaam en statig, en verdwijnt eindelijk geheel in het kreupelhout.

Schuilenburg tracht zijn verstijfde leden in beweging te brengen, maar hij kan zich ternauwernood verroeren; rug en nek zijn als versteend. Nog nooit voelde ie zich zo vermoeid en krachteloos; maar ook nog nooit werd zijn krachtig gestel op zulk een proef gesteld. Nauweliks was ie in staat zijn verlossers te antwoorden, en slechts met hun hulp kon ie van de zitplaats opstaan, die zoveel uren een ware pijnbank voor hem geweest was.

Neef zat nog even wezenloos als vroeger. Men moest hem van de bank tillen en in de wagen leggen. Ook zo het negerjongetje.

Een paar dagen later zou neef beproeven op te staan; en toen Schuilenburg, die hem daarbij de behulpzame hand bood, lachend vroeg: of ie nu kontent was, eens een leeuw

Notes. her-ha(a)l- to repeat — festijn (French) feast, banquet — zich be-ra(a)d- to take counsel, to consider — sleur- to drag (something heavy, which is trailing along) — be-sluit resolution — kreupel-hout copse-wood, underwood — ter-nauwernood (a *stronger* expression for nauweliks) very hardly, with the greatest pains — ge-stel constitution — ver-loss- to rescue — pijn-bank („pain-bench“) rack — wezen-loos („beingless“) haggard, deadly frightened — be-proev- to try.

196 The burghomaster's cock killed... and the results.

gezien te hebben?, maakte neef een afwijzend gebaar en smeekte oom, toch nooit weer van leeuwen te spreken.

Geheel hersteld keerde ie naar de Kaapstad terug, met het heilig voornemen geen voet meer in de Transvaal te zetten.

Notes. *teck* nooit weer never more, *I pray* — herstell- to recover.

THE BURGHOMASTER'S COCK KILLED... AND THE RESULTS.

by C. E. van Koetsveld.

Het was op een marktdag, waarop vele inwoners afwezig waren en ook de burgemeester zijn slede had ingespannen, om met zijn vrouw over de dikke sneeuw stadwaarts te rijden, dat Ploegstaart, eer ie zelf ook van huis ging, een paar kleine gauwdieven van de dijk in het werk stelde. De moordenaars slopen met een stok en een paar strikken gewapend naar het dorp, en wisten door een omweg ongemerkt in de burgemeesterlike tuin door te dringen. De haan, gelijk verwacht was, stond pal en verdedigde zijn terrein. Maar terwijl ie de een aanvloog, werd ie door de ander handig bij de vleugels gegrepen, de ene strik hem over het hoofd geworpen en met de andere hem de poten aaneengesnoerd; en de dappere strijder stikte in zijn laatste gekraai!

Dit alles geschiedde in weinige ogenblikken, bij een achteraf gelegene mestvaalt, en werd door niemand gezien. Even onbemerkt gelukte het hun, de haan aan een spijker in de huismuur op te hangen, met een papier er boven, waarop met grote letters te lezen stond: *Straatschender*.

De dag liep ten einde, de nacht ging ongestoord voorbij,

Notes. (The peasant Ploegstaart's child had been pecked by the burghomaster's cock) *gauw-dief* rogne, rascal — *pal-sta(a)* to stand upright valiantly — *handig* skilful — *mest-vaalt* dunghill — *straat-schender* disturber of public peace.

maar de volgende morgen.... o die morgen! De burgemeester was 's-avonds laat thuis gekomen, en voor de meid was dit een onbetaalbare dag geweest, om, juist aan een andere hoek van het huis, te vrijen. De nacht had alles met zijn sluier, die zo veel kwaads verborgen houdt, bedekt. 's-Morgens juist te acht ure — want Meester Herman Baljon is een man van zijn tijd — begon de klok te luiden; en bij het eerste gelui sloot de burgemeester zijn pijp met het zilveren dopje, zette de slaapmuts recht en nam de bak met gerst in de hand, alles, alsof er niets gebeurd was. En daar trad ie naar buiten, zag eerst naar de lucht en toen naar de hoenders, en riep en schudde met de bak, en riep nog eens, en kreeg alleen kippen te zien, en ging het huis om;... en op eens wierp ie de bak gerst op de grond, brak zijn pijp, struikelde over zijn pantoffel en stortte toen ademloos naar binnen, waar ie in zijn leuningstoel neerzank, terwijl het bloed hem neus en oren dreigde uit te springen.

De burgemeesters-vrouw, even prompt op haar tijd, had met het begin van het klokgelui tee gezet en begon met het einde daarvan de boterhammen te smeren. Hoe weinig zij nu ook gewoon was, zich in de rustige gang van haar werkzaamheden te laten storen, hield ze tans evenwel een ogenblik het mes onbeweechelijk in de rechterhand en het brood in de linker, richtte haar rustig oog op de dierbare echtvriend en vroeg dood bedaard: „Scheelt er wat aan?”

Deze vraag bespaarde misschien onze goede Van der Zanden een beroerte: want door het contrast van die droge woorden met zijn hevige gemoedsbeweging, was het, alsof de dam van schrik werd doorgestoken, die zijn hartstochten terug hield. De beklemden lippen openden zich, nog bevende van woede. Gewone aardse woorden konden hem niet voldoen, zodat ie hemel en hel bijeen vloekte. Dit was voor zijn vrouw geen alledaagse zaak; zij wachtte het alleen na een of twee vaste jaarlijkse vergaderingen, waar buitengewoon

Notes. on-betaal-baar („unpayable”) most valuable — vrij- to make love — luid- to ring — pantoffel slipper — tee sett- to make tea — boterham piece of br. a. butter — deed bedaard quite composed — be-roer-te apoplexy — harts-tocht passion — ver-gader-ing meeting, assembly.

gedronken werd; en daar nu de vloektaal wel krachtig is, maar evenmin welluidend als duidelijk, zo hervatte ze bedaard het smeren van de boterhammen, in afwachting van nader uitleg. Maar ongelukkig voor haar zelf, gelukkig evenwel voor het bloedrijke burgemeesterlike gestel, kwam juist de meid binnen, die zeker wel een weinig schuld had, maar toch nergens van wist; en deze werd met de uitgezochtste scheldwoorden naar boven gezonden, om haar kist te pakken en te vertrekken, zonder dat ze er nog recht achter kon komen, door wat gruweldaad zij dit verdiend had. Hierop volgde de veldwachter, een arm man, die een groot gezin had, geheel van de burgemeester afhankelijk was, en naar gewoonte zijn orders kwam vragen; en deze goede ziel kromp bij de ongewone ontvangst ineen als een aal, en boog al dieper en dieper bij ieder scheldwoord.

Nu was dan toch eindelijk het burgemeesterlik gemoed genoeg ontlast, om, langs de stroom van zijn woorden, ook zijn gewone drie boterhammen en drie kopjes tee door de keel te laten; daarop zocht te zijn dopje op, kreeg een nieuwe aanval van woede bij het gezicht van het *corpus delicti*, en raasde daardoor nog een weinig tegen een paar arme bureu, die niets gezien hadden en toch alles hadden moeten zien.

Ondertussen groepeerden zich langzamerhand bureu en vrienden op de dorpsstraat bijeen. Die met de rug naar des burgemeesters huis of er ver vandaan stonden, lachten; de andere behandelden de zaak ernstig; enige moeders konden nauweliks de luidruchtige uitdrukking van haar vreugde bedwingen, en de oude redenaars van de beurs verklaarden zich tegen alle straatschenders, zowel de vermoorde als zijn moordenaars. Maar hetgeen eigenlijk ieder van zijn buurman weten wou, wist niemand; en schoon die ganse dag iedere schoft te lang werd gemaakt, veel aardappelen tot moes kookten en veel pap aanbrandde, wist men s-avonds nog wel de een en ander te bedenken, die het feit zou hebben *willen* plegen, maar niemand, die het kon *gedurfd* hebben.

Notes. uit-leg explication — er achter ko(o)m- to get the length of it, to understand the reason — veldwachter field-constable — schoft the workman's free half hour over his meal, a „break“.

De zaak vernemende, had ik me die dag stil binnen gehouden, sprak er ook de volgende dagen zo weinig mogelijk over, maar vernam ondertussen alles, wat er te vernemen was, door de tweede hand, inzonderheid door mijn getrouwe adjutant, Meester Baljon.

De Zondag kwam, — men was nog niet wijzer. De kerk was voller dan gewoonlik, zelfs de vaste slapers spitsten de oren, en bij het uitgaan was bijna niemand tevreden, dat ik de dode haan had laten rusten en eenvoudig het evangelie gepredikt.

Maar 's-Maandagmorgens zat de burgemeester te ontbijten en had het noodlottige papier in de hand, toen ie plotseling opsprong, zodat zijn vrouw bedaaard op zij ging, om hem in alle richtingen de weg vrij te laten. Met de woorden: „Dat had ik vroeger moeten bedenken!” en met het doodvonnis in de hand, liep ie gezwind de dorpsstraat over en op het schoolhuis toe. Herman Baljon had de slaapmuts na het luiden van de klok weer opgezet, om daarvan zo lang mogelijk genot te hebben, en zat pennen te vermaken in de school; want bezigheden van *studie* deed ie nooit in het huishoudvertrek. Bij het haastig binnenkomen van de burgervader, spouwde ie van schrik een pen geheel open, in plaats van er een split in te maken, en nam de slaapmuts af.

„Meester! spoedig al uw schoolschriften nagezien; en als dat niet genoeg is, al de handtekeningen op het dorpshuis; ik moet weten, wie dit vod geschreven heeft. Hoor je?”

Meester Baljon hoorde, en boog, en nam met die buiging de hachelike taak op zich. Zodra er niet meer over de haan gesproken werd, werd ook de toon van de burgemeester vriendeliker, en beide dorpswaardigheden wandelden nog eens het kerkhof over. Ik zag het uit mijn slaapvertrek, daar ik juist bezig was met op te staan, en het scheen me geen gunstig voorteken voor de rust van deze week.

Deze Maandag was voor Baljon een dag van ongewone

Notes. in-zonderheid especially — ik I (the story is told by the village's clergyman) — vonnis sentence, (death) warrant — ge-zwind quick, fast — vertrek room — spouw- cut through — spoedig... nagezien! — (I want)... immediately to be inspected — hand-tekening signature — waardigheden authorities.

inspanning. 's-Avonds ontving ie veel autentieke stukken van het dorpshuis; ook bij mij kwam ie nog kerkelijke akten nazien; die nacht verbrandde ie twee kaarsen extra; en — nog vond ie het niet, om een zeer eenvoudige reden, waaraan de burgemeester niet gedacht had.

Bleek van het nachtbraken, meldde ie zich Dinsdagmorgen vóór half negen bij de burgemeester aan. Reeds een uur lang, zelfs onder het luiden, had ie bedacht, met wat woorden hij zijn troosteloos rapport zou indienen, maar de héle toespraak werd hem afgesneden door de vraag:

„Nu, wiens hand is het?”

„Ik.... ik weet het niet.”

„Je bent een dromer, zeg ik je.”

„Maar.... maar de burgemeester gelieve te bedenken, dat de letters op dit papier getekende drukletters zijn; en daarbij verandert geheel het eigenaardige....”

Het gezicht van het noodlottige papier bracht Zijn Edel Achtbare in nieuwe woede, en met een dreigend oog riep ie uit: „Drukletters; ja! ik zal je met drukletters betalen, lompert!”

Dit woord klonk de goede meester, die juist een aanmaning om achterstallige dorpslasten wachtende was, als een donderslag in de oren; maar hij begreep, dat het best was, de bui te ontwijken, en vertrok.

Een dromer! Ja, wel droomde ie nog half, van de slape-loze nacht en de vergeefse inspanning. Het was juist schrijfmorgen op de school; en dan waren de kleinen nogal rustig. Toen nu alle pennen zo krasten, dommelde Meester Baljon in, en droomde van schriften en handtekeningen, die in woest geweld dooreen dansten, en waarachter enige drukletters uit de grond opkwamen, die al groter en groter werden; tot op eens al het schrift door een stroom van hanebloed werd uitgewist, en de goede man verschrikt ontwaakte en zich het klamme zweet van het voorhoofd wiste.

Notes. nacht-bra(a)k- („nightbreak”) to keep very late hours, to sit up all night — in-dien- to deliver — gelieve should have the kindness (to) — verander- („for other”) to change — Zijn Edel Achtbare his worship — aan-ma(a)n- to admonish, to dun — achterstallige arrears of... — dommel- to slumber, to nod off — klam clammy, damp, moist.

THREE DIFFERENT CATEGORIES OF RETURNED TOURISTS.

by A. Smit.

Of iemand inderdaad ontvankelijk is voor de grootse indrukken, die het reizen in den vreemde geeft, of ie er werkelijk vruchten van geplukt heeft, laat zich het best opmaken — altans in de meeste gevallen — uit zijn reisverhaal.

Ik stel u voor de teruggekeerde toeristen in drie soorten te onderscheiden:

1. Zij, die niets zeggen.
2. Zij, die zeer veel zeggen en toch eigenlijk niets.
3. Zij, die werkelijk iets zeggen.

Wat de eerste rubriek betreft, hier verveelt het reisverhaal... door zijn schier volkomen ontstentenis. — Bij hun tuiskomst worden de reizigers van dit gehalte natuurlijk als ieder ander met vragen bestormd:

„Dat Zwitserland zal wel prachtig geweest zijn, hè?”

„En dat meer van Genève, dat is immers zo blauw?”

„De Mont-Blanc nog opgeweest? Die is zeker reusachtig groot, hé?”

En de famielie praat van gemzen en alpenhorens, van lawienen, van gletschers enz. enz.

En de tuisgekome ne? Hij ligt in een luierstoel een kop geurige Hollandse tee te genieten en vraagt al vast, of er voor grog gezorgd is, want die buitenlandse was bocht.

En wat zegt ie alzo op al die vragen?

Hij zegt, dat het er mooi was en groots, dat de bergen

Notes. ontvankelijk susceptible — groots grand, glorious — rubriek category — ontstentenis absence (official term) — gehalte quality — ...nog opgeweest? been on..., *I guess* or *I wonder*? — gems chamois, goat of the Alps — lawiene avalanche — alvast to begin with — bocht stuff — alzo „if you are to put it short”.

hoog, de meren blauw, de sneeuw schitterend, de gletschers woest waren, en . . . „och, zie je, je moet er eigenlijk zelf geweest zijn om er een idee van te krijgen; het is eigenlijk niet te beschrijven.”

Zou men niet denken, dat de thuisblijvenden de reis hadden gemaakt en nu hun relaas aan een gapend niet-reiziger aanboden?

Nu de tweede soort, verdeeld in twee ondersoorten. De eerste is een taai slag mensen; het zijn echte satanskinderen.

Wat *gij* indertijd gezien hebt, is niets! Als ge het waagt, na een holklinkende beschrijving — waarin de uitdrukkingen „groszartig”, „fameus diep”, „schauderhaft”, „uren ver zien”, en vooral „onvergelijkelik” en „weergaloos” de boventoon voeren — als ge het waagt na zulk een beschrijving zelf enige heerlijke herinneringen aangaande de Drachenfels of Heidelberg of de Harz en de Rijn op te halen, dan ontmoet ge een meewarige blik, een licht schouderophalen. Arme stakker, wat zijt ge begonnen! Uw opmerking gaat verloren als een grashalmpje in de weg-slepende bergstroom; hoor slechts:

„De Drachenfels, nu ja, heel aardig, wel pitoresk . . . als men nog niets dergelijks gezien heeft.

De Rijn, een oud mannetje, dat naar rust verlangt; nee, je moet hem bij Schaffhausen zien, daar is ie nog in zijn kracht.

Heidelberg is wel een lief plaatsje en de Harz, och, het is toch eigenlijk zulk kinderspel, als je ware natuur gezien hebt?”

O die holle zwetsers! Ze waren dicht omgeven van de heerlijkste, geurigste bloemen zonder iets van de geur over te nemen; integendeel, ze stinken van pedanterie, veel meer na, dan vóór hun reis.

Dit is het hatelike *species* van het tweede *genus*.

Tans het gemoedelijke. Dit is zeer sterk vertegenwoordigd.

„En zie je, je tante was wat vermoeid van de reis, toen

Notes. relaas relation, account — in d e r t j d some time ago — weer-ga match — mee-warig pitiful (half-contemptuous) — zwets- to brag — pedanterie presumption, conceitedness.

we te Parijs aankwamen. Nu, toen zei ik: „Dan blijven we stilletjes in ons hotel (we hadden een heel nette en gezellige kamer) en dan drinken we nog een kopje thee, als we dat hier goed kunnen krijgen.” „Nee,” zei je tante, „ga jij nou gerust de stad nog es in, dan ga ik stilletjes naar bed”. Nou, toen heb ik nog een kuiertje gemaakt over de Boulevard des Italiens. Here beware me, wat een herrie! Toen heb ik daar een half uurtje vóór zo'n café gezeten en een bokkie gedronken; jonge, jonge, je ziet me daar wat! „De volgende morgen waren we al vroeg op; het ontbijt was goed; wij hadden eieren, zoveel als we wouen, en rookvlees....”

Hou op! Hou op, want al het andere is presies hetzelfde; we krijgen niets anders te horen dan dat Parijs een drukke stad, en vooral dat het hotel en het eten goed, en dat het er goedkoop was....

We zijn tans genaderd tot de derde rubriek, tot hen, die iets zeggen.

Duiveltje der verveling, steek uw pijl in de koker; hij is tans machteloos.

Gelukkig, ze zijn er, die, eerst met wangunstige blikken door de tuisblijvende aangestaard, het talent bezitten om de gele tint van de tijd te doen vluchten voor de bloes der verrukking. Waarin bestaat hun geheim?

Zij zijn *dichter*, geen scheppers van gedichten, maar *dichter* in de ruimste zin van het woord. Hun verrukking, hun gloedvolle beschrijvingen, zelfs al komen ze er met horten en stoten uit, hun geheel opgaan in het onderwerp, dat ze behandelen, met terzijdelating van allerlei prozaïes ontuig, dat alles wekt innige belangstelling.

Notes. ge-rust at your ease, without putting any restraint upon yourself — kui-er- to take a stroll (at a slow loitering pace) — herrie bustle and throng — bokkie (French *un petit bock*) $\frac{1}{4}$ pint of beer — jonge, jonge! good heavens! — me I dare say — op-hou(l)d to stop, to have done — goedkoop cheap — ver-vel-ing annoyance — wan-gunst-ig envious, jealous — geheim secret — met horten en stoten by fits and starts — op-ga(a)-in to be absorbed in...

Ze bezitten de takt even lang stil te staan bij hetgeen *gij* gezien hebt, ook al staat het ver beneden de door hen-zelf genoten natuurtaferelen, kunstwerken, enz.

Zonder de schoolmeester uit te hangen, *willen* ze u een denkbeeld geven van hetgeen zij gezien en bewonderd hebben, en gaan daarbij uit van hetgeen *u* bekend is.

Willen ze u de voorstelling bijbrengen van een gletscher, ze wijzen u op het kruien van het ijs; van de hoogte der bergen, ze wijzen u op de wolken; van de tint van de sneeuw, ze nemen een schone najaarslucht te baat, terwijl ze met u wandelen, arm in arm, nog vol enthousiasme over de reis, die ze 's-zomers maakten.

Ook zij hebben allerlei avonturen gehad, tiepen ontmoet, merkwaardige gezegden gehoord, doch zij bezitten de takt juist die te kiezen, die *u* boeien, *u* stichten, *u* doen denken.

Zoo zijn zij, die iets zeggen. Gij zelf, waarde lezer, behoort naar ik hoop (wanneer ge gereisd hebt) tot deze laatste soort. Zijt ook *gij* van deze mening en stelt ge u niet tevreden in familie- of vriendenkring te spreken, maar wilt ge verder gaan en *schrijven*, schrijven voor het publiek, dat u niet kent, uw oog niet ziet glinsteren, uw stem niet hoort trillen? Zo ja, dan raad ik u, vooraf, als ge het al niet gedaan hebt, bij goede reisbeschrijvers aan te kloppen; zij zullen u stilzwijgend de nodige wenken geven.

Regels baten niet, maar lezen, lezen, en wie?

Ik wijs u op twee reisbeschrijvers, die m. i., altans wat het artistieke betreft, met recht modellen genoemd mogen worden. Het zijn van Nievelt in zijn „Alpenboek”, en Alph. Daudet in zijn „Tartarin sur les Alpes”.

Notes. tafreel scenery — de schoolmeester uit-hangen to play the schoolmaster — te baat ne(e)m-to avail one's-self of — avontuur adventure — m.i. (mijns inziens) according to my opinion — aan te kloppen (bij) to knock at (the door) (of), to take advice (from).

THE NIGHTWATCHMAN TEUN HAS FOUND BACK HIS DAUGHTER.

by J. van Maurik.

(The old watchman Teun last night on his rounds found a wretched halfstarved woman, which he recognized to be his daughter, who many years ago left the parental home to lead a life of ignominy and sin.)

TERUGGEVONDEN.

We zijn in het kamertje, dat Teun de nachtwacht sedert ruim drie verrel-jaars heeft bewoond.

't Is een niet al te groot vertrek op de derde verdieping van een oud huis in een van de achterbuurten in de stad.

Een tweetal vensters met groenachtige kleine ruitjes geeft uitzicht op de binnenplaatsen en daken van de omliggende huizen, waartussen hier en daar een enkele boom zijn bladerloze takken in de wind heen en weer beweegt.

't Is vrij licht in het kamertje, want de ramen staan open; nu en dan breekt de zon een ogenblik door de wolken en weerkaatst in het koperen beslag van de ouderwetse latafel, die tegenover het venster staat; — 't is het enige meubelstuk, dat Teun nog uit zijn vroegere huishouden heeft overgehouden, en 't draagt aan de ene zij nog sporen van 't vuur, dat alles wat verder zijn eigendom was verwoestte.

Met behulp van enig timmergereedschap en een paar uit elkaar gesloopte pakkisten is de oude man bezig om een inspringende hoek van het vertrekje tot een bedstee te vertimmeren. Hij past en meet, schaaft, zaagt en hamert met zoveel ijver, dat niettegenstaande het koud en tochtig is in het kamertje, de dikke zweetdruppels hem op het voorhoofd staan.

Notes. verrel (in st. of vierendeel) quarter — verdieping story — buurt quarter (of a town) — vrij licht pretty light — be-slag metal bands clasps or other garnishments — latafel chest of drawers — verder „further”, besides — gereedschap tools, utensils — een paar a few — inspringende hoek meant for nis (niche).

„Eén el sestig,” mompelt ie, terwijl ie met zijn bonte zakdoek de parels van zijn gelaat wist. „Een el sestig, krap! 't Is kort genoeg voor een man als ik, maar da 's minder; een beetje krom liggen hindert niet, — 't zal wel gaan. Och! 't zal helemaal behelpen wezen, maar dat is niets, dat went wel!” — Met een gelukkige lach op het verweerde en gerimpelde gelaat ziet Teun naar zijn werk en herhaalt in zichzelf: „'t Is krap an, maar 't ziet er waarachtig goed uit.” Hij nadert de latafel en zegt: „'k Zal jou ook nog een pootje onder je ouwe karkas geven, kameraad! Dan sta je teminste recht;” hij trekt de bovenste la open en neemt er een opgevouwen stuk meubelsits uit, dat ie vóór zijn getimmerte houdt, met de woorden: „Die lap zal 't hem net doen voor een gordijn, als ie lang genoeg is. — 't Gaat presies; dat 's een tref!” roept ie bijna luid.

Zorgvuldig vouwt ie de lap samen en bergt hem weer op. Als ie de la dichtschiiven wil, valt zijn oog op een bijbel, die in een hoekje ligt, zorgvuldig in een witte doek gevouwen.

Bijna eerbiedig neemt ie het boek uit de doek, legt het boven op het meubelstuk en slaat het open. — Op het schutblad staat geschreven:

Getrouwd: ANTONIE JALING

EN GESINA ANNA MAARTENS,

28 Juni 1840.

Deze Bijbel ter gedachtenis van onze huweliksday gekregen van Vader en moeder Maartens. — Lukas VI, vs. 31. —

Teun's gelaat is ernstig geworden. „Dat heb ik geschreven destijds”, zegt ie zachtjes en vervolgt lezend:

Notes. krap scarce(ly), scanti(ly) — dat is minder it does not matter much — be-help- to put up (with), to make a shift, to content one's self with little — waarachtig in very truth, as I live — sits chints, calico — — zal 't 'em net doen will just do (the service) — dat's een tref that's „a hit”, a stroke of good luck — schutblad fly-leaf — ter gedachtenis van in memory of — des-tijds in those days.

18 Aug. 1841. Heden is ons een dochttertje geboren, dat Anna Gezina zal heten. — Och ja! naar m'n goeie vrouw! — 22 October 1841. Ons kind is heden gedoopt. Anna Gezina. — Een traan rolt over Teun's wangen, terwijl ie op die bladzijden in de oude Bijbel staart. In één oogwenk komt hem het gehele droevige verleden weer voor de geest, als ie verder leest: 17 Juli 1849 — stierf mijn lieve vrouw Gesina Anna Maartens — Zij ruste in vrede, amen!

Meer staat er niet op dat schutblad, maar toch blijven de ogen van de oude man er strak op gevestigd. Ze zijn verduisterd door tranen; evenwel is de uitdrukking van het gehele gelaat niet zo zwaarmoedig meer als vroeger, en er komt een bijna gelukkige glimlach om de mond, als ie zachtens fluistert: „Goeie Gees, 'k wou dat jij 't wist: — ze is terug! ze is terug!...”

Het piepen van de deur, die geopend wordt, doet hem haastig de Bijbel dichtlaan en in de la wegbergen.

Op de drempel verschijnt een buurvrouw met een kom dampende koffie in de hand.

„Dag, buurman!” zegt ze goedig knikkend. „Ik hoorde je van morgen al vroeg zo danig in de weer, dat ik zo bij m'n eigen dacht: 'k Zal straks, als ik koffie gezet heb, eens even bij baas Jaling oplopen; misschien lust ie wel een kommetje vol.”

„Graag, juffrouw Klop!”

Terwijl Teun tegen de latafel leunt, drinkt ie langzaam de hete koffie, nu en dan blazend om zich niet te branden.

„Smaakt het, buurman?”

„Nou!”

Met de handen onder haar boezelaar samengevouwen ziet de buurvrouw het kamertje rond en zegt goedkeurend

Notes. zij ruste! she *may* rest (Subjunctive mood; obsolete form) — zwaar-moedig (= mis-troostig) melancholy — goedig goodnatured(ly) — van morgen *this* morning — danig steady(ly) — in de weer astir, adoing — „bij m'n eigen” (dialect) within myself — „Nou!” I dare say so! — boezelaar (= schort) apron — goed-keur- to approve.

knikkend: „Jonges! jonges! buurman, wat knap je 't hier netjes op! Heb je dat behangsel er ook zelfers op geplakt?”

„Natuurlik! Ja juffrouw, 't was een hele toer; mijn handen staan niet naar zulk werk. Maar 't ziet er nogal knapjes uit. Zeg! die koffie is heet, maar lekker, hoor! Ze gaat er bij me in, als een borrel in een aanspreker. 'k Had een dorst als een paard.”

Verwonderd ziet de juffrouw haar buurman, die vroeger ternauwernood sprak en nooit een grapje maakte, aan en antwoordt: „Je werkt ook maar niet hard; 'k zei gisterenavond tegen mijn man: Buurman Jaling is van de ochend tot de avond bezig, — hoe ie 't uithoudt, begrijp ik niet.”

„Hoezo, juffrouw?”

„Wel, je hebt toch voor veertien dagen geleden een heel stootje gehad. Toen ze je tuis brachten, zag je er uit als een dooie, en we dachten bepaald, dat je 't hoekje om ging.”

Lachend antwoordt Teun, terwijl ie het koffiedik uit 't kommetje op de hoop krullen, die in een hoek van 't vertrek ligt, neergooit: „Ja! 'k was die nacht heel miserabel; 'k had zoveel als een flauwte — een gek ding! 'k Had er nooit last van gehad, maar 't heeft goddank! niet lang geduurd; 'k ben gauw weer opgekrabbeld: een paar dagen later zat ik net of er niets gebeurd was in mijn wachthuisje.”

„Je hebt er geen eer van, buurman; je ziet er warempel veel beter uit dan vroeger. — Weet je hoe?”

Teun's ogen vragen vriendelik: „Hoe dan?”

„Veel opgeruimder, lang zo mankeliek niet als vóór die

Notes. wat knap je 't hier netjes op! how you make smart here! — 't was een hele toer it was a goodly job — nogal knapjes pretty smart — Zeg! I say. — „It runs down my throat like a cordial draught down an undertaker's mute's” — Je werkt ook maar niet hard You *don't* work hard, I should say (ironically) — dooie = dode a dead. 't hoekje om gaan to „turn one's heels up”, to die — flauw-te fainting fit — op-krabbel- to recover — „You have no honor of it” = „You don't look like that” — warempel (= warachtig) I dare say — mankeliek dial. melancholy.

tijd; 't is net alsof je jonger bent geworden! — Zeg Jaling, wat maak je eigenlijk?"

„Een bedstee."

„Zo! Ei! een bedstee? — En je hebt er hier een."

„Jawel, maar nu moet ik er twee hebben."

„Kijk ereis an!"

„M'n dochter komt bij me inwonen."

„Here mens! wat zeg je? 'k Heb nooit geweten of gemorken, dat jij een dochter hadt. Ik dacht, dat..."

„Ze is heel lang onder vreemden geweest, buurvrouw, maar nu blijft ze bij mij voor goed. — 't Arme schepsel is ziek geweest, zwaar ziek."

„Och here!"

„Ja! zenuwzinkingkoorts, helemaal buiten kennis, — maar ze is gelukkig aan de beterhand en eergisteren heeft de perfester gezeid, dat ze aanstaande week uit 't gasthuis mocht. Zie je, daarom knap ik hier de boel een beetje op."

„O, zo! ben jij daarom zo in de weer. — En wat doet je dochter voor de kost? — Naaister?"

„Hm!" Teun ziet enigszins verlegen zijn ondervraagster aan en antwoordt: „Ja, juistement, ze is verduiveld vlug met de naald, maar je begrijpt, ze is nu nog erg zwak en...; maar als je later ereis werk voor haar weet..."

„Jonges, buurman! dat is dan toch een hele lastpost voor je, — zoo'n zwak schepsel in huis..."

„Een lastpost? God bewaar me, in 't geheel niet."

„Nou ja, ik bedoel maar vanwegens de verdienste; je baantje als nachtwacht geeft toch niet veel, — teminste niet genoeg om..."

„O ho! 'k heb er wat bij gekregen."

„Kijk ereis an."

Notes. „Kijk ereis an." Well I never! — Here mens! man alive! — gemorken dial. in st. of gemerkt got aware — zenuw-zinking-koorts hectic fever — buiten kennis out of sense — aan de beterhand in the way of recovering — perfester dial. professor — aanstaande next — gasthuis hospital — voor de kost for a livelihood — juistement dial. just so — verduiveld confounded(ly) — in 't geheel niet not at all — bedoel- mean — vanwegens dial. (van wege) on account of.

210 Little wife of twentyone is teasing her little husband.

„'k Heb me verleden week verhuurd bij Rongers, de smid.”
„Bij Rongers? Daar werkte je immers vroeger ook al voor?”

„Hm! ja, zo af en toe, zie je! als losse man, maar nu kom ik er voor vast. 't Was toevallig, hé!, dat de tweede knecht juist wegging; — daar kom ik voor in de plaats.”

„Wel! wel!”

„Acht gulden in de week, buurvrouw!

„Da's weinig, Jaling.”

„Och, ja! veel is het niet, maar hij wou niet meer geven; je begrijpt, 'k loop al hard naar de zestig en voor heel zwaar werk deug ik niet meer, — — maar aan de bank werk ik een jonge kerel nog over de kop. Ha! Ha! Ha! dat zul je 'es zien.”

„Jonges, buurman! als je 't maar uithoudt.”

Notes. a fen toe now and then — voor vast for good — 'k loop al hard naar de zestig I am fast going on for sixty — werk ik een jonge kerel nog over de kop I may beat a young lad in working — als je 't maar uithoudt! I'm afraid you will not stand it!

LITTLE WIFE OF TWENTYONE IS TEASING HER
LITTLE HUSBAND.

by Mrs Reineke van Stuwe.

20 Oktober.

Wat moet ik toch in 'shemelsnaam doen, om aan mezelf te ontkomen! In dagen heb ik niet in mijn dagboek geschreven, om mezelf niet zo vreselik bewust te maken, dat ik me.... Maar wat heeft het me geholpen? Ik ontnam mezelf daardoor mijn enige bezigheid.

Ik zit aldoor te verzinnen, wat ik toch doen kan om te ontkomen aan de ontzettende eentonigheid van mijn lot, maar

Notes. ont-zett-end tremendous(ly), frightful(ly) dat ik me... (the missing word is *verveel*; that I'm... bored) — een-ton-ig („one-ton-y") monotonous (Greek *mono-* means *one*).

ik weet niets te vinden. En soms als ik ten einde raad ben, en niet meer weet, waar me mee bezig te houden, ga ik Fred verrassen, met bijvoorbeeld de volgende verhalen:

— Zeg, Fred, heb 'k je wel 'es verteld, dat ik op m'n veertiende jaar dood alleen met 'en vreemde meneer in 't bos heb gewandeld?

— He! ? zei Fred.

— Ja, en 'k weet nog presies, hoe 'k er uit zag... 'k had 'en blauw mariene manteltje aan en 'en blauw rokje, en 'k droeg 'en blauwe *toque*, en 'k had loshangend haar...

Heerlik. Fred was op het toppunt van verbazing en ik amuzeerde me.

— Maar hoe kan dat dan? En vond Mama dat goed?

— Ma wist er niets van!

— Maar zeg dan, hoe kwam 't! Sprak die man je aan?

Ik stikte bijna van 't lachen toen ik: „Ik sprak 'm aan” zei.

Fred keek me aan, alsof ik plotseling een ander mens was geworden; hij herkende de wel vrolijke en vrije, maar toch nooit de grenzen te buiten gaande Ina niet. In tijden heb ik niet zo'n pret gehad. Hij begreep er niets van, — hij *kon* er natuurlijk niets van begrijpen, en ik hield hem in de spanning, totdat ie eerst boos werd, en toen zó vriendelijk om een uitleg smeekte, dat ik hem niet kon weerstaan.

— Nu, zei ik, dan zal 'k 't je maar vertellen.... 't Is helemaal de waarheid, zoals 'k 't zei, — maar 'k zal 't ontbrekende d'r maar bijdoen... Je moet weten, dat ik vroeger, in m'n jeugd, dol en dol op schaatserijden was. Nu trof het zo, dat op 'en middag niemand met me mee kon gaan, nóch Jo, nóch Meta, nóch de juffrouw, en ik,

Notes. ver-rass- to surprise („for-rash”, to beat in „rash-ness” or quickness) — ten einderaad at one's wit's end — dood alleen *all* alone — presies „precise(ly)”, exactly — er uit zie- to look so or so, to have a... appearance — ver-ba(a)z- to astonish, astound — vind- to think (pleasant, unpleasant, etc.) — te buiten ga(a)- to go beyond — bij-doe- to add — J e moet weten I must tell you, I have to tell you (then) — dol op extremely fond of, quite passionate for.

woedend om het idee thuis te moeten blijven, verklaarde, dat ik alleen wou. De juffrouw zei, dat ik niet kon, omdat ik de weg niet wist, — ik ging nooit alleen, en ik wist de weg ook eigenlijk niet goed, — maar natuurlijk, dat bekende ik niet! Ik tramde tot 'et Plein, zag al gauw 'et Bos en dacht, dat ik er nu was. Maar jawel, ik liep, en liep, en liep in 't Bos, er kwam geen einde aan, en de Vijvers zag ik niet. Ik ontmoette geen sterveling, en 'k begon een beetje wanhopig te worden. Eindelijk zag 'k 'en postbode...

— Was dat soms de heer?

— Wel-nee! dan zou 't weinig interessant zijn geweest! Nu, ik vroeg hem de weg naar de Vijvers, en hij zei, dat ik, zoals ik nu liep, op weg naar Leiden was. Verbeeld je, ook 'en troost! *Enfin!* Hij beduidde me zo'n beetje, hoe ik moest gaan, en ik liep weer, liep, liep, zonder eind. Toen begon ik erg wanhopig te worden, — totdat ik eensklaps de heer zag. Hij had schaatsen bij zich, en ik verstoutte me (in die tijd was ik nog verlegen) hem te vragen, hoe ik naar de Vijvers moest komen. O, daar waren we vlak bij, en hij zou er me wel even brengen, als ik het goed vond. Nu, ik vond het goed! En zo heb ik dan, met zo'n vreemde meneer, door 't Bos gewandeld, op m'n veertiende jaar...

— En dat is alles?

— Ja, dat is alles. Of...

— Of?!

Ik trok een gezicht tegen Fred, omdat ie dat „of" zo nadrukkelijk herhaalde. Maar ik was goedig en vertelde toch door.

— Of toch nog iets... Ik reed dan die middag, ontmoette schoolkennisjes, en had veel plezier. Even stond ik eens stil aan 't eind van de baan, en daar hoor ik achter me 'en stem: „Amuzeert U U..." Ik kreeg 'en schok van schrik, en vooruit vloog ik, zo hard als ik kon, doende, alsof 'k niets had gehoord...

Notes. maar jawel! but there was nothing of that! (fudge! — fiddlesticks!) — wan-hop-ig desperate — zich ver-stout- to make bold, to have the boldness -- vlak bij very near — een gezicht trekk- to make a wry face.

— Dat was heel goed, zei Fred, wat had die man je aan te spreken...

— Ja, dat dacht ik ook, ik was nog 'en kind... Maar ik deed het uit verlegenheid, uit malle angst toen, dat ik er zo van door ging. En later verweet ik me m'n gruwelike onbeleefdheid, ofschoon...

— Nee, je was helemaal niet onbeleefd, — 't was mal van die man je aan te spreken... Maar je zag er zeker wel aardig uit... En Fred verdiepte zich 'en ogenblik in de overdenking van de vreselijke gevaren, waaraan ik had blootgestaan, zich verheugende, dat van dit alles niets was gebeurd...

Een volgende keer overviel ik hem met:

— Zeg, Fred, herinner je nog Bob van Alfen?

— De broer van Viktor? Zo vaag... Is die niet naar Indië gegaan?

— Ja. Heb 'k je wel 'es verteld, dat 'k daarmee geënga-geerd geweest ben?

— Wat?!

— Heb 'k je dat nooit verteld? vraag ik ongeduldig.

— Nee! Nooit! En wanneer was dat dan? En hoelang heeft dat geduurd?

Ik begin weer te schateren om Fred's ontsteltenis.

— Hoe lang dat geduurd heeft?

— Ja. En wanneer was 't?

— O, al lang geleden, 'en jaar of zes... En 't heeft geduurd... intermitterend 'en week of vier.

Fred stond *stupéfait*.

— Wat betekent dat, intermitterend! Ik kan niet geloven, dat 'et waar is, ik begrijp er niets van...

— 't Is toch waar, hoor!

— Als je begint te spreken, moet je ook alles zeggen... anders was er geen reden, dat je 't vertelde.... En ik *wil* alles weten.

— *Wu* je? Nu, dan durf ik natuurlijk niet weigeren... 't Is anders jammer, dat 'k alles zo gauw ophelderen moet...

Notes. er van door gaa- to hurry on, to take to one's heels — 'en jaar of zes about six years — be-téken- to signify, mean.

— Kom nou!

— Nu, 't was met de bruiloft van Juliette van der Voort....

— En?

— En toen speelden we komédie, en ik deed mee in 'en stukje „De ware Jozef”, — daarin was 'k verloofd met Bob....

De geplaagde Fred ademde op.

— Nu, 'k was natuurlijk alleen geëngageerd — tijdens de repetities en de uitvoering, en daarom zei ik: intermitterend — begrijp je?

In plaats dat Fred blij was, zei ie:

— Ik vind 'et niet aardig, dat komediespelen.... 't geeft de jongelui te veel vrijheid, — ze worden zo familiaar....

— Och, Fred, jij bent 'en beetje.... ouderwets wou ik zeggen, maar dat zou ie misschien niet prettig hebben gevonden te horen, dus zei ik: jaloers.

— Volstrekt niet, dat ben ik niet, ik sprak heel in 't algemeen... Ik kan 't niet goed vinden, al die dingen...

— Jij wou bals en picnics en tennisklubs en fietstochtjes zeker óók afschaffen, dan was je teminste radikaal.... Ben je 't niet ééns met de Spanjaarden, die zeggen, dat 'en vrouw maar driemaal d'r huis mag verlaten, als ze gedoopt, getrouwd en begraven wordt?

Ik plaagde Fred nog een poosje door, op deze manier, ofschoon ik heel goed wist, dat ie zó niet is.... O, o, ik ben er toch een!

Notes. we speelden komédie we performed (private) theatricals (komédie may either be comedy, drama or tragedy) — mee-doe- to be one of the (persons engaged) — ouderwets oldfashioned — fiets bicycle („bike" is expressed by „kar" — „rijwiel", „wiel" or „wieler" are never made use of in speaking by anyone) — Ik ben er toch een! I am one (too many) though! I'm a sly rogue or minx!

THE WONDERFUL DREAMS OF TOSARI.

by H. Borel.

(see our article on Dutch literature, pag. 290 of this volume).

Dat was een heel kurieus gesprek vanochend! Ik schijn dan toch wel in het rijk der wonderen te zijn aangeland.

Ik was op een bankje gaan zitten op het terras, toen de oude heer Mehrmann bij me kwam, die Tosari zo dóór en dóór kent, en er zoveel over geschreven heeft. Hij heeft me op een heel eigenaardige manier uitgelegd, wat de invloed van deze reine, ijle, éterise atmosfeer is op de mensen. En als ie het bij 't rechte eind heeft is het hier zeker een uniek oord van wonderen in de wereld.

„Ik moet u eens waarschuwen”, zei ie, „dat de mensen, die u hier zult leren kennen, héél anders zijn dan ze zich later „beneden” weer zullen tonen. Het is dan ook heel gevaarlijk, hier vriendschap — en nog gevaarlijker liefde — voor iemand te gaan gevoelen, want daar zal beneden niets dan ellende en teleurstelling op volgen. Wat het is, — ik geloof niet, dat het alleen de ijle lucht is — weet ik niet, maar de mensen leven hier eigenlijk in een droom. — Misschien is het óók de grandioze, simpele, strenge pracht van de natuur, die het 'em doet, maar ze worden hier veel beter en veel zuiverder dan ze beneden zijn. Het is zeker door het eindeloze van al die horizonten hier om je heen,

Notes. van-ochend this morning (so van-avond, van-middag, also van 't jaar this year, van de week this week) — in-vloed (from in-vloe(i)-d; vloei- = to flow) influence — ijle (contraction for ijdel) thin, loose, not dense — het bij 't rechte eind hebb- „to have caught the thing at the right end”, to be right, to have hit the exact truth — gaan doen, gaan gevoelen etc. to set upon doing, to begin to feel — ...het 'em doet („does it to it”) to be the cause, to have the effect (the first „it” refers to the effect produced or the change brought about; the second „it” ('em = „to it”) refers to the *enviroming matter or space*, the general object, on which the effect or change is imposed.)

dat ze ruimer van opvatting worden, dat de engheden van de konvencie wegvallen, en de stijve, deftige luidjes van beneden hier vrije, natuurlijke mensen worden. — Ik geloof niet als de dokter, dat het alleen de dood is van de malaria-bacillen, die dit wonder tot stand brengt. Ik geloof, dat de invloed, door de *psyche* uitgeoefend, hier veel groter is dan men vermoedt, ja, dat eigenlijk het psichise proces de hoofdrol speelt, en de stoot geeft aan het fizise. Je kunt over 't algemeen zeggen, dat je hier op Tosari met een verbeterd, hoger soort mensen te doen hebt dan beneden. En dit is zo erg, dat ik mensen, die ik beneden heel onsympatiek vond, en in wie ik geen glimpje van ziele-mooi meer vermoedde, zó diep als ze gezonken waren in de duffe sleur van 't alledaagse, hier opeens met heel lieve, tedere en subtiële dingen voor den dag heb zien komen. Mooie dingen, die jaren in hen geslapen hebben, worden hier in eens weer wakker, en mensen, waar je 't nooit achter gezocht zou hebben, spreken hier van iluzies, en idealen, en poëzie. Het is heus of met de reinere, zuiverdere lucht hier ook de ziel reiner en zuiverder wordt, en de nevelen er van wegwaaien."

"Maar hoe dan, als ze weer beneden komen?" vroeg ik nieuwsgierig, en in spanning.

"Ja, ziet U, dat is nu juist de ellende," zei de oude heer. "Zodra de mensen een tijdje terug zijn, beneden, in de hitte, is het weer mis. Ze zinken binnen een paar dagen weer in de sleur terug. Mensen, die hier dag aan dag allerintiemst met elkaar omgingen, en om zo te zeggen geen ogenblik van elkaar af waren te slaan, gaan elkaar later in Soerabaja met een stijf knikje voorbij, of ze elkaar nooit gekend hadden. Het is of ze zich daar schamen voor het mooie, natuurlijke gevoel dat ze elkaar boven getoond hebben, of ze verlegen zijn, daar even een gewoon, natuurlijk

Notes, op-vat-t-i-n-g conception — luidjes diminutive of lieden, lui; (small) *people* — tot stand breng- (= teweegbreng-, veroorzaak-) to bring about — *psyche* (Greeks) the soul — spann-ing, "tension" suspense, expectation — ziet U look here, I will tell you. It is like this. — hitte heat, from heet hot — mis failed, amiss, wrong — even for a moment, just.

mens te zijn geweest. Daarom is het zo heel gevaarlik, hier erg van iemand te gaan houden. Want het is niet die iemand zelf, waar je dan van houdt, maar de iluzie, de droom er van, zoals die hier even, in die reine lucht, is opgebloeid. Ik heb hier een jongmens gekend — een bijzonder gevoelige jonge — die vreselik is gaan houden van een lief meisje. Zij nam hem zo'n beetje als haar *cavalier* aan, en ze waren altijd samen, en leken wel twee *inséparables*. 's Avonds laat zag ik ze wel eens minnekozen in een priëel. Hij stuurde haar verzen en bloemen, — *enfin*, U kent dat wel. Toen ik hem later nog eens „beneden” ontmoette — ik was erg intiem met hen — en hem naar het meisje vroeg, zag ie er uit of ie zich schaamde. „Ze is een héél gewoon meisje, als duizend andere,” zei ie. „Ze was zo stijf, toen ik haar opzocht, alsof ze me bijna niet kende. Er is niets bijzonders aan. En ik begrijp maar niet hoe ik ooit iets in haar gezien kan hebben.” — Maar hij vergat, dat ze werkelijk wáár en oprecht, en dus ook werkelijk bijzonder was geweest boven. Ze was alleen maar in de sleur en de doffe konvencie teruggevallen zodra ze weer beneden was. En zo gaat het met bijna alle mensen hier. Daarom, wanneer U als jonge man een goede raad van mij aan wilt nemen, geniet dan hier zo véél mogelijk van de natuur, maar neem de luitjes niet te veel *au sérieux*. Je zou het hier een tijdelike, verbeterde edicie van mensen kunnen noemen. Ze zijn allemaal zo ongedwongen en zo lief en zo hartelik. Je zou denken, wat is de wereld toch goed, en wat zijn de mensen toch allemaal beminnelik! Maar het is heel bedriechelik, en aan iemand met een beetje hart, die wat erg gevoelig is, en zich gauw aan vrienden hecht, geeft het later niets dan teleurstellingen.

Notes. 'h o u d- v a n t o l i k e (this phrase had originally, during the middleages, this meaning: *to be in vassalage of...*) — m i n n e- k o (o) z- („to talk love”) to flirt — p r i ë e l summer-house — a l l e m a a l all of them, all together — t e l e u r- s t e l l- to disappoint.

MEDITATIONS OF A PHILOSOPHICALLY PRE- DISPOSED YOUNG WIDOW.

by Louis Couperus.

Cécile was alleen; de kinderen waren naar boven, om zich op te knappen voor het dinee. En ze zocht terug te zien haar verre perspectieven met bleke horizont; ze zocht zich de zilverige oneindigheid terug, die door haar heen geschoten was als een ontvangst van licht. Maar het warrelde haar te veel; een kaleidoskoop van héél recente herinneringetjes: de kinderen, Quaerts, Emerson, Jules, Suzette, Amélie. Vreemd, vreemd was het leven . . . Het uiterlike leven; het komen en gaan van mensen om ons heen; het klinken van woorden, die ze zeggen met stemmen van vreemdheid; het eindeloos wisselen der verschijnselen; het een aan het ander vreemd ook, het zijn van de ziel ergens in ons, als een god in ons, nooit te kennen voor zichzelf in de essence van *hémzelf*. Dikwijls, zoals nu, scheen het Cécile, dat alles, de allerbanaalste dingen, vreemd, zeer vreemd waren, alsof er in 't geheel niets banaals in de wereld was; de vreemde vorm en uiterlikheid van een dieper leven, dat in alles school, tot in het minste voorwerp toe; alsof alles zich maar vertoonde met een schijnsel, masker van voordoen, terwijl daaronder het eigenlike was: de waarheid. Vreemd, zo vreemd het leven . . . Want het scheen haar of ze, onder de heergewoonheid van die *afternoon-tea*, iets heel ongewoons gezien had; wat, wist ze niet, zou ze niet kunnen uitdrukken, zelfs niet kunnen uitdenken; het was haar of er onder het gaan en komen van die mensen iets geschitterd had: het eigenlike, de waarheid onder het verschijnsel van hun voordoen om bij haar te komen teedrinken.

Notes. zich op-knapp- to make smart — ontvangst conception — warrel- to whirl — banaal flat and prosy — masker van voordoen mask of make-believe — heergewoonheid the being very common.

— Wat? Wat is het? dacht ze. Maak ik me dat nu wijs, of is het zo? Ik voel het toch...

Het was heel vaag en toch was het heel duidelijk... Het was haar of er een lichtbeeld, een schaduw van licht was achter alles wat zich daar had voorgedaan.

Maar zij schudde het hoofd.

— Ik droom, ik fantazeer! lachte ze in zichzelf. Het was alles heel eenvoudig. Het was alles heel eenvoudig. Ik maak het me maar zo ingewikkeld, omdat ik daar plezier in heb.

Maar zodra ze dit dacht, voelde ze iets, dat die gedachte intens loochende. Een intuïcie, die haar de *essence* der waarheid wou doen raden en dit niet geheel en al vermocht. Zeker, er was toch iets. Iets achter dat alles verscholen, schuilende als de schaduw school achter het ding, en die schaduw scheen haar toe van licht...

Haar gedachte dwaalde nog wat rond over die mensen; toen bleef ze hangen aan Tako Quaerts. Ze zag hem daar weer zitten, een beetje zich buigende naar haar toe, zijn handen in elkaar gevouwen, hangende tussen zijn knieën, terwijl ie tot haar opzag. Een scheiding van afkeer was als een staaf van ijzer tussen hen geweest. Ze zag hem daar weer zitten en toch was ie al weg. Dat was alweer voorbij; wat ging alles spoedig heen; hoe klein was de stip van het heden!

Ze stond op; ze zette zich vóór het schrijftafeltje; ze schreef, in eens neer:

Onder me vloeit de zee van het verleden, boven me drijft de éter der toekomst, en ik sta daar tussen-in als op een stip van werkelijkheid; een stip zo klein, dat ik beide voeten pal tegen elkaar moet drukken, om staande

Notes. Maak ik me dat nu wijs? Do I persuade this upon myself, now? — fantazeer- to fancy, to work out phantasy — ingewikkeld intricate, involved — vermoog- past t. vermocht, to be able to — school past t. of schuil- to hide — Tako Quaerts was an older gentleman very much interested in the young widow, against whom she cherished a sort of mysterious antipathy mixed with sweetness. (He had paid her a visit a moment ago) — éter ether — toe-komst future — pal staunch(ly), firm(ly).

te blijven. En van af die stip van mijn heden ziet mijn weemoed neer naar die zee en mijn verlangen op naar die lucht. „Ik kan niet veel leven op mijn stip; ze is zo klein, dat ik ze nauweliks zie, ze nauweliks voel onder mijn voeten — en toch is ze mijn enige werkelijkheid. Ik geef niet veel om haar; mijn ogen volgen maar het wegrimpelen van die golven naar verre einders, het glijden van die wolken naar verre sferen; vage luchtschijnsels van eindeloze verandering, transparante ongedurigheden, lichaamloosheden, die zichtbaar zijn. Het heden is het enige, dat is, of dat teminste schijnt te zijn. De stip is; de stip, teminste, *schijnt*; die zee niet, en die lucht niet, want die zee is slechts herinnering en die lucht slechts iluzie. En toch zijn herinnering en iluzie alles, zijn de wijde domeinen der ziel, die van de stip afvliegt en op de zee afglijdt naar de einders, die wijken, en op de wolken wegdrijft naar de sferen, die wijken en wijken...”

Toen dacht ze na. Hoe had ze zo geschreven, waarom? Hoe was ze er toe gekomen? Ze ging met haar gedachten terug; het heden, de stip van het heden, die zo klein was... Quaerts, Quaerts' houding zo even voor haar heropgerezen. Had iets wat hem betrof, haar die zinnen doen neerschrijven? Het verleden, weemoed; de toekomst, iluzie... Waarom, waarom, iluzie?

— En Jules, die van hem houdt, dacht ze. En Amélie, die van hem sprak... Maar ze wist niets... Wat is er in hem, wat schuilt er achter hem? Voel ik die antipatie wel? Ik kan niet uit zijn ogen zien...

Notes. van af from (van... af in ordinary Dutch are always separated from one another by other words) — weemoed (indistinct) sadness or mournfulness — werkelijkheid reality — ge(e)v- om to care for, to attach value to — einder (no current Dutch word) horizon — ongedurig in-constant — lichaam-loos-heden „incorporealities”, unsubstantial not material things. — De stip is That point is, i. e. *exists* — na-den-k- to reflect — zinnen sentences, phrases — Jules and Amélie are the children of Cécile's sister (her husband died about a year ago) — Voel ik die antipatie wel; wel means: *I wonder* — Dolf and Cristie are Cécile's own children.

Ze had dat gaarne eens gedaan; ze had gaarne zeker willen zijn van die antipatie of: niet zeker.... een van beide. Ze was nieuwsgierig om hem nu weer eens te zien, nieuwsgierig, wat ze dan door hem denken en voelen zou...

Zij was opgestaan van haar schrijftafel, ze vlijde zich nu rechtuit op de *chaise-longue*, wond haar armen achter haar hoofd. Ze wist niet meer wat ze droomde, maar ze voelde zich stil gelukkig. Ze hoorde Dolf en Christie de trap afkomen; ze kwamen binnen, het was etenstijd.

— Jules was toch heus zo-even wél stout, niet waar mamaatje? vroeg Christie nog eens met een bedenkelijk gezicht.

Ze trok het kleine, fijne ventje zacht tot zich, ze nam hem vast tegen zich aan, in haar armen en zacht kustte ze zijn vochtig mondje van bleek frambozenrood.

— Nee, heus niet, liefje! sprak ze. Hij was heus niet stout....

Notes. etens-tijd dinner-time — Jules was toch heus zo-even wél stout, niet waar mamaatje? Jules was naughty though just now, I dare say, little Mama; he *was*, was't he? (toch = though; heus I-dare-say; zo-even = just-now; wél = he-*was*; niet-waar („not-true?”, was'n't-he?) (Jules had taken offence at his aunt's speaking of Mr Quaerts in a disparaging tone. Auntie had scolded him on the subject... with some slight misgiving that she was *not* right in scolding him) — beden-k-elik alarmed, vexed — fram-boos raspberry.

A VISIT TO A PENNYLESS POET IN THE EIGHTEENTH CENTURY.

by Jakob van Lennep.

(The story is related by Mr Ferdinand Huyck, a burgho-master's son.)

Niet lang nadat we van tafel waren opgestaan, wandelde ik naar de Raamgracht, en vond weldra het huis, dat ik zocht, en dat kenbaar was aan het vrij slecht geschilderd,

doch sprekend gelijkend afbeeldsel van een in Amsterdam in die tijd welbekende groenvrouw, dat achter de glasruiten van de zijkamer geplaatst was, nevens een bordje, waarop in gekleurde letteren te lezen stond: Zacharias Heinsz., *Portraitschilder*. Het was een onderwets gebouwde woning, drie verdiepingen hoog behalve de zolder, met twee kruisramen naast elkaar en een vrij hoge recht opgaande stoep. Ik schelde aan, de bovendeur ging open, en wel, even als dit alleen in de tovergeschiedenissen en in sommige Amsterdamse huizen plaats heeft, zonder dat men kon gewaar worden door welk middel; eerst toen ik opzag, ontdekte ik, aan het bovenste einde van een vrij steile, van de voordeur door een kort portaal afgescheiden trap, iets dat zich in de duisternis bewoog en naar een vrouwelijke gedaante zweemde.

„Wat is er van je dienst, Sinjeur?” klonk de stem uit de hoogte.

„Ik wou Meneer Helling spreken.”

„Kom maar boven!” antwoordde de stem, „en wees zo goed, de deur weer achter je te sluiten.”

Ik ontsloot op dit verzoek de deur geheel, en na die weer behoorlik gesloten te hebben, trad ik tastende naar boven, mij tot meerdere zekerheid vasthoudende aan het koord, dat langs de muur liep, en waarmee de vrouw, die boven stond, de deur had opengetrokken.

„Nou dat trappie op,” zei ze me, zodra ik bij haar stond, „en dan de derde deur aan je rechterhand; maar pas op! het is wat doister hier.”

En inderdaad, het was zo donker, dat ik werk had, mijn voeten op de rechte plaats neer te zetten. „Voorwaar,” dacht ik, „*per ardua ad astra!*” als onze dichter nooit de top van de Helikon bestegen heeft, het is niet, dat ie de gewoonte mist om te klimmen.”

Ik vond eindelijk de deur, die ik zocht, en klopte aan.

„Binnen!” riep een stem, die me toonde, dat ik te recht was.

Notes. sprekend gelijkend (being) a striking likeness — groenvrouw herb-woman — en wel and this — gedaante (=gestalte) form, figure — behoorlik proper(ly) — „Nou dat trappie op” dial. for Nu dat trapje op! — doister dial. for duister dark — „Binnen!” Come in! — te recht at... destination.

Ik trad binnen; het was een achterkamertje met één raam, waarvan de ruiten voor de helft gebroken waren; de vloer was met rode tichelstenen belegd, hetgeen in hete zomerdagen zeer fris, maar 's-winters wat koud moet geweest zijn, terwijl ook de bedstede zonder gordijnen geen zeer behaachelik aanzien had. Voor 't overige bestond de gehéle inboedel uit een tafel en twee stoelen. Op de ene zat de bewoner zelf, met een blauwe bakkersmuts op het hoofd, een rood baaien buis aan 't lijf, en kousen van touwwerk aan de benen. De andere stoel was met de *garderobe* van de goede man beladen: zijn degen stond er tegen aan, zijn pruik versierde de ene, en zijn hoed de andere knop.

Het vereiste geen geringe mate van voorzichtigheid, om de bewoner te naderen, daar de vloer grotendeels bedekt was met boeken, waarvan de versletene, bemorste en gescheurde banden wel getuigden, dat de eigenaar meer hun innerlike waarde dan hun uiterlike tooi op prijs stelde.

„Wel meneer Huyck!” zei Helling, oprijzende en zijn kort, zwart gebrand, pijpje uit de mond nemende, „neemt U waarlik zelf de moeite? Waarom heeft U de meid niet boven gestuurd? ik zou wel naar beneden gekomen zijn en vriend Heynsz had ons zijn zijkamertje wel afgestaan.”

„'t Is misschien wat vrijpostig, dat ik zo op kom lopen,” zei ik, „maar de meid zei me, ik moest maar boven gaan. Ik kon niet nalaten, mijn dank te betuigen voor de beleefdheid....”

„Te veel eer, te veel goedheid,” zei Helling, terwijl ie mij zijn stoel aanbood, en de andere ontdeed van de daarop geplaatste kledingstukken, die ie gezamenlik op de bultzak in de slaapstede wierp, „maar wat ik u bidden mag, neem toch eerst plaats. Ik ben geheel verlegen en konfuus van de moeite, die U neemt, om zo tot de hanebalken op te klimmen. Ik woon hier wat hoog.”

Notes. in-boedel furniture — *garderobe* wardrobe, clothes — *grotendeels* for the greater part — op prijs stell- to value, to appreciate — *vrijpostig* too free or bold — *na-la(a)t* to leave undone, omit — *gezamenlik* together, the whole of it — *bultzak* („humpback-bag”) (bulky) strawbed — *wat ik U bidden mag* if I may beg you, if you please — *hanebalken* (crossbeams of the) cockloft.

„Wel, dat is zoals het hoort,” zei ik, lachende, „een poëet kan niet te dicht bij de Goden huizen.”

„U gelieft te schertsen,” antwoordde ie, „maar waarlik, het is hier te hoog. Voor mij is dit niets, ik ben dat gewend; alleen 's-winters kan het hier wel wat bar zijn; doch ik blijf er gezond bij en vrolik. En waarmee zal U gediend zijn? Nektar of ambrosijn is hier niet te krijgen, maar ik heb toch nog een paar flakons echte konjak, die me overgebleven zijn van een kadoo, mij gedaan door de waardige Heer Willem de Bron, toen ik een dichtstuk gemaakt had op zijn gouden bruiloft.”

Ik kon niet nalaten bij mijzelf te lachen over de niet onaardige wijze, waarop Helling, terwijl ie mij beleefdheid aandeed, tevens de gelegenheid te baat nam, om me te kennen te geven, dat ie gewend was, zijn liederen met een kadoo betaald te zien. Ik zocht me met dat al jegens hem te verontschuldigen, zeggende, dat ik, zo even van tafel komende, niets verlangde; maar het was vruchteloos praten; de gulle man kreeg een van de kostbare flesjes van onder zijn bedstede voor den dag, en vulde daar twee kelkjes mee; waarna ie me zwijgend aanzag, als wou ie zeggen: „nu ben ik gereed, uw lofspraken aan te horen”.

Ik liet hem ook niet lang in verlegenheid; en wetende, dat de mensen in 't algemeen en de dichters in 't bijzonder nog liever gevleid dan geprezen worden, zwaaide ik aan het flauwe voortbrengsel van zijn Muze meer lof toe, dan ik aan de beste verzen van Vondel zou geschonken hebben. Ik schaamde me er wel wat over; maar wat zou ik doen? de man had mij zulke onverdiende loftuitingen op rijm vereerd, dat ik hem wel met gelijke munt in proza diende te betalen. Hij hoorde me zwijgend aan, met een glans van genoegen op het gelaat, nu en dan het bovenlijf buigende, en bij pozen een slokje uit zijn glaasje nemende; welk laatste ie met zoveel welgevallen scheen te doen, dat het me

Notes. zo als het hoort as it should be — U Edele old form of the modern Dutch U (your nobility, you) — kadoo (Fr. *cadeau*) a present — ver-ont-schuld-ig-to excuse — in 't algemeen in general, in 't bijzonder in particular — loftuitingen extolling praise — ver-eer- to bestow upon.

twijfelachtig voorkwam, wat hem beter aanstond, de lofspraak of het geestrijk vocht.

„Ach meneer!” zei ie, toen ik mijn kraam van komplimenten had uitgeput, „dachten alle mensen in Holland zo als U, en leiden ze alle zulk een juist oordeel en zulk een fijne smaak aan den dag, het zou er wat beter met ons Muzenzonen uitzien. Maar helaas! er is in de zeven Provinciën geen liefhebberij voor de dichtkunst meer.”

Notes. geest-rijk cordial, containing spirit or alcohol — kraam stuff, fudge — aan den dag legg- („to lay for day”) to evince — het ziet er goed uit met the fate or circumstances of... is (are) a good one (good ones) — liefhebberij sympathy and interest (for an art etc.).

FASTTRAIN TRAVELLING IN ENGLAND.

by T. van Westrheene.

„Die weg rijdt U langs, als U naar *Leeds* spoort,” had mijn Londense gastheer me gezegd, toen we, na een rit van een paar uren, *Colney Hatch* bereikten. Die rit, op een prachtige zondagnamiddag, niet in een hete, in vliegende vaart voortgestuwde spoorwagen, maar in een sierlik, licht open wagentje, met een vurige onvermoeide schimmel bespannen, behoort tot mijn aangenaamste herinneringen uit Engeland. *Clapton*, *Upperclapton*, en hoe die dorpen verder mogen heten, die, aan de noordelijke buitenwijken van Londen grenzende, nog altijd tot het postdistrikt van de hoofdstad behoren, hadden in het begin nog weinig landelijks gehad. Wel waren de villa's langs de weg, zowel als de tuinen, die ze van elkaar scheidden, steeds groter geworden, maar *buiten* was men eigenlijk nog niet. Allengs echter werden de huizen zeldzamer, terwijl uitgestrekter weiden en graan-

Notes. spo(o)r- (verb) to go (by train) — gast-heer host (receiving guests) — rit ride, drive — buiten („without”) on the country.

velden hen afwisselden; nu volgden er prachtige buitenverblijven, statige lanen, dichte bossen, echt landelijke woningen, kleinere dorpen, met sierlike, nieuw gebouwde gotise kerkjes, eenvoudige met klimop begroeide torenspitsen. Een vrolijk lachend landschap, heuvels die allengs hoger werden, van de top waarvan men de prachtigste vergezichten genoot, terwijl hun helling niet zelden begroeid was met weelderig, zwaar hout; brede dalen, waar de weg zich kronkelde tussen hoge, dichte hagen, die zich somtijds openden, om een kijkje te gunnen op het schitterend smaragdgroen van heerlijk aangelegde parken, afgewisseld en omgeven door diepe donkere woudpartijen.

De buitenherberg, waar we afstapten, ligt zeer dicht aan de grote Noorder spoorweg en het kleine stacion *Potter's Bar*. „Die weg rijdt U langs als U naar *Leeds* spooft“; en toen ik nu werkelijk, enige dagen later, mijn plaatskaartje voor *Leeds* had genomen, spitste ik er me reeds op, het liefelike plekje en de schilderachtige weg, die er ons heen had gevoerd, uit het raampje van de spoorwagen als oude bekende te groeten. Inderdaad heb ik ze gegroet, maar zeer vluchtig, bijna zonder ze te herkennen. Toch reisde ik ze niet gedachteloos voorbij; evenmin werd mijn geest door de herinnering aan andere indrukken afgeleid.... Er was een stoffelike reden, die mij *Colney Hatch* deed voorbijstomen, zonder het bijna gezien te hebben. Ik heb slechts het woord „sneltrain“ te noemen, om haar te doen gissen. Laat niemand het de Engelsman, die op de spoorwegen in Nederland reist, euvel duiden, als ie glimlacht of zich ergert bij de verzekering, dat de gewone treinen, ja, niet al te vlug vooruitkomen, maar dat de sneltrain daarentegen... — Om 's Hemelswil! maak de zaak niet erger met uw opheldering en verdediging; want hoe meer gij hem noopt tot vergelijking, hoe nadeliger de kans wordt,

Notes. buiten-verblijf country-residence — klim-op („climb-up“) ivy — allengs(kens) (= langzamerhand) slowly on — een kijkje a little „peep-in“ or „look-in“ — zich spits- op to long for, to enjoy beforehand — euvel duid- (or kwalik ne(e)m-) to be offended at — vergelijk- to compare — na-deel disadvantage (voor-deel advantage).

om hem weer in een goede luim te krijgen. Weet gij wat een sneltrein in Engeland is? — Ge hebt plaats genomen naar *Leeds*; ge hebt dus een afstand af te leggen van 65 of 70 uren gaans, langs de spoorlijn; de afstand hemelsbreedte is enkele uren korter. Tien minuten vóór negen zet ge U in uw hoekje van de waggon, die ge niet behoeft te verlaten, als ge 't zelf niet begeert, vóór dat ge de plaats van uw bestemming hebt bereikt, ofschoon langs meer dan één van de twintig zijtakken, die zich op uw weg met de hoofdbaan verenigen, andere treinen komen aansnoren, die zich fragmentarisch in de uwe oplossen, totdat deze in 't eind zelf niet meer dan een fragment is geworden. Geen sekonde na de laatste slag van negenen stelt de trein zich in beweging. Voort stuipt ge over en langs de huizen van Londen; straks langs de werven, fabrieken, en de chaos der voorstad; voort! één, twee, drie stations voorbij. Aan het frisse groen, aan de vergezichten, aan de lachende weiden en rijk beladen korenvelden, merkt ge, dat ge buiten zijt; daar ratelt en bruist het: weer een station voorbij! Zouden we spoedig aan *Potter's Bar* komen? Ge ziet naar weerskanten uit; inderdaad, daar hebt ge het! Weer ratelt en bruist het: *Potter's Bar* voorbij! Niet mogelijk, de plekjes te herkennen, waar we enige dagen geleden gewandeld, en de bevalligste vergezichten genoten hebben. Alleen dat rustieke koepeltje op de heuvel achter de herberg, dat we nog even in de vlucht waarnemen, strekt ons tot herkenningsteken, en stelt ons in staat, de plaats te groeten.

Het landschap wordt eentoniger, vlakker. Aan weerszijden onafzienbare, zachtglooiende graanvelden; weinig woningen; dorpen, meestal slechts in de verte. Voort gaat het, voort! Verbijsterend snel vliegen we de stations voorbij; ondoenlik, de namen er van te lezen, al zijn ze met reusachtige letters op de schutting langs het plankier geschilderd. Nu toch schijnt het langzamer te gaan. Nauweliks hebben we

Notes. hemelsbreedte („breadth of sky") latitude, linear distance — op-loss- to dissolve — strekk- tot to serve as — ver-bijster- to stun — ondoen-lik impossible — schutting fence — plankier (French *plancher*) platform — Nauweliks... of Scarcely... when.

de opmerking kunnen maken, of de trein staat reeds stil. Het is *Petersborough*, waar we om elf uur moeten aankomen. Zie, de grote wijzer van de stationsklok staat loodrecht overeind. Geen ogenblik langer dan vijf minuten, in het *Time-book* aangeduid, wordt er getoefd. Tussen Londen en hier zijn we alle stations voorbijgevoegen; van hier tot *Leeds* zullen we te *Grantham*, te *Newark*, te *Retford*, te *Doncaster* ophouden, maar telkens heel kort en nergens een sekonde later of vroeger aankomen of vertrekken, dan in dit *Time-book* is bepaald. Intussen is de grond weer heuvelachtiger, het landschap bevalliger geworden. Overal glooiende akkers, van tijd tot tijd bossen en parken; allengs vertonen zich sporen van steenkolenproduktie, neemt het aantal fabrieken toe. Ziedaar *Wakefield*! ge springt op, en wilt de plaats zien, door Olivier Goldsmith wereldberoemd geworden. *Nothing but the name*, verzekert u een beleefde reisgenoot, die wel dacht, dat het de herinnering aan een der klassieke werken van zijn letterkunde was, die u zo belangstellend deed uitzien naar de fabriekstad, die inderdaad niets dan de naam gemeen heeft met de plaats — een arm dorp in het Westen van het land — waar Goldsmith u binnenleidt bij de *Vicar*, wiens lief en leed hij zal gaan vertellen. Weer gaat het voorwaarts; we behoeven er niet aan te twifelen: we zijn binnen de engere sirkel van de Britse fabriekdistrikten gekomen. Van alle zijden kole mijnen: steenkolenvervoer op reusachtige schaal; ontelbare schoorstenen en fabrieksgebouwen. Toch is dit niet het dusgenaamde *black country*, waar alle leven van mens en natuur opgaat in de industrie. Integendeel, tussen *Wakefield* en *Leeds* rust ons oog op het ene bevallige natuurtoneel na het andere. De ligging van sommige dorpen tegen de helling van de heuvelen, die niet zelden bedekt zijn met bossen, die tot diep in de plooiën van het dal wegschuilen, is zelfs meermalen schilderachtig. Jammer, dat die zwarte koledamp weer met elke

Notes. lood-recht perpendicular(ly) — wereld-beroemd famous over the world — gemeen hebb- met... to have... in common with — lief en leed well and woe — meer-malen more-than-once.

minuut toeneemt en de vrolike, heldere tinten van het landschap bij wijlen met een somber floers overspreidt. Geen wonder; we zijn onder de rook van *Leeds*, met zijn honderde spinnerijen en weverijen van wol en vlas, met zijn ijzergieterijen en werktuigfabrieken, die, samen met andere takken van nijverheid, die er bloeien, aan ongeveer een vierde van zijn bevolking van ruim 200,000 zielen arbeid verschaffen. De koledamp verhindert ons de bevallige ligging van de stad tegen de zachte glooiing van de heuvels, aan de voet waarvan het riviertje de Aire stroomt, naar waarde te schatten. Bovendien wordt onze aandacht afgeleid door talloze spoortreinen, die van drie, vier zijden ons te gemoet snorren, door ons worden ingehaald, naast ons voortstomen. Kolewagens, goedere-wagens, ook een enkele passagierstrein, die zich west- of oostwaarts spoedt, ratelen en snorren langs alle kanten, totdat onze sneltrein eindelijk weer alleen meester blijft van de baan, en statig het centraal-stacion binnen rolt. We raadplegen ons horloozje: geen halve minuut te laat. Het is twee uur, we hebben 13 of 14 uren gaans in 't uur gemaakt... ¹⁾ We weten nu, wat een sneltrein in Engeland is.

Notes. bij wijlen (= bij pozen, nu en dan) at times — floers crape, cover — glooi- to slope — schatt- to appreciate — in-ha(a)l- to come up with.

A FRAGMENT OF „STUPIDITY'S POWER".

by Marcellus Emants.

Act I, Scene 7.

Herman, Weimer, Sientje.

Herman (*treedt, gevolgd door Weimer en Sientje, uit de gang binnen*).

Kom binnen, vrind, kom binnen. (*tot Sientje*) Dus mevrouw is uit?

¹⁾ Not much of a record nowadays! But we must inform the reader that this article was written about 40 years ago.

Sientje.

Ja, meneer, net uitgerejen. (*Sientje af*).

Herman.

Jammer. Grijp intussen een stoel, Weimer.

Weimer.

In zo'n ouwe vriendschap als de onze ligt toch een merkwaardige kracht.

Herman.

Niet waar? Geen vijftig woorden hebben we samen nog gewisseld en dadelik is 't, of we elkaar gisteren voor 't laatst hadden gesproken.

Weimer.

Toch is dat zessentwintig jaar geleden.

Herman.

Ja. Zo lang als ik getrouwd ben.

Weimer.

En ik geloof, dat je van mij niet veel meer afwist dan dat ik nog bestond.

Herman.

O, nee. Ik heb je gevolgd. Het laatste ben je in de West bij een assurancie-maatschappij geweest.

Weimer.

Presies. Nu... ik had jou ook niet helemaal uit 't oog verloren... tot m'n spijt.

Notes. net uitgerejen just gone out (in carriage) (gerejen in st. of gereden from rijd- to drive) — voor 't laatst („for the last“) the last time — áf-we(e)t- to have knowledge of, to know particulars of — assurancie insurance — maatschappij society — uit het oog ver-liez- to lose sight of.

Herman.

Tot je spijt?

Weimer.

Ja zeker. Heugt 't je niet, dat ik je Luther noemde om de heftigheid van je hervormingswoede?

Herman.

En dat wij 't nooit eens waren, hè?

Weimer.

Ja, zie je... jouw grote idealen: alle erfenissen aan de Staat bij wijze van enige belasting; daartegenover afschaffing van alle andere belastingen... dat ging mij veel te ver. Ik was en ben nog een voorzichtig mens. Maar... je meende wat je zei... je vocht voor je ideeën... dat trok me aan; dat bewonderde ik. En nu... wat is er van je geworden?

Herman.

Wel... met alle bescheidenheid zij 't gezegd: een lid van de Kamer, dat op menig sukseje kan bogen.

Weimer.

Waarvoor ie dan ook zijn vroegere idealen verloochent.

Herman (*staat op en schenkt Port in*).

Geloof jij dat?

Weimer.

Me dunkt...

Herman.

Begin met een hartsterking te nemen (*zij klinken*). Op ons weerzien!... En zeg me nu eens: heb jij nooit opgelet,

Notes. erfenis inheritance — bij wijze van by way of, as — be-las-t-ing tax — af-schaff- to abolish — aan-trek-k- to attract — be-wonder- to admire — zij 't be it (*subjunctive mood; remnant.*) — bo(o)g- op to boast of — waarvoor dan ook for which *indeed* — hart-sterk-ing (*heart-strengthen-ing*) cordial draught, glass of spirits or wine — Op ons weerzien! (*Let us drink*) to (this) our meeting again!

dat een nieuw idee, als 't in de maatschappij wordt toegepast, altijd al oud is... soms zó oud, dat haast niemand zich de naam meer herinnert van de man, die er 't eerst mee aan is gekomen?

Weimer.

Ja wel.

Herman.

En heb je je wel eens afgevraagd: hoe komt 't, dat een idee eerst schijnbaar verloren moet gaan en dan nog eens bedacht moet worden om algeméne instemming te vinden?

Weimer.

Idees moeten rijpen of liever de mensen moeten rijpen voor een idee.

Herman.

Ik zeg: geen idee heeft ooit kans verwezenlijkt te worden, eer de domheid er zich van heeft meester gemaakt.

Weimer.

Dus volgens jou regeert de domheid de wereld.

Herman.

Zowel in 't groot als in 't klein komt niets tot stand, of de domheid moet 't gewild hebben.

Weimer.

Ja wel; maar... de domheid brengt toch dikwels iets heel anders tot stand dan ie beoogd heeft.

Herman.

Daarvoor is de domheid... domheid. Maar om nu op me zelf te komen: er is een tijd geweest, dat ik dacht:

Notes. toe-pass- to apply — in-stemming adherence
zich meester ma(a)k- van to possess one's self of —
rege(e)r- to reign (over) — tot stand ko(o)m- to be
brought about — be-oog- to have an eye to, to aim at, to
strive for.

wat logies en verstandig is, moet overwinnen. Dat was de tijd van m'n hervormingswoede en ook de tijd, dat ik met m'n kop vooruit tegen allerlei muren opstormde zonder ooit een steentje van z'n plaats te brengen. Denk nu niet, dat 't me berouwt die tijd gehad te hebben. Al heb ik niets verkregen dan teleurstelling en ondank... veel zaad heb ik toch nitgestrooid en wat daarin goed en levensvatbaar was... dat zal wel eindigen met te ontkiemen en op te schieten, al wordt 't koren dan ook door een hoop domme maaiers geoogst en al zal 't dan missechien maar aan een enkele historiekennner blijken, dat ik zo'n eerste denker van een idee ben geweest. Maar... nu 't vuur in me een beetje begint te doven... al ben ik niet zo'n verloochenaar van m'n idealen als jij gelooft... nu wil ik toch ook wel eens een ziertje erkenning oogsten, een beetje plezier beleven van m'n werk.

Weimer.

En daarom ben je bezig de domheid te vleien?

Herman.

Niet te vleien; maar te leien. Wat die domheid wil, moet toch gebeuren. Of we hoog springen of laag... daar moeten we doorheen.

Weimar.

Als je de zaak zo beschouwt...

Herman.

Heb ik me dan gerechtvaardigd?

Notes. *lógies* logical — over-winn- to conquer, vanquish, subdue, surmount, to be triumphant — (*het*) *berouwt* me („it be-sorrows me") I repent — *levens-vatbaar* vital, able to survive or to live — al... dan ook even though... may — *do(o)v-* ¹ to extinguish, ² to go out — *be-le(e)v-* (to „be-live") to *find* (on the way of life) — of we hoog springen of laag („whether we make high jumps or low ones") whatever we may do — *rechtvaardig-* (verb) to justify (the adj. means *just*; *justice* is called in Dutch *rechtvaardig-heid*.)

Weimer.

Zeker verontschuldigd; maar... zie je... ik moet er toch eens over nadenken.

Herman.

Voorzichtig als altijd, hè? 't Is goed. Dus... later meer hierover. Vertel me nu eens waarom jij de West hebt verlaten?

Weimer.

Wel... op den duur kon ik 't klimaat niet verdragen. Nu zoek ik in Nederland een betrekking te krijgen.

Herman.

Op dit afgelegen dorp?

Weimer (*aarzeldend*).

Nee; hier ben ik om een andere reden. Och... zie je... jij mag die reden wel kennen, als je er voorlopig maar over zwijgt. Ik ga trouwen.

Herman.

Zo... zo. Wel komaan. Beter laat dan nooit; maar van harte gelukgewenst. Woont je aanstaande dus hier?

Weimer.

Een paar huizen van je af. 't Is Dora Spronk. Misschien ken je ze wel?

Herman.

Aha, 't mooie dochttertje van de gewezen aktrieece. Jonge, jonge, ik maak je m'n compliment over die verovering.

Notes. op den duur on the long run — be-trekk-ing situation — Och... zie je... Why... *I must tell you* (zie-je „do you see“ is used in the meaning of *I must tell you*) — voor-lopig provisional(ly), for the first (time) — Zo... zo. Wel komaan Oh you are, are you? — Well. I say! — je aanstaande your intended — misschien ken je ze wel You may *happen* to know her — gewezen aktrieece actress *that was*, former or quondam actress.

Weimer.

En Dora is niet alleen mooi; maar bijzonder verstandig en zeldzaam lief. Een allerbekoorlikst vrouwtje; dat verze-
ker ik je.

Herman (*lachend*).

Zevenenveertig jaar en nog zó verliefd!

Weimer.

De haren zijn vergrijsd; maar 't hart is jong gebleven.

Herman.

Gelukkige kere! en ... gelukkig ook voor Dora, die toch
zeker een vijftien ... zestien jaartjes met je scheelt.

Weimer.

Vin je dat te veel?

Herman.

Als je hart zo jong is gebleven? Wel nee. En wat wou
je worden?

Weimer.

Ik dacht over burgemeester; maar 't ongeluk wil, dat
de démissionnaire minister geen benoeming wil doen en dat
't nieuwe ministérie op zich laat wachten.

Herman.

Jij kunt ook zwijgen; daarom wil ik jou wel vertellen,
dat op dit moment een voordracht met mijn naam er op
bij de koningin is.

Weimer.

Aha! Nu... dan wens ik je bij voorbaat ook geluk.
Dus krijgen we nu een ministérie, dat de domheid zal
leiden en in de goede richting sturen?

Notes. vin(d) je do you think — op zich la(a)t-
wachten to make (people) wait for one's self (to come);
to be long in coming — voordracht recommendation.

Herman.

Heb jij ooit een ministèrie gezien, dat zelfs maar probeerde iets anders te doen? Maar ... kera! daar valt me iets in.

Weimer.

En dat is?

Herman.

Als jij me werkelijk gevolgd hebt, dan weet je, dat ik in de Kamer steeds aangedrongen heb op een Rijksbank voor verzekering tegen ziekten en ongelukken. Word ik minister, dan zal ik vóór alles m'n best doen die bank tot stand te brengen. Zou jij er direktéur van willen worden?

Weimer.

Willen? Wat graag; maar ...

Herman.

Met je huwelik zal je dan een beetje geduld moeten oefenen.

Weimer.

Tenzij ik 't waag te trouwen op de mooie kans.

Herman.

Ik zie met genoegen, dat je toch iets minder zwaartillend bent dan vroeger.

Weimer.

De tovermacht van de liefde.

Herman.

Die heeft al wat op d'r geweten. Nu ... denk er over en voorlopig mondje dicht.

Notes. aan-dring- op to urge, to press, to hold forth (for attaining a purpose) — wat graag *so* gladly — geduld oefen- to be patient, to wait a bit — zwaar-tillend saturnine, a pessimist — mondje dicht not a word of it (to other people)! don't tell tales!

Weimer.

Daar kan je op rekenen (*op zijn horloofje kijkend*). 't Wordt mijn tijd; maar zeg me nog één ding. Waarom laat jij je vrouw en kinderen in dit afgelegen oord wonen, terwijl je zelf in den Haag zit?

Herman.

Och... dat is een onverkwikkelijke zaak, waarin de domheid ook al een hoofdrol heeft vervuld; maar ik vertrouw, dat de kwaje tijd nu achter de rug is. Mijn vrouw en ik..., we hebben zo zoetjes aan de leeftijd bereikt, waarin de jaloezie, die grote klip in 't vaarwater van de huiselijke vrede, genoeg afgesleten en verweerd is om geen gevaar meer op te leveren.

Weimer.

Zo. Heb jij met de jaloezie geworsteld. Dat schijnt een boze vijand te zijn. Ik hoop niet, dat ie Dora of mij ooit te pakken zal krijgen.

Herman.

Daar kan je vooruit niets van zeggen. Wat mij betreft: 't is geleden; *Schwamm d'rüber*; maar... stil eens (*luisierend*) Hoor ik daar de stem van Marie niet?... Ja wel; daar is ze. Heb je nog een ogenblikje?

Weimer.

Niet lang.

Herman.

Alleen maar om kennis te maken. (*naar buiten roepend*) Marie!

Notes. on-ver-kwikk-elik unpleasant, disagreeable — kwaje = kwade bad — op-lever- to offer — te pakken krijg- to get hold of — stilleens stop! stay!

A FEMALE DOCTOR'S ROUNDS.

by Mrs de Jongh—Van Beek en Donk.

(Hilda van Suylenburgh, an enthusiastic defendant of the rights of woman, accompanies her friend Dr Corona van Oven who is visiting her patients.)

„En waar gaan we nou naar toe?” vroeg Hilda even huiverend onder de tweevoudige aandoening van vrees om nog meer ellende te moeten bijwonen en koortsig verlangen om toch dieper door te dringen in 't ontzachelike drama van 't volksleven.

Corona zag heel ernstig. „Nou gaan we naar 'en geheime plaats en je moet me beloven, dat je er nooit tegen iemand en woord van zeggen zult! Wil je?”

„Wat bedoel je?” vroeg Hilda bijna angstig. Hetgeen ze gezien had was al zo overstelpend geweest, dat ze achter Corona's geheimzinnige woorden onwillekeurig vreemde, ontzettende dingen zocht.

„Het is 'en groot geheim, en vóór ik je binnen laat, moet je me heus volkomen stilzwijgen beloven, want als iemand het hoorde, die er misbruik van wou maken tegen mij, zou ik met gevangenisstraf kunnen worden bedreigd.”

„Ik beloof het je; ik zal er met niemand over spreken.”

Corona glimlachte. „Als men iets tegen de wet doet, moet men zelfs met z'n vrienden voorzichtig zijn, niet waar?”

Ze waren nu in de Willemstraat en het koetsje hield stil voor een eenvoudig gesloten huis. Op het naambordje op de deur stond: Weduwe Steunenbergh. Hilda zag er naar en het gaf haar een soort rust; er woonde teminste niemand die zijn naam verbergen moest. Corona was met

Notes. nou = nu — aan-doen-ing affection, commotion — bij-wo(o)n- to attend, to witness — over-stelp- to overwhelm — ont-zett- to frighten, terrify — mis-bruik ma(a)k- to abuse — ge-vang-en-is prison.

de huissleutel binnengegaan; ze scheen volkomen tuis en liep recht door naar achteren.

Maar als Hilda, in een bewust spel der verbeelding, zich deze achterkamer had voorgesteld als een toneel van gruwelen, des te vreedzamer moest haar toeschijnen hetgeen ze er zag.

Het was een grote lichte tuinkamer; de zon scheen met witte schittering vlak door de wijdgeopende deuren, en gleed met dartele lichtlonkjes over de artistiek mooie prenten aan de muur, over de bloemen op tafel, en over twee grote witte kussens op de grond, waartussen een *baby* speelde.

In een hoek stonden naast elkaar twee rustbedjes, op het ene lag een meisje van ongeveer zeventien jaren, op het andere een klein bleek ventje van zes.

Corona ging naar het kleine kind op de grond, en nam het op haar arm. „Wel Suusje, m'n poppetje, ben je heus blij dat ik kom?”

Het kind lachte even, alleen het mondje vertrekkend, de ogen schuw vragend op Hilda gericht. Het was bijna vier jaar, maar zo klein en teer dat men het nauweliks twee zou hebben gegeven. Met grote bange ogen had het omgekeken bij 't opengaan van de deur, een blik van angst, heel treurig in de oogjes nog zo kort geleden geopend, maar bij het herkennen van Corona had het lachend de handjes uitgestrekt.

„En hoe gaat het met Jaap en met Liesbet? Ik denk dat ze wel gauw beter zullen zijn, als ze zo zoet en geduldig blijven liggen.”

Corona ging naar hen toe en kuste hen beide, het kleine Suusje op de arm, en Hilda, die nog aarzelend bij de deur stond, zag het groepje aan en vond het mooi om Corona zo te zien; er was iets roerends in die trotse slanke vrouw met haar streng profiel en donker tiepe van spaanse Madonna in teder erbarmen met een kindje.

„Maar, als ik beter ben, hoef ik dan heus de straat niet meer op?” zei kleine Jaap. Het was een vraag die ie

Notes. huis-sleutel latchkey — twee zou hebben gegeven would have put it down for two years of age — beter well again — zoet obedient, good — aarz-el- (from aars arse) to hesitate — er-barm- to be compassionate — hoef ik dan heus de straat niet meer op? Don't I need (to run) into the street after that, now really?

dikwijls deed, soms zeurde ie ze drie, vier maal achter elkaar, soms maakte ie er een spelletje van en vroeg het telkens op een andere manier, altijd weer verlangend het heerlijke antwoord te horen.

„Nee, zeker niet, ventje, heus niet! Als ie beter is, gaat ie heel ver hier vandaan, buiten, bij 'en lieve boerin, waar allemaal koeien en schapen zijn.”

„Maar denkt U, dat m'n beentje weer zal aangroeien?”

„Dat geloof ik niet, m'n jonge, maar dat is niets; we zullen je 'en mooi houten beentje geven en je zult 'es zien hoe flink je daar weer mee lopen zult! Maar waar is tante Ida?”

„Hiernaast,” zei Liesbet, „in de badkamer.”

En Corona, met Suusje nog altijd in de armen, ging naar het vertrek daarnaast en Hilda hoorde haar zeggen:

„Goeie morgen, tante Ida, hoe gaat het?”

„Guns, dokter, ik had U niet horen komen... hoe hebt U de kinderen gevonden?”

„We zullen ze 'es goed bekijken, maar me dunkt dat alles goed gaat. Suusje begint me bepaald te kennen. Ze schrok nog wel even bij het opengaan van de deur, maar toen lachte ze toch dadelik, niet waar kleine dot? Maar tante, laat me eerst even 'en vriendin van me voorstellen, hier naast...”

„Hebt U iemand meegebracht? Durfde U dat te wagen? Eén onvoorzichtig woord kan ons alles kosten...”

„Nee, je kunt haar gerust vertrouwen.”

En daarop zag Hilda een tenger vrouwtje naar zich toekomen in een glad zwart kleedje, een lief bleek gezicht, niet jong meer, met veel vermoeide trekjes en grijzend haar, maar iets jong dwepends in de lichte ogen en veel zachtheid om de mond.

„Dit is tante Ida,” zei Corona, na het officieel noemen van de namen: „freule van Suylenburg, juffrouw Steunen-berg, mijn medeplichtige bij onze grote misdaad.”

Notes. allemaal koeien cows etc. *everywhere* — Guns = Chut O Lor' — vind- to think (judge) — bepaald decidedly — schrok = schrikte was frightened — voor-stell- (to put before) to introduce — tenger thin, poorly, slender (from the Fr. *tendre*, Eng. *tender*) — mede-plichtige (from ple(e)g- to commit) accomplice — mis-daad crime.

„Wat voor 'en misdaad dan toch! Het ziet er hier toch niet uit als 'en rovershol,” lachte Hilda, nu volkomen gerust.

„En toch is het dat, in de volle betekenis van het woord. Maar kom mee, hier in de badkamer, daar kunnen we rustiger spreken.” En toen de deur gesloten was: — „Het is niet goed dat de grotere kinderen dat allemaal horen, maar tante Ida en ik zijn heuse rovers, niet waar tante? Want al deze drie kinderen zijn gestolen en men zou ons kunnen vervolgen, en, het ergste van alles, ons de kinderen afnemen, als iemand iets wist en ons verraadde.”

„Ja zeker!” zei juffrouw Steunenberg. „Ik durf zelfs geen meid houden; niemand mag iets van deze kinderen weten.”

„Waarom dan toch? Ik begriip het niet. Toe Corona, vertel het me nou gauw.”

En terwijl ze handig het kindje begon uit te kleden, om straks het kleine ziekelijke lichaam te kunnen onderzoeken, vertelde Corona het verhaal van haar kinderroof.

Op een nacht in 't laatst van Februari, toen het zo lang achtereen gesneeuwd had en het zo glad was, was ze teruggekeerd van een zieke op de Denneweg, bij wie ze in grote haast was geroepen. Ze had niet eens de tijd gehad, om haar koetsje te telefoneren. Maar op het Voorhout, vlak bij huis, had ze in eens zachtjes horen kreunen, alsof er een ziek dier lag te klagen, en bij een van de bomen had ze, donker, tegen de witte sneeuw, een klein hoopje zien liggen. Ze was er heen gegaan, menend dat het misschien een mishandelde hond was, want ze had niet, als zoveel andere, haar medelijden in twee aparte vakjes verdeeld, één voor mensen en een ander voor dieren. Voor haar had al wat lijdend was aanspraak op erbarmen. Maar toen ze bij het hoopje was gekomen, had ze er geen hond, maar Jaapje gevonden, het kleine jongetje, dat nu binnen lag, met zijn afgezet beentje.

Slaperig, bevangen door de kou, had ie half bewusteloos

Notes. ver-volg- to prosecute, to have the law of — ver-ra(a)d- to betray — toe do! I beg! — aan-spraak op a right to — af-zett- to amputate.

dat een nieuw idee, als 't in de maatschappij wordt toegepast, altijd al oud is ... soms zó oud, dat haast niemand zich de naam meer herinnert van de man, die er 't eerst mee aan is gekomen?

Weimer.

Ja wel.

Herman.

En heb je je wel eens afgevraagd: hoe komt 't, dat een idee eerst schijnbaar verloren moet gaan en dan nog eens bedacht moet worden om algeméne instemming te vinden?

Weimer.

Idees moeten rijpen of liever de mensen moeten rijpen voor een idee.

Herman.

Ik zeg: geen idee heeft ooit kans verwezenlijkt te worden, eer de domheid er zich van heeft meester gemaakt.

Weimer.

Dus volgens jou regeert de domheid de wereld.

Herman.

Zowel in 't groot als in 't klein komt niets tot stand, of de domheid moet 't gewild hebben.

Weimer.

Ja wel; maar... de domheid brengt toch dikwels iets heel anders tot stand dan ie beoogd heeft.

Herman.

Daarvoor is de domheid... domheid. Maar om nu op me zelf te komen: er is een tijd geweest, dat ik dacht:

Notes. toe-pas
zich meester r
regeer- to reig
t-ant — k

n-stemming adherence
, possess one's self of —
stand ko(o)m- to be
an eye to, to aim at, to

wat logies en verstandig is, moet overwinnen. Dat was de tijd van m'n hervormingswoede en ook de tijd, dat ik met m'n kop vooruit tegen allerlei muren opstormde zonder ooit een steentje van z'n plaats te brengen. Denk nu niet, dat 't me berouwt die tijd gehad te hebben. Al heb ik niets verkregen dan teleurstelling en ondank... veel zaad heb ik toch nitgestrooid en wat daarin goed en levensvatbaar was... dat zal wel eindigen met te ontkiemen en op te schieten, al wordt 't koren dan ook door een hoop domme maaiers geoogst en al zal 't dan missechen maar aan een enkele historiekenners blijken, dat ik zo'n eerste denker van een idee ben geweest. Maar... nu 't vuur in me een beetje begint te doven... al ben ik niet zo'n verloocheenaar van m'n idealen als jij gelooft... nu wil ik toch ook wel eens een ziertje erkenning oogsten, een beetje plezier beleven van m'n werk.

Weimer.

En daarom ben je bezig de domheid te vleien?

Herman.

Niet te vleien; maar te leien. Wat die domheid wil, moet toch gebeuren. Of we hoog springen of laag... daar moeten we doorheen.

Weimar.

Als je de zaak zo beschouwt...

Herman.

Heb ik me dan gerechtvaardigd?

Notes. *lógies* logical — over-winn- to conquer, vanquish, subdue, surmount, to be triumphant — (*het*) *be-rouwt* me („it be-sorrows me") I repent — *levens-vatbaar* vital, able to survive or to live — al... dan ook even though... may — *do(o) v- i* to extinguish, *i* to go out — *be-le(e)v-* (to „be-live") to *find* (on the way of life) — of we hoog springen of laag („whether we make high jumps or low ones") whatever we may do — *rechtvaardig-* (verb) to justify (the adj. means *just*; *justice* is called in Dutch *rechtvaardig-heid*.)

geworden. Mijn vier oudste evenwel, minder met onze omstandigheden bekend, schreeuwden 't alle tegelijk uit van plezier, en de twee jongste kraaiden uit gewoonte mee. „Pa! gaan we op reis? O, dat is heerlijk! En gaan we allemaal mee?”

De stumpers! Ze hadden net zo veel voorstelling van enig vreemd land in Europa als ik van Patagonië, maar ze begrepen instinktmatig, dat reizen iets kolossaals moest zijn.

„Ja jonges,” zei ik met geestdrift, want tegenover het tafreel, dat mijn geest in een ommezien ontworpen had, verdwenen opeens toorn en wrevel, „ja, jonges! we gaan allemaal op reis... en we komen van avond laat eerst thuis! Mama, maak ze allemaal maar klaar. Ik zal voor 't transport zorgen en je dadelik een lijstje geven van de proviand... want we nemen eten mee.” Een nieuwe juichkreet van 't hele *corps* beantwoordde deze dagorde. Vooral 't slot was een gulden tijding. Mijn vrouw, die nu alles begreep, glimlachte... zoals alleen een goede moeder glimlachen kan.

De ontbijttafel was in een ogenblik opgeruimd. Alle handen hielpen mee. Even spoedig waren de kinderen gekleed... „We moeten zorgen, dat we niet te laat komen. De trein wacht niet...” riep ik door de gang, dat 'et in de kinderkamer weerklonk, en alle voegden zich in de iluzie; zelfs zij, die mij de kinderwagen al voor den dag hadden zien halen, maakten nog zichzelf wijs, dat er een spoortrein in 't geval begrepen was. In alle haast werd 'et nodige in de wagen gepakt, maar zó, dat er nog twee plaatsjes voor de jongste overbleven. Ik stopte mijn zakken vol met pruimen, en wat ik aan ballen en tollén grijpen kon, zo goed en kwaad 'et ging, er bij. Vooral een lang touw mocht niet vergeten worden, en in de wagen, boven

Notes. omstandigheden circumstances — gewoonte custom, habit — instinkt-matig instinctive(ly) — in een ommezien in a twinkling of an eye — ont-werp-to project — proviand victuals — dag-orde (day-)order — gulden golden (poetical term) — op-ruim- to clear away — wijs ma(a)k- to persuade, to make believe — aan ballen etc. *in the shape of balls* etc. — zo goed en kwaad het ging as well as time and circumstances permitted.

op al de heerlijkheden van spijs en drank, werden een paar doeken geborgen. „'t Mocht van avond 'es te koud worden voor de kleintjes.”

Wanneer komt de famielie terug? ... Ja, dat weten we niet. Van avond, van nacht, misschien wel om een uur of negen pas. En waarheen? Ja, dat zullen we wel zien. Vooruit maar!

Onze boterboer woonde even buiten de stad. Ik had hem laten waarschuwen, dat we met de hele karavaan zouden arrivëren. Wat een mens in weinig tijd veel kan doen en hoe men, als 't nodig is, overal hulp kan vinden! Ik geloof dat het de oppasser was, die de boodschap aan de boterboer gebracht heeft. 't Kan ook wel wezen, dat ik 't de krantejonge heb laten doen, die er dan een kwartje aan verdiend heeft. In allen gevalle, de boer weet het. Dat is genoeg. Vooruit maar!

Onder een zeer onfatsoenlik gejuich ging 'et trekkend en duwend met de kinderwagen vooruit. Mijn goede vrouw schaamde zich de ogen uit 'et hoofd. 't Was al te erg. Onze bureu, bizonder fatsoenlike mensen, kwamen *en négligé* voor de ramen en ik groette ze met een glimlach op de lippen. „Foei! 't is of julli dol bent van morgen. Hou nu toch je fatsoen tot we buiten zijn en maak de jonges niet aan de gang!” ... „Lieve meid! we zijn op reis en wie zich 't minst geneert, schijnt 'et fatsoenlikst. Voorwaarts!” ...

Even buiten de poort werd halt gekommandeerd. Algeméne vizitacie! Heeft iemand ook iets te déklaréren? Ja, mevrouw heeft koekjes gesmokkeld. Contrabande! Verdéling onder het kleine personeel! ... En meneer heeft pruimen in zijn zak. Geconfiskeerd voor de middag na 't eten ... Voorwaarts!

We zijn op reis en kennen dus geen mens. „Goede morgen, vriend!” is de enige groet, die er nog door kan.

Notes. om een uur of negen pas quite *as late as* about *nine* — Ja why — op-passer man servant — krant newspaper — fatsoenlik decent, proper — de ogen uit het hoofd to a very high degree — aan de gang ma(a)k- to set agoing, to excite — zich gene(e)r- (*Fr. se gêner*) to bother one's self — dé-klare(e)r- to announce (taxable goods at the frontier).

Verder geen familiariteiten! Wie 't lompst is, wordt op reis gewoonlik 't best bediend. — De eerste, die we tegenkomen, is onze dokter. Wacht, met deze mogen we een uitzondering maken. „Dokter, we zijn op reis, voor onze gezondheid weetje, we gaan naar de een of andere badplaats. We zijn net zo ziek als honderd andere badgasten. We rekenen op de lucht, de goede spijsvertéring, de afleiding... Goede morgen, dokter!”... En daar is de sekretaris van de stad. Nee, man! de passen zijn afgeschapt. De kanselarij zal aan ons niets verdienen. Wij komen van avond thuis, zo laat of zo vroeg als we willen. 't Poortgeld bestaat niet meer... Hoera!

Wat de kinderen een haast hebben! De een loopt de ander voorbij, altijd met 'et wagentje vol proviand en de twee jongste in 't midden, angstig vastgehouden door mama. 't Lijkt wezenlik wel een spoortrein. Tien minuten in razende vaart. Ho! hier zijn we aan de eerste halt. Stacion Boterboer... Stoppen!

De dikke boerin (in een roman komen nooit anders dan dikke boerinnen voor) de dikke boerin stond zelf aan 't hek, een volmaakt modèl voor de godin van de boter, als we weer met Poot en Heemskerk ons Nederlands Arkadië gaan stofféren. Ze reikte mijn vrouw de grote, gevulde hand en zei, dat ze recht blij was, dat we eens kwamen, vooral dat we „alles” hadden meegebracht. Met dit „alles” bedoelde ze de kinderen en onderwijl beurde ze 't derde gedeelte er van uit het wagentje... „Toe jonges! breng julli nou es gauw 't rijtuig op stal.”

De dikke boerin nodigde ons, in huis te komen. Nu, daarvoor bedankten we zo beleefd mogelijk. We wilden liever buiten blijven. Ze moest ons maar een mooi plekje wijzen, achter de hooiberg, en ons dan gauw wat grote glazen met melk geven. Verder zouden we ons wel redden. Nu, dat was goed, maar eerst moest mijn vrouw toch even de

Notes. spijs-ver-ter-ing concoction, digestion — af-leiding avocation, distraction — pas pasport — poort-geld duty to be paid at the gates — stoffe(er)-to stuff, to furnish, to populate — beur- to lift, to take — zouden we ons wel redden we would take care of ourselves, *no care about that* (wel means n. c. a. t.)

pronkkamer zien en de melkerij en de karn en de koelkelder... ja, daartegen was niets te doen en de kinderen mochten toch ook wel 'es kijken, waar of de lekkere boter vandaan kwam. „Komaan dan maar! Een bezoek op 'et terrein der industrie. De meeste reizigers gaan de interessantste dingen voorbij!”

Een kwartier later zaten en lagen en kropen we in de hooiberg, en maakten een leven, dat de haan van zijn mesthoop vluchtte en de werfhond van tijd tot tijd onrustwekkend bromde. „Pas op, kinderen! de hond ligt vlak om 't hoekje”... Geen nood, een van de kleinste heeft hem al een stuk van haar koekje gegeven en 't borstelige beest blijkt ook al een kindergek te zijn.

Kijk nu eens even naar 't mooie vèrgezicht. 't Is presies Van den Velde. Wat prachtige weiden! De beesten lopen tot over de knieën in gras en klaver! En wat een schat van gele en rode en paarse bloemen. „Dat is geen teken van best land”... 't Kan wel wezen, maar die staan hier voor de reizigers. Alles is hier ingericht voor de vreemdelingen, die hun geld komen vertéren. — „Wat heb je verteerd?”... Ik weet 'et niet. Hier zijn de acht glazen melk, die ik besteld heb. We zullen straks de rekening vragen.

„Pa! mogen we es op 't land en mogen wij tweeën dan slootje springen?” De laatste twee zijn een paar rappe gasten. „Ja wel, jonges! ga jullie je gang maar. De koeien zijn niet kwaad en er is bijna geen water in de sloten, mama! Geen enkele reden om bezorgd te zijn”.

„Wil je wel geloven... ik schaam me, dat ik ooit op ons land heb gescholden! Je papa had gelijk, dat ons land mooi genoeg is voor een menseleven.”

Notes. mocht(en) weleens *might as well or had better* — leven noise — van den Velde a Dutch landscape painter, renowned for his meadows — ver-te(e)r- to consume, to spend — straks presently — rekening bill (This was all a joke of course; the buttermilk was not going to charge anything.) — mogen we eens op het land may we (come) on the meadow? — slootje spring- to jump (over) ditches — ga je gang maar Have your head *now*. Do what you like *now* — bezorgd uneasy — gelijk hebb- to be right.

„Zou jij dan van alle buitenlandse reizen voor altijd willen afzien?”

„Dat heb ik niet gezegd — maar 't is hier toch ook verrukkelijk. Kijk me dat prachtige lichteffect 'es! Is 't niet alsof alle tinten en kleuren zich verénigen in 't gindse groepje bij die boerderij! Zie maar... Op de voorgrond 'et witte bruggetje, dubbel verlicht door de zon en de weerkaatsing van het spiegelgladde water. Daarnaast aan de ene kant de gezellige landweg met zijn diepe sporen en zijn natuurlijke bochten, nu eens zich schijnbaar verliezend in het hoge gras, dan weer te voorschijn tredend achter een lage braamstruik, die hier de rol speelt van een eik of trotse ceder. De weg voert ons naar de statige boerewoning met haar samenstel van tinten en sterksprekende kleuren. Daar heb je 'et rood van 't schavot en de landsmagazijnen. Wat maakt 'et hier een vreedzaam en weldadig effect! Op deze afstand doet zelfs het harde blauw van de borstwering of van de dorpel (ik weet niet hoe een landelijk architect dat in zijn stijl zou noemen) ons aangenaam aan. De boeren zijn toneeldécorateurs van aanleg. Ze rekenen op de afstanden.

En let 'es even op 'et rieten dak, dat weg schijnt te kruipen onder die groene linde! — Mijn hemel, wat een rijkdom van lichteffecten! 't Is om een schilder te doen watertanden. Verbeel je, die sukkels gaan nog voor hun vak naar Piémont of Tirol!

Je moet ook vooral niet min denken over de partij aan de andere kant van 't bruggetje. Die kleine plas, half met kroos en riet bedekt, en de rij lage bomen, die je oog heenlokken naar dat boeje, waartoe zij misschien eenmaal ook zelf hebben behoord... ik vraag, is dat niet mooi, verrukkelijk mooi, en geloof je werkelijk, dat zeker iemand mooier dingen op de Rigi heeft gezien?”

Mijn vrouw lachte. „Je doet net als alle dwepers. Je

Notes. af-zie-van „to look away from”, to renounce, to give up — Kijk me. *I say*, look... (*me* means *I say*) — boerderij farm — te voorschijn forward — schavot scaffold — borst-wering parapet — vreed-zaam peaceful, quiet — wel-da-dig bene-ficent, comforting — aan-leg (natural) turn or talent — watertand- to have one's teeth made to water — min denk- to think slight.

maakt jezelf wijs, wat je wilt... hei! daar valt er een op z'n neus!"... In eens was ze weggestoven, om ergens op 't land een van de jonges op te rapen. 't Spreekt, dat ik in een ommezien bij haar en na enige ogenblikken druk bezig was, aan mijn twee oudste te tonen, dat ik nog wel over een halfdroge, niet al te brede, sloot kon springen.

Ondertussen was 'et twaalf uur geworden en werd 'et tijd om langzaam aan op te stappen. De kinderen werden bijeen gebracht, de wagen met proviand kwam uit de stal rijden, de dikke boerin zoende de kleinste en joeg door de bedreiging ze te *zullen* zoenen de oudste op de vlucht. Mijn vrouw bedankte duizendmaal voor de genoten gastvrijheid, drie boeremeiden, die op 't laatste moment uit de grond schenen op te komen, gichelden bij de pomp en drie boerejonges, die insgelijks nu eerst in 't licht verschenen, trokken aan hun petten en bromden iets van „dag samen”, en voort ging 't weer, verkwikt en uitgerust, hoewel niemand langer dan vijf minuten gezeten had, vooruit met nieuwe moed, onder een uitbundig gejuich.

Waarheen nu? Ja, dat wist weer niemand. Ergens in 't héhal zouden we wel een groen grasperk vinden en de schaduw van een boom. De goede God zorgt voor beide. Vooruit maar!

Om één uur passeerden we 't enige dorp, dat tussen onze stad en een andere ligt; ja, nu moesten we rechtsom slaan en dan maar zo gauw mogelijk gindse landweg houden. Heb je ondertussen wel gemerkt, hoe de mensen ons aankijken? Nu, 't is ook een aardig gezicht en ze zijn dat zeker niet gewoon. 't Is wezenlik jammer, maar de lui, die niet naar 't buitenland kunnen gaan, blijven in huis zitten. Wat iemand toch dom kan wezen!

„Zouden die boeren niet denken, dat wij vreemdelingen zijn? Ze houden ons zeker voor reizigers.”

Notes. daar valt er een there's someone (of the children) falling — op-ra(a)p- to pick up — 't Spreekt (van zelf) It stands to reason — gichel- to giggle — insgelijks likewise — „dag samen” „day together” Good morning, people! — uitbundig („out of bonds”) enthusiastic — heel-al universe — gewoon we(e)z- to be wont or used — houd- voor to take for — reiziger traveller.

„Wel mogelijk, maar dan toch zeker voor landlopers, man, vrouw, vier kinderen en nog twee in 't wagentje. Enfin, dan zouden we in alle geval bij nadere kennismaking meevallen. Dat kan men van alle grote lui, die op reis zijn, niet zeggen.”

Notes. landloper („land-walker”) tramp — bij nadere kennismaking mee-vall- to improve by improved acquaintance.

THE ONE THING NEEDFUL—THE LIGHT OF LOVE.

by Anna de Savornin Lohman.

Altijd schoner gloeide in Katie's ziel het grote Licht.

Haar heilige, reine liefde was geworden de wortel nu waarop ze leefde, — waaruit ze trok de sappen van haar levensbestaan. — Ze was niet meer zichzelf; voor altijd was ze van hém. — Ze leefde alleen dóór en vóór en in hém; — zijn maaksel, — zonder dat ie het wist, en ooit weten zou.

Wat hij er van kon denken, — hoe ie het zou beoor- delen, — hoe ie zelf leefde en handelde, — dat alleen was voortaan het richtenoer van haar zijn; van haar doen. — Want de wereld was niet meer voor haar; alleen hij, de meerdere, bestond. — Die óm haar waren zagen in haar een zelfstandig-handelende vrouw. Maar in waarheid was ze een geheel afhankelijke; — afhankelijk van hem in wiens meerderheid ze geloofde met iedere polselag van haar wezen. — Haar denkwijze, haar levensbeschouwing richtten zich geheel naar wat ze te weten kwam van de zijne. — Er was geen slaafse onderworpenheid daarin, — geen blind gehoorzamen aan zijn wil, die ie haar opdrong. — Het was

Notes. be-staan subst. existence — maak-sel „some- thing made” product, creation — af-hankelik (from hang-) dependent.

iets dat van zelf sprak, omdat ze geloofde in hem; niet anders zijn wou dan wat hij was. Als iets dat niet anders zijn kon, drukte zich zijn wezen af in haar ziel, — die hém alleen toebehoorde. — En dat zich geven kunnen aan hem die haar meerdere was, — dat onbeantwoord zich hem geven, — zonder hoop van terugontvangen, — zonder dat ie het ooit zou weten hoe zijn beetje vriendschap haar enig geluk geweest was, — het was de zaligheid van haar eindelijk begrepen leven; — zaligheid van te weten het hoogste dat er is voor de vrouw, — van kennen het éne nodige. —

— Maar in die zaligheid was, zoals in alles wat van de aarde is — veel *smart*.

— Smart — omdat hij het nooit weten zou hoe zij hem had liefgehad. — Omdat haar het geven van haar eigen ik voor zijn geluk ontzegd was — want immers: — nooit, als hij leed droeg, zou zij het zijn mogen die het recht had hem te troosten, — nooit, als hem zwaar werd de last van het leven, zou zij die met hem mogen dragen; — nooit zou zij zijn zorgen, indien dat mogelijk was, kunnen nemen op haar schouders, ook al zouden die daaronder bezwijken. — En als ie ziek werd, gefolterd door de wreedheid van lichaamslijden, dan zou niet haar hand zijn kussens zacht schudden, niet haar liefde hem kracht geven tot volhouden, om harentwil, wanneer zijn moed hem begaf. — Andere, — onverschillige wellicht, — zouden dan om hem zijn, — hem verplegen, als een hun opgelegde plicht, die hen koud liet, die ze zouden verzaken misschien. — En hij zou het niet weten dan, hoe er één vrouw was, ver van hem, één vrouw die geen andere gunst had gevraagd van het leven dan bij hem te mogen wezen, — hem te mogen helpen, juist in zulke uren, — waarin egotisme zich zelf trouweloos verraadt.

Want haar liefde verlangde, belangelooz als echte vrouwe-

Notes. van zelf spreek- to be selfevident, stand to reason — beetje little bit — ont-zegg- to deny — bezwijk- to succumb — vol-houd- to persevere — om harent-wil for her sake (so om mij nentwil, om jou wentwil etc.) — be-ge(e)v- to fail, to forsake — ver-za(a)k- (forsake) renounce — gun-st favor.

liefde, — niet in de eerste plaats te mogen ontvangen voor zich zelf van hem geluk — maar te mogen dienen hem, die ze liefhad — zich te mogen offeren voor hem, om zijn geluk.

Smart ook, het zich in wrede onzekerheid voorstellen, hoe ie kiezen zou tot vrouw wellicht een andere; — een vrouw onbeduidend van ziel maar schoon naar het lichaam, die daardoor hem winnen zou; omdat vrouweschoonheid de mannen wint! O, dat in te denken, dat de benijde plaats naast hem ontwijd zou worden door een onwaardige misschien, — door een vrouw die hem huwen zou uit laag berekeningsgevoel, — uit verlangen naar eigen huis, — naar eigen macht, naar eigen handelen-kunnen, naar al't banale wat voor de alledaagse vrouw het huwelijk met een „goede partij” tot ideaal maakt. — Vooruit te zien in wreed vizioen de ontgoocheling van zijn leven met zo iemand, — de ontwijding van zijn ziel dan, gekluisterd aan een vrouw bij wie ie zich in de innerlike waarde had vergist! — En te moeten weten al die tijd in haar eigen stil-klagend hart, wat geluk had kunnen zijn voor hem en voor haar, indien ie háár liefde tot hem, haar hoge, heilige liefde slechts had begrepen. — — —

Smart ook, de onzegbare folteringen van jaloezie, wanneer ze bedacht, hoe ook het andere gebeuren ging wellicht — hoe ze het zou moeten aanzien hem gelukkig te weten met, gelukkig gemaakt dóór een andere vrouw, — een andere wier liefde voor hem hoog en heilig en rein was als haar eigene. — Ach, hem kon ze zelfs dat gunnen, — in de volmaaktheid van haar belangeloos hem liefhebben, — dat geluk waaraan zij geen deel had. Maar — *niet haar*, — de onbekende vrouw die het hem zou mogen geven, dat geluk, — *haar* haatte zij daarom; — haar, de bevoorrechte, wier hand zijn leven effen zou maken; — terwijl zij, — wier hartebloed zou willen wegvloeien, voor zijn geluk, druppel voor druppel, — dat uit de verte dan zou moeten aanzien, een misdeelde. —

Notes. in-den-k- to make the thought penetrate — be-reken-ing scheming — „goede partij” good match — ont-goochel- („un-conjure”) to disappoint — kluister fetter, gyve — wier (old Genitive Feminine) of whom — belang-eloos disinterested — mis-de(e)l- not (or unsufficiently) to provide.

„Dat was slecht van me,” zei ze tot zichzelf, „slecht en klein, zulke jaloezie.” — Maar ze kon niet dan zo wezen; want ze was maar een zwakke vrouw, — een vrouw die lief had. — En daarom, om dat lief hebben van vrouw, — daarom kon ze hem gunnen het geluk waarin geen plaats was voor haar; — maar die het hem zou mogen bereiden, die — benijdenswaardige boven alle, — die, — de onbekende mededingster, — die haatte ze nu reeds.

Maar wreder dan alle andere smart, was haar smart van onzekerheid om hem. — Want ze zag hem immers maar van tijd tot tijd; — hij behoorde tot een andere levenskring dan de hare. — Dat ook scheidde haar van hem, dat ie geen gelegenheid had haar te leren kennen door en door; — zo als zij begreep dat hij — met zijn hoge eisen stellend karakter, — zou willen kennen de vrouw waaraan ie toestond te delen zijn levenslot. — Vele, vele dagen waren er, waarin ze hem niet sprak, — hem niet zag, — niet hoorde noemen zijn naam, — niet hoorde spreken van zijn doen. — Dan doorleefde ze martelende angsturen, in zich pijnigend afvragen wat ie deed, — of ie gezond was — of ie niet wellicht te veel vergde van zichzelf in zijn zich onafgebroken wijden aan ernstige taak. — En in koortsige fantasie zag ze hem dan vóór zich, — overwerkt, — lijdend, — zwaar ziek misschien. — En zij haatte degene die bij hem mochten zijn, die het recht hadden iets voor hem te doen; want zij, — zij die voor hem had willen leven altijd, — zij moest van verre staan, — wist niet eenmaal van zijn ziek of gezond zijn, zijn lijden of zijn geluk.

Of ook ontmoette ze hem, om slechts nóg meer te lijden daardoor. — Want zij bespeurde dan, met de scherpe blik van haar vrouweliefde, in zijn trekken sporen van overspanning, — van vermoeienis, — van lijden; — en in zijn vermoeide ogen meende ze te lezen, met een angst om hem waarin toch fierheid op zijn wilskracht was, hoe ie snel verbruikte zijn veel in beslag genomen lichaamskracht. —

Notes. toe-sta(a)-to grant — niet eenmaal poetical in st. of niet eens not even — be-speur- to discover — over-spann- to over-strain, over-exert — in beslag ne(e)m- to take up.

Maar ze moest zwijgen; ze mocht hem niet zeggen haar vrees voor zijn gezondheid, — niet leggen haar hand in de zijne en hem vragen zich te sparen voor haar die hem lief had. — Ze moest zwijgen. — O, niet uit een konvencioneel begrip van „fatsoen", van „vrouwewaarde". Ze was integendeel zo fier op haar liefde, omdat die gold hem, de meerdere. — Maar ze begreep het met een droeve zekerheid, — ze moest zwijgen, omdat, door zulk bekennen van de waarheid, ze zich zou hebben beroofd van hem te kunnen zien nu en dan, — van het enige, kleine, stille geluk van haar vrouwenleven: — het met hem samen-zijn-kunnen enkele ogenblikken soms; — wetende dat ze voor hem niet meer was dan een hem onverschillige bekende, — maar toch samen-zijn-kunnen met hem — die was haar Licht.

En dat alles was, in haar zaligheid van kennen het éne Nodige: — smart, — veel smart.

Maar zaligheid was het toch; want het was het eindelijk begrepene in haar leven van vrouw, — waardoor het een rijk leven geworden was.

Notes. fatsoen decency.

A MOTHER'S ANXIETY THE NIGHT BEFORE HER YOUNGSTER'S EXAM.

by M^{rs} van Woude.

't Is een eenvoudige bovenkamer, een van die vertrekken, die met een keuken en alkoof in onze grote steden een „woning" genoemd worden, en die men bereikt langs een trap, waar dagelijks verscheidene andere huisgezinnen op en af gaan. Maar het vertrek zelf is met meer smaak gemeubeleerd dan gewoonlik het geval is met die burgerwoningen, en de vrouw, die bij het venster staat, is een dame, al is haar kleed zó sober, zó armelik zelfs, dat haar geburinnen, geringer in stand en afkomst, er zich voor zouden schamen.

Ze is klein van gestalte en tenger van bouw, meer ge-

boren naar het schijnt om te worden gekoesterd en beschermd, dan om alleen te staan in 's levens stormen. Ongetwijfeld is ze mooi geweest, toen de smart, die over dat hoofd ging, haar diepe groeven nog niet voor altijd had achtergelaten, en nóg verjaagt somtijds een blijmoedige glimlach die sporen van gedragen zieleleed. Somtijds, ja, maar heden, — heden zijn ze er alle.

't Is schemerdonker. Op straat worden de lantarens ontstoken, en de moeders roepen haar spelende kinderen in huis. 't Is de tijd, wanneer Herinnering tot ons treedt en zegt: „Weet ge 't nog? — Denkt ge er nog aan?” En de vrouw aan het venster sluit de ogen en luistert naar die stem.

„'t Was een zonnige dag,” zegt Herinnering, „en gij waart schoon en jong, het enig, aangebeden kind van Uw vader, de oude dorpsleraar. Gij stond aan het hek van de pastorie-tuin, en iemand, naar wie ge uitgezien had, naderde op de dorpsweg. Toen sneldet ge naar uw kamer en luisterdet naar zijn stem en tred in de gang; eerst nadat ie lang binnengelaten was, kwaamt ge blozend beneden. Er kwam meer bezoek, en toen alle de tuin ingingen, voegde ie zich bij u. 't Was bij de geurige seringeboom, dat ie u vroeg zijn vrouw te worden, niet waar? en nu nog, als seringegeur tot u doordringt, ruist zijn tedere stem u weer in het oor en voelt ge uw hand in de zijne — die trouwe, sterke hand!”

't Wordt duister; alleen het flikkerend teevlammetje verspreidt nog enig licht in de kamer.

„Weet ge 't nog,” zegt Herinnering, „hoe vriendelijk die andere eenvoudige huiskamer om teetijd was, als het water zong en het haardvuur fantasties flikkerde in de schemering? Blij klopte u het hart, als ge de sleutel hoordet omdraaien in de voordeur, en een dierbaar gelaat zich tegen het uwe vlijde. Op zekere avond bracht ie u iets mee. 't Was een bewijs dat ge als weduwe niet geheel onverzorgd zoudt zijn. „Later meer,” fluisterde ie. — Weet ge 't nog?

Droevig staart ze voor zich uit. Ja, ja, ze weet het nog. Duizendmaal is het haar weer voor de geest gekomen en

Notes. dorps-léraar village parson (not teacher) — pastorie the parson's house — bezoek visit, visitors — sering lilac.

zijn belofte: „Later meer”. Hadden ze op die avond, toen zij om zijn bezorgdheid lachte, maar geweten hoe nabij de ure was!

En Herinnering fluistert voort.

„Op die andere avond, toen ge reeds sedert lang niet meer alleen aan het venster stondt, als het uur van tuis-komst had geslagen, en de kleine Willem reeds geleerd had te luisteren naar papa's stap, duurde uw wachten langer dan gewoonlik. Toen de welbekende tred eindelijk uw luisterend oor trof, was hij traag en slepend, en het gelaat, dat uw kus ontving, was het oude niet. De dokter werd gehaald, het woord *typhus* genoemd... en binnen weinige weken rustte de hand, die nooit moe geweest was voor u te arbeiden, u te steunen en te beschermen, voor immer. Toen vraegt ge u verwonderd af of het ook mogelijk was te leven zonder die steun, en antwoord vindt ge niet, tot de noodzakelijkheid het u leerde vinden met ijzeren hand... Weet ge 't nog?”

't Is nog stiller geworden. De medebewoners van het pand worden niet meer op trappen en gangen gehoord; de late wandelaars spoeden zich huiswaarts. 't Is koud, al nadert de Meimaand.

De vrouw aan het venster huivert en ziet om naar de kachel, die heden niet gebrand heeft. Ze staat haastig op en ontsteekt de lamp.

Hoe heeft ze het een ogenblik kunnen vergeten: het laatste kwartaal van Willem's lessen moet immers nog betaald en — nog *verdiend* worden!

Ze opent een *portefeuille*, die ze straks heeft gereedgelegd. Het vertaalwerk, er in vervat, is haar arbeid; wat ze met die arbeid verdiend heeft, hoe luttel ook, het heeft aangevuld, wat aan haar weduwgeld ontbrak.

Aangevuld?... Neen. In de laatste jaren, sedert Willem's opvoeding zo kostbaar werd, niet meer. Van haar laatste nieuwe kleedje behoeft de kwitancie niet meer bewaard te blijven en de huishuur is nu twee maanden ten achteren.

Notes. p and premises, building — ont-ste(e)k-(=aan-ste(e)k-) to light — luttel (in st. of weinig) little — ver-ta(a)l- („for-language”) to translate — aan-vull-to complete — ten achteren in arrears.

O, 't is haar in de laatste tijd soms geweest of de grond onder haar voeten brandde. Toch — liever geen dak boven het hoofd, dan Willem's lessen op te offeren; liever in lompen, dan hem te belemmeren in het bereiken van zijn doel. Tot heden heeft ze nog volgehouden en morgen... Ja, de nood is hoog gestegen, maar wellicht is ook de uitkomst nabij; de uitkomst, waarom ze jarenlang gestreden heeft.

Morgen!

„Hoe is het mogelijk,” mijmert ze, terwijl ze de pen in de inkt doopt, „dat men spreekt van zweven en dobberen tussen vrees en hoop. *Slingeren*, ja, dat is beter; gealingerd worden met woeste vaart, opwaarts, de zon tegemoet, en dan terug met onverbiddelijke snelheid in de afgronden der onzekerheid...”

Stil, stil nu! Ze moet werken en niet mijmeren.

Maar terwijl ze zich dwingt tot de arbeid en de eerste woorden neerschrijft, komen de gedachten aan morgen opnieuw; ze bestormen, ze overweldigen haar. Ze bemerkt het niet. De anders zo ijverige hand zinkt neer, de blik blijft starend op één punt gevestigd.

Wat ziet ze dan, dat haar lippen tot zulk een gelukzalige glimlach plooit? Welke vriendelijke beelden gaan aan 't oog haars geestes voorbij? Ziet ze haar nood in overvloed verkéren, haar ontbéring plaats maken voor welvaart?

Nee, zij is moeder. Wat ze ziet, is het stralend gelaat van haar kind tussen de menigte in de vreemde stad. Ze denkt de gedachten, die in zijn hoofd wonen; ze voelt, hoe hoog hem het harte klopt; ze jubelt met hem mee, terwijl ie naar het telegraafkantoor snelt om haar deelgenote van zijn geluk te maken... Morgen om deze tijd zal alles reeds beallist zijn. Hij is dan weer thuis! O God, *hoe?*

Daar is de oude vraag weer, reeds duizendwerf herhaald, altijd dezelfde en toch altijd anders. Haar liefde, hoe groot ook, is niet groot genoeg om het zwaard te kunnen weren,

Notes. *lompen rags, tatters* — *be-lemmer-* to impede, to hinder — *uit-komst* delivery, rescue — *mijmer-* to muse dote — *over-weld-ig-* to overpower — *haars geestes* of her spirit (old Genitive forms) — *ont-be(e)r-* to be devoid (of) — *menig-te* crowd — *deel-genoot* participant.

dat dreigend boven zijn hoofd hangt. Zij kon hem wapenen tot de strijd, hem stalen tegen de smart der teleurstelling — meer is niet in de macht van een moeder.

Stil, als ie straks binnenkomt, moet ze opgewekt zijn en de vreselike spanning verbergen, waarin ze verkeert. Haar hoofd bonst. Zal ze deze nacht kunnen slapen?

Het schijnt haar toe of ze morgen niet zal durven opstaan, of ze met dichtgestopte oren en gesloten ogen liever het gelaat in de kussens zal verbergen en trachten te vergeten, dat er die dag een telegram komen, ja, maar ook *uitblijven* kan.

Is het een voorgevoel?

„We moeten een gelukkig mens van hem maken,” had eens zijn vader vriendelijk vermanend gezegd, toen zij haar liefde — wat moeders zo gaarne doen — tot dwaasheid liet overslaan, en nog op zijn sterfbed had ie waarschuwend herhaald: „Maak een gelukkig mens van hem.”

En terwijl haar ziel verscheurd werd van wee, terwijl ze leed met hem, geen gedachte had dan voor hem, en met de wanhopige volharding der liefde zich verzette tegen de veel machtiger arm des doods, had ze „ja” gezegd. Doch eerst later had ze de betekenis van dat „ja” begrepen, en toen had ze het herhaald, menig-, menigmaal. Ja, die belofte zou ze vervullen, die taak haar door hem opgedragen met heilige ernst aanvaarden. Nog was haar iets te doen gelaten, nog haar een levensdoel overgebleven...

Notes. voor-ge-voel pre-senti-ment — aan-vaard-to accept.

IN THE STREETS OF CONSTANTINOPLE.

by J. M. Hoogvliet.

(fragment of a journey's story.)

‘t Is er vol in de hoofdstraten, maar niemand schijnt enige haast te hebben. Wanneer je midden in de straat blijft staan uitkijken, zul je al spoedig een „Warda! Warda!”

(in Smyrna zegt men „Wardi“) achter je horen. Dit woord is geen Turks, maar verbasterd Italiaans (*guarda* Imperative mood or *guardi* Subjunctive mood) betekenende: Pas op! Kijk uit! Wat dan achter je aankomt is bij voorbeeld een arbeidsman met een gehéle inventaris op een lange plank los op het hoofd of wel een zogenaamde dewé-mens (*dewé* = *camel*), die geheel ter aarde gebogen een *onbegrijpelijk* zware last, tot zelfs een ledekant met toebehoren of een piano, op zijn rug vastgezet, langzaam naar het oord van bestemming transporteert. (In Smyrna dient men voor het *Wardi* nog meer respect te hebben, want daar zijn het gewoonlijk enige *werkelijke*, dus logge, redeloze *dewé's*, die van alle kanten belast en beladen je argeloos hoofd bedreigen!) Een ander geroep, dat even dikwels je aandacht vergt, is dat van een man, die, naar je *eerste* indrukken teminste, het min of meer excentrieke denkbeeld schijnt te hebben opgevat om de *katten* van Stamboel op limonade te trakteren; „*bboez poez, limonata poespoespoez!*“ klinkt het je telkens duidelijk verstaanbaar in 't oor. Intussen dit is niet zo; je bent misleid door de schijn. Wat deze man behalve zijn limonade te koop heeft, is het zeer gewilde (water-) *ijs* in kleine blokken en brokken. Het turkse woord voor *ijs* is *boez*, dialecties min of meer als *poes* uitgesproken (room- of vanielje-ijs noemt de Turk logies *don-dur-man* (participle of a *causative* form, meaning: *that, which has been made to stiffen*). De gewaande kattenbeschenker draagt een groot koperen toestel met allerlei glazen en ander gerei op z'n rug.

Iets verder ontmoet je een slachtershelper, een aziaties tiepe in een wit, bloedig pakje met blote armen, een amerige rode fez op het hoofd en een kort pijpje in de mond, een man, die een groot fragment van een koebeest op de schouder draagt en door een paar hunkerende straathonden met stille weemoedvolle „*Sehnsucht*“ nagestaard en nage-

Notes. ver-baster- to deprave — ledekant (wooden) bedstead — met toe-be-horen with all its belongings — dien-te to have to, to be bound to — gewild (being) in favor — toe-stel apparatus — gerei things, utensils — tiepe character — hunker- to hanker.

snoeven wordt. Die honden zijn arme beklagenswaardige wezens; ofschoon half stervende van gebrek doen de dieren mens noch beest kwaad. Ze worden door iedere voorbijganger getrapt en geschopt, ofschoon ze, door zich met afval te voeden, misschien voor de Stamboelse „stadsreiniging” vrij wat meer verdiensten hebben dan de verheven Heerser zelf met al z'n Grootweziers en Pasjaas inkluis. Streel je zulk een straathond even op zijn kop, iets, wat ik om zekere bepaalde reden niet al te sterk durf aanbevelen — dan ziet het dier je aan met een blik, waarin je velerlei gevoelens kunt lezen, boven alles *verwondering* over een behandeling, die hem blijkbaar in z'n gehele rampzalige hondeleven nog nooit of nimmer weder-varen is. — Als de slachtershelper voorbij is, ontwaar je een drietal zeer deftige rechtsgeleerden in donkere gewaden, met hoge, zwarte tovenaarsmutsen op 't hoofd. Een troepje joden met puntig geknipte baarden, gekleed in gebloemde japonnen (van een stof, die wij geneigd zouden zijn „bedgordijnegood” te noemen), een brede, rode gordel om het midden, wijkt voor die heren zeer eerbiedig uit. Bij de beweging, die hierdoor binnen de beperkte ruimte ontstaat, verliest een aan alles doodonschuldig, in zeer normaal europees zomerpak gestoken, Duitsertje z'n „Baedeker” uit de hand. Twee bedelaars, drie bedelvrouwen en één bedelmeisje schieten van verschillende kanten toe om de „Baedeker” te grijpen. Het boek wordt met vereende krachten boven de grond verheven, waarna een oor- en hartverscheurend *seksèt de firènk tsjelebi* (Frankish young nobleman) tot milde vergelding van dit dienstbewijs tracht op te wekken. De gemoedelijke Duitser zoekt in z'n zakken en deelt een paar koperstukken uit, hetgeen onmiddelik de aandacht trekt van nog ettelike andere op verdere afstand

Notes. verdien-ste merit — velerlei various, manifold — weder-va(a)r- to befall, to fall to the lot or share (of) — ge-waad garb, raiment — uit-wijk- to give way, to leave the way open — dood-onschuldig quite or absolutely innocent — ver-geld- to repay, to remunerate — dienst-bewijs the rendering of a service — gemoed-elik goodnatured — ettelike (numeral) a good number of.

gestacionneerde „vakgenoten". Maar gelukkig, de „frankise edelman" wordt in tijds gered door het dreunend geratel van een rijtuig, een langwerpige, met doek bespannen wagen, over de hobbelige bestrating. In het rijtuig zitten enige deftige dames, waarvan de gehéle gestalte gehuld is in zijden, min of meer zakvormige mantieljes, bij sommige zwart, bij andere hemelsblauw, maar in beide kleuren zeer sterk glimmend. Een koppige geur van oosterse parfumerieën doet tegelijk je reukzenuwen aan. De dames zijn (zoals hier van zelf spreekt) gesluierd, d. w. z. vlak onder de ogen is een doek aangebracht, die het verdere van het gelaat bedekt. Deze „sluier" is echter voor „onbescheidene" blikken een alles behalve onoverkomelijk beletsel. De turkse dames zijn in zóver al niet veel anders dan de europése; hetgeen ze verbergen is gewoonlijk alleen dat, wat gerust verborgen blijven *mag*. — *Zeer zorgvuldig* gesluierde dames behoeven dus niet al te zeer je ontvankelijk gemoed in roering te brengen, teerhartige lezer! — Geheel ongesluierde vrouwen zijn trouwens tegenwoordig, vooral buiten Konstantinopel, niet zeldzaam. Men vindt en nu er dan merkwaardige schoonheden onder; grote donkerbruine ogen, onberispelijk afgeronde vormen, gepaard met rijzige lichaamsbouw zijn vooral te bewonderen — maar ter zake. Het rijtuig wordt door een twaalftal bedelaars nagelopen. Een van de bedelvrouwen houdt een kind, dat geheel geelachtig grauw ziet met blauwe vlekken om ogen, neus en mond, en dat geen teken van leven geeft, in het rijtuig onder luid gekerm... Zulke akelige tonélen zijn helaas veelvuldig in de turkse hoofdstad! Tans klinkt in de verte de eentonige roffelmuziek van een afdéling turkse soldaten. Hun uniform is behalve de donkerrode

Notes. vak-genoot „profession-fellow" colleague — langwerpig oblong — hobbel-ig rugged, rough — koppig heady — aan-doe- to affect — vlak onder immediately under — aan-breng- to adapt, to put, to suspend — bescheiden discrete — on-over-kom-elik unsurmountable — al niet veel anders not much different *after all* — gerust... mag may readily be allowed to... — ge-paard „paired" „matched" side to side with, added to — rijz-ig high, tall — ter zake now to the subject! — roffel- to beat the drum, to gauntlet.

mutsen en de wijde broeken tamelik europees. De gezichten zijn meest donkerbruin; de uitdrukking van 't gelaat is bij alle rustig en flink, nergens ruw en gemeen.

Maar wie is die eerbiedwaardige, langbaardige grijaard, die ginds op die hoek voortdurend met dezelfde kalmte zijn zitplaats op een vierkante hoeksteen blijft bewaren. 't Is een *belézer* of *wonderdoener*. Voor allerlei chronise kwalen en lijdenstoestanden vindt men bij hem baat. Zie maar dat verschrompelde oude vrouwtje, dat zich gelovig aan zijn voeten komt neerzetten. Onder aanhoudend wrijven van de jichtige knie wordt met een eentonig gemurmel de Godheid (of misschien wel de Duivel, alles wat maar helpen wil!) aangeroepen. In een kwartier tijds verdient de man op die manier... *één enkele stuiver* geld. Ook voor *dese* richting is dus het voordeel niet opgescheept tegenwoordig. De arglistige wereld wil voor niets meer eens flink en ouderwets betalen, *zelfs niet meer om zich te laten belezen* — en dat in de hoofdstad van Turkije... *O tempora, o mores!*

Notes. be-le(e)z- to conjure (by reading formulae) — ver-schrompel- to shrivel — niet opgescheept („not scooped up”) not accumulated, not too large — arg-list-ig wicked.

WHAT A YOUNG LADY AUTHOR EXPERIENCES WHILST ATTENDING THE „PREMIÈRE” OF HER FIRST PLAY.

by M^{rs} van Rhijn—Naeff.

(Mr Willemse is the stage manager, Mr Bakker, Mrs Wup-permann and „Charles the Seventh” are actors—Mien, Niko etc. members of the young authoress's family circle—M^r van de Wal an aristocratic acquaintance.)

„Klaar?“ vraagt meneer Willems. „Alle deuren dicht . . .“
Stamp, boem, boem.

Als een lange, zware zucht, die wel aan mijn beklemd
gemoed lijkt te ontsnappen, rijst het scherm.

Het rumoer in de zaal verstomt. Ik dring, van schrik
dat de mensen me zien zullen, met mijn stoel zoo ver mogelijk
achteruit in de hoek.

Langzaam en duidelijk, veel beter dan op de repetitie,
zegt meneer Bakker, tegen de schoorsteenmantel leunend,
zijn eerste zin.

En moederlik-gezellig antwoordt hem Mevrouw Wupper-
mann.

Ik heradem. Er is stilte, er is echt hollands huiskamer-
stemming.

Hoe hard-dichtbij klinken de stemmen.

Wat een rijen geheven gezichten. Daar zit Mien, daar Ma;
Niko luistert met oren, ogen, mond . . . Fräulein rekt zich . . .

Het gaat!

Nu komt er wat aardigs . . .

Hé, niemand lacht. Mislukte mop. Wat lijkt me dat gesprek
langdradig. Zouden ze 't taai vinden? Gelukkig, nu komt
gauw 't nichtje . . . dat geeft een verzetje . . .

Wie zou er zo hoesten in de zaal! Verkouden mensen
moesten niet naar de komédie gaan.

Daar lachen ze. Wáár lachen ze nu om? Er is niets be-
lacheliks. Wonderlik lijkt dat, van hier gezien. Net of de
zaal even om wordt geschud. Nu is het weer stil . . .

Het heeft gepakt, ik geloof 't stellig . . .! Nu nog de slot-
scène. Ik kan niet opstaan, zo knikken mijn knieën. Het zou
me niet verwonderen als mijn haren in dit schrikkelik half
uur grijs waren geworden.

Mooi zegt Mevrouw Wupperman die zin . . .

O, ik zie een zakdoek! Nog een! Hoor! ik hoor snuiten.

Notes. *stemming disposition* — *hard-dichtbij* loud
and near — *wat aardigs something* (of) funny, a witticism
— *mop* (or *ui*) slang expressions for a joke — *lang-
dradig* („long-thread-y“) long and wearisome — *verzetje*
a little relief or comfort, something for the good! — *stellig*
decidedly, for certain.

Goddank! Drie vier vijf zakdoeken! Allemaal dames. Heren huilen zo gauw niet. Ginds die juffrouw met een schotse blouse, ze verdrinkt haast van aandoening.

Ik vind 't ook treffend, héél dramaties. Ma huilt... En Mien huilt! Ma denkt natuurlijk aan Lous, dus dat telt niet.

O en daar een grijs heertje op de eerste rij! Hij moet zijn brilleglazen afvegen... Tante Louise vertrekt geen spier...

Nu nog twee zinnen.

De zoon is de deur uit, het nichtje staat aan 't raam...

Uit.

O wat schrik ik!

Een lawaai als van een aardbeving, 't afrollend scherm, en knetterend applaus. Ik kan me niet verroeren. Daar gaat 't weer op. De spelers komen buigen... neer... weer op... dat is drie...

Wat gebeurt er nou... Mevrouw Wuppermann staat bij me: „kom mee, gauw!”

„Waar naar toe?”

„Erop! gauw”.

„O nee, asjeblijft niet!”

„Toe, niet flauw, hoor ze klappen, 't is om jou!”

„Nee, nee!”

Ze houdt de kant van mijn mouw in haar hand, terwijl ik achterover tegen een coulisse tuimel. 't Is een worsteling... Weer heeft ze mijn arm... Dadelik houdt ze mijn hele blouse...

„Ooh toe, nee mevrouw...!”

Dan schiet ook, terwijl 't geraas in de zaal toeneemt, „Karel de Zevende” toe en tussen hen, als een opgepakte boef, sta ik... een ogenblik... ik kan er verder niets van navertellen, plotseling uit de duisternis in 't helle, warme licht...

„Je moet buigen,” fluistert Mevrouw Wuppermann.

Notes. schots („Scotch”) chequered (in many colors) — ver-drink- to be drowned — Lous a sister of the young authoress, which had died at a young age — niet flauw! don't be absurd! let's have no nonsense! don't be such a fool! — coulissen (French) scenes — Och toe! Oh! I pray! — op-pak-k- to run in (police).

Ik zou je danken. Ik sta als een paal, verblind en versuft, misschien doe ik bespottelijk, 't kan best. Ik denk maar aan één ding: zakt 't scherm nou nog niet!

Ik snak naar dat ogenblik.

Hoor ze klappen!

„Buigen, buigen!”

't Is een marteling en toch plezierig, een plezierige marteling.

O gelukkig, daar valt 't.

Als ik tot mezelf kom, sta ik, omringd door de spelers, Pa, Ma, Mien, Niko, Ma van der Wiek, de vertaaljuffrouw... ik weet niet wie meer, op het, nu veilig afgesloten, toneel. Zo praten alle door elkaar. Ik krijg handen, zoenen, links en rechts, een overrompeling van genegenheid.

Daar dringt door de rijen meneer van de Wal, zijn beide handen naar me toe, hartelik als bij mijn eerste bezoek.

„Wel? Tevree?” vraagt ie schertsend.

„O ja meneer. 't Was prachtig,” zucht ik. „Ik bedoel natuurlijk het spel.”

„'t Heeft in de zaal heel goed voldaan.”

„Ik heb er wel tien zien huilen!” blufte ik.

Notes. Ik zou je danken! I don't like at all that idea! — 't kan best it is just possible — over-rompel- to surprise, overtake — genegenheid inclination, sympathy — tevree = tevreden satisfied — het spel the playing — vol-doe- to satisfy, to please — wel tien as many as ten — ertien ten of them, i. e. ten people.

LITTLE JOHANNES.

by F. van Eeden.

(the first chapter of the story of that name.)

Ik zal u iets van de kleine Johannes vertellen. Het heeft veel van een sprookje, mijn verhaal, maar het is toch alles werkelijk zo gebeurd. Zodra gij het niet meer gelooft, meet ge niet verder lezen, want dan schrijf ik niet voor u. Ook

moogt ge er de kleine Johannes nooit over spreken, als ge hem soms ontmoet, want dat zou hem verdriet doen en het zou me spijten, u dit alles verteld te hebben.

Johannes woonde in een oud huis met een grote tuin. Het was er moeielik de weg te vinden, want in het huis waren veel donkere portaaltjes, trappen, kamertjes en ruime rommelzolders, en in de tuin waren overal schuttingen en broeikasten. Het was een hele wereld voor Johannes. Hij kon er verre tochten in maken en hij gaf namen aan alles wat ie ontdekte. Voor het huis had ie namen uit het dierenrijk: de rupsezolder, omdat ie er rupsen groot bracht; het kippekamertje, omdat ie daar eens een kip gevonden had. Die was er niet van zelf gekomen, maar daar door Johannes' moeder te broeien gezet. In de tuin koos ie namen uit het plantenrijk, en lette daarbij vooral op de voortbrengselen, die voor hem van belang waren. Zo onderscheidde ie een frambozeberg, een dirkjesbos en een aardbeïsdal. Heel achter was een plekje, dat ie het paradijs noemde en daar was het natuurlijk erg heerlijk. Daar was een groot water, een vijver, waar witte waterleliën dreven en het riet lange fluisterende gesprekken hield met de wind. Aan de overzij lagen de duinen. Het paradijs zelf was een klein grasveldje aan deze oever, omringd door kreupelhout, waartussen het nachtegaalskruid hoog opschoot. Daar lag Johannes dikwijls in het dichte gras en tuurde tussen de schuifelende rietbladen door, naar de duintoppen over het water. Op warme zomeravonden was ie daar altijd en lag uren te staren, zonder zich ooit te vervelen. Hij dacht aan de diepte van het stille, heldere water vóór hem, — hoe gezellig het daar moest zijn, tussen die waterplanten, in dat vreemde schemerlicht, en dan weer aan de verre, prachtig gekleurde wolken die boven de duinen zweefden, — wat daar wel

Notes. schutting fence — broei-kast hothouse — een héle wereld *quite* a world — groot breng- („bring great“) to rear, to cultivate — van zelf of itself, of its own accord — dirkje sort of pear — aar(d)bei strawberry — schuifel- to shuffle, to make a rustling or sweeping noise — uren (for) hours — wat daar wel achter zou z jn what might be behind them, *he wondered*.

achter zou zijn en of het heerlijk zou wezen daarheen te kunnen vliegen. Als de zon juist was ondergegaan, stapelden de wolken zich daar zó opeen, dat ze de ingang van een grot schenen te vormen en in de diepte van die grot schitterde het dan van zachtrood licht. Dat was wat Johannes verlangde. Kon ik daarin vliegen! dacht ie dan. Wat zou wel daar achter zijn? Zou ik daar eenmaal, eenmaal kunnen komen? . . .

Maar hoe dikwijls hij dat wenste, telkens viel de grot in vale, donkere wolkjes uiteen, zonder dat ie er dichter bij kon komen. Dan werd het koud en vochtig aan de vijver en hij moest weer zijn donker slaapkamertje in het oude huis gaan opzoeken.

Hij woonde daar niet geheel alleen; hij had een vader, die hem goed verzorgde, een hond die Presto en een kat die Simon heette. Natuurlik hield ie van zijn vader het meest, maar Presto en Simon achtte ie volstrekt niet zoveel beneden hem, als een groot mens dat zou doen. Hij vertrouwde zelfs meer geheimen aan Presto dan aan zijn vader, en voor Simon gevoelde ie een eerbiedig ontzag. Nu, dat was geen wonder! Simon was een grote kat met glanzig zwart vel en een dikke staart. Men kon hem aanzien, dat ie volkomen overtuigd was van zijn eigen grootheid en wijsheid. Hij bleef altijd even deftig en voornaam, zelfs als ie zich verwaardigde even met een rollende kurk te spelen, of achter een boom een vergeten haringkop op te knauwen. Bij de dolle uitgelatenheid van Presto kneep ie minachtend de groene ogen toe en dacht: Nu ja! Die honden weten niet beter.

Begrijpt ge nu, dat Johannes ontzag voor hem had? — Met de kleine bruine Presto ging ie veel vertrouwelijker om. Het was geen mooi of voornaam, maar een bijzonder

Notes. heerlijk delightful — een groot mens a grown-up person — ver-trouw- (or toe-ver-trouw-) to intrust... with — voor-naam eminent, considerable, of quality, of note, of distinction — zich ver-waardig- to condescend — haring herring (bokking is *kipped* herring) — knauw- to crack, to eat — Nu ja! die honden weten niet beter *Why indeed!* those dogs *will* be only dogs! You couldn't expect them to do anything better!

goedig en schrander hondje, dat nimmer verder dan twee pas van Johannes weg te krijgen was en geduldig zat te luisteren naar de meedelingen van zijn meester. Ik behoef u niet te zeggen, hoeveel Johannes van Presto hield. Maar hij had toch ook heel wat ruimte in zijn hart voor andere over. Vindt ge het vreemd, dat zijn donker slaapkamertje met de kleine ruitjes daar ook een grote plaats innam? Hij hield van het behangsel met de grote bloemfiguren, waarin ie gezichten zag en waarvan ie de vormen zo dikwijls bestudeerd had, als ie ziek was of smorgens wakker lag; hij hield van het ene schilderijtje dat er hing, waarop stijve wandelaars waren afgebeeld, die in een nog stijver tuin wandelden langs gladde vijvers, waarin hemelhoge fonteinen spoten en kokette zwanen zwommen; — het meest hield ie echter van de hangklok. Hij wond die altijd met zorg en aandacht op en hield het voor een noodzakelijke beleefdheid naar haar te kijken als ze sloeg. Dat ging natuurlijk alleen, zolang Johannes niet sliep. Was de klok door een verzuim stil blijven staan, dan voelde Johannes zich zeer schuldig en vroeg haar duizendmaal om vergeving. Gij zoudt misschien lachen, als ge hem met zijn kamer in gesprek hoorde. Maar let eens op hoe dikwijls gij bij u zelf spreekt. Dat schijnt u in 't geheel niet belachelijk. Johannes was bovendien overtuigd, dat zijn hoorders hem volkomen begrepen en had geen antwoord nodig. Maar heimelijk wachtte ie toch wel eens een antwoord van de klok of het behangsel.

Notes. *schrander sagacious* — *pas pace* (here used as the name of a *measure* like *yard* or *inch*, or *pound* or *ounce*; such words *do not take any sign for the Plural* and the same is also the case with names of *coins* (*guilder*, *penny*) when barely named as *measures* for determining an *amount* or *quantity* of money) — *zwaan swan* — let maar eens op you have only to notice just for a time...

AHASVERUS.

(KARALYK, A RUSSIAN JEW, TURNED OUT OF HIS HOME BY THE MILITARY AUTHORITIES.)

by H. Heyermans.

Hoofdman.

... De jood Karalyk?

Karalyk (*zacht*).

... Die ben ik...

Hoofdman.

Ik wil je papieren zien.

Karalyk.

Welke papieren?

Hoofdman.

Dat je hier mag wonen.

Karalyk.

Ik?... Ik, papieren?

Hoofdman.

Maak geen praatjes! Geen omhaal! We hebben meer te doen!

Karalyk.

Ik begrijp niet... Wat wil men van me?

Hoofdman (*een papier tonend*).

Dit is 't bevel... Je staat hier ingeschreven als vreemdeling.

Notes. Maak geen praatjes Stow your gammon! — om-haal „hubbub”, much to do, verbosity — be-vel (from the verb be-ve(e)l-) order, command.

270 Karalyk, a Russian jew, turned out of his home.

Karalyk.

Vreemdeling?... Ik? Ik?

Hoofdman (*bars*).

Laat me uitspreken, jood! Je bent 'en vreemdeling... Je hebt hier gewoond zonder permissie... Men heeft dat gezien na die troebelen van gisteren en eergisteren. Heb je papieren?

Karalyk (*dof*).

Nee!...

Hoofdman.

Goed! Dan moet je vertrekken...

Karalyk (*gelaten*).

Ik zal vertrekken...

Hoofdman.

Je zult? Je zult?... Nú!... Dadelik!

Karalyk (*toonloos*).

Dadelik?... 't Is sabbath...

Hoofdman.

Geen praatjes! Dat zeggen ze overal van-avond... Vooruit!... Ingerukt!...

Karalyk.

'k Zal m'n plunje pakken...

Hoofdman.

Je pakt niets!... Je volgt me... Je vrouw ook...

Karalyk.

Goed, goed... (*tot Peter*) Kom jonge!... Beter met elkaar verjaagd dan...

Notes. Ingerukt! Move on! Away with you! (from in-rukk- to march on) (Compare opgepast! be careful!, moed gehouden! keep your spirits up! etc.) — plunje (slang expr.) (old) clothes.

H o o f d m a n.

'k Zeg je toch, dat alleen jij en je vrouw...

K a r a l y k.

Ja, ja... Maar m'n zoon gaat ook mee!... We horen bij elkaar...

H o o f d m a n (*driftig*).

Nee!... Je zoon blijft hier... is gisteren gedoopt.

K a r a l y k.

Ben... jij... gister... gedoopt?... (*een stilzwijgen*)
Ben jij gister?... (*woest opsliegend, grijpt ie een mes van de tafel*)... Ben jij gister?...

H o o f d m a n (*hem driftig tegenhoudend*).

Da's genoeg nu!... Ga je mee, of moet er geweld...

K a r a l y k.

Nee geen geweld!... (*tot zijn vrouw*) Wist jij dat?
(*ze zwijgt*) Dus jij hebt 'en vreemde daar aan de Sabbath-tafel...

H o o f d m a n.

Vooruit! Vooruit!

K a r a l y k (*smekend*).

Mag ik even wat an hem zeggen?

H o o f d m a n.

Maak 't kort!

K a r a l y k (*Terwijl ie spreekt, luistert de hoofdman half angstig, half geparalizeerd, door de woede van de oude man. In de deuropening de meid en enige Kozakken*).

Wou 'k zeggen... wou 'k zeggen... dat jij... dat jij... (*windt zich op tot een histèrische woede*)... Hadden

Notes. 'k Zeg je toch, dat... *Am not* I telling you now, that... — bij elkaar (be)ho(o)r- to belong to one another, or: together, to make part of one unity — an = aan to — wou 'k zeggen in st. of ik wou (dan) zeggen is a *jewish* particularity.

ze je gister gestenigd, dat je hersens lagen op de weg, de wolven ze vraten als vies voedsel! Hadden ze je tong uitgerukt, je tong waarmee je God gelasterd hebt!... Was je gestikt toen je geboren werd, gestikt bij je eerste ademhaling!... Was je verstomd als 'en idioot, als 'en krankzinnige... toen je gebeden hebt... straks!... (*een glas opnemend en stuk smijtend*) Zo waarachtig als dat glas nooit meer heel wordt, zo vloek ik je, zo ruk ik je uit me, zo walg ik van je, zo spuw ik op je... Mag je gebeente wentelen in de aarde, tot de wurmen 't hebben kaal gevreten!... Mag je rondgaan als 'en schurftig schaap, als 'en melaatse!... Mag je leven lang — met vizioenen, die je martelen als 'en pest!... Je kinderen vloek 'k, je kinds-kinderen! Je bent 'en hond, 'en... 'en... (*stikkend in zijn woorden, valt ie neer*).

H o o f d m a n (*enigszins met ontzag*).

... Kom nu!

K a r a l y k.

Ja we gaan, we gaan. (*Hij slaat een jas om*)... we gaan... Kom vrouw!

D e M o e d e r (*tot de hoofdman*).

Waar moeten we heen?

H o o f d m a n.

Weet 'k niet!

D e M o e d e r.

En de oue vrouw! Kan toch niet verhongeren?

H o o f d m a n.

Je zoon blijft achter!... Komaan vooruit! De tijd is kort,...

Notes. stenig- (from steen stone) to lapidate — krank-zinn-ig lunatic, mad — straks just now (the same word means *presently*) — wurmen dial. for wormen worms — schurftig mangy — melaats (from the Fr. *malade*) leprous — om-slaa- to don, to put on.

Karalyk.

Ja, ja... De tijd is kort... De tijd is kort!...
(*Ze strompelen heen. De deur valt toe. Buiten hoort men de meid lachen. De wind waait nog harder, aanhoudend geloei. — Petrushka wankelt naar de luiken, luistert.*)

De Grootmoeder.

... Mooi licht... (*betast 't lampje*) Adonoï! Adonoï!

Petrushka (*woest*).

Stil!... Stil!... (*Hij valt neer op de bank*).

De Grootmoeder (*lachend*).

Licht... mooi!... Ik uitblazen!... (*doopt een vinger in de olie. Het lichtje gaat knetterend uit. — Peter kijkt met starende ogen toe*)... Licht uit!... Adonoï!... Adonoï!...

Maart 1893.

(*Doek valt zachtjes.*)

Notes. *strompel* - to stumble, to stagger — *aan-houd-end con-tin-u-ous* — *Petrushka* or *Peter* is the name of Karalyk's son — (*The grandmother is out of her mind*) — *adonoï* (Hebrew) Lord! O God! — *doek* the curtain.

A LETTER FROM MISS ALIDA LEEVEND TO HER
AUNT MISS MARTHA DE HARDE.

by the authoresses Wolff and Deken.

(We yielded to the strong temptation of making our students acquainted with one short specimen from the works of this couple of authoresses who lived in the 18th century — We allowed ourselves to *modernize* the language in a few particulars (the difference from our present idiom was not very great indeed).)

Zeer geachte tante.

Daar kom ik, zoals het spreekwoord zegt, *met de deur in huis vallen*. Bizonder heb ik me op Uw buitenplaats en met alles, wat daar aan en om is, geamuzeerd. U hebt een mooi huis, een mooie vijver en een mooie „menagerie”; mag ik een aanmerking maken, dan is het deze, dat Uw viskom wat extra groot is voor doopbaars; gooi liever een dikke paling of drie vier er in; dat zal veel vroliker staan. Op de open ruimte vóór Uw vijver moest U een bordje laten zetten met het opschrift *Aalmeer*. Dit zou nog allerlei voordélen aanbieden. Vooreerst zou het Uw vijver zeer nauwkeurig aanduiden; het zou (Uw buiten) *Zeemansrust* zeer beroemd maken. Eeuwen na Uw dood zouden er geleerden zijn, die zich het hoofd braken om de oorsprong van dit woord op te zoeken. Zij, die aannamen, dat er hier paling in gehouden was, zouden uitgelachen worden door hen, die meenden, dat Uw buitenplaats had toebehoord aan een Zeeuw, die zijn geld in Oost-Indië verdiend had, en dit als een gedachtenis aan zijn persoon daar had neergezet, en dat de H. door die lompe Zeeuw was vergeten, zodat men moest lezen: *Haal meer!* Andere zouden aantonen, hoe bespottelijk dit gevoelen was. „Een Zeeuw, die rijk t’uis komt en gemakkelijk leeft, zou gaan schrijven: *Haal meer!* Alsof ie zelf niet eens en voor goed genoeg bijeen-

Notes. *met de deur in huis vall-* to make an abrupt beginning (litt. „to fall into the house with the door”) — *buiten-plaats* (or simply *buiten*) country-seat — „*ménagerie*” *menagerie* (there were a lot of animals kept on that country-seat, „quite a compendium of Noah’s ark.”) — *doopbaars* a sort of perch (fish) — *paling* (the bigger sort of) eel — *staa-* to look (so or so), to have a ... appearance — *ruim-te* space — *op-schrift* inscription — *Aalmeer* *Lake-of-Eel* — *nauw-keur-ig* exact(ly), precise(ly) — *Zee-mansrust* *Mariner’s-Repouse* was the name of the country-seat — *zich het hoofd bre(e)k-* to rack one’s brain — *aan-ne(e)m-* to admit (the case), to think it likely — *Zeeuw* Sealander, inhabitant of the islands situated in the South-Western corner of Holland — *gedachtenis* memorial — *gevoelen* subst. opinion — *gaan schrijven* to have the idea of writing, to put it into one’s head to write.

geschraapt had!" De ander, de voorstander van deze denkwijze, zou met bescheidenheid in bedenking geven (sich intussen woedend boos makende op ieder, die er aan durfde twijfelen!) of dit misschien niet een kiese toespeling was op het door de vingers druipen van Oost-Indies geld, alsof de steller van dit opschrift had willen zeggen: '*t Is op; haal nu meer!* Het is gist van de drommel, het bakt niet! Mogelik looft er dan nog wel een genootschap een médalje uit, ter waarde van zestig dukaten, aan hem, die de fraaiste gissing daarover weet voor den dag te brengen. Bewaar daarom onze brieven; ze zullen dan, en dat wel des te meer naarmate ze onleesbaarder zijn, als kostbare manuskripten worden opgedolven en met verschillende lezingen en noten worden uitgegeven. Dan zal men zien, wat er van de zaak is. En wij zullen nog eenwen na onze dood médaljes laten verdienen door die bij uitstek nuttige leden van ons vaderland, die zich in *misschien*-en en in *mogelik*-heden aftobben. Wat zou dat groots zijn!

Nu ga ik (wat anders lang niet alle *savante's* doen!) nu ga ik van de geleerdheid tot de huishouding over, om U iets te vertellen over Nies, de werkmeid van Mama. Stellig ook niet volgens de gewoonte van echte *kokette dames*, die veel liever in de spiegel kijken dan dat ze iets aan het huishouden doen! Ik *geloof* wél (*vragen* durf ik het Mama niet), ik *geloof* wel, dat Nies mooi schoonmaakt; want ik zag daar in de *secrétaire*, die zij gewreven had, dat onze kapper Belair me scheef gecoiffeerd heeft. Dat ze de olie schoon uitvrijft, zou

Notes. voor-stand-er („forestand-er") maintainer, defender — in bedenking ge(e)v- to offer for consideration — toe-spel-ing allusion — 't is op it is finished, up, consumed — uit-lo(o)v- to award — genootschap (a) society or company — dukaat a gold coin — voor den dag breng- (the n of the article, a *remnant* of *declension*), is pronounced in some *proverbial* phrases like this) to bring forward, to invent — be-wa(a)r- to keep, not to destroy — naarmate (dat) according as — lez-ing version, interpretation (manner of *reading*) — water van de zaak is how much there is true of that all — bij uitstek eminently — vaderland („father-country") native country — zich af-tobb- to take severe pains — groots grand — volgens according to — *secrétaire* „secretary", press.

ik ook wel denken, ze heeft taminste altijd een grote mand met oliedoeken bij zich staan. De trappen blank? — Ik denk ja; want ik kon van ochend om tien uur al geen oog meer toedoen, zoveel geweld maakte ze. Ordelijk is ze zeker ook; want zo even vroeg ze om een zeemlêren lap of een poetsdoek om de glazen af te doen, terwijl ze er een vlak bij de hand had. Gauw en vlug? — zó was ze op de turfzolder en zó zie ik ze beneden een liedje kopen over *de zware gerechtigheid of justicie*. Neemt U Nies maar gerust, tante. Ze zal de bomen vóór Uw huis *witten* als linnen en Uw straat zal ze schrobben zo blank als goud van dukaten. Als dat zó ver is kom ik stellig bij U, maar dan moet U me ook al de pracht van Juka's en rokken laten zien, die nu nooit het daglicht (en ook het nachtlucht niet) te zien krijgen; *dan* moeten ze aan, hoor tante, en dan gaan wij samen op Uw open tentwagentje „recht vooruit ligt de weg”. *Mennen* zal ik wel, ik kan het best. Oom moet maar flink wat van de Oost-Indise goudvogels laten vliegen. Al de halve rijers uit het pachtbusje moeten er aan geloven!

Notes. geweld noise — af-doe-to clean — zeemleer shammy, wash-leather — vlak bij de hand immediately at hand — ge-recht-ig-heid Justice, law-proceedings — (Trees before the houses were *whitewashed* in Holland in those days (only the lower part of the stem of course)) — Juka East-Indian garb — dan moeten ze aan then they must be *put on* — Then we will go (following the device) „Straight before us lies the road” — goudvogels „gold-birds” gold pieces — rijer a gold coin of that period worth 14 guilders — pachtbusje the box containing the money which was being paid every week by the farmers — moet er aan geloven („must believe to it”) *must prepare for death*; here: *must be spent*.

ANNIE DE BOOGH BETROTHED... FRIGHTENED
BY THE THOUGHT OF BEING SUPERIOR
TO HER PARTNER.

by Herman Robbers.

Toen volgde hun verloofd zijn; een periode van amper vijf maanden; er was geen reden langer met trouwen te wachten, ofschoon Annie 't aanvankelijk wel had gewild...

Een vreemde tijd..., heel anders dan ze zich ooit had voorgesteld, een tijd van veel ervaringen zonder de rust om ze te verwerken, een tijd van verwardheid... Verbazing, teleurstelling en stil-gedragen leed... Ook wel vol-doening en veel zacht genot van liefde, gezelligheid, van de hartelijkheid van andere; 't besef de mensen hun zin te geven...

Maar nooit vrede... Geen uur van inwendige stilte... Altijd nog, telkens weer, die behoefte aan zekerheid, en dan een gejaagd zoeken in hém en in haar-zelf, een ingespennen trachten naar opmerken, kennen, waarderen en aankweken... Vaak een gevoel van gemis, leegheid... Verdriet om veel wat ze verwacht had... en dat niet kwam, maar ook wel een vroom-innige blijdschap, omdat hij zich goed liet doen, omdat ie dankbaar was, en wel werkelijk veel van haar hield; omdat ze invloed op hem had... Dat was iets heerliks, nog ongekend... Vroeger zou 't haar gelukkig gemaakt hebben, maar nu schoot het tekort, nu gaf het geen blijvende voldaanheid.

Ze had een innige gemoeds- en gedachten-intimiteit ver-

Notes. amper (from the Malay where it has the meaning of: *almost*) hardly, scarcely — aan-vank-elik (from aan-vang- to begin) at first — ver-werk- to work away, to put to profit — ook wel *besides this* (or *next to this*) *however* — be-sef (indistinct) notion — zijn zin ge(e)v- to let... have his way or follow his head — zich goed la(a)t- doen to allow one's-self to be done good to — te-kort-schiet- to fail, to prove insufficient.

wacht, een zich vrij en volledig uiten van hen beide gelijkelijk... Maar dikwels ontdekte ze in zich-zelf een vreemde stugge terughoudendheid..., en zijn gepraat bleef bijna geheel in dezelfde toon als 't geweest was vóór hun verloving... Ze noemden elkaar al vroeger bij de voor-naam. Nu gaf ie haar ook liefkozingsnamen, de geijkte, banale verliefdheidsnaampjes, schat, hart, engel en zo... Maar hij sprak ze niet veel anders uit dan vroeger haar naam... 't Was dikwels alsof ie 't deed omdat het nu eenmaal zo de gewoonte was, en al gauw hoorde ze 't eigenlijk niet meer of ie engel zei of Annie. Zij noemde hem nooit anders dan Louis.

Dikwels deed ze met grote wilskracht pogingen tot echte intimiteit, trachtte ze hem tot een gesprek te brengen over hetgeen haar 't meest ter harte ging in de ideeënwereld, en vooral op wandelingen, als ie bedaard naast haar aan stapte, en zij, recht vóór zich kijkend, zijn gelaat en gebaren niet kon zien, gelukte 't haar ook vaak een stemming van hoge ernst in zich op te roepen, en, als met zich-zelf sprekend, woorden te vinden voor wat ze de waarheid geloofde over het leven en de eeuwigheid, God en de mensen, en voor de gevoelens bij haar opgewekt door diepe gedachten, gevonden in dierbare boeken... Dan scheen er in hem een hartelijk streven te zijn haar te volgen en een vriendelijke neiging haar te begrijpen, maar veel moeite deed ie er niet voor. Hij praatte mee, sprak haar bijna nooit tegen. Soms alleen scheen 't hem wel wat heel lang te duren, kreeg ie een licht air van verveling. Toch, als ze hem dan, af en toe, in-eens recht in de ogen keek, dan was daar wel dikwels onrust in, een zekere

Notes. terug-houd-end reserved, taciturn — lief-ko(o)z- to caress, to fondle — ge-ijkt (orig. „officially stamped“) ordinary, customary — omdat het nu eenmaal zo de gewoonte was because this was the custom, *which could not be changed by now* (the idea of *cannot be changed* is conveyed by the word *eenmaal one-time*) — eigenlijk niet not exactly — ter harte gaa- to be a thing, which... takes to heart, to be of great value or interest to... — ge-baar gest — gevoelens ¹ opinion; ² sentiment, feeling — af en toe now and then.

ongedurigheid, maar nimmer spot noch enige moedwillige vijandigheid. Hij deed ook niet onverschillig, integendeel, hij scheen zo'n gesprek zeer belangwekkend te vinden, en ook wel te begrijpen, dat zij het heel ernstig bedoelde; zelfs was ie er blijkbaar trots op dat ie zo'n intelligent meisje had, — zijn mooie denkkopje noemde ie haar. Maar dat de dingen die zij ter sprake bracht, groot gewicht voor hem zelf konden hebben, dat hij persoonlijk er iets mee nodig had, scheen niet in hem op te komen. Hij vond het leven blijkbaar niet zo moeielik, vooral niet geheimzinnig of verontrustend; er plaagden hem geen raadselen, en van veel ideeën, opvattingen, strevingen, waar zij met vuur van getuigde, scheen ie het schoon wel even aan te voelen, — zoals ie ook van menige schilderij met zijn vluchtige nervoziteit het mooie wel opmerkte in 't langzaam er langs gaan —, maar 't nimmer op te nemen in zijn ziel, tot iets blijvends...

En toch geloofde ze vast dat ie de goede aanleg had. Dat was nu eenmaal haar aard; zoals in 't alvermogen van liefde, zo wou ze ook in hem geloven, en zoals ze bouwde op dat vermogen, zo zocht ze ook steun in haar vooropgezet idee van hem. Kon niet zijn opvoeding, die enkel op de praktijk van 't leven was gericht geweest, de wasdom van veel goeds hebben belet, en was 't nu niet haar schone taak na jaren van verwaarlozing dat vele tot groei en bloei te brengen?

Maar in haar jeugddromen had ze een man verwacht tot wie ze zou opzien als tot een halfgod..., en een plotselinge kwelling was haar telkens het bewustzijn van

Notes. on-ge-dur-ig unsteady — moed-willig petulant, wilful, wanton — Hij deed ook niet onverschillig *no more* did he act with unconcernedness or insensibility (indifference) — ter sprake breng- (ter sprake „to the speech” remnant of declension) to broach — mee nodig hebb- to be concerned in..., to have to do with... — ver-on-trust- to disturb, to alarm — raad-sel riddle, problem — op-vatt-ing conception — aan-voel- to feel superficially — even a little — bouw-op („build on”) to confide in — ver-mogen power — op-voed-ing education, breeding — was-dom growth.

geestelik boven Louis te staan. Ze drong dat op zij, ze wou het niet... Maar 't kwam terug, verraderlik, langs ongekende wegen van haar ziel. En ze herkende 't nu ook wel, dat superioriteitsgevoel, schoon 't vroeger nooit zo straf-holder geweest was... Had ze er niet een groot deel van de kracht uit geput, die ze nodig had in de omgang met haar huisgenoten?... Maar nu was 't wreed... afschuwelik..., een pedanterie die haar werd opgelegd... Ze leed er onder.

Maar 't ergste was 't nog niet.

Ze wandelden vrij veel samen, en gingen 's-avonds dikwels uit, naar concerten, komédie, soiréetjes, maar overigens waren ze, in huis, weinig alleen. Er kwam van-zelf niet van, en haar mama vond ook dat het niet paste. Dit nu was het ergste, dat zij 't ook *niet zocht*, met hem alleen te zijn tussen de muren van een kamer, dat ze er zelfs dikwels tegen op zag. Het gebeurde altijd wanneer ze samen bij mevrouw Holman gegéten hadden. Dan ging de oude dame naar haar kamer om wat te slapen en bleven ze alleen in de huiskamer; en dadelik als ze die kamer waren ingegaan en zijn moeder weg was, kwam dat onrustige, bijna angstige over haar, met korte nerveuze rillingen soms. 't Was of er een drukkende atmosfeer in de kamer hing; zij vroeg wel eens de deur open te zetten, maar hij wou dat dan niet, hij verweet het haar zelfs op zijn vriendelike-zachte toon, vragende of ze dat prettig vond zo'n open deur in 't enige uurtje dat ze 'er hadden samen.

Notes. ver-ra(a)d- to betray, to commit treason — straf adj. strict, severe — nodig hebb- to want — afschuw- to abhor, to detest — pedanterie conceitedness, presumption — soirée (Fr.) evening-party — tegen op zie- to be afraid of — weg adj. (in st. of weg gegaan) gone — verwijt- to reproach.

A DRUNKARD (OF CLASSICAL BREEDING) IN CONVERSATION WITH A TAPSTER.

by J. J. Cremer.

Te Utrecht, in een van de stilste straten, die op de Neude uitkomen, stapte op zekere voormiddag een man met een niet zeer gunstig voorkomen en in tamelijk versleten plunje de glazendeur van een woning binnen, waarboven in sierlike gulden letters op het glas stond te lezen: *Gedistilleerd in 't groot en klein* en daaronder *B. van Leeuw Han.*

Het voorhuis, waarin de schel van de nu weer dichtvallende deur weerklonk, kon de man wel een aangename indruk geven, want, — het rook er o zo fris, zo bemoeigend, zo zalig. Och barmhartige hemel! als men die zeer grote helder gepolitoerde vaten, met die blankgeschuurde koperen hoepels er om, daar zo fiks en zo rustig naast elkaar zag liggen, vermoedelijk alle ten boorde toe gevuld met het heldere vocht, dat sterker is dan de sterkste menselijke geest, dan moest een mens, die zo vaak werd geslingerd op de zee van 't leven — toch wel aanstonds vervuld worden met een andere overtuiging dan de overtuiging van een dweepzieke wereld, die waande en te verkondigen zocht, dat de geestrijkste drank bij uitnemendheid een heilloze drank zou zijn. Die vaten, die prachtige vaten, ja ze getuigden het weer, dat er mensen en mensen werden gevonden, partijen en partijen, ijveraars vóór en ijveraars tegen.

„Zou een almachtige Schepper zulk een geestrijke kracht, zulk een wonder, in het graan hebben verborgen, zonder

Notes. gedistilleerd distilled (liquors), spirituals — fris „refreshing“ (it smelled *gin*; but to the drunkard's senses this was something refreshing) — barmhartig merciful — politoer-politure, „French-polish“ — ten boorde toe up to the brim — aanstonds immediately, directly — heil-loos pernicious — mensen en mensen „people and people“ different sorts of people — partij party, faction — ijver-aar (from *ijver* zeal) zealot, stickler.

dat het Zijn wil was de mens een weldaad te schenken, een zorgen en angsten verdrijvende drank?"

Een dergelijke overpeinzing vervult de man, terwijl ie daar wacht en staart op een van de blankgepoetste kranen, of ook op het kleine mahoniehouten tobbetje er onder, waarom ook al een helgeschuurd hoepeltje glimt.

„Ja. Ik ben het niet alleen (Goddank)", prevelt de wachtende binnensmonds. „Zo'n aanblik kan iemand met zich zelf verzoenen".

Zie, proper! blank! groots! — Daar hangt een druppel aan die kraan. Daar komt iemand aan — maar haastig vangt nog zijn vinger de druppel op, en de mond smakt. 't Is dubbel gebeide!

Een jong en fors gebouwd man met een sterk gebogen neus en zware knevel komt uit de gang in het voorhuis.

„Wie ben je? Wat mot je?"

„Ik ben een fatsoenlik man, meneer van Leeuw, al ben ik arm en ongelukkig", zegt de bezoeker met hese stem. „Ik ben..."

„Ja. Ik ken je wel, grauwe karonje, dat hoef je me niet te zeggen; ik vraag je niet, wie je bent, maar wat je zo brutaal maakt om met je verlopen benen en op Zondagmorgen in m'n huis te komen?"

„Omdat ik arm en ellendig ben, meneer van Leeuw, daarom hebt U het recht me te trappen en te vernederen, maar denk nu eens voor een ogenblik, dat de verachte Miel een vader had, die doctor in de letteren en conrector te Breda was, en dat ie zelf..."

Notes. ook-al likewise — God-dank! thanks to God! — prevel- to mutter — binnen-s-monds „inside-of mouth" not quite aloud — aan-blik aspect — ver-zoen-reconcile — proper neat, clean (not „proper") — dubbel gebeide double distilled (liquor) — mot vulgar form in st. of moet. What do you want here? — grauwe karonje! grey carrion! — brutaal (too) bold — ver-lopen withered, decayed, blighted — ver-neder- („for-nether") to humiliate — ver-acht- to centemn, despise — conrector vice rector of a „gymnasium" or Latin School (preparing pupils for the University).

„Maar wat dekselt me dat?”

„Nee, het interesseert U zeker weinig, meneer van Leeuw, maar ik wou U tonen, dat ik U dankbaar ben voor een goedheid, die U me *malgré vous* hebt bewezen. Ik ben een rijk, een zeer rijk en gelukkig mens geworden, meneer, en...”

„Ben je gek, kerel, of boven je bier? Door mij?”

„Ja meneer van Leeuw, ja door U. 't Was op die middag, — als U U dat rappelleert, bij het stationskoffiehuis, toen U met een enigszins korpulente heer, die U, als ik me niet vergis, Slikkie noemde, nog de goedheid had iets van m'n schamele koopwaar te nemen.”

„Sla me dood als ik er iets van begrijp!”

„Ja ik houd U misschien te lang van Uw bezigheden af, meneer van Leeuw. Ik ben dikwels te lang, niet zakelijk genoeg met m'n woorden; maar 't geen ik zeg is altijd waarheid. Naast God dank ik U en die vreemde heer, dat ik in 't eind, van een ellendig en rampzalig man, weer mens zal worden en gelukkig in de wereld.”

„Ik dacht dat je van plan was je te verdrinken, gekke kerel! Welke dienst heb ik je bewezen!”

„Ja, meneer van Leeuw, ik zou meer moeten zeggen dan een gevoel van *délicatesse* veroorlooft, als ik U *alles* wou meedelen, maar zeker is het, dat ik, arm ellendig man, die eigenlijk niet waard ben hier vóór U te staan, door een enkel woord, dat ik van Uw gesprek met die vreemde heer mocht opvangen, op het spoor kwam van een geluk — ja van een geluk...”

Notes. wat dekselt me dat? (depraved oath) What the deuce does this matter me? — *malgré vous* (Fr.) in spite of yourself, unwilfully — *boven je bier* („above your ale”) „in your cups”, „in liquor”, „halfseasover” (also *boven je tee-water* „above your hot water for tea”) — *middag* in st. of *na-middag* afternoon — *rappelle(e)r-* (zich) (Fr.) to call to mind, remember — *zich ver-giss-* („for-guess one's-self”) to be mistaken — *schamel* (from *sch(a)m-* shame) poor, wretched — *sla me dood als...* („You may strike me dead if...”) I may be damned if... — *zakelijk* sticking to business (not straying from the subject) — *ramp-zalig* calamitous, wretched — *ver-oorlo(o)vt* to allow.

„Je tong slaat dubbel vent!”

„Dat is van aandoening, de lieve God hoort het me zeggen meneer van Leeuw; ik ben zo week als een kind van blijdschap, want de hele morgen — en ik kom al met de trein van Arnhem — heb ik nog niets over 't hart gehad, ja uitgezonderd een enkele druppel.”

„Nou, dat zal een druppel van stavast geweest zijn. En wat wou je dan nog meer als me bedanken voor je geluk? Nóg zo'n druppel misschien?”

„Ik zal niet zeggen dat ik vrij van dorst ben, meneer van Leeuw.”

„Nee dronkaard, dat begreep ik dadelik wel.”

„Meneer heeft helaas het recht mij die naam te geven; maar dat iemand Gods goede gaven niet veracht, dat kan meneer van Leeuw hem toch in zeker opzicht niet ten kwade duiden.”

Bij de laatste woorden zag Miel met betraande ogen naar de grote zo rustig daar liggende vaten.

„Ploert! weet je nou wat ik denk?” zegt de slijter en strijkt „zeer studentikoos” zijn forse knevel op en zet zijn voet, die in een vuurrode pantoffel steekt, met een gevoel van eigenwaarde vooruit.

„Wat U denkt, meneer van Leeuw? *Davus sum, non Oedipus.*”

„Hé — David en Endipus. Denk je dat ik die kerels niet ken? Maar wat ze dachten, daar breek ik mijn hoofd niet meer mee.”

Notes. je tong slaat dubbel your tongue „beats double”, trails off (with drink) — ik kom... van Arnhem I have come (now) from A. — over 't hart hebb- (to get „over your heart”) to get a (cordial) refreshment — van stavast (of „stand-fixed”, „of stability”) of stately dimensions — opzicht (this or that) *respect* (*respect* in the other meaning is translated by eerbied or ontzag) — „studentikoos” like a jolly student (from the word student with the Greek termination... *ικός* (-icos) Germ. *burschikos*) — slijter (or tapper) tapster (slijter has a more general signification as it is applied to milk- or bread-venders likewise.) — *Davus sum, non Oedipus.* Our classical drunkard quotes these words from a play of Terence. They convey this meaning: I am only (the poor slave) Davus. I am not a Oedipus, able to make out very difficult riddles.

„Ik wou maar zeggen, dat ik geen meester in het raden ben, meneer.”

„Ja, dat dank je de drommel. Nou ik dacht dan dit, dat je schorre keel wel een borrel zou lusten. Of Eudipus er van hield, dat weet ik niet, maar toen ie van de reis bij zijn Penelapje terug kwam, toen zal ie 'm ook wel 'es gepakt hebben, he?”

Heintje van Leeuw was tevreden over zich zelf; want hij heeft zich gelukkig nog intijds herinnerd dat, „die Eudipus een Penelope tot vrouw had, en lang, van haar gescheiden, op reis was geweest”. Hij wendt zich nu triumfantelik om; vult aan gene zij van het voorhuis een glas met zijn slechtste jenever, en zet het op de toonbank vóór Miel neer.

Notes. dat dank je de drommel („The deuce may thank you for that!”) There is not the slightest merit in that. — hie u w vulg. in st. of hield — 'em pakk- to take „him” i. e. a whet or cordial draught (Mr van Leeuw has some confused memory or *Ulysses*, whom he mixes up with Oepidus) — aan gene zij on *yonder* side (of) — toon-bank counter.

GEMIS.

by P. A. de Genestet.

Toen ik hem daagliks sprak en zag,
 Dat vriendlik oog, die milde lach,
 Beminden we elkander;
 Toch hield ik, zo verbeeldde 'k mij,
 Iets meer van menig ander;
 Van jonger vrienden, dwaas en vrij
 Vol opgewonden jong gevoel,
 Want hij was kalm en scheen wel koel...
 ...Maar nu de vriend mij is ontvallen,
 Nu voel ik 't aan mijn bange smart,
 Nu klaagt, nu weet mijn eenzaam hart:
 Hem had ik 't liefst van allen.

GONE.

(English translation of *gemis*, by my late sister
 Elisabeth Hoogvliet R. I. P.)

We loved each other well, as day by day we met;
 I liked his genial smile, his eyes so kind and mild.
 Still (as I then supposed) I loved some better yet;
 Companions young and gay, enthusiasts, daring wild;
 For he was calm, and might be called e'en cold...
 ...But now that he has gone from me for e'er,
 Now that I feel a pain my soul can hardly bear,
 Now to my bleeding heart at last the truth is told:
 „You loved *him* most of all.”

DATES, TITLES ETC. RELATING TO THE AUTHORS OF OUR ANTHOLOGY.

(As will be clear from these dates, in the anthology itself *no strictly chronological order* has been followed.—Apart from *one* single exception all the fragments haven been taken from authors of the nineteenth and twentieth centuries).

A. Dead authors.

1° *Elisabeth Wolff-Bekker* and *Agatha Deken* authoresses from the last part of the 18th century. Wrote novels (in the form of *letters*) in cooperation with one another: *Sara Burgerhart*, *Willem Leevend*, etc.

2° *Jakob van Lennep* (1802—1868) especially renowned for his *historical novels* (*The fosterson, the rose of Dekama, Our ancestors, Ferdinand Huyck, Elisabeth Musch* etc.). Wrote besides these many (mostly historical) theatre pieces as: *the village at the frontier, the relief of Haarlem, Sappho, Rembrand van Rijn, The foundation of Batavia, An Amsterdam boy or the gunpowder treason of 1622, a poet at the loan-office* etc. and a good many of historical essays, also a *comical history of our native country* and a *comical Dutch and Latin grammar*, etc.

3° *Cornelis Elisa van Koetsveld* (1807—1898) clergyman and novelist. Wrote: *Sketches from the parson's cottage at Mastland, The parables of Jesus, Religious and moral novels*, etc.

4° *Hendrik Conscience* (Belgian novelist) (1813—1883) wrote a hundred novels, am. o. *The lion of Flanders, Jacob van Artevelde, Simon Turchi or the Italians in Antwerp*,

What a mother can suffer, How you become a painter, The conscript, etc.

5° (*Hildebrand* pseudonym of) *Nikolaas Beets* (1814—1905). *Hildebrand* wrote *Camera Obscura*, which is perhaps the most renowned book written in Dutch in the 19th century (contents short novels and sketches as: *The Stastok family, At Mr Kegge's, Gerrit Witse* etc.) — Nikolaas Beets has been first a clergyman, thereafter professor of theology at the Utrecht university. Besides his *Camera* he wrote ten volumes of *Edifying hours* (selections of sermons), many volumes of poetry, etc.

6° (*Multatuli*, pseudonym of) *Eduard Douwes Dekker* (1820—1887) passed the greater part of his life in the East Indies and made a celebrated name by his shrill and bold representation of the state of things in the Dutch colonies; Wrote am. o.: *Max Havelaar* (sort of novel with a strongly marked tendency), *Ideas* (a thousand of (mostly very short) articles on every kind of subjects), *The school of princes* (a play), etc.

7° *Abraham des Amorie van der Hoeven* (1821—1848). Extremely gifted clergyman who died very young. Wrote: *A university student's journey* and selections of sermons. A volume of prose and poetry of his was published by his fathey after his death.

8° *Tobias van Westhreesne* (1825—1871) essayist and novelist (His wife *Jakoba Hayningen* is very much known for her translations from English, etc.).

9° *Jacobus Jan Cremer* (1827—1880). Novelist very much known especially for his (dialectical) sketches from the province of Gelderland. Besides these he wrote a number of extensive novels, as: *Doctor Helmond and his wife, Hanna the „freule“, Anna Roose*, etc.

10° *Petrus Augustus de Genestet* (1829—1861). One of our rare really poetical poets, whom a very delicate health carried to an early grave. Wrote three modest volumes of poetry, among which a selection of epigrams full of playful wit.

11° *Hendrik de Veer* (1829—1890) has been first clergyman, then director of a secondary school and after this S. Gorter's successor (see below) in the functions of editor of

„het nieuws van den dag“. Wrote novels and sketches, as *Of the like motions with yourself* (extensive novel), *A nuptial ring for young Holland* (sketches), *Modern shade-pictures* and *Christmastales*.

12° *Simon Gorter* (1838—1871) was first clergyman, later starter and first editor of the most popular Dutch newspaper (*„het nieuws van den dag“* = *daily news*). Wrote: *I believe, therefore I speak* (selections of sermons), *Literary studies*, *A year's life for the daily press* (selection of leading articles from the *nieuws van den dag*).

13° *Justus van Maurik* (1846—1905) extremely popular novelist, specialist in the picturing of everyday life among the lower classes in Amsterdam. Wrote many volumes of novels, as: *From the people—Of every sort—From one pen*, etc.

14° *Mrs Johanna van Woude* (1853—1906). Novelist. Wrote the novels: *A Dutch interior*, *Faithful to her vocation*, *His ideal*, *Tom and I*, etc.

B. Living authors.

1° *Marcellus Emants*. (born 1848). (The Dutch *Edmondo de Amicis*). Wrote exquisite travelling notes and novels, also a few theatre pieces. Travelling notes from Sweden, Monaco, the Nile, Spain; novels: *Lilith*, *the God's twilight*, *a confession after death*, *Death*, *At sea*, *Fifty*, *The Hague life*. Theatre pieces: *He*, *A crise*, *Stupidity's power*.

2° *Frederik van Eeden*. Sociologist and novelist, not unlike the Russian Tolstoj. Wrote: *Little Johannes* (later *Johannes grown-up*), *Johannes Viator or the book of love* and other novels. Also some comedies.

3° *Henri Bordé*. Interpreter of Chinese in the East-Indies. Novelist (Herald of *platonic love*). Wrote: *Little boy*, *Little butterfly*, *Little girl*, *The last incarnation*, *A dream from Tosari*, etc.

4° *Louis Couperius*. Eminently gifted novelist. Wrote: *Fate*, *Majesty*, *Elina Vere*, *Universal peace*, etc. His works have been translated into different languages.

5° *Herman Heyermans*. Excellent dramatist. Wrote: *The seventh command*, *The lugger: Rising hope*, *Allsoulsday*, etc.

290 Dates, titles etc. relating to the authors of our anthology.

6° *Anna de Savornin Lohman*. Gifted and courageous representative of woman in our literature. Wrote: *The one thing needful (Love!)*

7° *Mrs van Rhijn-Naeff*. Novelist. Wrote: *Idyls from school, A silent witness* etc.

8° *Mrs Kloos-Reineke van Stuwe*. Wrote novels in diary form: *Sixteen, Seventeen, Myself*.

9° *Mrs de Jongh van Beek en Donk*. Enthusiastic defender of the rights of woman. Wrote: *Hilda van Suylenburg* and *Lilia*.

10° *Herman Robbers* novelist. Wrote: *The novel of Bernard Bandt, The last days before the marriage of Annie de Boogh*, etc.

11° *Anton Smit*. Wrote the novels: *Doctor Duquesnes, Strivers for happiness, My friend Bart, Alice van Westervoven* and a volume of *Sketches from the mountains*.

PRE- AND SUFFIXES OF THE DUTCH LANGUAGE.

From a few thousands of root-words many hundreds of thousands of words are formed by means of a small number of prefixes and suffixes. The principal of these two classes of formational elements we will give below, indicating the common significations for each. The meaning of a derivative or compound word may be in a general way determined by combining the signification of its root-word with that of the other elements contained in the word.

PREFIXES. — *aan*... *to*, ...*on*; Lat. *ad* — *achter*... *behind*, ...*back* — *af*... *off*, ...*away*; Lat. *ab* or *de* — *be*... *be*...; Lat. *con* (*comm*..., *corr*...) (many different significations) — *bij*... *along*, ...*besides*; Lat. *ad* — *boven*... *above*, *overhead*; Lat. *supra* — *door*... *through*; Lat. *per* — *er*... *re*, *be* (difficult to be determined) — *ge*... product of action — combination of similar things — very often almost *no signification* — *her*... *again*, ...*over again*, ...*afresh*; Lat. *re* — *in*... *in*; Lat. *in* — *mede*... or *mee*... *with*; Lat. *con* (*corr*..., *coll*...) — *min*... *slightly*, ...*little* — *mis*... *not*..., *hardly* — *na*... *after*; Lat. *post* — *neder*, *neer*... *down*; Lat. *de* — *om*... *about*; Lat. *circum* — *on*... *un* (negation); Lat. *in* — *onder*... *under*; Lat. *sub*, or *among*; Lat. *inter* — *ont*... *un* (in verbs); Lat. *de* — *op*... *up*...; Lat. *sub* — *over*... *over*; Lat. *super* — *samen*... *together*; Lat. *con* — *tegen*... *against*; Lat. *contra* — *toe*... *toe*; Lat. *ad* — *tussen*... *between*; Lat. *inter* — *uit*... *out*; Lat. *e*, *ex* — *ver*... *for*; Lat. *per* — *vol*... *ful* — *voor*... *for*, *fore*..., ...*before*; Lat.

pro-, pre- or ante- — voort- on, .. forward; Lat. pro- — wan- badly, hardly, .. not — weg- .. away; Lat. ab- — wel- .. well.

SUFFIXES. — Adjectives. -ig -y — -e-lik -ly, -able, -ible — ba(a)r- -able, -ible — za(a)m- -some — lo(o)z- -less — achtig- (without stress) — -like, ..aceous — áchtig or -haftig- having.. or being.. — -mátig- according to — -en -en (substance).

Nouns. -er, -der, -aar -er (name of person acting); -ster, -er-és she... -er (name of female person acting); -aar, -ier -er (name of person connected or employed with);

-heid -hood, -ity — -nis -ness, -ity, -schap (not-neuter words) -ship, -hood — -schap (neuter words) -ship, state of.. — -dom (neuter words) -ship, -ric — -ing -ing, -ation, -ition — -er-ij or -ij -ation, -ition (continued action);

-eling person belonging to ...category;

-aart, -ert, -ik, -erik person having the (disagreeable) propriety of.., -tje, -ske (-let, -ken) little..., diminutive;

-sel product of an action.

A DUTCH DICTIONARY

(CONTAINING ALL THE PRINCIPAL ROOT-WORDS OF
THE LANGUAGE).

This dictionary is *not a special vocabulary* to this book's reading-pieces; it can be made use of *for any other* portion of Dutch literature *just as well*.

Our extreme shortness has been attained by not admitting the following classes or categories of words:

- 1°. *pronouns, pronominal adverbs, adverbs of space, time, number, etc., prepositions, numerals, conjunctions, interjections* (they must have been learnt beforehand from the *grammatical* part of this work),
- 2°. *words derived* from other words or *composed* of two words (they must be *interpreted* from the signification of their *constituent parts*),
- 3°. words which have a *very striking resemblance* to English words of the same meaning (they will interpret themselves),
- 4°. names of (*not extremely wellknown sorts of*) animals, plants, machines, utensils or other objects (their English equivalent is to be found (as far as *our own reading-pieces* are concerned) *at the bottom of the page of their occurrence*. In the reading of *other books* their meaning must be either *guessed* (or *neglected*) or *found* by consulting an ordinary dictionary).

A.

- aak*, flatbottomed boat.
 ✓ *aan-ge-naam*, agreeable.
aal, eel.
aap, ape, monkey.
aar, ear of corn.
 ✓ *aard*, nature, quality, bent, genius, humor, temper.
aarde, earth, world, soil, ground.
aardig, quaint, handsome, genteel, pretty, pleasant, spiritual, curious.
 ✓ *aaars*, arse.
aas, bait, lure, decoy, carrion, carcass—ace (at game).
 ✓ *acht*, heed, care.
adder, viper.
adel, nobility, nobles, gentry, nobleness.
adem, breath, puff.
ader, vein.
α(u)gurk, gherkin.
ahorn, maple-tree.
ajuin, onion.
akelig, dreary, dull, gloomy, sad, dismal, sullen, sorry.
aker, pail, bucket.
akker, field.
alsem, wormwood.
ambacht, trade, handicraft, profession, function.
amt, charge, employment, office, post, place, duty—jurisdiction, bailiwick.
angst, anguish, anxiety, dread, agony, pangs, trance.
antwoord, answer.

- appel*, apple, (*appel*, appeal).
arbeid, work, toil, piece of work, occupation, business, labor, workmanship, pains, fatigue—fermentation.
arend, eagle.
arg, harm-, malicious-.
arm, arm, branch, handle.
arm, poor, indigent, needy, necessitous.
arts, physician, doctor.
as ¹, axle-tree, axis, axle, spindle, beam.
as ², ashes.
ave-rechts, wrong side outward, the wrong way.
avond, evening, eve, night.
azijn, vinegar.

B.

- baai* ¹, cove, bay.
baai ², baize, (flanel).
baak, buoy, beacon, light, lighthouse, phare, pharos, model, pattern, guide.
baal, bale, pack, bag.
baan, path, career, way, road, slide—ropeyard, ropery—orbit—breadth.
baar ¹, wave, billow.
baar ², ingot—litter, bier.
baard, beard, whiskers—wattle, gills, fins, feather (of a quill), awn—bit (of a key).
baars, perch.
baas, master, head.
baat, profit, gain, advantage.

ba(a)d-, sing. *bad* bath—waters.

bagger-, dig out the mud.

bak, bucket, basin, bowl, trough, manger, tub—ferry-boat, body (of coach), pit (of play-house).

baker, dry nurse.

bakk-, bake.

bakkes, face (pop.).

balg, skin, hide, paunch, belly.

bulk, beam, joist.

ban, excommunication, anathema, outlawry—jurisdiction.

bang, afraid, fearful—terrible.

bar, (adj.) sharp, severe.

ba(a)r-, bring forth.

bast, bark, shell, peel.

bazuin, sackbut, trombon.

bed, bed, flowerbed, channel, layer.

be-da(a)r-, compose (off), calm, collect (one's self)—grow quiet, abate, diminish.

be-dero-, spoil, corrupt, waste, vitiate, taint, ruin, destroy, pervert, deprave.

be-dompt, sultry, dull.

be-dwel-, narcotise, stun, perplex.

beek, brook, rill, rivulet.

beeld, image, likeness, statue, figure, metaphor, beauty.

beemd, (poet.), meadow, mead, pasture-ground.

*been*¹, bone, *been*,² leg.

beer, bear, boar—mole, pier, bank.

bef, hands, collar-band.

be-ge(e)r-, desire, wish, long for.

be-ginn-, begin, commence, enter upon, fall to, play or quarrel first.

be-ha(a)g-, please, I like (it).

be-hoev-, need (verb).

be-ho(o)r-, belong, appertain.

bek, beak, bill, neb, nib, gullet, spout, mouth, chops, muzzle, snout.

beker, cup, bumper.

be-ko(o)r-, charm, decoy, tempt, seduce.

be-lang, importance, concern, weight, consequence, interest.

be-lo(o)v-, promise, give word.

berg, mountain, mount, hill—hinderance, impediment.

berg-, save, lock up, keep, preserve, case, secure.

be-richt, notice, intelligence, word.

be-sliss-, decide, resolve, define, terminate, judge.

be-ta(a)l-, pay, satisfy, settle, discharge, clear.

be-ta(a)m-, become, beseem, be decent, suit, be proper.

be-to(o)g-, sustain, demonstrate, prove, show.

beugel, iron-collar, stirrup, hoop, bow, ring, spring, clasp.

beuk, beech-tree.

beul, executioner, hangman.

*beurs*¹, purse —², exchange.

beurt, turn, time, course, rate, row, order, alternacy.

be-we(e)g-, move, push—strike, commote.

be-we(e)r-, pretend.

be-wust, conscious.

bezem, broom, besom.

bezig, busy, active, engaged.

bidd-, pray (to God), say grace, bless the table—supplicate, implore.

biecht, confession.

bied-, offer, proffer, bid, present.

bier, beer, ale.

bles, rush, bulrush.

big, pig, far, farrow.

bij, bee.

bikkel, cockal.

bil, buttock, breech.

billik, equitable, just.

bind-, bind, tie.

bits, sharp, harsh, spiteful.

blaar, blister, bladder.

blaas, bladder, bubble, vesicle.

bla(a)d-, sing. *blad*, leaf, sheet, plate, board, blade (of an oar).

blaff-, bark, yelp.

bla(a)k-, burn, be inflamed.

blaker, flathand-candlestick.

blank, white, bright, blank.

blauw, blue.

bla(a)z- blow.

bleek, pale, wan, bleak.

blei, bleak-fish.

blij, glad, joyful.

blijk-, appear, look, result.

blijv-, remain, stay, dwell, reside.

blik ¹, white-iron—dustpan.

blik ², look, glance, view.

bliksem, lightning.

blink-, shine, glitter.

bloed, blood, gore—race, family, extraction, life.

bloei-, (to) blossom, flower.

bloem, flower—best choice—flour (of meal).

blokk-, (to) plod, study hard.

blond fair (color).

blo, bashful, timid.

bloot, naked, bare, open, uncovered, plain.

bla(o)z-, blush.

bluff-, boast, brag.

bluss-, extinguish, quench.

bluts, bruise, dint.

bochel, hump, hunch-back.

bocht, curvity, bending.

bode, messenger, servant, headle.

bodem, bottom, ground, soil—ship.

boedel, possession, estate, property—household-goods—stores—mass, heap.

boef, knave, rogue, miscreant, convict.

boeg, bow, prow.

boei ¹, buoy, *boei* ², fetter.

boek, book.

boeman, bugbear.

boen-, scrub, clean.

boer, peasant, countryman.

boert, pleasantry, jest.

boete, penitence, penance, penalty, fine.

boetseer-, emboss.

boezelaar, apron.

boezem, bosom, breast.

ba(o)g-, (to) glory.

bok, he-goat, box (of coach),
 sawing-jack, derrick—
 blunder.
bokaal, bumper.
bokking, red-herring.
bol, ball, globe.
bolster, green shell (of wal-
 nut), husk, cod, pillow—
 cushion, bolster.
bombarie, fuss, bustle.
bombasijn, fustian.
bondig, solid, firm, concise.
bonk, large bone, hump.
bons, blow, knock.
bont, fur.
boog, bow, cross-staff, vault,
 curve.
boom, tree, pole, barrier, bar,
 shaft, beam, stick.
boon, bean.
boor, wimble, gimlet.
boord, border, edge, brim,
 seam, hem, board(ship)—
 collar.
boos, wicked, bad—angry.
boot, boat, canoe—diamond
 necklace.
bord, plate, trencher, board.
bordès, perron, flight of stairs.
bordu(u)r-, embroider.
borg, pledge, surety, bail,
 trust.
borrel, froth, puff—dram, drop.
borst, breast, bosom, teat,
 bricket.
borstel, brush.
*bos*¹, bunch, bundle.
*bos*², wood, forest.
bot, flounder—bud, eye—
 bone.

bot, (adj.) dull, stupid—blunt.
boter, butter.
bots, shock.
bout, great pin, peg, leg,
 quill.
bouw-, build, construct.
bra(a)d-, roast, fry.
braaf, honest, trusty.
braam, bramble.
brabbel, stammer.
brak, brackish, salt.
bra(a)k-, brake, break—vomit.
brand, fire, conflagration—
 fuel.
breed, broad, large, wide,
 diffuse.
brei, knit.
brein, brain, brains.
bre(e)k-, break.
bring-, bring.
bres, breach.
breuk, breach, rupture, gap—
 fraction—hernia.
brief, letter, epistle.
brij, porridge.
bril, pair of spectacles—W.C.
 seat.
broddel, bungle.
brood, bread, loaf.
brug, bridge.
broed-, sit on eggs, hatch.
broeder, brother.
broei, brood, ferment, grow
 hot.
broek, pair of trousers,
 breeches—breech—marsh,
 swamp.
brok, piece, morsel.
bruiloft, wedding, nuptials.
bruin, brown.

brull-, roar.
bui, squall, storm, shower.
buidel, bag, packet, pouch, purse.
buig-, bend, bow, stoop.
buik, belly, paunch—nave, swelling.
buil, tumor.
buis, tube, pipe, conduit—jacket.
buut, booty, spoil, plunder, prey.
buitel-, tumble.
bukk-, stoop, bow, bend—submit.
bul, bull—indulgence, diploma.
bulder-, rage, roar.
bunder, hectare.
burg, borough, castle.
burger, citizen.
bus, box, barrel, cuppingglass.
buur, neighbour.

C.

D.

daad, deed, act, action.
daalder, dollar.
da(a)g-, sing. *dag*, day, day-light.
dageraad, dawn, day-break.
da(a)k-, sing. *dak*, roof.
da(a)l-, sing. *dal*, valley, vale, dale.
da(a)l-, descend, sink, go down.
dam, dam, dike—game of draughts.

dame, lady.
damp, vapour, steam, exhalation, damp, fume, smoke.
danig, extreme.
dank, thanks, thanksgiving.
dapper, valiant, bold.
darm, gut, bowel.
dartel, lively, wanton, licentious.
das ¹, badger, *das* ², neck-cloth.
dauw, dew.
deeg, dough, paste.
deel, part, portion, share.
deerlik, pitiful, miserable.
deftig, grave, serious, respectable.
degelik, worthy, honest, real.
degen, sword.
deinz-, recoil, retire.
dek, deck, cover.
deken, coverlet, blanket.
delv-, dig, delve.
demp-, extinguish, reclaim (land).
den, fir-tree, pine-tree.
denk-, think, consider, reflect.
deug-, be worth, of value.
deugd, virtue, good quality.
deuk, dint, bruise.
dicht, (adj.) dense, thick, close.
dicht-, write verse.
dief, thief.
dien-, serve, be useful, suit.
diep, deep, profound, low.
dier, animal, beast, brute.
dierbaar, dear, beloved.
dij, thigh.
dijk, dike, dam, bank.
dik, thick, bigbodied, bulky.

ding, thing, matter, affair.
dissel, adze—axle-tree.
distel, thistle.
dobbel-, (to) dice.
dobber, float, cork (of fishing-line).
dochter, daughter.
doek, cloth, linen—handkerchief.
doel, but, mark, aim.
doem-, condemn, doom.
doe-, do, perform, make, act.
dof, (adj.) faint, dull, hollow.
dol, (adj.) mad, furious, insane.
dolk, dagger, poniard.
dom, (adj.) dull, stupid.
dompel-, plunge.
donder, thunder.
donker, dark, obscure, cloudy, gloomy.
dons, down.
dood, (subst.) death, decease (adj.) dead.
doof, deaf, dumb.
dooi-, thaw.
dooier, yolk (of egg).
do(o)l-, err, roam about.
do(o)p-, plunge, tinge—baptize, christen.
doos, box.
do(o)v-¹, extinguish — ², go out.
dop, shell, husk, cover, cod.
dor, barren, dry, withered.
doren, *doorn*, thorn.
dors-, thrash.
dorst, thirst.
dos, dress, garment.
dot, knot, stein—darling.

draad, thread, fibre, filament, wire.
dra(a)g-, bear, carry, support, endure.
draai-, turn, twist, wind—loiter—use evasions or shifts.
draak, dragon.
dracht, load, burden.
dra(a)l-, loiter, linger, delay.
dra(a)p-, trot.
dreg, grapple.
dreig-, threaten, menace.
drek, excrements, dung, filth.
drempel, threshold.
drenk-, give to drink.
dreun-, vibrate, resound.
driest, bold, rash, daring.
drift, passion, rage, eagerness, ardour, precipitation—drove, herd, flight.
drijf-, drive, chase, press, compel.
dring-, crowd, push, press.
droef, sad, dismal.
drommel, deuce.
droog, dry, arid.
droom, dream.
drop, drop.
druif, grape.
druip-, drip, drop, trickle, leak—be plucked (at examination).
drukk-, press, squeeze, crush—print.
druk, (adj.) busy, crowding, frequent.
ducht-, fear, dread, apprehend.
duid-, show, betoken, interpret.

duif, pigeon, dove.
duig, stave.
duik-, stoop, dive, plunge.
duim, thumb—hinge—inch.
duin, down, dune.
duister, dark, gloomy, dim,
 intricate, mysterious.
duivel, devil.
duizel-, grow dizzy.
duld-, suffer, endure.
dun, (adj.) thin, lean, slender.
dunk-, appear, (me) thinks.
du(u)r-, last, remain, hold out.
durv-, dare.
duw-, push.
dwa(a)l-, err, roam about,
 stray, be out of the way,
 be mistaken.
dwaas, foolish, silly.
dwaars, cross, transverse.
dwe(e)p-, be an enthusiast.
dwerf, dwarf.
dwing-, constrain, compel,
 force.

E.

eb, ebb-tide.
echt, (subst.) marriage, wed-
 lock.
echt, (adj.) real, genuine, true.
edel, noble, illustrious; gene-
 rous, exquisite.
eed, oath.
eekhoorn, squirrel.
celt, callus.
eend, duck.
eer, honor, respect, fame,
 honesty, chastity.
e(e)t-, eat, dine, consume.

eeuw, century, age.
effen, even, smooth, plain,
 level.
egge, harrow.
ei, egg.
eigen, own, same, proper.
eik, oak.
eikel, acorn.
eiland, island.
eind(e), end, term, bound,
 extremity.
eis-, demand, claim, sue for,
 require.
ekster, magpie.
eland, elk.
elst, shad-fish, alose.
elle-boog, elbow, cubit.
eng, narrow, close, tight.
enkel, ankle.
erf, inheritance, ground, ap-
 purtenance.
erg, ill, bad, severe.
ernst, earnest, rigour.
ert, pea.
erts, ore.
er-va(a)r-, (to) experience.
es, ash.
etter, pus, matter.
even, just, equal.
ezel, ass, donkey.

F.

fabriek, manufacture.
fakkel, torch.
fatsoen, make, cut, fashion—
 education, manners
feeks, jade, minx.
feil, fault, error.
feit, fact.

fel, fierce, sharp, violent.
fielt, rogue, rascal.
flaur, feeble, weak, faint, insipid, cool, pale, superficial.
fle(e)m-, fawn, coax.
fles, bottle.
flink, light, brisk, alert, good, clever.
fluim, flegm.
fluister, whisper.
fluweel, velvet.
foelie, mace.
fok, foresail.
fokk-, breed.
folter-, torture.
*font*s, fund, stock.
fooi, "tip".
fopp-, cheat, mock, jeer.
fors, strong, vigorous, stern.
fout, mistake, fault.
fraai, handsome, pretty.
fris, fresh, refreshing, cool.
fuit, draw-net.
fust, fustage, cask.

G.

gaaf, (subst.) gift, talent.
gaaf, (adj.) entire, whole, sound.
gaa-, go, be going, move, walk.
ga(a)p-, gape, yawn.
gaas, gauze.
gade, consort, spouse, mate.
gal, gall, bile.
galg, gallows.
galm, sound, resounding.
gang, pace, gait, step, way—avenue, passage.

gans, subst. goose.
gans, (adj.) whole, entire.
gareel, traces, team.
garen, thread, yarn.
gas, gas.
gast, guest.
ga(a)t-, sing. *gat*, hole, gap, strait—arse.
gaww, adj, quick, speedy.
ge-baar, gesture, gest, action.
ge-beur-, happen, befall, occur, come to pass.
ge-boren word(en), be born.
ge-bre(e)k-, sing. *gebrek*, want, lack, defect, privation, need, indigence, fault, default, disease, complaint, distemper.
ge-dwee, supple, soft—docile, submissive, tractable.
geel, yellow.
ge(e)sel, whip, scourge, lash—plague.
geest, spirit, ghost, genius. soul, mind. temper, wit.
geenw-, gape.
ge(e)v-, give, yield, bestow, procure, afford.
geil, too fat—luxuriant.
geit, she-goat.
gek, foolish, simple, awkward.
geld, money, coin, cash—wealth.
geld-, be worth, cost, avail.
ge-lag, drinking bout, ale-house bill, share, club.
gelijk, equal, even.
ge-lo(o)v-, believe, credit, give credit to, have faith in, think, be of opinion.

geluk, happiness, prosperity, fortune.

gemak, ease.

ge-meen ¹, common, public,

— ², vulgar, mean—³ ordinary, familiar.

gems, goat of the Alps.

genade, grace, favor, pardon, clemency.

ge-ne(e)z-, cure, heal, reclaim.

ge-niet-, enjoy, profit, take.

ge-reed, ready.

gering, mean, sorry, small, trifling.

ge-schied-, to happen, to arrive.

geslacht, genus, gender, sex, species, sort, race, descent, kindred, family.

gesp, buckle.

ge-tuig-, attest, witness, testify.

ge-vaar, danger, peril.

gevel, gable.

geweer, arms—gun, firelock, rifle, musket.

ge-weldig, tremendous, violent, vehement, colossal—*(geweld*, force, vehemence, violence, compulsion).

gewoon, ordinary, regular.

ge-zag, authority, power, rule, government, command, credit.

ge-zel, comrade, companion, fellow.

ge-zin, family.

ge-zond, healthy, sound, whole-some.

gids, guide, leader.

gier, vulture.

giet-, pour, shed, sprinkle—found.

gif, or *vergif*, poison, venom.

gil, shriek, scream.

giss-, guess, conjecture.

gist, ferment.

git, jet.

gl(a)s-, sing. *glas*, glass.

glad, smooth, sleek, glassy—slippery.

glans, lustre, splendour.

glouf, gutter, trench.

glijd-, glide, slide.

gloed, glowing heat.

gloei-, glow, be red-hot, be inflamed, burn.

glooi-, slope.

gluip-, sneak.

goed, good, kind, useful, favorable, virtuous, benevolent, mild—fit, convenient, sure, solid.

golf, gulf, wave, bay, billow.

goochel-, perform (conjurer) tricks.

gooi-, throw, cast.

goot, gutter, kennel.

gord-, gird.

gordijn, curtain.

gort, groats.

goud, gold—riches.

graad, degree—dignity.

graaf, count.

graag, hungry, (very) willing.

graan, grain, corn.

graat, fishbone.

gra(a)(v)-, sing. *graf*, grave, tomb.

grap, farce, trick, fun.

gras, grass, herbage.

grauw, grey.
grendel, bolt.
grens, bound(s), limit, frontier.
greutig, eager, greedy.
griffel, slate-pencil, burin.
grins-, grin.
grijs, grey.
gril, whim, freak.
grimmig, angry.
groef, grave, pit, trench.
groei-, grow, increase, augment.
groen, green, fresh, novice.
groet, bow, salute.
grof, *gro(o)v-*, coarse, thick, rude, gross.
grond, ground, earth, soil, basis—motive, reason.
groot, great, large, tall, high, lofty, big, roomy, capacious, grand, important, considerable.
gruis, gravel, sand, grit.
gruwel, abomination.
gul, kind, ingenuous, open, free, liberal, good-natured.
gulzig, greedy, ravenous.
gunn, grant, vouchsafe, not grudge, concede, allow.
guur, rough, severe, cold.

H.

haag, hedge.
haai, shark.
haak, hook, clasp, rent, locket.
haan, cock.
haar, hair.
haard, hearth, fire-side.
haas, hare, inside of a surloin.

haast, haste, speed, hurry.
ha(a)t-, hate.
hagel, hail—smallshot.
hak, heel—hoe.
hakk-, hash, mince, hew, chop.
ha(a)l-, fetch, draw, pull—haul.
halm, halm, stalk, stem.
hals, neck, throat—booby.
ham, ham.
hamer, hammer.
hand, hand, hand-writing.
handel, trade, commerce, traffic, business, act, proceeding.
hang-, hang, suspend—be pending, dangle, incline.
haper-, stop, falter.
happ-, snap, snatch, bite.
hard, hard, firm, fast, tough, strong—rough, loud, harsh, severe, sharp, rigorous, vehement, afflicting, painful.
hars, resin.
hart, heart, mind, soul, courage, affection, love—inner part, core, midst.
have, goods, property.
haven, harbour, port.
haver, oats.
havik, hawk.
hebb-, have, hold, possess, get.
hecht, (adj.) solid, firm, tight—(subst. handle).
heel, whole, entire, full, sound.
heer ¹, army, *Heer* ², Lord, God, gentleman, sir, king.
hees, hoarse, harsh.
heester, shrub.

- heet*, hot, warm, burning,
sultry, fiery, eager, hasty,
lascivious.
he(e)t-, nominate, call—order,
command.
heff-, raise, lift, heave.
heftig, or *hevig*, violent,
vehement.
hei(de), heath, sweet, broom.
hei, ram.
heil, salute, salvation, safety,
welfare.
heilig, holy, sacred, pious,
inviolable.
heim-elik, secret, private,
clandestine.
hek, fence, rail, enclosure,
turnpike, bar.
heks, witch.
hel, hell, abyss, tartarus.
held, hero.
helder, clear, bright, shining,
clean, sonorous, high-
sounding.
he(e)l-, conceal, buy or receive
stolen goods.
hell-, incline, hang, lean,
slope.
helm ¹, helmet, head-piece,
², broom, heath, ³, caul.
help-, help, assist, aid, relieve,
be of use, avail.
hemd, shirt, shift, smock.
hemel, heaven(s), sky, firma-
ment, clim(at)e, paradise,
tester (of bed), canopy,
roof (of coach).
hengel, angling-rod.
✓ *hengersel*, hinge, handle, ear.
hengst, stallion, steed.
- hennep*, hemp.
herberg, inn, lodging-house,
tavern.
herder, shepherd.
herfst, autumn.
her-inner- (*zich*), remind.
hert, stag.
heug-, be in memory.
heup, hip.
heus, courteous, civil,
kind — ², real.
heuvel, hill.
hiel, heel.
hijg-, pant, breathe short,
long for.
hijs-, hoist.
hik, hiccup.
hinder, obstacle, impediment,
check, hindrance, harm.
hink-, limp, halt, hop, hobble.
hinnek-, neigh.
hit, pony, nag.
hits-, excite, provoke.
hoed, hat, chaldron.
hoede, guard, care, shelter.
hoef, hoof.
hoek, angle, corner, place,
cape, hook.
hoen, hen, fowl.
hoepel, hoop.
hoer, whore, prostitute.
hoest, cough.
hoeve, farm.
hof, garden—court, tribunal,
council.
hok, stable, pen, kennel, sty,
sheepfold, lodge, dungeon,
lumber-room.
hol, (adj.) hollow, deep, con-
cave, empty, boisterous.

hol, (subst.) hole, cave, den, cavern.

holl-, run, run away.

hom, soft roe (of fish).

hond, dog.

honger, hunger, appetite.

honig, honey.

hoofd, head—sense, brains, wit, spirit, memory, obstinacy—chief, leader, headman—foremost part or place—title, cope, mole, pier.

hoog, high, tall, lofty, eminent, elevated, great, sublime, solemn, deep.

hooi, hay.

ho(o)n-, affront, reproach, injury.

koop, heap, mow, pile, troop, gang, crowd, collection.

ho(o)p-, hope.

ho(o)r-, hear, listen, understand, learn, mind, obey.

hoorn, *horen*, horn—sea-shell.

hoos, spout.

hop, 1, hops, 2, whoop (bird).

hort, jog, jolt, jostle, push.

houd-, hold, keep, retain, contain, fulfil, accomplish, follow, take for, look upon as, stick, lay a wager.

hout, wood, timber, forest.

houw-, hew, cut, hack, fell.

huichel-, dissemble, feign.

huid, skin, hide, pelt.

huif, coif, hood.

huig, uvula.

hul-, cry, weep, howl, whine.

huis, house, home, lodging—family. race.

huiver-, shiver, shudder.

hulde, homage, respect, duty.

hul-, envelop, veil, cloak, array.

hulst, holly.

huppel-, hop, skip.

hups, honest, kind, pretty.

hu(u)r-, hire, rent.

hut, hut, hovel, cottage, cot, shed.

huw-, marry, give or take in marriage.

I, IJ.

ijdel, vain, empty, frivolous, fruitless—presumptuous, proud.

ijk, standard, mark, stamp.

ijl-, speed—rave.

ijp, yew-tree.

ijs, ice.

ijver, zeal, activity.

ijz-, shudder, shiver, tremble.

ijzer, iron.

J.

jaar, year.

ja(a)g-, hunt, drive away, chase, pursue.

jak, jacket,

jammer, pity, lamentation, misery.

jank-, yelp, wrangle.

japón, gown.

jas, coat.

jeugd, youth, young people.

jeuk-, itch, hanker.
jicht, gout.
joel-, revel, be boisterous.
jong, young.
jonge(n), boy, lad, stripling.
jood, jew.
juffer, young lady.
juich-, rejoice, shout.
juk, yoke, crossbeam, arch.
jurk, frock.
juweel, jewel.

K.

kaai, *kade*, quay, wharf.
kaak, jaw,
kaal, bald, bare, shorn.
kaars, candle.
kaart, card, map, chard.
kaas, cheese.
kaats-, play at tennis.
kabel, cable.
kachel, stove.
kaf, chaff.
kalf, calf.
kalk, lime, plaster.
kalm, calm, quiet.
kam, comb, crest, ridge.
kamer, room, chamber—
 house of commons—auricle
 (of heart).
kamp, combat, struggle—
 camp.
kan, pot, mug, jug.
kans, chance, hazard.
kansel, pulpit.
kant ¹, border, brink, brim,
 side, margin — ², lace.
kap, cap, hood, coif, cupola,
 top.

ka(a)p-, pilfer, privateer.
kapp-¹, chop, cut off —
², dress (hair).
karig, stingy, sparing.
karn-, churn.
kas(t), chest, closet, press,
 shrine — *kas*, cash.
keel, throat, gullet.
keer, turn, circuit, circum-
 volution, change — (so
 many) times.
kegel, ninepin, skittle.
keizer, emperor.
kelder, cellar, cave.
ke(e)l-, kill, cut off the throat.
kelk, cup, calice.
kenn-, know, be acquainted,
 understand.
kerk, church, temple—con-
 gregation, sect—Church,
 Christendom.
kerker, dungeon.
kerm-, lament, moan.
kermis, fair, market.
kern, grain, kernel, stone,
 heart, marrow.
kers, cherry.
kerv-, notch, carve, split.
ketel, kettle, caldron, boiler.
keten, *ketting*, chain.
keuken, kitchen.
keur or *keus*, choice, election,
 selection, prime—statute.
 standard, stamp.
keuvel-, gossip, chat.
kever, beetle.
kibbel-, quarrel, wrangle, ca-
 vil.
kiel ¹, frock, wedge — ², keel,
 ship.

- klem*, germ, bud, shoot.
kies, (subst.) grinder (tooth).
kies, (adj.) delicate, scrupulous.
kiesel, gravel.
kies-, choose, elect.
kijv-, quarrel, wrangle, scold.
kijk-, look, see, peep, view, behold, eye.
kik, (feeble) sound.
kikker, *kikvors*, frog.
kil, chill.
kim ¹, border, horizon — ², chimb.
kin, chin.
kind, child, infant.
kip, hen, chicken.
kist, chest, box, trunk, coffin.
kla(a)g-, complain, lament.
klaar ¹, clear, transparent, plain, evident — ², ready.
kladd-, dirt, spot, blot, stain, pollute, scribble.
klap, blow, flop—gossiping.
klauter-, clamber.
klauw, claw, clutch, talon, paw.
kleed, dress, cloth, garment—carpet.
kle(e)v-, stick, cleave, adhere.
klei, clay.
klein, little, small, petty, minute, short, slender, trifling, mean.
klemm-, pinch, squeeze.
klerk, clerk, secretary, copist.
kleur, color, hue, die, blush, complexion.
kliek, scraps, remnant.
klier, gland.
klier-, cleave.
- klimm-*, climb, rise, mount, ascend.
kling, blade, sword.
klink- ¹, sound, tinkle, clink — ², rivet, fasten — ³, clinch — ⁴, touch glasses.
klip, rock, cliff, crag.
kloek, adroit, sly, witty—brave—big, robust, sturdy.
klok, bell, clock, cup, bowl, curfew.
klomp ¹, lump, clot — ², clog, wooden shoe.
klont, clod, lump.
kloof, cleft, chink, dimple.
klopp-, knock, beat, tap, hammer.
klos, bobbin, spindle.
kluit, clot, clod.
kluts-, beat (egg).
klucht, farce, jest.
kluis-, pick (bone).
knaap, boy, lad, servant.
kna(a)g-, gnaw, nibble, corrode.
knap, quick, nimble, clever—handsome.
knecht, man-servant, waiter.
kne(e)d-, knead.
knell-, pinch.
kneuz-, bruise.
knevel, mustach.
knie, knee.
knijp-, pinch.
knikk- ¹, crack, flaw — ², nod.
knip, trap, snare.
knipp-, cut, clip—catch—crook.
knoei-, bungle, botch—plot; intrigue.

knol, ¹, turnip—², jade.
knoop, button—knot—knob.
knop, bud, pommel, knob.
knorr-, grumble, scold, growl.
koddig, droll, odd, funny.
koe, cow.
koek, cake, gingerbread.
koel, cool, fresh, cold.
koen, bold, daring.
koers, road, way.
koester-, cherish, cultivate,
 nourish.
koets, coach.
koffie, coffee.
kogel, ball, bullet.
kok, (male) cook.
ko(o)k-, boil, seeth, cook—
 fume.
koker, case, sheath, quiver.
kolf, butt-end, golf.
kolk, gulph, abyss.
kom, basin, bowl, pond.
ko(o)m-, pres. t. sing. *kom*,
 come, arrive.
konijn, rabbit.
koning, king.
kooi, fold, cage—hammock.
kool ¹, coal — ², cabbage.
ko(o)p-, buy, purchase.
koorts, fever, ague.
kop, head, top—cup, dish—
 litre.
koper, copper, brass.
koppig, obstinate, stub-
 born.
koren, *koorn*, corn, wheat,
 grain.
korf, basket.
korrel, grain, little bit.
korst, crust.

kort, short, little, brief, suc-
 cinct.
kost, food, fare, victuals—
 livelihood.
kost-, cost, stand in, have a
 price.
koster, sexton, sacristan.
kot, cot, cottage, kennel, sty.
koud, cold, frigid, coldish.
kous, stocking.
kout, talk, chat.
kraag, collar, ruff, nape, neck.
kraai, crow, rook.
kra(a)k-, crack, creak, crackle.
kraam ¹, booth, stall, stocks
 — ², childbed, delivery.
kraan ¹, cock, spout — ²,
 crane — ³, clever man.
krab ¹, crab — ², scratch.
kracht, strength, power, might.
kram, staple.
kramp, cramp, spasm.
krank, sick, ill, faint, weak.
*kran*s, wreath, garland.
krant, newspaper.
kras, vigorous, strong, brutal.
kreeft, crawfish, lobster.
kreng, carrion.
krenk-, grieve, mortify.
krent, currant.
kreuk-, crumple, ruffle.
kreun-, whimper, groan.
krib, manger.
krijg, war, warfare.
krijg-, get, receive, attain,
 catch.
krijs-, cry, shriek, scream.
krijt, chalk.
krimp-, shrink, shrivel, yield.
kring, circle, ring, orb, cycle.

kroeg, alehouse, tavern.
kroes, cup, goblet.
krom, crooked, curved, wry.
kroon, crown—sovereignty—
 top—chandelier, girando-
 le, gasalier—crown-piece
 —glory.
kroos, duckweed.
kroost, children, posterity.
krop, crawl, crop—king's evil.
kruid, herb, grass, wort—
 gunpowder.
kruis ¹, wheelbarrow — ²,
 bear flakes of ice (river).
kruik, pitcher, urn.
kruim, crumb.
kruin, summit, top, crown
 (of head).
kruip-, creep, crawl—cringe,
 fawn.
kruis, cross—badge—croup
 —sufferings.
kruk, crutch, handle—bun-
 gler—stool.
kruul, curl—chip, shaving.
kuch-, cough.
kudde, herd, flock.
kuif, tuft—topknot.
kuiken, chicken.
kuil, hole, pit, cavity, den—
 nape, purse, dimple.
kuip, tub, coop.
kuis, chaste, modest, pure.
kuit, calf (of leg)—spawn (of
 fish).
kunn-, be able, can, may,
 understand, know—be pos-
 sible.
kunst, art, skill, science, dex-
 terity—trick.

kurk, cork.
kus, kiss.
kussen, cushion.
kuur, whim, freak, grub—
 cure.
kwaad, (adj.) wicked, perverse,
 bad, pernicious, dangerous,
 hard, difficult—angry, dis-
 pleased.
kwaal, evil, disease, pain.
kwast ¹, knot — ², brush,
 tuft, puff, tassel — ³, fool,
 coxcomb.
kwe(e)k-, cherish, nourish,
 cultivate.
kwe(e)l-, warble, chirp.
kwel-, torment, vex, impor-
 tune.
kwets-, wound, hurt—offend,
 injure.
kwijn-, pine away, languish,
 linger.
kwijt, having-lost.
kwik, quicksilver.
kwistig, lavish, prodigal.

L.

laag, low, shallow, base,
 worthless, mean, abject.
laars, boot.
laat, tardy, slow, late.
lach-, laugh, smile.
la(de), drawer, box, till.
laf, insipid, unsalted—co-
 wardly.
lak, sealing-wax fudge.
la(a)k-, blame, disapprove.
laken, cloth (woollen).
lam, lamb.

lamp, lamp.
land, land, country, state,
 empire—field, ground, soil.
lang, long, tall, great, high,
 lofty.
langzaam, slow.
lans, lance, spear.
lap, patch, rag, shred, chip,
 remnant, botch, piece, flap
 —box (on the ear) — drun-
 ken fellow.
lass, join, seam, string.
last, load, burden, weight,
 charge, cargo, freight—
 grievance, displeasure, dif-
 ficulty, trouble—command,
 injunction—tax, duty—
 last (measure).
laster, slender, calumny.
la(a)t-, let, permit, leave, al-
 low, give, grant, not grudge,
 suffer, leave off, abstain
 from doing.
lat, lath.
lauw, lukewarm, cool.
leder, *leër*, leather, skin.
ledig, *leeg*, empty, void, va-
 cant, unoccupied—idle,
 lazy, unemployed, without
 work.
leed, wrong, harm, hurt, in-
 jury, grief, pain, affliction,
 regret.
leek, layman, laic, novice.
lelik, ugly, deformed, un-
 seemly—base, disagreeable,
 wrong, cross, impertinent,
 ill, bad.
leem, loam, clay.
leen-, lend.

leep, cunning, sly.
le(e)r- ¹, teach, instruct—com-
 pel — ², learn, study, learn
 well, improve.
leest, last, shape, mould.
leeuw, lion.
leez- ¹, read, lecture — ², ga-
 ther, pick.
legg-, lay, put, place.
lei, slate.
leid-, lead, conduct, guide.
lek, leak.
lekker, delicate, dainty, nice,
 sweet.
lel, tip (of ear).
lende, loin, reins, side.
lenig, supple, flexible, soft,
 tractable.
lente, spring, prime—youth.
lepel, spoon.
les, lesson, lecture, instruction,
 reprimand.
less-, quench, slake.
letter, letter, character, type—
 letters, literature.
leun-, lean.
leus, signal, watchword, de-
 vise.
le(e)v-, live, be alive, exist,
 behave.
lever, liver.
lichaam, body.
licht, light, candle—luminary.
licht, (adj.) ¹, light, easy, slight,
 frivolous — ² light, bright,
 shining.
le(e)d-, sing. *lid*, limb, mem-
 ber, term, joint, articula-
 tion, knuckle, knot, lid,
 generation, degree.

lied, song, lay, ballad.
lief, agreeable, pleasing, charming, amiable, pretty, smart, dear, beloved.
ligg-, lie, be situated, be seated.
lijd-, suffer, endure, undergo, bear, be exposed to, permit, admit, let, allow, tolerate, grant.
lijf, body, shape, form, belly.
lijk, corpse, dead body, carcass.
lijm, glue, paste.
lijn, cord, rope, line.
lijst, list, frame, border, lace, seam, edge.
likk-, lick, lap, sleek, make smooth.
linde, lime-tree.
links, left, lefthanded, awkward.
linnen, linen, linen-cloth.
lint, ribbon, tape.
lip, lip, tenon.
list, craft, cunning, artifice, trick, plot, device, stratagem.
loens, squint-eyed.
loer-, lie in wait, watch, spy, lurch.
lof, praise, applause, commendation.
logen, *leugen*, lie, untruth, falsehood.
lokk-, allure, decoy, bait.
lomp, clumsy, dull, clownish, awkward, grossly, unmanly.

long, lung, lights (of animals).
lonk, ogle, leer.
lont, lunt, match.
loochen-, deny, contradict. disown.
lood, lead, plummet, decagram,
loots, pilot.
loof, leaves, foliage.
loog, lie, buck, lessive.
loom, heavy, slow, dull.
loon, salary, wages, reward, stipend, pay.
loop-, run, flow, stream—become.
loos, cunning, craftly.
los, loose, slack, weak, free, easy, disengaged—undefined, vague, uncertain, irresolute, unstable, changing, fickle, careless, wanton, lewd.
lot ¹, shoot, sprig—², fate, destiny, lot, fatality, chance—lottery-ticket, price.
lucht ¹, air, sky, vent, wind—², smell, scent.
lui, lazy, slothful, idle.
luid, loud.
luik, shutter—trapdoor.
luim, humor, whim.
luis, louse.
luister-, listen, hear.
lust, pleasure, delight, taste, fancy, desire, mind, envy, passion, propensity. long-ing.
luur, swadling-cloth.

M.

maag ¹, stomach, ventricle,
 maw, ², kinsman.
maagd, maid, virgin.
maai-, mow, reap.
ma(a)k-, make, do, execute,
 effect, form, frame, fa-
 bricate, create, elect,
 choose.
maal, time (so or so many
 times).
maan, moon.
ma(a)n-, admonish—dun.
maand, month.
maat, measure, size, propor-
 tion, time, rhythm.
macht, power, force, might,
 authority, strength, for-
 ces, multitude, sufficiency.
mager, lean, meager.
mak, tame, gentle, tractable.
makker, comrade, mate, com-
 panion.
mal, silly, foolish, fond.
ma(a)l- ¹, grind, bruise—
², paint, picture, depict.
mals, tender, soft, delicate.
man, man, husband, spouse.
mand, basket, hamper.
mank, lame, halt, crippled.
mars ¹, pedlar's box—²round-
 top of mast.
martel-, torment.
meel, meal, flour.
me(e)n-, mean, intend, believe,
 presume, suppose. pur-
 pose, design, have a design
 upon.
meer, lake.

meester, master, owner, ruler,
 proprietor, teacher.
me(e)t-, measure.
meid, *meisje*, maid, servant,
 girl, lass.
meld-, mention, inform,
 write, word, say, tell,
 publish, proclaim.
melk, milk.
meng-, mingle, mix, blend,
 shuffle, dilute, temper, ally.
mens, human, being, man.
mep, box on the ear.
merg, marrow, pith, force.
merk, mark, sign, token,
merrie, mare.
mes, knife.
mest, dung, manure—mast.
metzel-, mure, lay bricks.
meubel, piece of furniture.
mijd-, avoid, shun, for-
 bear.
minn-, love, be fond of, like.
min, wetnurse.
mis, mass—fair.
miss, miss, do without, be
 without, dispense with,
 spare, fail.
mist, mist, fog.
modder, mud, mire, dirt,
 slime, splash, filth.
moe(de), tired, weary.
moed, courage, mind, mettle,
 heart, spirit.
moeder, mother, governess,
 matron.
moei, trouble, importune.
moeras, marsh, swamp.
moes, pot-herbs, greens, mar-
 melade, pap.

moet-, must, ought, be compelled, be obliged.

mo(o)g-, may, be able, can, have leave—will, like.

mole ¹, minor key—², mole (anim.).

molen, mill.

mollig, soft, smooth, mellow,

mompel-, mutter.

mond, mouth, opening, aperture, crater, orifice.

monster, sample, pattern.

mooi, fine, handsome, nice.

moord, murder, bloodshed.

morgen, morning, forenoon.

mot ¹, moth—², drizzling rain.

mouw, sleeve.

muf, musty.

mug, gnat, midge.

muis ¹, mule—², mouth, muzzle, snout.

muisk, mouse—earthenut—ball (of hand).

muisk-, mutiny.

munt, ¹, coin. money, cash—², mint.

murw, soft, tender, mellow.

mut, cap, bonnet.

muur, wall.

N.

naad, seam—suture.

naai-, sew, stitch.

naakt, naked, bare, open, discovered, plain, destitute, poor.

naald, needle, spire, obelisk.

naam, name, fame, renown.

naar-, (adj.) ghastly, horrid, dismal, dull, sad, sullen, dreary.

nacht, night.

nar, fool, buffoon.

nat, wet, moist, damp.

nauw, narrow, close, compact, tight, strait, stingy, scanty, rigorous, severe, hard, sharp.

neef, nephew, cousin.

neig-, bend, bow down, incline.

nek, nape (of neck), neck.

ne(e)m-, take, seize, catch, steal, purloin, accept, receive.

nering, livelihood, trade, commerce, traffic, custom.

net, (adj.) neat, clean, clear, spruce, fine, pretty, genteel, easy, fluent, exact, accurate—(subst.) net, snare.

neus, nose, nozzle, snout, beak, bolt, forepart.

nevel, cloud, fog, mist.

nicht, niece, cousin (fem.).

nier, kidney, loin.

nieuw, new, fresh, recent, modern, strange.

nies-, sneeze.

nijp-, pinch.

noem-, name, denominate, call, style, term.

nok, top, ridge,

non, nun.

nood-, need, exigence, necessity, want, distress.

node, loth, unwillingly.

no(o)dig-, (to) invite.

noot ¹, nut—², note.

no(o)p-, spur, prick, encourage, incite, oblige.

nors, stern, frowning, cross.
nuchter, fasting, sober, temperate—dry, cool, silly.
nuf, concealed girl.
nut, use, utility, expedience, advantageousness, avail, profit.

O.

ochend, morning, forenoon.
oefen-, exercise, practise, administer, teach.
oester, oyster.
oever, shore, bank, beach.
offer, sacrifice.
okael, arm-pit.
olie, oil.
olm, elm.
ontbijt-, breakfast, take lunch.
ont-moet-, meet with, find, encounter.
ont-staa-, arise, proceed, spring forth, begin, result, issue.
ont-vang-, receive, take—welcome.
ont-wa(a)r-, perceive, discover.
ont-zie-, revere, respect—fear, stand in awe of.
ooft, fruit.
oog, eye, eye-sight, look, view, glance—bud, point (of cards), cavity (of bread), gloss, ornament.
oogst, reaping, harvest, crop.
oom, uncle.
oor, ear, handle, dog's ear.

oord, spot, place.
oordeel, judgment, understanding, sentence, verdict, advice, opinion.
oorlof, leave, furlough.
oorlog, war, warfare, strife.
oorzaak, cause, origin, source.
open, open, vacant.
oost, east.
orgel, organ, organs.
os, ox.
oud, old, aged, ancient, antique, antiquated, obsolete, worn out.
over-tuig-, convince, persuade.

P.

paai-, appease, pacify.
paal, pole, pile, stake, post, limit, border, bound.
paard, horse, nag.
paars, purple, violet (color).
pacht, farm, rent.
paad-, sing. *pad*, path, byway.
pad(de), toad.
pak, pack, bale, bundle, parcel.
pan, pan, tile, skull, touchpan.
pand, skirt, loppet—pawn, pledge, deposit, security—storehouse, magazine—plight, mark, token, testimony.
paneel, pannel, pane, square.
pantser, coat of mail, breastplate.
papier, paper, bill.
pas, pace, step, pass, passage, defile, strait, passport.
pasen, Easter, Passover.

pass-¹, adjust, adopt, measure—², be fit, be just, be convenient, suit—³, watch, take care, mind.

passer, compasses.

pauk, kettledrum, tymball.

pauw, peacock.

peer, pear.

pees, tendon, sinew, string.

peil, mark, scale, gauge, measure, degree.

peinz-, think, meditate.

pekel, brine.

pell-, peal, take out of the shell.

pels, furred coat.

penning, coined piece of metal.

pers, press.

pet, cap.

peul, sugar-pea—bolster.

piek, pike, dash, spear.

pij, coat of a coarse woollen stuff.

pijl, arrow, bolt, shaft.

pijn, pain, ache, torment, grief.

pin, peg.

pink, little finger.

pinkster, Whitsuntide, Pentecost.

pit, kernel—wick, match.

plaat, plate, iron- or copper-plate—engraving, cut—staple (of lock)—sand, shoal.

plaats, place, room, stead, passage (of book)—courtyard, —town, village—fortress—country-house, villa—employment, office, living.

pla(a)g-, vex, plague, tease.

plakk-, paste, glue, put down, stay long (in a company).

plas, puddle, plash.

plat, flat, dull, low, mean.

plecht, forecastle (of vessel).

plechtig, solemn.

ple(e)g-, use, be wont, be accustomed or used—foster, nurse, tend—exercise—commit (an action, crime etc.).

ple(i)zier, pleasure, delight, diversion, amusement.

plek, spot, place—stain.

pleng-, spill, shed, pour.

plicht, duty, obligation.

ploeg, plough.

ploert, snob.

plomp, rude, clownish, coarse.

plooi, plait, fold—bent.

pluim, plume, feather.

pluis, plush.

pluk-, pluck, crop, gather.

poch-, boast, brag.

poel, fen, marsh, slough.

poes, puss, cat, kitten.

poets-, clean, rub, polish.

po(o)g-, endeavour.

pok, pock, (small) pox.

pols, pulse.

pomp, pump.

pont, ferry-boat.

pook, poker.

poort, gate.

poos, (little) while, turn, space of time.

poot, paw, foot, leg.

pop, puppet, doll—babe—chrysalis or cob-net, cocoon.

post, post, pile, article, station, office, commission, courier—post-office, post-service.

po(o)t-, plant, set.

praal, pomp, splendour.

pra(a)t-, talk, chat.

pracht, pomp, magnificence, luxury, gorgeousness.

pre(di)k-, *preek-*, preach.

prent, print, cut, engraving.

pret, joy, fun, pleasure.

priem, bodkin, awl, ponyard.

priester, priest.

prijk-, make show, strut, make a fine appearance.

*prijs*¹, price, worth, rate, value—², prize, reward, premium, praise, commendation.

prikk-, prick.

proof, essay, proof, test, pattern—taste—proof-sheet—experiment.

pronk, ostentation, parade, finery.

prooi, prey, booty, plunder.

prop, stopple, bung—wadding.

pruik, wig, periwig.

pruil-, perent, grumble.

pruim, pout, prune, quid—chewing-tobacco.

prul, trifle, bangle—trash.

puik, choicest, excellent.

puil-, swell, protrude.

puin, rubbish, rubble, ruins.

puist, pimple, wheal, blister.

punt, point.

put, well, pit.

R.

raad, counsel, advice, resolution, opinion—remedy, expedient—(member of council.

ra(ad)-, (verb) ¹, advise—² guess.

ra(a)k-, hit, touch, affect, move, concern, be adjacent.

raam, frame, sash, window—aim.

ruap, turnip.

raar, uncommon, strange, queer.

ra(a)d-, sing. *rad*, wheel.

rad, (adj.) swift, fluent.

ram, ram—battering-ram.

rammel-, rattle.

ramp, misfortune, calamity.

rand, brim, edge, brink, border.

rang, rank, class, condition, dignity—rate, range, row.

rank, subst. branch, twig, tendril, clasper.

rank, (adj.) slender, lank, frail.

rap, nimble, quick.

ras, subst. race, breed.

ras, (adj.) quick, nimble, speedy.

rauw, raw, unboiled, tough.

ra(a)z-, make a noise, fume, rave, rage.

recht, (adj.) right, straight, direct, upright, perpendicular—right, true, just.

recht, (subst.) law, right, justice.

rechter, (adj.) right (not left).

redd-, relieve, rescue, save,
 rid, accommodate, regulate.
rede, discourse, speech—rea-
 son, sense, judgment.
reden, reason, cause, principle,
 motive.
ree, roe, hind.
reep, cord, rope—hoop—
 morsel.
reet, cleft, crevice, crack,
 split.
regel, rule, line, row, precept,
 principle, maxim, order,
 custom, statute, law.
regen, rain.
rei, chorons, choir.
reik-, reach, hold out, extend.
rein, clean, pure, undefiled,
 chaste.
reis-, travel, journey, voyage.
rek, board for drying linen
 on, roost, rack.
reken-, count, account, cal-
 culate, compute, reckon,
 cipher, cast accounts.
rekk-, stretch, prolong.
remm-, spoke, brake.
rent, rent, yearly income.
reuk, smell, scent, odor.
reus, giant.
rib, rib—loin—rafter.
richel, cornice.
richt-, direct, order, turn,
 point.
ridder, knight, chevalier.
riem, strap, leather-string,
 lash, scourge, whip, truss,
 girdle, girth—ream (of
 paper)—oar, scull.
riet, reed.

rij, row, range, rank, file,
 series, train.
rijd-, ride, drive, go—carry,
 convey.
rijg-, string, file up, lace.
rijk, rich, opulent, wealthy,
 copious.
rijk, (subst.) empire, kingdom,
 realm, dominion.
*rijm*¹, hoar-frost—², rhyme.
rijp, (adj.) ripe, mature, mel-
 low.
rijp, (subst.)= *rijm*, hoar-frost.
rijs, twigs.
rijst, rice.
rijs-, rise, get up, mount,
 appear, arise, proceed, in-
 crease, grow dearer—fer-
 ment, rise.
rill-, tremble, shiver.
rimpel, wrinkle, furrow.
ring, circle, contour, ring,
 ferrule, ressort, district.
rit, course, ride.
rivier, river.
rob, seal, phoca.
rochel, phlegm.
roede, rod, perch.
roei-, row.
roem, glory, renown, fame,
 praise.
roep-, cry, call, call out.
roer, rudder, helm—pipe,
 barrel, fire-arm.
roer-, touch, stir, strike, move,
 effect, agitate.
roes, drunken fit.
roest, rust—rachitis.
roet, soot.
rogge, rye.

rok, coat, dress coat—petti coat.
rol, roll, roller, trundle—list, catalogue, part (in a play).
rommel, lumber, confused collection.
romp, trunk, carcass.
ronde, round, circular.
ronk-, snore.
rood, red.
rook, smoke, steam, vapor.
room, cream.
roos ¹, rose—², St. Anthony's fire.
rooster, gridiron.
ro(o)v-, rob.
ros, (horse), courser, steed—(adj.) reddish.
rots, rock.
rott-¹, rot, putrify—², complot.
rouw, mourning—sorrow.
rucht, rumour.
rug, back—ridge.
rui-, mew (birds).
ruik-, smell, scent.
ruil-, truck, barter, exchange.
ruim, spacious, wide, immense, large, ample, free, liberal.
ruis-, purl, murmur, rustle.
ruit, rhomb, square, lozenge—pane, facet.
ruiter, horseman, rider.
rukk-, pull, snatch, tug, tear—move swiftly, march on.
rund, horned beast, bull.
*rupe*s, caterpillar.
rust, rest, repose, quiet, calmness, quietness, tranquillity,

peace, peacefulness, quiescence, heartease—sleep, slumber—rest, stop.
ruw, rough, ragged, rude, coarse.

S.

saai, (subst.) say—(adj.) tiresome, tedious.
sage, tale, tradition.
sap, sap, juice.
schaaf, plane.
schaak, check, chess.
schaal, cup, dish, porringer, basin, scale, balance—shell, cod, husk—proportion, scale.
schaap, sheep.
schaar ¹, troop, host, crowd, row, range—², pair of scissors.
schaars, scarce, scant, rare.
schaats, skate.
schacht, quill, wing, shaft.
scha(de), hurt, damage, loss, prejudice, detriment, disadvantage.
schaduw, shadow, shade.
schaff-, procure, furnish, provide, give—dish up.
schakel, link.
scha(a)k-, ravish—play at chess.
schall-, sound, resound.
schalm, link.
scha(a)m-(*zich*), be ashamed, *schamper*, scornful, disdainful.
schande, shame, disgrace, ingnominy.

schans, sconce, fort, redoubt, bulwark.
schat, treasure.
schater-, laugh aloud.
schavot, scaffold.
schedel, scull.
schede, *schee*, sheath, case, scabbard.
scheef, wry, awry, sloping, slanting.
scheel, wry, squinting.
scheen, shin.
sch(e)p-, sing. *schip*, ship, vessel.
sch(e)r-, shear, shave, clip—stretch, warp.
scheid-, separate, unmarried, decompose, dissolve, resolve, analyse, disjoin, disunite, divide, sever, set apart, part, discriminate, sort,—divorce, be separated.
schel, little bell—adj. shrill.
scheld-, scold, call names, revile.
sch(e)l-, differ, be different.
schelm, rogue, knave, scoundrel.
schelp, shell, sea-shell, shingle.
schemer-, glimmer, shine faintly.
schend-, damage, mar, disfigure, hurt, impair, spoil, violate, deflower, ravish, blemish, slander, revile, profane, infringe, transgress.
schenk-, pour, fill—give, make a present, bestow upon.

schep, spoonful.
schepp- ¹, create, form—², draw, fetch, take up by a scoop or spoon.
schersh, sherd, potsherd.
scherm, screen, protection, curtain, coulisse, scene.
scherm-, fence, tilt.
scherp, sharp, keen, cutting, acute, smart, acrid, tart, pricking, poignant, acrid, sour, corrosive, rough, rigorous, severe, hard, piercing—strict, narrow, exact, accurate, subtle, quick, crafty.
scherts, joke, jest, pleasantry, sport, irony.
schets, sketch, draught, outline.
schewr-, rend, tear, slit—burst, be rent.
schiet-, shoot, dart, fling, shoot up, rise, loosen, separate.
schift-, separate, divide, turn, curdle.
schijf, round slice, mark, but, discus, disk, target, pan, knee-pan, sheave, turning-wheel.
schijn- ¹, shine, — ², seem, appear.
schikk-, set in order, dispose, accommodate, arrange.
schil, peel, shell, bark.
schild, shield, buckler.
schilder-, paint, depict, picture.
schim, shadow, shade, ghost.

- schimmel* ¹, mildew, mouldy-ness—², grey horse.
schimp-, insult, scoff, satirize.
schitter-, glitter, dazzle, sparkle.
schoei-, put on shoes.
schoen, shoe.
schoffel, shovel, hoe.
schok, jog, jolt, shock.
schol ¹, flake of ice—² plaice (fish).
schommel, swing.
schoof, sheaf.
school ¹, shoal—², school, academy, college.
schoon ¹, fair, fine, beautiful, handsome, pretty, agreeable—², clean.
schoor, prop, support.
schoorsteen, chimney.
shoot ¹, lap, womb, bosom—², sheet (of sail).
schop, shovel, spade.
schors, bark, rind.
schors-, delay, suspend.
schort, apron.
schotel, dish.
schots, flake (of ice).
schouder, shoulder.
schoono-, view, inspect, survey.
schraag, trestle—support.
schraal, lean, thin, slender, mean, pitiful, scanty, barren, cold, rough.
schra(a)p-, scrape, rake, scrape together, gather.
schram, scratch.
schrande, ingenious, witty, clever.
schranz-, eat greedily.
- schrede*, pace, step, stride.
schreeuw-, cry, bawl, shriek, shout.
schrei-, cry, weep, whine.
schrift, writing, writ, handwriting.
schrijd-, straddle, stride.
schrijn, cabinet, chest.
schrijf-, write, register down.
schrik, fright, terror, abhorrence.
schrobb-, shrub.
schroef, screw, vice.
schroei-, scorch, sear, cauterize.
schro(o)m-, dread, be afraid.
schroot, grape-shot.
schub, scale.
schudd-, shake, agitate, wag, jolt, toss, waver, totter, tremble, quake.
schuier, brush.
schuil-, conceal, hide one's self, not appear.
schuim, froth, foam, dross, lather, yeast.
schuin, oblique, sloping, declining, sidelong.
schuit, boat, barge.
schuiv-, shove, push, draw.
schuld, debt, money owing—crime, sin, offence, transgression, guilt, fault, mistake.
schu(ur)-, scour.
schurft, scurvy.
schurk, rascal, scoundrel.
schut, screen, fence, partition.
schuur, barn.
schuw, timid, afraid.

sein, signal, token.

servét, napkin.

sier, ornament, cheer.

singel, girth, outer-skirt.

siss, hiss, sizzle.

sjouw, toil, carry heavy weights.

slaa, strike, beat, smite, knock, bang, play (on lute)—defeat, vanquish—fasten, fix, attach—sound, sign, warble, thrill, call.

slaaf, slave, bondman, thrall.

slaag, blows.

sla(a)p, sleep, rest, repose—grow benumbed.

slacht, kill, massacre, slaughter, slay, butcher.

slag, stroke, blow, knock, dash, hit, slap, bang, cuff—battle, fight—hard blow, misfortune, loss, sad accident—time, measure—turn, knack, way, skill.

slager, butcher.

slak, snail.

slang, serpent, snake, culverine, serpentine, pipe (of fire-engine).

slank, slender, lank.

slap, slack, loose, unbent, flexible.

slecht, plain, common, mean, base, low, wicked, bad, ill.

slede, *slee*, sledge, drag.

sle(e)p, drag, train, trail,—draw, creep, crawl—carry on a sledge.

sleur, common course, knack.

sleutel, key.

slib, mud, slime, clay, ooze.

slijk, mud, dirt, mire, slime, filth, ooze.

slim, phlegm, slime, viscosity.

slipp, whet, grind, polish.

slijt ¹, sell, retail—², wear out or off, consume.

slim, cunning, sly—bad, difficult, hard.

slinger, toss. sling, fling, throw, twist, wind—be tossed, dangle, swing, reel.

slip, lappet, flap, tip.

sloep, shallop, sloop.

slof ¹, old slipper—², negligence.

slok, gulp, swallow, draught, mouthful.

sloof ¹, apron—², drudge.

sloop, pillow-case.

slo(o)p, demolish, break away, destroy.

sloot, ditch, moat.

slordig, slovenly, disorderly, sluttish, negligent, careless.

slot, lock, padlock, gun-lock—end, conclusion, settlement, balance—castle, manor, palace. (plur. *slöten*).

sluier, veil, crapes, cover.

sluik, lank.

sluip, sneak, steal.

sluis, lock, sluice, flood-gate.

sluit, shut, close, lock, terminate, end, tie tight, shut up, lock up—go well, be all right.

slurp, sip (up).

sluw, sly, cunning.

smaad, injury, blemish, outrage, ignominy.

smaak, taste, savor, relish, appetite, delight, pleasure.

smacht-, languish, long (for).

smal, narrow, strait.

sma(a)l-, slight, revile.

smart, ache, pain, dolor, smart, torture,—grief, sorrow, sadness, woe.

sme(e)d-, sing. *smid*, (black)-smith.

sme(e)k-, supplicate, entreat, beseech.

smeer, grease, smear, suet.

smelt-, melt.

smet, stain, blot, taint.

smeul-, smoulder—brood.

smijt-, throw, cast, fling.

smo(o)r-, choke, stifle, suffocate.

smull-, make good cheer.

snaak, droll, wag.

*snaar*¹, string—², stepdaughter.

snakk-, long (for).

*snapp*¹, catch—², gossip, chat.

snauw-, snarl, snub, chide.

snavel, bill, nose, muzzle, trunk, chops.

sneeuw, snow.

snel, quick, swift, nimble, rapid.

sneuv-, be killed, perish, die (in battle).

snijd-, cut, carve, adulterate, grave, etch—cheat, dupe, exact upon.

snikk-, sob, sigh.

snoei-, lop, prune.

snoek, pike.

snoep-, take away and eat dainties in secret.

snoer, string, tie, line, file, (neck)lace.

snoev-, brag, boast, swagger.

snood, wicked, perfidious, heinous, vile, base.

snor, moustach.

snork-, snore.

snorr-, rattle, whizz.

snuf, snuff.

snuil, snout, muzzle.

snuit-, blow (nose), snuff (candle).

snui-, snuff.

soldaat, soldier.

soldeer-, solder.

som, sum.

somber, dark, dull, gloomy, shady, melancholic, dreary.

soort, sort, kind.

spaan, splint, chip.

spa(a)r-, spare, save, keep.

spa(de), spade.

spann-, bend, tend, stretch, strain, extend.

spartel-, struggle, flounder.

spatt-, spatter, splash.

speeksel, spittle, saliva.

spe(e)l-, play, move, act, game, sport, frolic, sparkle.

speen, teat, udder.

speer, spear, lance, pike.

spek, bacon—blubber (of whale).

speld, pin.

spell-, spell, orthographize—bode.

sperr-, shut, bar, stop the passage.

speur-, trace, track, perceive, feel.

spiegel, looking-glass, mirror.

spier, muscle, fleshy part.

spijker ¹, nail—², barn.

spijs, meal, food, nourishment.

spijt, sorrow, grief, spite, regret.

spil, pivot, axis, spindle, capstan, windlass.

spin, spider.

spinn- ¹, spin—², purr (cat).

spits, pointed, sharp—smart, ingenious.

spitt-, dig, break (the ground).

splijt-, cleave, split, crack, rip up, break through, slit, chink, chap—get clefts or cracks.

splinter, splinter, shiver.

spoed, haste, speed.

spoel-, flow, wash, water, rinse.

spou, bung.

spons, sponge, sponge.

spook, haunting spirit, hobgoblin, apparition, spectre, vision.

spoor ¹, spur—incitement—², track, rut, trace, footstep, path, remains, mark—rail(way).

sport ¹, sport—², rundle, rung (of ladder).

spott-, jest, joke, mock, scoff, deride.

spreeuw, starling—wag.

spreid-, spread, scatter, strew.

spre(e)k-, speak, say, talk.

spreuk, sentence, maxim, proverb.

spriet, spear, stay—antenna.

spring-, leap, jump, skip, spring, spout, burst, break—become a bankrupt.

sprook, story, fable, tale.

spruit, sprout, sprig, shoot—descendant, offspring.

sput-, spout, syringe, spurt—spout, gush.

spuw-, *spuug-*, spit, spawl, spatter, vomit.

staaf, bar.

sta(a)k-, to cease, to make an end.

staak, pole, stake, post, branch.

staal ¹, sample, pattern, muster, specimen—², steel.

sta(a)-, stand, stand upright, stand still, be, live—be proper, be fit or right or convenient.

sta(a)r-, stare.

staart, tail, train, trail.

staat, state, case, condition, rank, high rank, pomp—account, note, list, register—state, empire, territory, dominion, government.

ste(e)d-, sing. *stad*, town, city.

sta(a)v-, sing. *staf*, stick, walking-stick, staff, wand, sceptre—support, aid.

sta(a)k-, cease, leave off, suspend.

stal, stable, stall, booth.

stam, trunk, stem, stock, stub—stock, race, lineage, family, tribe.

- stamp*-, pound, stamp, bruise, beat, ram in.
- stand*, stand, standing, attitude, posture, position, condition, state.
- step*, step, pace, gait—degree—effort, stretch, measure, act, undertaking.
- stapel*, stocks, dock-yard, wharf—pile, head—staple, store-house.
- sta(a)r*-, stare.
- steeg*, alley, lane.
- ste(e)k*-¹, put, set, prick, sting, thrust—², pierce, stab.
- steel*, stalk, stem, pedicle—shank, handle, stick, stubble.
- ste(e)l*-, steal, rob, take away, divert—play the plagiary—win (the heart).
- steen*, stone, precious stone—gravel—kernel—chess-man, mill-stone.
- steil*, steep.
- stell*-, put, set, place, make to stand upright—suppose—write down, compose, dispose, arrange—point.
- stelp*-, quench, stanch.
- stelt*, stilt, wooden leg.
- stem*, voice—vote.
- stempel*, stamp, marking-iron, punch—character, sort.
- stengel*, stalk, stem.
- ster*, star—white spot.
- sterk*, strong, stout, vigorous, robust, forceful potent, powerful, solid—numerous—thick, violent, hard, sound, firm.
- sterv*-, die, decease, perish.
- steun*-¹, support—², lean, rest, put one's hope upon—³, groan.
- steven*, stern (vessel).
- stevig*, stiff, strong, steady.
- sticht*-, found, ground, lay foundation.
- stief*-. . . , step . . .
- stier*, bull.
- stijf*, stiff, not free, benumbed, strong, firm, hard, forced, inflexible, unyielding.
- stij(f)sel*, starch, starchy.
- stijg*-, mount up, get up, climb up, swell, rise.
- stijl*¹, post, pillar, stile, side-post, needle, pin—², style, manner of writing, diction—manner, ways.
- stikk*-¹, stifle, smother, choke—be stifled, choked—², stitch.
- stil*, silent, still, peaceable, calm, quiet, sedate.
- stink*-, stink, have, noisome smell.
- stipt*, precise, punctual.
- stoei*-, dally, play, romp.
- stoel*, chair, seat.
- stoep*, door steps.
- stoet*, retinue, train, pomp.
- stof*¹, stuff, cloth, material, matter, subject, cause, reason—², dust.
- stok*, stick, staff, cudge, cane, walking-stick, roost—fettters.

sto(o)k-, stir, poke, make fire, distil—excite, kindle, burn.

stoll-, become settled, -cold, thicken, congeal.

stolp, cover, bell-glass.

stom, dumb, mute, speechless.

stomp, blunt, dull, stupid, blunt-witted.

stond, moment, instant, hour.

stoof, foot-stove.

stoom, steam.

sto(o)t-, pound, bruise, bray, push, thrust, hit, kick, dash, butt, shock, offend—be tossed, jolt.

stopp-, stop, cork, shut up, close, fill, stuff, bung—fine-draw, mend—hinder, prevent, obstruct, silence.

stoppel, stubble, stalk.

sto(or)-, disturb, trouble, interrupt, hinder.

storm, storm, tempest—assault.

stort-, spill, shed, pour, precipitate, throw or hurl headlong, plunge—tumble, fall, fall down, be spilled, be shed.

stout ¹, audacious, bold—², naughty.

sto(o)v-, stew, foment.

straal, ray, beam, radius.

siraat, street, way, road—straight, frith.

straff-, punish, chastise, castigate.

strak, stiff, stretched, tight—rigid, severe, stern.

stram, stiff, stiffy.

strand, strand, shore, beach.

streek, dash, stroke, trick, subtlety—line, way, steerage-way—country, quarter, region, part, direction (of wind),

stre(e)k-, stroke, caress, flatter.

streek, streak, stripe, line—millimeter.

strekk-, stretch, reach, extend, tend, serve, be profitable.

stremm-, curd, curdle, congeal, coagulate.

streng, (subst.) string, trace, skein, hank—(adj.) stiff, austere, severe, strict, rigid, rigorous.

stre(e)v-, strive, endeavour, aspire (after), covet, seek, desire, aim (at).

strijd-, fight, combat, wrestle, strive, struggle.

strijk-, strike, stroke, touch slightly—lower, let down—smooth, iron—polish, plane—sweep (towards), take in, put (into), rub.

strik, knot of ribbons, running knot, tie, hatband, snare, springe, noose.

strikt, strict, punctual, precise.

stroef, grating, not smooth, rugged—cool, cold, crabbed.

stront, ordure, dung.

stro, straw.

strooi-, strew, spread, scatter, litter—spend, spill.

strook, slip, stripe.

stro(o)k-, accord, assort (with).
stroom, current, stream,
 course, tide, torrent.
stroop, sirup, syrup, treacle.
stroop-¹, uncase, strip—
¹, pillage, pirate, poach.
strop, halter, collar.
strot, throat, gurgle.
struik, shrub, bush, stalk.
struikel-, stumble.
stug, surly, stubborn.
stuijp, convulsion, spasm—
 freak.
stuit-, rebound, spring back,
 shock, offend, be repugnant
 to, hinder.
stuijv-, fly away like dust—
 raise or make dust.
stuijver, penny.
stuk, piece, bit, morsel, part
 —play, tome, volume,
 chapter—fragment, slice—
 subject, matter—paper,
 piece of ordnance—cannon.
stumper, bungler, dunce,
 poor thing.
stu(u)r-, send—steer, direct.
stuit-, prop, support, main-
 tain.
stuurs, stern, frowning, sour,
 cross, crabbed, peevish.
stuw-, stow, push.
suf, dull, doting.
suiker, sugar.
suiz-, buzz, whistle, tingle.
sukkel, idler, lingerer, sickly
 person, poor fellow.
sul, too good-natured person
 —simpleton, ninny.

T.

taai, tough, stiff, pliant, glu-
 tinous, viscous, sticky,
 tenacious, strong, robust
 —niggardly.
taal, language, tongue, speech,
 manner of speaking, words.
tafel, table, board, index,
 scale.
tak, branch, bough.
tal, number.
talk, tallow.
tam, tame.
tand, tooth.
ta(a)n-, tan, be obscured.
tarwe, wheat.
tas, purse, scrip, bag.
tast-, touch, feel, grope,
 handle.
teder, *teer*, tender, weak, soft,
 nice, delicate, sensible, in-
 timate.
tee, tea.
teef, bitch.
teken, sign, mark, token,
 proof, event in nature,
 prognostic, proof, testi-
 mony, monument.
te(e)l-, produce, engender,
 beget—breed, cultivate,
 raise—cause.
teen ¹, toe—², twig, wicker.
teer, tar.
tegel, square brick, tile.
teister-, abuse, harass, tor-
 ment, vex, damage.
telg, shoot, branch, offspring.
tell-, count, number, tell, cast
 up—value.

temm-, tame, break—subdue.
te(e)r- ¹, tar— ², digest, consume, waste, eat and drink, feast—grow meager or lean, decay.

terg-, provoke, irritate, tease.
teug, draught.

teugel, bridle.

te-vreden, content, satisfied.

tichel, brick, tile.

tier- ¹, make great noise, bustle, noise, rage—
², thrive, prosper.

tij, tide.

tijd, time, epoch, era, date, period, age, opportunity, season, term, delay, leisure, juncture.

tijding, tidings, news.

till, lift up.

timmer-, work, square or prepare timber, build.

tob(be), tub.

tocht, (passion, desire, longing)—draught—expedition, voyage, journey, march.

tokkel, touch, grope, spur up.

tol, top.

tolk, interpreter.

ton, cask, vessel, tun, barrel.

tong ¹, tongue, languet—
², sole (fish).

tooi-, attire, adorn.

toom, bridle.

toon ¹, tune, sound, tone, voice ², show— ³, toe.

toon-, show, indicate, demonstrate,

toneel, scene, theatre, stage, sight.

toorn, anger, wrath, passion.

toorts, torch.

tover-, ply sorcery or witchcraft, conjure.

touw, rope, cord, string.

traag, slow, lazy, sluggish, dull, heavy.

traan ¹, tear— ², train-oil.

tracht-, endeavour, strive, labor, attempt.

tralie, lattice, grate.

trans, battlement (of tower).

trant, manner, way, method.

trap, position of foot, kick—stairs, staircase, step, degree.

trechter, funnel.

tre(e)d-, tread, step, walk, trample.

treff-, hit, strike, touch, agree, conclude, meet, find.

trekk-, draw, pull, lug, pluck, attract—print, work of—go, march, pass, travel—be infused, let infuse.

treur-, mourn, grieve, lament.

trill, quake, shiver, shake.

troef, trump.

troffel, trowel.

trom(mel), drum, box, watch-wheel, tympanum.

troost, consolation, comfort.

troas, bunge, cluster, baggage (of army).

trots, arrogant, haughty, proud, bold—lofty, majestic.

trouw, faithful, loyal, true, exact, trusty.

trouw-, marry, match, couple, spouse.

tucht, discipline, education, good order, modesty, propriety of conduct.

tuig, implements, tools, instruments, horsetrappings, rigging—lumber, trash, rags.

tuimel-, tumble, fall.

tuin, fence, enclosure, hedge, garden.

tuut, pipe, spout.

tu(u)r-, gaze, stare.

twijfel, doubt.

twist, difference, dispute, quarrel, discord,

U.

ui ¹, onion— ², joke, witticism.

uier, udder.

uil, owl.

uur, hour.

V.

vaag, vague, indistinct.

vaal, fallow, pale-red, of a faded color.

vaalt, dung-pitt, -hill.

vaan(del), banner, ensign, colors.

va(a)r-, navigate, be conveyed by ship, sail, go by water, be a seaman—go, go on, speed (well).

vaas, vase, vessel.

vacht, fleece.

vadem, fathom.

vader, father, parent—patron, ancestor.

vadsig, lazy, indolent, dull.

vak, empty place, -space, compartment, shelf, row, pannel, part, piece, partition, province, department, branch.

valies, port-manteau.

valk, falcon.

vall-, fall, tumble, drop, abase, fit, go well—die, perish—come to pass, happen.

vale, false, not true, falsified, spurious, adulterate, counterfeit, forged, perfidious, treacherous, deceitful, cunning, hypocritical, contrived—displeased, angry.

vang-, catch, take, gather—deceive.

varken, hog, sow, pig.

vast, solid, firm, hard, fast, steady, immoveable, unshaken—close, certain, sure, appointed, fixed, set, invariable, constant, unchangeable, settled—strong, robust.

vat, vessel, vase, tun, barrel, cask, vat.

vatt-, seize, take hold of, lay hold on, apprehend, enchase, contain, comprehend, understand, take root, hold.

vecht-, fight, combat, wrestle, struggle, tilt.

veder, *veer*, feather, quill, pen.

vee, animals, beasts—cattle
 —rabble, scum.
veeg, fatal, about to die—lost.
veen, fen, turf-moor.
veer, ferry.
vete, war, enmity, quarrel,
 hatred.
ve(e)g-, wipe, sweep, furbish,
 scour, clean.
veil, saleable, vendible.
veilig, safe, secure.
veine-, feign, dissemble, pre-
 tend.
vel, skin, sheet (paper), rag,
 tatter.
veld, field, plain, ground—
 matter, subject—square.
velg, felly, jaunt.
vennoot, partner, (dormant)
 companion.
venster, window, casement.
vent, fellow, chap.
ver, far, distant, remote.
ver-dedig-, defend.
ver-driet-, affliction, grief,
 sorrow, trouble, vexation.
ver-dwijn-, disappear, vanish,
 dwindle, be eclipsed, perish.
verg-, exact, demand, ask for,
 require.
ver-geet-, forget.
ver-ha(a)l-, relate.
ver-heug-, gladden, exhilarate,
 cheer.
ver-lang-, desire, long (for).
ver-liez-, loose.
ver-mink-, maim, lame, muti-
 late, mangle, violate,
vers, (adj.) fresh, not old, new-
 baked, new, recent.

vers, (subst.) verse, stanza,
 piece of poetry.
ver-slind-, to swallow up, to
 devour.
ver-trekk-, to depart, to start,
 to go away.
ver-vaardig-, make, fabricate.
ver-ve(e)l-, tire, weary, „bore”.
verwaarlo(o)z-, to neglect.
verwelk-, wither, fade.
verzuim-, omit.
*vest*¹, rampart, bulwark,
 wall, fortress—², waistcoat.
vet, fat, grease.
veter, lace.
veulen, colt.
vier-, (rest, repose), keep
 (holiday), celebrate, sollem-
 nize—veer, let loose.
vies, loathy, loathsome, nau-
 seous, nasty—easily dis-
 gusted, nice, dainty, par-
 ticular (about).
vijand-, enemy, foe, adversary.
vijg, fig.
vijl, file.
vijver, pond—ornamental
 piece of water.
*vijzel*¹, jack-screw—², mor-
 tar.
vill-, flay—extort.
vilt, felt.
vin, fin.
vind-, find, discover, meet,
 with, find out, invent.
vinger, finger.
vinnig, sharp, shrewd, vehe-
 ment, biting.
viool, violin, fiddle.
vis, fish.

vitt-, cavil, censure, find fault.
vla(de), custard.
vlag, flag, ensign.
vlak, (subst.) plane, surface—
 (adj.) level, flat, plain.
vlam, flame.
vlas, flax.
vlecht-, braid, plait, twist,
 weave.
vle(d)ermuis, bat.
vlees, flesh, meat, pulp, fleshy
 part.
vlegel ¹, flail—², booby, churl.
vlei-, flatter, please, caress.
vlek ¹, borough, open town—
², spot, stain.
vleugel, wing, pinion.
vlied-, fly from, shun, avoid,
 flee.
vlieg, fly.
vlieg-, fly, run.
vlier, elder.
vlies, cuticle. membrane,
 fleece.
vliet, rill, brook.
vlij-, range, stow, lay down.
vlijt, diligence.
vlinder, butterfly.
vloed, flowing, course, cur-
 rent, stream, flood, inunda-
 tion, tide.
vloei-, flow, run, purl—blot.
vloek-, curse, imprecate—
 swear.
vloer, floor.
vlok, flake.
vlo, flee.
vloot, fleet, navy.
vlot, (adj.) afloat, fluent.
vlucht-, fly away, run away.

vlug, nimble, quick.
vocht, liquor, moisture.
vod, rag, trash, lumber.
voed-, nourish, feed, enter-
 tain, strengthen.
voeg-, join, joint, set in, put
 in—fill up the seams—suit,
 become, be fit.
voel-, feel, touch, perceive, be
 sensible.
voer- ¹, line—², carry, con-
 vey, bring, drive, lead,
 conduct, bear.
voet, foot, leg, lower part,
 basis—condition, rate.
vogel, bird, fowl.
vol, full, filled, replenished—
 whole, entire, complete—
 tipsy—german (cousin).
volg-, follow, attend, accom-
 pany, escort, obey, comply,
 observe—come after, suc-
 ceed, result.
volk, people, nation, folks,
 masters of the house—
 crew, forces, troops.
vonk-, spark, sparkle.
voogd, guardian, tutor, cura-
 tor, surveyor, overseer,
 commander.
voos, spongy, porous.
vorder- ¹, demand, claim—
², promote, forward—ad-
 vance.
vork, fork, trident.
vorm, form, shape, frame,
 figure, make, fashion, out-
 side, semblance, arrange-
 ment, formule—ceremony
 —mould.

vors-, inquire, search.
vorst ¹, prince— ², frost—
³, ridge.
vos, fox.
vouw-, fold, plait.
vro(a)g-, ask, demand, desire,
 beg, sue for, crave, bid,
 petition, query, interro-
 gate, request, invite, con-
 sult.
vrede, *vree*, peace, tranquil-
 lity, rest, repose, calmness,
 quiet.
vreemd, strange, foreign,
 exotic—astonishing, singu-
 lar, unknown.
vre(e)z-, fear, dread, appre-
 hend.
vrek, miser.
vre(e)t-, eat greedily.
vreugde, joy, mirth, delight.
vriend, friend, wellwisher.
vriez-, freeze.
vrij, free, loose, unlimited,
 independent, unengaged,
 exempted, quit, rid, licen-
 tious, frank, open, easy,
 natural, disengaged, de-
 tached.
vrij-, woo, court, make love.
vroed, sage, prudent, wise.
vroeg, early, forward, pre-
 mature.
vroluk, glad, joyful, cheerful,
 jovial, merry, gay.
vroom, pious, religious, in-
 nocent—bigot, hypocrite.
vrouw, woman, wife, spouse,
 consort, mistress, lady—
 queen.

vrucht, fruit—embryo—pro-
 duct, result, income, profit,
 advantage, success.
vuil, foul, nasty, filthy,
 dirty, greasy—obscene,
 malicious.
vuist, fist.
vull-, fill, cram, stuff.
vuns, moist, rank, having a
 moist odor.
vuur, fire, heat, ardor, mettle,
 liveliness, vivacity, passion.

W.

wa(a)d-, ford, wade.
waag, weighing-office.
wa(a)g-, venture, risk, hasard,
 dare, wage, attempt, ad-
 venture.
waai-, blow, cool—be blown,
 hover, dangle.
wa(a)k-, wake, watch, sit up,
 have a watchful eye.
wa(a)n-, fancy, presume, ima-
 gine.
waar, (adj.) true, sincere—
 (subst.) ware, merchan-
 dise.
waard, host, landlord, inn-
 keeper—drained lake.
waarde, value, price, worth.
waarschuw-, warn.
wacht-, stay, wait—be on the
 look-out.
wagen, (subst.) waggon, car-
 riage, cart, coach.
wakker, awake, stout, vigo-
 rous, vigilant, brisk,
 sprightly.

wal, rampart, earthen wall, bulwark, bank, coast, brink.
walg-, loathe, turn the stomach.
walm, vapor.
walvis, whale.
wand, wall, partition.
wandel-, walk, take a walk or turn—live and act.
wang, cheek.
wankel-, totter, move, give ground, shake, reel, stagger—waver, hesitate.
want, mitten, glove.
wapen, weapon, arm, arms.
war, confusion, intricacy.
warm, warm, hot.
was, wax.
*wass-*¹, grow, increase, come up—², wash, clean.
water, water—gloss—dropsy.
watten, plur. wad, wadding, flock.
wedd-, bet, wager.
weder, *weer*, weather.
weduwe, widow.
we(e)g-, weigh, poise—ponder, consider.
week, (subst.) week—(adj.) soft, weak, tender, sensible, feeble.
weelde, luxury, superfluous expense, deligt, pleasure, voluptuousness.
weemoed, mournfulness.
we(e)r-, prevent, hinder, refuse, deny, reject—defend.
wees, orphan.
weg, course, way, road, path, track, passage—means.

wei(de), meadow, pasture, herbage, greensward.
weifel-, waver, hesitate.
weiger-, refuse, deny, decline, be unwilling, object, reject, repulse—miss, flash in the pan (fire-arm).
wekk-, rouse (from sleep), call up—cause, excite.
welig, luxuriant, fruitful, superabundant.
well-, sprout, well, spring, issue, gush, boil.
welv-, vault, arch.
wemel-, crowd, fill of, swarm.
wend-, turn (about), tack (about).
wenk-, wink, beckon, catch the eye.
wenn-, accustom, use, habituate.
wens, wish, desire.
wentel-, roll, wallow, turn.
wereld, world, earth, men, people.
werf, wharf, yard.
werk, work, labor, workmanship, pain, trouble.
werp-, cast, throw, fling.
werv-, enlist, enroll, recruit.
wesp, wasp.
we(e)t-, know.
wet, law, decree, ordinance, act, statute, rule.
we(e)v-, weave.
we(e)z-, *zij-*, be.
wied-, weed, pull up.
wieg, cradle.
wiek, wing, arm, sailbeam.
wiel, wheel.

wier, sea-weed.
wierook, incense.
wijd, wide, large, broad, spacious, ample, far, remote.
wijf, woman, wife (disparaging).
wijk, quarter, parish—refuge, shelter.
wijl, while, short time.
wijn, wine.
wijs, (subst.) manner, way, rate, method, fashion—run, tune, melody—(adj.) wise, prudent, versed, expert, clever.
wijt, impute, charge with.
wijz-, show, direct, point out, teach.
wikkel-, wrap (up), enfold, involve.
wild, wild, savage, fierce, uncivilized, uncultivated, desert rash, hairbrained.
will-, will, be willing, please. have a mind, intend, design.
wind, wind, fart, fizzle—bragging.
wind-, wind, hoist, pull up.
winkel, shop, magazine.
winn-, gain, get profit, win, obtain, acquire, conquer—beset—reap, earn, gather.
wis, certain, sure.
wiss-, wipe.
wissel-, change, alternate, barter, shift.
wissel, (subst.) change, exchange, bill of exchange.
wit, white.

woede, passion, rage, fury.
woeker, usury, interest.
woel-, woold, wrap, wind, root or dig up, be restless, move, stir, flutter, struggle, bustle, crowd.
woest, wild, disordered, disolute, barbarous, desert, waste, desolate, untilled, irregular.
wol, wool.
wolf, wolf.
wolk, cloud, mist.
wond, wound, hurt, injury—grief.
wonder, wonder, miracle, marvel, prodigy.
wo(o)n-, dwell, live, abide, reside, lodge.
woord, word, term, talk, speech, promise, commandment, order, decree.
word-, become, grow, turn, go, be, prove.
worg-, strangle, stifle.
worst, sausage, pudding.
worstel-, wrestle, struggle.
wortel, root—carrot—origin, beginning.
woud, forest, wood.
wrak, (adj.) unsound, rotten—(subst.) wreck.
wrang, sour, tart, sharp, unripe.
wrat, wort.
wreed, cruel, unfeeling, hard.
wre(e)k-, revenge, avenge, vindicate.
wrevel, grimness, peevishness.

wrijf-, rub, grind.
wring-, to wring, press,
 squeeze.
wroot-, root, dig up.

Z.

zaad, seed, lineage, issue,
 offspring.
zaag, saw.
zaai-, sow.
zaak, thing, matter, affair,
 business, concern, case,
 cause.
zaal, hall, room, parlour.
zacht, soft, gentle, mild, easy,
 smooth.
zadel, saddle.
zak, sack, bag, pocket, fob.
zakk-, sink down, fall.
zalf, salve, unguent, oint-
 ment.
zalig, blissfull, saved.
zalm, salmon.
zamel-, assemble.
zand, sand, dust.
zat, satiated, drunk—weary,
 tired.
zeden, plur. manner, morals,
 customs.
zee, see, ocean.
zeef, sieve.
zeep, soap.
zeer, (adj.) sore (adv. very).
zege, victory, triumph.
zegel, seal, stamp.
zegg-, say, tell, speak. utter—
 mean.
zeil, sail.
zeis, scythe.

zeker, certain, sure, secure,
 safe.
zelf, self.
zemel, bran.
zend-, send, emit, dispatch,
 depute.
zeng-, singe, scorch.
zenuw, sinew, nerve.
zerk, tombstone.
zett-, put, set, lay, put
 down.
zeur-, bother, bawl, be te-
 dious.
zie-, see, look, observe, find.
zied-, seethe, boil.
ziek, sick, ill.
ziel, soul, mind, spirit, life,
 individual.
zier, whit, atom.
zift-, sift—criticize, cavil.
zij(de) ¹, side, part, page—
², silk.
zijk-, sink.
zilt, saltish, briny.
zin, sense, opinion, meaning,
 judgment, mind, fancy,
 thought, intention—sen-
 tence.
zink-, sink, founder, go to
 ground.
zitt-, sit, be fit.
zode, sod, green turf.
zoek-, seek, look for, be in
 search of.
zoel, sultry.
zoen ¹, atonement—², kiss.
zoet, sweet, agreeable, plea-
 sant—obedient.
zolder, garret, loft, ceiling.
zomer, summer.

- son*, sun.
zonde, sin, transgression.
zo(o)g-, suckle.
zool, sole, foot.
zoom, hem, edge, skirt.
zoon, son.
zorg, care, concern, solicitude,
 anxiety, sorrow.
zot, foolish, silly.
zout, salt.
zucht, sigh, groan.
zuid, south.
zuig, suck, suckle.
zuil, column, pillar, sup-
 port.
zuinig, sparing, frugal.
zuip-, drink (immoderately).
zuiver, sheer, pure, unmixed
 —chaste.
zuster, sister.
zuur, sour.
zwaai-, swing.
zwaar, heavy.
zwaard, sword.
- zwager*, brother in law.
zwak, weak, feeble, faint,
 infirm, pliant, flexible.
zwanger (being) with child, in
 the family way, pregnant
 —full.
zwart, black, swarthy, dark,
 gloomy—heinous.
zwavel, brimstone.
zweem, likeness—tinge.
zweep, whip.
*zwe(e)r-*¹, swear—², suppu-
 rate, ulcerate.
zweet, sweat, perspiration.
zwell-, swell.
zwem-, swim.
zwerm, swarm.
zwerf-, rove, roam, wander,
 ramble.
zwe(e)v-, hover, flutter.
zwier, finery, grace, manner.
zwijg-, be silent.
zwijm-, faint, swoon.
zwijn, hog, swine, pig.
-

ADDENDA CORRIGENDA.

Page 10 line 2 in st. of *u a t* read *u a t*.

Page 10 line 12 in st. of *n a u o* read *n a u e*.

Page 41. The first sentence of IV *Some rules for spelling* is to be read as follows: Open sounds followed by more than one consonant and open sounds in the *last* (or *single*) syllable of a word are always etc.

Page 56 line 7 in st. of *conservation* read: conversation.

Page 102 line 11 erase the word *as*..

Page 115 in the note at the bottom in stead of the word *and* read: than.

Page 116 at the head in st. of *treasure* read: treasury.

Page 215 line 3 and 4 erase the words: see our article etc.

Page 288 7° at the end in st. of *fathey* read: father.

Page 293 line 6 from below in st. of *ustensiles* read: utensils.

